

Gerilla Anıları III

sis

sis

Gerilla Anıları III

ram

ram

Anı

d
rom

Sis
Gerilla Anıları III

AramAnı

Editör: Ulaş GÜLDİKEN

Kapak Resmi:AKA

Kapak Tasarımı: Pınar ALKAN

Mizanpaj: Zafer TÜZÜN

1.Baskı: Mayıs 2015

Baskı ve Cilt:

Gün Matbaacılık

Reklam Film Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sok. No: 23/A

Küçükçekmece-İstanbul Tel: 0 (212) 580 63 81

ISBN: 978 - 605 - 4986 - 88 - 0

Aram Basım Reklam ve Yayıncılık

Huzurevleri Mah. Sıtkı Göral Cad. Kurdi-Der Binası Kat3/3

Kayapınar / Diyarbakır Tel: 0 (412) 238 30 71

İstanbul Şube: Bahariye Cad. Kafkas Pasajı No: 33

Kadıköy / İSTANBUL Tel: 0 (531) 258 46 66

email: info@aramyayinevi. com

Sis

Gerilla Anıları III

AramAnı

Önsöz Yerine

Aynı güzel dil ve anlatımla kaleme alınmış üçüncü gerilla anı kitabı... Dışarıdan okuyacak birisi gibi değil de aynı ateşin, aynı sıcaklığın kenarında ve içinde olanları o anlara götürecek güzel bir çalışma. Olayların zincir halklarından ilerleyip ülkemizin dört tarafını göreceksiniz.

Bir insanın bedeni gibi ele alınmış bu olaylar, aynı zamanda gerçek olaylar. Ülkenin son patikasında biten olaylar gönül ve pratikte kazanılmış bir savaşın da belgesi durumundadır.

Çalışmaya damgasını vurmuş sadelik ve yalın anlatım, okuyanı anlatanın yanına götürüyor, oradan da olayın içinde yol aldırıyor. Kitapta o zamanların şartları ve insanını göreceksiniz. Uzun bir emek ve çabadan sonra bu çalışmada demlenmiş bir dil hemen göze çarpmaktadır. Belki de kitabın olaylar dışındaki bir özeliği de bu olmaktadır. Olay ve kitap arasında bu anlamda kenetlenmiş, bir biri içinde erimiş bir ilişki biçimi vardır.

Çok aşırı bir anlatıma kaçılmamış olmasına rağmen içindeki insanların ruhunu görürsünüz. Anlatım ve insanların iç dünyasında ülke ve yoldaş sevgisini görürsünüz. Anlatılan şey insanın kendisi olmaktadır. Kızgın bir savaşın içinde insanların her şeye insanı koyduğu bir merkez...

Olaylar ve zaman buna hizmet etmekte, bunun etrafında dönmektedir. Her anı bir insanla başlayıp başka bir insanla son bulmaktadır. Mekan ve zaman insanla başlar, onunla devam eder. Belki de bu hareketin özgünlüğü ve rengi budur ve bu çalışma onu başarmıştır.

Numan Amed

Erzurum'da Hareketli Savaş Denemesi

Anılar hayatı yaratanlara aittir. Onların yaşayarak yarattıkları anıları, onlarla birlikte yaşadığımız anıları anlatmak boynumuzun borcudur. Ama onların olmayışının büyük bir acı verdiği de inkar edilemez. Çünkü anıları yaratanların çoğu şu an yanımızda değil. Bize sadece anıları kaldı. Bir de yüreğimizin en güzel yerindeki yerleri...

Onların yokluğunu yaşarken, onların anılarını anlatmak insanı zorlanıyor. Çünkü o güzel günlere, anlam dolu, arkadaşlık, yoldaşlık, paylaşımın sınırsızca yaşandığı zamanlara geri dönüyor insan. Gerçi onları her an, her yerde yaşıyor ve yaşatmaya çalışıyoruz. Yüreğimizin en güzel yerinde onlara ayrılmış olan yerde, hep var olacaklar. Çünkü yüreğimiz onlarsız olamıyor. Ama yine de insan anlatmaya bir yerlerden başlamalı. Yaşadıklarımız, yaşananlar yarınlara ancak anlatılarak, yazılarak aktarılabilir. O yüzden de bir yerlerden başlayıp anlatmak gerekir. Yazmak en güzeldir ama hakkını veremeyiz diye, o günleri yaşayan insanlar nedense kalemi ellerine almaktan korkuyorlar. Ondan dolayı bize anlatmak kalıyor. Anlatılınca yazarlar da olur. Şu an sizlerin yaptığı gibi. Anlatacağım şey bir anıdan çok bir süreçtir. Ama kısa bir dönemdir. Aslında gerillada en kısa dönemlere bile birçok ömür sığıyor. Biz kısa diyoruz. Ama normal insanlar için yıllar uzunluğunda bir zaman dilimini ifade eder.

'94 yılı savaş tarihimizde önemli bir dönemi ifade ediyor. Çünkü ülke geneline yayılan imha operasyonları yıl boyu sürdü. Düşman güçleri aylarca arazide kaldı. Adeta Kürdistan'ı yeniden işgal girişimi başlatılmıştı. Türkiye Cumhuriyeti'nin başta ABD, İngiltere olmak üzere uluslararası güçlerden aldığı destekle Kürdistan'ı yeniden işgal planının devreye sokulduğu yıldı. Bu plan

ancak gerillanın imha edilmesiyle başarılabilirdi. O yüzden Kürtler adına dağlara çıkmış, bedeli kan, can olan, özgürlük için ölüme, yıllar sonra yeniden direnmeye başlayan silahlı güçleri olan gerillanın imha edilmesi gerekiyordu. Çünkü gerilla imha edilmeden uluslararası gerici, sömürgeci güçlerin planlarının tutmayacağı biliniyordu. Tabii bu plan görünürde gerillayı hedefliyordu. Ama hedeflenen sadece gerilla olmadığı, operasyon güçlerinin Kürdistan'ı yakıp yıkmaya, viraneye çevirmeye başlamalarıyla ortaya çıktı. Biz gerillaya, bu yeniden işgal girişimine karşı bir görev düşüyordu. O da; düşman ülkemizi yeniden işgal etmek istiyorsa, biz de ona karşı direnerek bu hevesini kursağında bırakacaktık. Direnerek bunu sağlamaya çalışacaktık. Vurulup düşene kadar direnecektik. Gözlerimizle düşmanın yeniden ülkemizi işgal ettiğini görmeyeceğimize dair yüreğimizde, beynimizde ant içtik. Ve dağlarımızın zirvelerindeki mevzilerimize çekildik. Sadece mevzilerimize çekilmenin de yetmediğini gördük. Harekete geçmemiz gerekiyordu. Düşmanın topyekün saldırıları, gündemimize yeni savaş taktiklerini sokmuştu. Bu taktiklerin başında ise hareketli savaş geliyordu. Ancak hareketli savaşla düşmanın saldırılarını durdurabilirdik. Hareketli savaşta düşman gelip araziye girebilirdi. Hatta tepeleri de tutabilirdi. Ama arazide onu rahat bırakmamaktı bizim işimiz. Yani çıktığı arazide sağından, solundan dönüp vurmak da bizim işimizdi. Ki bizde buna hareketli savaş deniliyordu.

'94 yılı, Ağustos sonu Eylül başlarıydı. O süreçte temel taktik hareketli savaş geliştirmekti. Çünkü düşmanın çok yoğun, yaygı, büyük güçlerle başlayıp aylarca süren operasyonları geliyordu. Düşmanın bu taktiğine hareketli savaşla cevap vermek istiyorduk. Hareket, düşmanın bu taktiğine karşı böyle bir taktik geliştirmek istiyordu. Biz gerillaya da uygulaması kalmıştı. Bizim de amacımız Orta Eyalet, diğer bir adı Erzurum Eyaleti olan eyalette hareketli savaş geliştirmekti. Taktik geliştirmekten önce denemelerini yapmaya çalışıyorduk. Erzurum Eyaleti küçük bir eyalet olduğu için, çok fazla kimse o taktiğin geliştirilmesi beklentisi içerisinde değildi. Bunu başarmak hem bizim açımızdan hem de genel açısından bir sürpriz olurdu.

‘94 operasyonlarından sonra düşman araziden çekildi. Merkez-
lere sıkışıp kalmıştı. Dolayısıyla düşman yokluğunu yaşıyorduk deni-
lebilir. Çünkü düşman arazide kalmamıştı. Kolay kolay operasyona
da çıkmıyordu. Kendi karakollarına hapsedilmiş bir durumu yaşıyor-
lardı. Ya gidip karakollarında vuracaktık yada düşmanı araziye çekip
vuracaktık. Onun da dışında düşmanla arazide veya başka bir yerde
karşılaşmak zordu. Hareketli savaş taktiği de düşmanı araziye çekip
çok geniş alanlarda değişik eylem taktikleriyle darbelemekti. Bir an-
lamda onu tuzağa çekmeydi. Gerillada geliştirilen temel taktiklerden
biri hareketli savaş taktiği idi. Düşman merkezleştikçe, onu merke-
zinden hareket ettirip vurma taktiği idi bir nevi. Böyle bir deneme
için Bingöl’ün Yedisu ilçesi üzerinde bir planlama yaptık. Böyle bir
denemeye girişmek için güce ihtiyaç vardı. O yüzden eyalet karargahı
o dönemde böyle bir deneme için güç arttırdı. Karargah, zaten
normalde 60-70 kişilik güçle kalabalıktı. Böyle bir deneme için sayı
biraz daha arttırıldı. Bölgelerden de önemli oranda güç alındı. Plan-
lama hem merkeze girmek, tepelerini vurmak üzere esasta da düş-
manı araziye çekme üzerine yapılmıştı. Düşmanın üzerine gidip
tepelerini vurmaya çalışmak, araziye çıkarmak için tahrik edici bir gi-
rişim olacaktı. Eylem planımız, manga eylem tarzını gösterip araziye
çektikten sonra kapsamlıca vurma üzerine kuruluydu.

Bu planlama çerçevesinde kalabalık bir güçle Şehit Xebat de-
diğimiz alandan Adaklı-Kığı-Yedisu üçgenine geçtik. Yedisu’ya
daha yakın bir yerde konumlandık. Çünkü planlamamız Yedisu’ya
yönelikti. Gerekli örgütlenmeler, planlamalar, hazırlıkları yaptık.
Alanı tuttuk. İlk eylem yapılması gereken yerleri belirledik. Ey-
lemden sonra başlayabilecek kapsamlı operasyonun bizim deneti-
mimizde olması için tuttuğumuz alanın coğrafyasını komple
denetime aldık. Alana yaklaşık 150-200 kişilik kalabalık bir arka-
daş grubuyla gitmiştik. Alanda günlerce bekledik. Bir iki girişimi-
miz de oldu. Ama düşman bir türlü araziye çıkmadı. Tepelere
dönük girişimlerimiz oldu, merkeze dönük girişimler oldu ama
ona rağmen düşman araziye çıkmadı. Muhtemelen fark etmiş ola-
bilir diye düşündük. Biz o girişimlerde bulunurken düşmanın da

Yedisu dışında bir hareketliliği başladı. Güç yığınağı yapıyordu. Fakat onu çok fazla değerlendirmedik. Biz bir taraftan düşmanı araziye çekmeye çalışıp darbe vurmayı düşünürken, meğer düşman da çok kapsamlı bir operasyonla eyaleti işgal etmek istiyor. Hareketlilik dediğimiz şey meğer bunun hazırlıklarıymış. Düşman araziye çıkmayınca tekrar Şehit Xebat alanına geri çekildik. Bazı bölge güçleri de kendi yerlerine gönderildi. Biz Şehit Xebat alanına doğru gelirken öncülerden gelen habere göre düşmanın gitmekte olduğumuz alanı tuttuğu yönündeydi. Bir iki gün önce gelip alanı, alanın stratejik yerlerini tuttuğu şeklindeydi haberler. O zaman düşmanı çok fazla takma yoktu. Düşman arazide varsa biz de gider yakınlarında bir yerde kalırız diyorduk. O vadide yada tepede iken biz de diğer bir vadi yada yamaçta kalırız diyorduk. Ve düşündüklerimizi de yapıyorduk. Bu genel eyaletlerin yaklaşımıydı.

Alana geri döndük. Alana vardığımızda düşmanın araziye çıkıp en stratejik yerlerin hemen hemen tamamını tuttuğunu gördük. Böyle bir durumda o stratejik alana girmemiz büyük risk taşıyordu. Bundan dolayı bizim de zozanla (yayla) ormanlık alan arasında kalan bir noktamız vardı, oraya gittik. Düşman ağırlığını ormanlık alanlar ile sarp araziye vermişti. Bizim kaldığımız yer biraz operasyonun dışında kalan bir yerdi. Yaylaların başladığı arazi parçasında bir vadi boş kalmıştı. Biz de orada kaldık. Bölgelerin güçleri yerlerine gönderilmesine rağmen hâlâ 70-80 civarında arkadaş kalmıştık. Öyle bir operasyonda bu güç oldukça fazla sayılırdı. Hatta sayımız daha da fazla olabilir. Gündüz olunca tepelerden düşmanı izlemeye, hareketlerini takip etmeye başladık. Ne yapmak istediğini çok fazla anlayamadık. Gücümüz fazla olduğu için küçük birimlerle eylem yapmayı da istemedik. Bir süre operasyon alanının dışında kalacak bir şekilde bir yere çekildik. Çünkü hazırlık sorunlarımız da vardı. Altyapı sorunlarımız vardı.

Biraz hazırlık yaptıktan sonra alanın içlerine dönmek istedik. O kalabalık güçle yaylalarda kalmak büyük risk taşıyordu. Dezavantajlı da olsa yaylalarda kalarak düşmanın gelip bulmasını bekleyeceğimize, sert ve güzel arazinin içine girip düşmanın içinde

kendimize yer açmamız gerekiyordu. Düşman hâlâ arazideydi. Kademeli olarak arazi arama tarama için araziye yaylıyordu bazen. Daha önce kaldığımız vadilerden birine girip yerleştik. Gücümüz mevzilendirildi. Araziye dağıtıldı.

Bu süreçlerde ben hep tepelerdeydim. Zorlu bir süreçti. Çünkü çok ciddi altyapı sorunlarımız vardı. Bir de tam karşımızda çıplak bir şekilde duran düşman gerçekliği vardı. O zaman düşmanın gerek muhaberesinde, gerekse araziye çıkarılan güçlerden imha amaçlı ve eyaleti işgal amaçlı geldiğini yeni anlamaya başladık. Düşmanın içinde olan vadiye girip yerleştiğimiz günün sabahı saat dokuz sıralarında, düşmanın hareketliliği bize doğru başladı.

O dönemde muhabereye bakıyordum. Muhaberecilerin yeri tepelerdi. O yüzden hep tepelerdeydim. Muhaberecilik tepelerde yaşamak demekti. Düşman telsizlerini takip etmek, hareketlerini izlemek muhaberecilerin göreviydi. Bir nevi arkadaşlarının yaşamı hem tepede alınacak güvenliğe, hem de düşman muhaberesini takip eden muhaberecilere emanettir. Muhaberecilerin görevlerini doğru yapması birçok kaybın da önüne geçebilir. Zaten o amaçla belirlenir. Düşmanın içindeki bir vadiye ulaşip mevzilendiğimiz gece yine tepedeydim. Ve sabaha kadar da düşman telsizlerini takip etmişim. Sabah sekizde düşmanı takip etmesi için telsizi bir arkadaşına devrettim, biraz uyuyayım dedim. Aldığımız bilgileri de direk eyalet komutanına veriyorduk. Düşman hareketliliği hakkındaki bilgileri anında iletiyorduk. Saat dokuz sıralarında muhabereyi devrettiğim arkadaş beni kaldırdı. Düşmanın hareketliliği hakkında bilgi verdi.

Telsizi elime alır almaz düşmanın koordinatları verdiğini anladım. Bizim bir avantajımız vardı. O da elimizdeki düşmanın askeri haritasının elimizde olmasıydı. Haritayı, '94 yazının başında Bingöl'de bir tepayı düşürdüğümüzde bir yüzbaşının üzerinden (koordinat haritasını) kaldırmıştık. Koordinatları gösteren bir haritanın elimizde olması çok önemliydi. Düşman telsizden bas bas bağırarak koordinatları veriyordu. Telsizi dinleyen diğer arkadaş da çok fazla anlamadığından umursamamıştı. Ona göre düşman

şifreli konuşuyordu. Koordinatların verildiğini anlayınca telsizi hemen ondan aldım. Düşmanın verdiği koordinatları yazmak istedim ama kalem bulamadım. Kalem bulamayınca ilk etapta yere taşla, verdiği koordinatları yazmaya çalıştım. Düşman muhaberesini bitirince arkadaşlarla bağlantı kurup düşmanın verdiği koordinatları eyalet komutanına verdim. Koordinatları verdikten sonra daha beş dakika geçmeden arkadaşlar bize çağrı yaptı.

Arkadaşlar, düşmanın bize doğru, bizim görmediğimiz yerden kendini karargahın üzerine bırakacak şekilde geldiğini söylediler. Verilen koordinatlardan anladıklarını söylediler. Orada da tepeciler vardı. O tepede de o gün üç kadın arkadaş vardı. Asıl tepeciler biz olduğumuz için oraya çok fazla önem verilmemişti. Yani normalde arazi yapısına göre düşmanın kendini bırakacağı ilk yer, bizim tuttuğumuz tepeydi. En stratejik yeri biz tutmuştuk. Yine bizim biraz ilerimizde bir takım arkadaş daha vardı. Ama düşman oradan da değil de karargahın üstünden, az sayıda arkadaşın tuttuğu tepeden bize doğru geliyordu. Arkadaşlar bize bu bilgiyi verdiler. Düşman ya taktik yapmıştı yada araziye bilmediği için oradan inmeye çalışıyordu. Arkadaşlar bu bilgiyi verdikten sonra bir koordinat için, “Koordinatta net misiniz?” diye sordular. Bir kez daha baktım. Verdiğim koordinat doğruydı. Koordinatları yeniden kontrol ettiğimi ve verdiğim koordinatların doğru olduğunu söyledim.

Bizim bulunduğumuz tepeye düşman haritasında, şeytan dağlarının zirvesi deniliyordu. Dağların kendisine de Bandozlar denir. Bu dağlara, bizler ve bizden önceki isyancı Kürtler tarafından ise Bandozlar deniliyor. Kuş uçmaz kervan geçmez denilen türden dağlardır. Asi, sarp başları dik, gökyüzünü deler gibi heybetli duruşlarıyla bilinen, tanınan dağlardır. Yaz kış zirvelerinden kar eksik olmaz. Bandozların ana kolundan birinde zirveye yakın bir yerdeydik. Diğer arkadaşlar ise Bandozların Çavreş'lere uzanan ana sırtında mevzilenmişlerdi. Karargah ise kaldığımız vadide, kale dediğimiz bir mağara var, orada kalıyordu. Onun üstünde kışın tuttuğumuz bir tepe vardı. Daha çok gözetleme amacıyla kullanılan bir tepedir. Oraya daha çok gözcüleri çıkarıyorduk. O tepeye yine o amaçla üç arka-

daş çıkarılmıştı. Kısa bir süre sonra o tepedeki arkadaşlar düşmanın alt taraftan onlara doğru gitmekte olduğunu söylediler. Düşman oraya sadece alttan gidebiliyordu. Bizim tuttuğumuz tepeye ise hem aşağıdan hem de yukandan gelebiliyordu. Bizim tepeye doğru gelmesi durumunda mutlaka görürdük. Çünkü bize görünmeden o tepeye çıkması imkansızdı. Fakat diğer tarafı, yani karargahın üstündeki ve kadın arkadaşların tuttuğu tepeyi göremiyorduk. Düşmanın o tepeye doğru gideceği anlaşılmınca arkadaşlar anında gerekli takviyeleri yaptılar. Artık düşmanın gelmesi bekleniyordu.

Kadın arkadaşların bulundukları yerden karargahla direk bağlantı kurulamıyordu. Çünkü bulundukları tepe çok arkaya düşüyordu. Bundan dolayı karargahla bağlantıları bizim üzerimizden oluyordu. Bir süre sonra yeniden bize çağrı yaptılar. O gün o tepenin komutanlığını Newal adında Urfalı, '92 katılımlı, eyalete Haziran ayında gelen arkadaş yapıyordu. Güçlü bir arkadaştı. Daha sonra '96 yılında Dersim'de şehit düştü. Değerli, yiğit bir arkadaştı. Unutulmaması gereken bir arkadaştı. Yaşamında, savaşçılığında, emekçiliğinde örnek bir arkadaştı. O zaman manga komutanıydı. Düşmanın, bu seferki bağlantıda onlara yaklaştığını söyledi. Onlara giden takviye ise daha ulaşmamıştı. Oysa çoktan ulaşması gerekiyordu. Takviye olarak giden arkadaşlara çağrı yaptık, yerlerini bulamadıklarını söylediler. Onlara aracılık yaparak onları telsizden görüştürdük. Bu bağlantıdan kısa süre sonra takviyeye giden arkadaşlar onlara ulaştılar. Takviye de ulaştıktan sonra artık arkadaşlar, düşmanı beklemeye başladılar. Bu durumda hem alan üzerindeki hakimiyeti sağlamak için gözetleme, hem de muhaberede gerekli bağlantıları sağlama boyutundaki görev de bize kaldı. Kalenin üstüne gelen düşman kolu üç buçuk, dört sıralarında tepecilerle karşılaştı. İlk karşılaşmada arkadaşlar çok etkili bir şekilde vurdular. İlk vuruşta çok sayıda asker öldü. Ama arkadaşlar sekiz cenazeyi denetimlerine aldı. Düşman, arkadaşların denetimine aldıkları cenazeleri alamıyordu. Akşama kadar o cenazeleri alamadılar. Karanlıkla birlikte kobraların desteğiyle cenazeleri ancak alabildiler.

Düşman orada darbe yiyince bu kez dikkatlerini daha çok kenar, yani coğrafyanın yumuşak alanları üzerine kaydırdı. Arazide boş-

luklar aramaya başladı. Darbe yemeden çıkıp bizi darbeleyebileceği yerleri arıyordu. Dikkatlerinin üzerine kaydığı yerlerden biri de bizim bulunduğumuz tepeydi. Çünkü bulunduğumuz tepeye çıkmak çatışmanın çıktığı yerden çok daha kolaydı. O yüzden akşama doğru bu kez düşman güçleri, her taraftan bize doğru gelmeye başladı. Akşama doğru bize doğru hareket etmeye başladı. Çünkü daha önce çıkmayı denediği yerde büyük darbe yemişti. O yüzden iyi düşünüp hesap yaparak çıkması gerekiyordu. Akşama doğru çıkmaya başlamasını böyle yorumladık. Arazinin geçit veren her yerinden, yönünden bize doğru kollar biçiminde gelmeye başladılar. Gazyan denilen, Yedisu'dan gelen bir vadi olan yerin sırtından da bir kol gelerek Bandoz'un zirvesine doğru çıkmaya başladı. Arkadaşlar, "O kolu vurun," dedi. Vurma görevi bizim gruba verildi. Bir grup arkadaşı yollarını kesmek için gönderdik. Arkadaşların onlara doğru gittiğini görünce ilerlemediler. Aramızdaki vadinin öbür tarafında durdular. Bize doğru gelen ve en fazla yakınlaşan kolu vurduk. Çatışma başladı. Çatışma akşama kadar normal bir şekilde sürdü. Kayıp ve yaralı vermedik. Akşam olunca Bandozların zirvesinden Şehit Xebat alanına inmeyi planladık. Fakat alan hakkında hiçbir bilgimiz yoktu. Alanda ne var ne yok bilmiyoruz. Bu durum, çatışmayı göze alarak gidiyoruz demektir. O saatten sonra yumuşak coğrafyada kalmamızın bir anlamı kalmamıştı. Öyle bir arazide kalmak kayıp vermek demektir. Orada kayıp vermektense çatışarak kayıp vermeyi göze alabileceğimiz bir alana gitmek daha iyidir, diye düşünerek Şehit Xebat alanına gitmeye karar verdik. Ama ondan önce eyalet komutanı arkadaş bizimle bağlantı kurdu. Bağlantı kurmanın amacı gideceğimiz yolu kontrol etmemiz içindi. Bu, gerilla kurallarından biriydi. Gidilecek yol önceden kontrol edilirdi. Ve grup yola çıkmadan önce öncüler çıkarılırdı. Önden giden arkadaşlar gidilecek yolu kontrol ederler, gidilecek yolu denetimlerine alırlardı. Ve düşmanın olması durumunda gruptan önce onlar düşmanla çatışmaya girip grubu kurtarırlardı.

Eyalet komutanı arkadaş bağlantı kurarak geçiş hattı hakkında bilgi istedi. Daha önce hiç kullanmadığımız bir yolu kullanmak isti-

yorduk. O yoldan hiç gitmemiştik. Geçmeyi düşündüğümüz yer Bandozların zirvesinden geçip kendini vadiye bırakıyordu. Yol diyorum ama çok fazla yol da değil. Yani kullanılan bir yol yok. Ama gerilla için her yer yol olduğu için ona da öyle diyorum. Aslında geçmeyi düşündüğümüz yerin yol verip vermeyeceğini de bilmiyorduk. O yüzden eyalet komutanı arkadaş oranın yol verip vermediğini, “Kendimizi oradan vadiye bırakabilir miyiz?” diye soruyordu. Tabii muhaberemizin tamamı şifrelerle oluyordu. Bir de zirvede, boğazda bir şey olup olmadığını soruyordu. Tabii zirvede ve boğazda bir şey olmadığına emindik. Çünkü orayı, yani zirve ve boğazı günboyu izlemiştik, denetimimizdeydi. “Boğazda ve zirvede bir şey yok ama diğer yüzünde ne var ne yok bilmiyoruz,” diye eyalet komutanı Fikret arkadaşısı cevapladım.

Hava kararmak üzereydi. Karanlığın kahramanlarının yola çıkma vaktiydi. Gece gerillanın zamanıydı. Gecelerin efendilerinin yola çıkma zamanıydı. Ondan dolayı arkadaşlar önden gitmek için bir grup arkadaş gönderdiler. Onlarla, bizim tepe grubundan da iki arkadaş gidecekti. Bizim gruptan bir arkadaşla birlikte ben gitmek istiyordum. Ancak Fikret arkadaş benim kalmam gerektiğini, çünkü tepede de güvenliğin iyi bir şekilde alınması gerektiğini söylemişti.

Arkadaşlar gidip döndüler. Gideceğimiz yolu iyice keşfetmişlerdi. Hiçbir şey olmadığını anlayınca geri döndüler ve hiçbir şey olmadığını söylediler. Normal koşullarda çok kısa bir mesafedir. Yani en fazla bir yada bir buçuk saatlik bir yoldu. Kalabalık bir gruptuk. Yorgunluk, erzak yokluğundan dolayı açlık da vardı. Birde dikkatli, duyarlı bir şekilde gittiğimizden ötürü ancak ertesi gün sabah, gitmemiz gereken yere ulaşabildik. Grubun sonu, hava tam aydınlanınca ancak ulaşabildi. Ama derin vadiye ulaşmıştık. Güçlü araziye ulaşmıştık. Artık orada hiçbir şeyden korkumuz yoktu. Arazi bile kendi başına bizi koruyabilirdi. Bundan dolayı rahat bir nefes aldık. Zaten geçtiğimiz yolda düşman olmadığı için düşmanla karşılaşmadık. Gittiğimiz yer Bandozların öbür yüzüydü. Bandozların zirvesinde bir takımlik arkadaş kaldı. Yaklaşık yirmi arkadaş güvenlik için orada kaldı. O arkadaşlar ana zirveyi

tutmak için orada kaldılar. Çünkü bizim temel savunma hattımız orasıydı. Onların biraz alt tarafında, yani boğaz dediğimiz yerde de bir mangalık arkadaş mevzilendirildi. Biz de onların biraz aşağısındaki vadide kalacaktık. Boğazdaki manga ile bizim kaldığımız yer arasında da yaklaşık bir saatlik bir uzaklık vardı. Boğazda bıraktığımız manga, havanın aydınlanmasıyla birlikte yerini almaya çalışırken düşmanla karşılaştı. Arkadaşlar düşmanı vurduktan sonra geri çekilerek bize doğru geldiler. Bize ulaştılar ve durum hakkında bilgi verdiler.

Zirvedeki arkadaşlar neredeyse her ağacın dibinde bir manga kadar asker olduğu bilgisini verdiler. Yani çok sayıda güç yığılmışlardı oraya. Tabii boğazda kalan arkadaşlar kısa bir temastan sonra boğazı bırakıp gelince, hemen üst tarafımızdaki küçük ama çatışmaya uygun sırta bir grup arkadaş gözetleme amacıyla çıkarmaya karar verdik. Çünkü tüm güç olarak dar, sık ormanlıklı bir vadiye girmiş-tik. Çatışmaya uygun bir yerdii. Kayalıklı bir vadiydi. Oraya bir gözetleme birimi gönderdik. O arkadaşların da gidişiyile gelişleri bir oldu. Oranın da düşman tarafından tutulduğunu, sırtın her tarafında askerlerin ateş yaktığını söylediler. Bu durum bulunduğumuz yerin düşman tarafından kuşatıldığını gösteriyordu. Ve düşmanla aramızda en fazla iki yüz ile üç yüz metre kadar bir mesafe kalmıştı. İç içe girmiş sayılıyorduk. Arkadaşların verdiği bilgiye göre üs tarafımızdaki sırtta yaklaşık bine yakın asker vardı. Az sayıda güç değildi. Daracık bir alan bize kalmıştı. Arkadaşlar oradan da geri geldikten sonra eyalet komutanımız Şehit Fikret arkadaş, “Bize fedai bir birim lazım,” dedi. Dört arkadaş öne çıktı. Fikret arkadaş, “Olur da düşman üstümüze gelirse, bu arkadaşlar diğer gücün kurtarılması için fedaice çatışacak. Yani bu arkadaşlar grubun kurtulması için kendini feda edecek. Onlar çatışırken diğer güç de geri çekilecek,” dedi. Arkadaş, içinde olduğumuz durumda en iyi planlamanın bu olduğunu düşünerek öyle bir planlama yapmıştı.

Düşmanın üzerimize gelmesi durumunda arkadaşların kurtulması için kendilerini feda etmek için gönüllü dört arkadaş istenince ilk öne çıkan Agit arkadaş oldu. Daha sonra hemen hemen arka-

daşların hepsi eline kaldırdı. Ama Fikret arkadaş ilk ellerini kaldıran Agit arkadaş ile bir tane daha erkek ve iki de kadın arkadaşı göstererek, "Heval sizler çıkın," dedi. Ardından onlara çıkmaları için bir yer gösterdi. Arkadaşlar gösterilen yere çıktılar. Bütün bu olaylar, gelişmeler yarım saatlik zaman zarfında yaşanıyor.

Biz noktada bu hazırlıkları yaparken havanın aydınlanmasıyla birlikte Bandozların zirvesindeki arkadaşlarla düşman arasında çatışma başladı. Bandozlar zirvesine dört sırt çıkıyor. Düşman, her dört sırttan arkadaşlara doğru çıkmaya başlıyor. O kadar büyük ve kapsamlı bir güçle düşman arkadaşlara yöneliyor. Ayrıca dört kobra da durmadan, zirvede arkadaşların mevzilerinin olabileceğini düşündüğü yerleri vuruyordu. Tepeyi gören her yere de 57'lik havanları kurmuş ve o havanlarla da tepayı dövüyorlardı. Ama tepe her yere hakim, üstü geniş ve yamaçları sarpıtır. Sırtlar dışındaki diğer yerleri geçit veriyor.

Gerillacılıkta arazi iyi kullanılırsa, iyi mevzilenirse, düşmana arazide açık kapı bırakmazsa hiçbir zaman kayıp vermez. Tabii bunda arazi yapısının elverişli olup olmaması da önem arz ediyor. Bandoz dağları kendi başlarına avantajdır. Arkadaşlar arazi avantajını iyi hesaplayarak mevzilenmişlerdi. Çünkü bulundukları tepenin her yere hakim olması büyük bir avantajdı. Ama çıplaktı. Zirvesinde çok eskiden kalma güzel ve kayalarla yapılmış mevziler vardı. Yöre halkı bu mevzilerin Ruslardan kaldığını söylüyordu. Tepede çatışmaya giren arkadaşların avantajlarından biri de buydu. Bu mevziler düzenli ordular tarafından yapılan mevzilerdi. Düşman sadece sırtlardan çıkabiliyordu. O da arkadaşların denetimi altında olduğundan çıkamıyorlardı. Ama düşman vazgeçmek istemiyordu. Akşama kadar bütün gücüyle tepeye yüklendi. O dönemdeki en gelişkin tekniğini sonuna kadar kullandı. Çatışma akşama kadar devam etti. Arkadaşlar akşama kadar çatıştılar. Düşmanın bütün saldırılarına cevap verdikleri gibi saldırılarını püskürttüler. Arkadaşlar tepayı bırakmadı. Canları pahasına, ölümüne direnerek tepayı savundular. Akşama kadar süren çatışmada sekiz arkadaş şehit düştü. Tabii Bandozları anlatırken Şehit Bager'i an-

mamak büyük bir haksızlık olur. Onsuz Bandozları anlatmak, esas parçasını eksik bırakmak olur. Dr. Bager olarak biliniyordu. Ve zaten doktordu da. Serhatlı bir arkadaşı. O da 90'lı yıllarda katılmıştı. İşte orada akşama kadar gösterdiği görkemli bir direnişle, yedi arkadaşla birlikte şehit düştü. Bager arkadaş o gün akşama kadar arkadaşlara moral kaynağı oluyor. Düşmanın tepeyi düşürememesinde en belirgin rol oynayan arkadaşlardan biridir. Belirleyici bir biçimde rol oynuyor. Düşman çok vahşiyane bir tarzda tepeye yöneliyor. Dört bir yandan ve yüzlerce askerle tepeye saldırıyor. Bir de ayrıca günboyu kobralar, 57'lik havanlar, yakın merkezlerden atılan toplarla durmadan tepeyi vuruyor. Bu tekniğe rağmen arkadaşlar düşmanı tepeye sokmadı. Karadan tek bir düşman askeri tepeye giremiyor. Arkadaşların direnişi, düşmanın ilerlemesi için büyük bir engel oluyor. Düşman bu engeli aşamayınca başka hiçbir tarafa yönelemiyor.

Aslında arkadaşlar akşam da o tepeyi bırakmayacaklardı. Ama cephaneleri kalmadığı için, arkadaşlar tepeyi bırakıp gelmelerini söylediler. Her arkadaşta sadece 15 mermi kadar cephane kalmıştı. Bager arkadaşla birlikte şehit düşen sekiz arkadaş dışındaki arkadaşlar gelip bize ulaştılar. Her tarafın düşman tarafından tutulduğunu öğrendik. Zaten günü büyük bir çatışma ve direnişle geçirmiştik. Daha sonra o tepeye Şehitler Abidesi adını verdik. Tepede çatışan arkadaşlar da gelip ulaştıktan sonra Fikret arkadaş arkadaşlardan, "Nereye gidebiliriz, ne yapabiliriz, nasıl mevzilenebiliriz?" diye görüş almaya başladı. Yada gücümüzü buradan nasıl çıkarabiliriz diye sorularla arkadaşlardan görüş alıyordu. Arkadaşların genel görüşü kendimizi yamaçlara verip gizlenelim şeklinde oldu. Ancak aynı zamanda, düşmanın bizi bulması durumunda çatışabileceğimiz yerleri seçmemiz gerektiği konusunda fikir birliğine vardık. Yamaçları kullanalım görüşü çıktı. Çünkü düşman ya zirvededir yada vadileri kullanıyordur. Aldığımız karar doğrultusunda hareket etmek için o daracık yerden çıkıp araziye yayıldık. Biz de belli yerlerde arazi tuttuk. En stratejik yerde, bizim manga tepeci olarak kaldı. Diğer arkadaşlar biraz

daha yamaçlarda kaldılar. Sabah olunca düşmanı izlemeye başladık. Biz normalde bir önceki günden daha fazla çatışmalı, hareketli ve düşmanın daha çok saldırganlaşarak üzerimize geleceğini bekliyorduk. Ama bir süre düşmanı izleyerek takip ettikten sonra öyle olmadığını gördük. Bir önceki güne göre bile daha az ve sınırlı hareket ettiğini gördük. Saat on bire kadar öyle göründü. Saat on birden sonra düşman hareketliliği her tarafta görülmeye başladı. Ancak biz, düşmanın biraz arka tarafına düşmüştük. Zaten öyle planlayarak hareket etmiştik. Düşman güçleri daha çok çatışmanın yaşandığı alana kaymıştı. Durum böyle olunca biz arka tarafına düştük. Yani arkasına sarkmış olduk. Ama hâlâ düşmanın içindeydik. Düşmanla iç içe sayılıyorduk. Manga olarak bulunduğumuz yer düşman hareketliliğini izleyebileceğimiz, genel araziye hakim olduğumuz bir yerdi. Kısa bir süre sonra alana yoğun helikopter gidiş gelişleri başladı. Operasyonun yayılması olabilir mi diye düşünürken, çok seri bir şekilde inip kalkmalarından operasyon gücünü geri çekmek için çalıştıklarını anladık. O gücün hepsini akşama kadar çektiler. Düşman hareketliliği kalmayınca iki arkadaşı eyalet komutanının yanına göndererek, düşmanın geri çekildiği haberini verdim. Ama eyalet komutanı arkadaş, “İkinci Dünya Savaşı gibi bir çatışma yaşadık. O kadar güç nasıl bir günde çekildi. Taktik yapmış olabilirler. O yüzden siz yine de yerinizde kalın ve duyarlı olun,” diye bir talimat göndermişti. O gecede o tepede kaldık. Ama biraz daha rahatlamıştık. Çünkü arazide, görünürde düşman kalmamıştı. Düşman gücü gözlerimizin önünde çekilmişti. Bundan dolayı yanımdaki arkadaşlara, “Duyarlı olalım ama rahat yatalım,” dedim. Sabah kalkıp araziye keşfettiğimde düşman yoktu. Öğle saatlerine kadar bekledik. Öğle saatlerinde aşığıya arkadaşların yanına inip düşmanın çekildiğini söyledik.

Aslında düşmanın o geri çekilişi, operasyonun orada bitmesi demektir. Tabii bizim alana yönelik başlayan operasyonun bitmesiydi. Oysa, meğer arkadaşların yoğun olarak bulunduğu alanlara 35 bin kişilik güçle, çok yoğun bir şekilde operasyon başlatmıştı. Operasyon Karlıova'nın sınırından Pülümür'e kadarki geniş bir

alanı kapsıyordu. Adaklı, Kiğı, Yedisu olarak bilinen ara bölgeyi tamamen kapsamıştı. Üs ve hareket alanlarımız olan bu yerlerin tamamını kuşatmışlardı adeta. Tabii bunları daha sonra öğrendik. Çünkü daha farklı yerlerde de arkadaşlar çatışmaya girmişlerdi. Yoğun temaslar yaşanmıştı. Biz sadece bizim karargah ve çevresinde gelişen boyutuyla yaşadık. Diğer alanlarda ciddi çatışmalar yaşanmıştı. Operasyon uzun bir süre devam etti.

Akşam olunca toplanıp başka bir alana geçecektik. Fikret arkadaş hareket etmek için içtima'a geçince kısa bir konuşma yaptı.

Farklı bir yerde Şehit Harun arkadaş onlar çatışmaya girmişlerdi. Onların grubundan da dört arkadaş şehit düşmüştü. Düşmanın hedefi, bulunduğumuz alanı işgal ederek bizi hazırlıksız yakalayıp ciddi darbe vurmaktı. Tabii alana yönelik diğer bir hedefleri de insansızlaştırmaktı. Yakıp yıkarak viraneye dönüştürmektir. Bu ikinci hedeflerini gerçekleştirdiler. Çünkü alandaki köyleri yakıp yıktılar. Köyleri boşalttılar. Alanda sadece biz kaldık. Bunları daha sonra öğrendik. Düşman bu operasyonu Botan'dan, özel savaş güçleri ve tugaylarıyla başlatıp oradan Amed, Serhat ve Erzurum'dan sonra Dersim'e kaydırmak istiyordu. Ve planladığı gibi de yürütmüştü. Düşman o operasyonuna Roma hareketi adını vermişti. Çünkü geçip gittiği yeri yakıp yıkarak, kül ediyordu. Düşman güçlerinden bir kol bir köye girdiğinde, üstlerine, "Şimdi ne yapalım?" diye telsizden bilgi verdiklerinde, üstlerin verdiği cevap, "Roma faaliyetine devam edin," şeklindeki talimattı.

Çünkü gerçekten girmedikleri yer bırakmadılar. Daha önce düşman hiç girmedikleri yerlere bu sefer girmişti. Bu operasyonda her yere girdi ve gördüğü yer şeyi yaktı. Silahtan ziyade askerin yanında benzin vardı. Galonlara doldurulmuş benzin taşıyorlardı yanlarında.

Kobralar yangın çıkarıcı roketler kullanıyordu. Savaş uçakları napalm bombalarını kullanıyordu. Bunu görmeyenler, yaşama-yanlar, bu kadar da olur mu diye sorabilirler. Anlatılanlar inandırıcı gelmiyor olabilir. Çünkü haksız savaşların yürütüldüğü dünyanın hiçbir coğrafyasında böyle bir şey olmamıştı. Askerin meyve ağacına çıkıp benzin dökerek, aşağıya inip ateşe verdiğini

gözlerimizle gördük. Bir meyve ağacının bile kalmasına izin vermek istemiyorlardı. Kürtlere düşmanlığı bu denli ilerlemiş, derinleşmişti. Bir meyve ağacına bile tahammüller kalmamıştı. Bu operasyonla o düzeyde Kürdistan yakıldı. Arazinin yüksek yerinde, yani tepelerde olduğum için düşmanın bu vahşetlerinin çoğunu gördüm. Neden bu kadar vahşet diye soruyor insan kendi kendine. Aslında sorunun cevabı kendi içinde saklıdır. Çünkü yapılanlar Kürdistan'daki düşman gerçekliğini gösteriyordu. Bize bunu iyi hissettiriyordu. Bu da kinimizi, öfkemizi artırıyordu. Alanda bulunan bütün köyler boşaltıldı. Yakıldı. Tek bir ev bırakılmadı. Bir çıban gibi kendi okullarını yakmadan ayakta bıraktılar. Halkın kutsal yerleri olan, din inançlarını yerine getirdiği yerler de, yani camiler bile yakıldı. Operasyon güçlerinin geçtiği alanda hiçbir şey, hiçbir yer ayakta bırakmadılar.

Dinik denilen bir köy var. Bu köyün Türkçesi Tuzluca'dır. O köyde bir evin içerisinde hayvan ve insan olmasına rağmen ateşe veriyorlar. Askerler ilk etapta insanların da dışarıya çıkmasına engel olmaya çalışıyor. Ama kadınlar, çocuklar zor bela kendilerini dışarı atıyorlar. Evleri o şekilde yakılıyor. Buna bazı arkadaşlarımız biz-zat tanık olmuşlardı. Köye yakın bir tepeden dürbünle izlemişlerdi. Bu örnek, vahşet derecesinin küçük bir örneğidir. Bu sadece görülebilen, duyulabilen bir şeydi. Bunun gibi onlarca, yüzlerce, binlerce olay yaşanmıştır.

Yakma, yıkma, yok etme, ortadan kaldırma operasyonuydu. Bizim hareketli savaş denememiz onların bu büyük operasyonlarının geliştirdiği döneme denk geldi. Bu deneme güçlerimizin toplu olmasına neden olmuştu. Kimi yerlerde büyük kayıplar verildi. Ancak bizim eyalette, ciddi kayıplarımız olmadı. Aslında kaybımız bir arkadaş dahi olsa büyüktür. Ama düşmanın yeniden istila etme niyetiyle, büyük bir güçle geliştirdiği operasyona göre düşünülürse çok büyük kayıplar vermedik. Ama düşmana çok büyük darbeler vuruldu. Kayıpları çoktu. Erzurum, yani orta eyalette hiç beklenmediği bir direnişle karşılaştı. O kadar büyük güçle ve tüm eyaleti kapsayan yakıp yıkma hareketi biçiminde süren operasyonda toplam

on iki arkadaş şehit düştü. Yani kayıplarımız yok denecek kadar azdı. Ama şehit düşen arkadaşlar çok nitelikli arkadaşlardı.

Sekiz arkadaş Bondoz tepesinde şehit düştü. Dört arkadaş da başka bir yerde. Birkaç arkadaş da yaralanmıştı. Operasyondan sonra aldığımız bilgiler, operasyon boyunca yaşanan çatışmalarda vurulan asker sayısının yüzün üzerinde olduğu yönündeydi. Aslında kayıpları belki daha fazlaydı. Çünkü adamlar sürü tarzında tepelere saldırıyordu. Arkadaşlar da sürü şeklinde gelen askerlere çok kolay bir şekilde vurabiliyordu. Düşman, kendince, en rahat ele geçirip işgal edeceği eyalet olarak bizim eyaleti hesaplamıştı. Fakat arkadaşların direnişiyle en fazla darbelenen eyaletlerden biri oldu. Arkadaşlar apansız bir mücadeleyle düşmanı ciddi bir şekilde darbeledi.

Operasyonun bitiminden sonra geri çekilme, Adaklı'dan, Karakoçan üzerinden Dersim'e kayma biçiminde oldu. Tabii bu geri çekilme sırasında, arkadaşlar Adaklı Karakoçan arasında da attıkları pusuda iki cemse imha ettiler. Gündüz ortası o kalabalık operasyon gücünün içersinde o iki revo hedeflenip imha edildi. O iki revodan tek bir asker kurtulamadı. Ve arabaları da uçuruma yuvarlandı.

Geldiler. Bekledikleri sonuçların aksine sonuçlarla geri döndüler. Vurmaya gelmişlerdi. Ama kötü bir şekilde vurularak geri döndüler. Ummadıkları, beklemedikleri direnişlerle karşılaştılar. Ama bir noktada amaçlarına ulaştılar. O da gerillanın bütün alanlarına girmeleriydi. Ve alanı insansızlaştırmalarıydı.

Bu operasyon 15 gün sürdü. Ağustos sonunda başlayıp Eylül ortalarına kadar sürdü.

Şehit Fikret bu olaya ilişkin Eylül'de *sekizlerin türküsü* diye uzun bir şiir yazdı.

Düşmanı İskender'in ordusuna, arkadaşları da Ali'nin kılıcına benzetiyordu şiirde.

Agit arkadaş, koordinatör Agit olarak biliniyordu. '92 yılında gerillaya katılmıştı. Güçlü bir arkadaştı. Yiğit bir insandı. '95 sonbaharında Amed merkezde, Rodi arkadaşla birlikte şehit düştüler. İkisi de birbirinden yiğit, cengaver insanlardı. Onlar ölümden değil, ölüm onlardan korkuyordu. Zaten merkeze gidip eylem gerçekleş-

tirme fikri de onlarındı. Çünkü içlerinde düşmana kusmak için büyük öfkeleri vardı. Her fırsatta bu öfkelerini kusmak için en öne atılıyorlardı. Çoğunlukla, öfkelerinin az da olsa bir parçasını kusak başarıyla dönüyorlardı. Bu dağlarda ölümden değil, ölümün onlardan korkması gerektiğini söyleyen ve o şekilde de yürüyen, yiğit, gözünü budaktan sakınmayan binlerce Kürt çocuğundan sadece ikisiydi. Çünkü onlar gibi niceleri topraklarına bereket oldular. Ve hâlâ da olmaya devam ediyorlar.

Agit arkadaşla beraber katılmıştık. O ana kadar da hep beraber kalmıştık. O dönemin arkadaşlarının katılımları, duruşları, fedakarlıklarını anlatacak söz bulmakta zorlanıyor insan. Heyecan ve coşkularını, bağlılıklarını insan hatırladıkça; anılarını anlatırken yaşadığı ağır duygusallığın nedenini anlayabiliyor. Ve insan hep bu soruyu kendine soruyor: O insanları neden bugüne kadar getiremedik, onları neden koruyamadık? O arkadaşları anlatmak, yazmak öyle kolay bir şey değil. Bu yüzden ben birey olarak hiçbir zaman o gücü ve o hakkı kendimde göremiyorum. Görevimdir. Mecburiyetim var. Ama yapamıyorum. Çünkü onların yiğitliklerinin, kahramanlıklarının, fedakarlıklarının hakkı verilmeli. Onların haklarını vermeden onları anlatmaya çalışmak onlara haksızlık olur diye düşünüyorum.

Rênas Amed

İntikam Haftası...

'95-96 yılı kışına büyük bir güç, moral, hazırlık ve gelecek bahar umutlarıyla girilmişti. Kış boyunca bahar aylarında yapılacak atılım ve çıkış için gece gündüz, kar çamur, yağmur fırtına demeden; erzaksızlık, zorluk demeden büyük bir moral, kararlılık ve azimle hazırlanmıştık. Sonunda kış bitti, bahara çıktık. Ama henüz yapraklar açmadığı için bahara çıktığımızı söyleyemiyorduk. Çünkü düşman baharın başından yapraklar açılana kadarki süre içinde en geniş, yaygın ve büyük güçlerle operasyonlar başlatıyordu. Ve biz de genelde bu dönemde yapılan operasyonlarda kayıp veriyorduk. Biz bahara güçlü bir çıkış için hazırlık yaparken, düşman da boş durmamıştı. O da bahar aylarında bize bir darbe vurmak için hazırlık yapmıştı. Yaptığı hazırlıkların bilgisi bize geliyordu. Ama kar kış günlerinde kolay kolay operasyon yapmayacaklarını tahmin ediyorduk. Düşmanın hazırlıklarına ilişkin aldığımız bilgileri dikkate alarak eğitimlerimizi hızlandırdık. Bahar başında da bitirip konferans hazırlıklarımızı başlatmıştık.

Mart ayının sonunda eyalet konferansını da yaptıktan sonra güçler bölgelerine geçmişti. Ancak bilgiler, düşmanın Lice'ye durmadan güç yığınağı yaptığı yönündeydi. Gelen bilgiler arasında düşmanın Lice'de halktan katır, at ve eşek gibi binek hayvanlarını ağır silahları araziye taşımak için toplamaya başladığı da vardı. Düşmanın bu hazırlıkları, Şehit Remzi alanı dediğim alana yönelik ciddi bir operasyon hazırlığı içinde olduğunu gösteriyordu. Şehit Remzi, Amed'in düşman tarafından insansızlaştırılan bölgeydi. Arazisi çok geniş ve güzel vadileri vardı. O yüzden başta karargah olmak üzere eyalet gücümüzün büyük bir kısmının üslendiği alan oluyordu. Düşmanın bu alana yönelik operasyon

hazırlığını yapmasının nedeni de buydu. Bundan dolayı daha tam bahar gelmeden, yapraklar henüz açılmadan güçlerimiz harekete geçti. Bir yandan gelecek düşmanı karşılama hazırlıkları yapılırken öte yandan da düşman hareketliliği takip ediliyor, alanda kalan tek köyden düşmanın yönelik taktiği ve tarzının anlaşılması için bilgi alınmaya çalışılıyordu. Mart sonuna kadar böyle sürdü. Düşman ha bugün çıktı ha yarın çıkacak tarzında bir bekleyişle Mart ayı da geçti. Yaprakların açılmasına biraz daha yaklaştık diye düşünüyorduk. Çünkü yaprakların açılması düşmanın her türlü yönelimini etkisizleştirmemize yardımcı olarak, en temel silahlarımızdan biriydi. Düşmanın gözlerinden bizi sakınıyor, koruyordu. O yüzden yaprak deyip geçemiyorduk. İnsan, gerilla olmadan yaprakların açılmasının önemini bilmiyordu. Sadece doğanın yeşil tonlarına eklenmiş ve güzelleştiren bir şey olarak ele alıyordu. Ama gerilla olunca yaprakların açılması çıplak bir insanın giydirilmesi gibi oluyordu. Büyük bir ihtimalle düşmanın hedefi Şehit Remzi olacak şeklinde bir operasyonun başlayacağını biliyorduk ve bekliyorduk. Ama neden başlamadı diye düşünmeden de edemiyorduk. Sonunda 5 Nisan günü, daha sonra Türk ordu yetkilileri tarafından yapılan açıklamaya göre 40 bin kişilik bir askeri güçle Şehit Remzi alanına yönelik bir operasyon başlattılar. Operasyonun başlangıç tarihinin 5 Nisan olmasının özel bir anlamı vardı. 5 Nisan'da Mustafa Kemal Amed'e gelmişti. Mustafa Kemal'in Amed'e geldiği günü operasyonu başlatma günü yapmaları, Amed'i bir kez daha askeri zor, baskı, şiddetle teslim alma anlamına geliyordu.

Operasyon 23 Nisan'a kadar sürdü. Operasyonda eyalet komutanımız Cemal (Mahmut Gün) arkadaş dahil çok sayıda arkadaş şehit düştü. Yaşanan şahadetlerin bir kısmı düşmanla çatışmalarda olurken, büyük bir bölümü nisan ayı olmasına rağmen karda donma sonucu oldu.

Operasyonun bitiminden sonra 11 Nisan 1999 yılında Sa-son'da şehit düşen Amed (Ferdî Özgen) arkadaş eyalet komutanlığı görevini üstlendi. Amed arkadaş Cemal arkadaşın şahadetinden çok etkilenmişti. Normalde Amed arkadaşın mensubu olduğu Atmanki

aşireti ile Cemal arkadaşın mensup olduğu Badiki aşireti arasında bir kan davası da yaşanmıştı. Ama ona rağmen her iki arkadaş uzun yıllar birlikte gerillacılık yapmış, aynı yönetimde yer almışlardı. Aşiretleri arasındaki kan davası onların ulusal kurtuluş mücadelesinde yer almalarını etkilememişti. Aksine, birlikte oldukları aynı çatışmalarda her ikisi de diğerine bir şey olmasın diye daha fazla çaba sarf etmişti. Cemal arkadaşın şahadetini Amed yoldaşa bildirmeye gittiğimizde, Gorse dağının tepesinde sırtını bir kayaya dayamış, gece Amed'in ışıklarının görüldüğü yerde onu oturmuş düşünürken bulmuştuk. "Heval müsaade var mı?" diye sorduğumda, "Yalnız mısın?" diye sorarak cevap vermişti. "Evet yalnızım," diye cevap verip ona dönüp bakınca; gözlerinin ağlamaktan kan çanağında döndüğünü gördüm. Amed arkadaş, Cemal arkadaşın şahadetinden bu denli etkilenmişti. O yüzden işe, yaşanan şahadetlere anlam verilmesi, onların intikamını almaktan başka bir seçeneğimizin olmadığını eyalet gücüne anlatmak için eyaletin bütün bölgelerinde gerçekleştirdiği toplantılarla başladı. Bu toplantılarda Mayıs ayının ilk haftasının intikam haftası olarak ilan edilme, bu hafta içinde bütün bölgelerin eylem yapması kararı alındı. Bundan dolayı her bölgenin önüne eylem yapma görevi konuldu. Her güç eylem yapmalıydı. Eylem yapmayan güç eyalette oportünistlike damgalanacaktı. Çünkü bu eylemler, yüzyıllardır halkımıza kan kusturan düşmandan ve yine savaşımımızın başlamasından bu yana şehit arkadaşlar ve özelde ise Atmacalar adıyla gerçekleştirilen son operasyonda Amed'de şehit düşen arkadaşların intikamlarını almak için yapılacaktı.

Bu eylemlerde temel hedef, ilçe merkezlerine baskın yapma, düşman tedbirlerinin çok fazla olduğu ilçelere de girilip ilçe merkezinde düşmana darbe vurma biçimindeydi. Buna göre girilmesi ve baskın yapılması gereken beş ilçe belirlendi. Amed'in Lice, Hazro, Hani, Kulp yani Pasur ve Piran'dı. Lice, Pasur, Piran ilçelerinde düşmanın tuttuğu ve tanklarla korumaya çalıştığı tepelere baskın yapılacaktı. Hani ile Hazro'ya girilerek ilçe merkezi içinde düşman vurulacaktı. Ayrıca 2005 yılında Erzurum eyalet komutanı iken

şehit düşen Serxwebun arkadaşın bölüğü, düşmanın Fis köyü ile Karaz ilçesi arasında tutuğu ve tankla korumaya çalıştığı Siya Hacê tepesini vuracaktı. Akdağ bölge gücü de Avnik karakolu tepesini vuracaktı.

Bölgeler buna göre düzenlendi. Takviye yapılması gereken yerlere takviyeler yapıldı.

Eyalette yapılan bu düzenlemeler aynı zamanda partiden müdahale ve takviye gelene kadar devam edecekti. Düzenlemeye göre, '97 yılında Erzurum Eyaleti'nde bölge komutanı iken şehit düşen Mustafa (Sabahattin Eriş) arkadaş Şehit Remzi ve Genç taraflarında kalacaktı. Sinan arkadaş 4. Bölge dediğimiz bu günkü adıyla Şehit Brusk bölgesine gidecekti. Dorşin alanına da Pasur'da yapılacak baskın için Amed arkadaş geçecekti; Pasur onun memleketiydi. Ve daha önce defalarca Pasur'un içine, eyleme gitmişti. Eylemden sonra eyalet komutanlığı karargahıyla hareket edecekti.

Yapılan düzenlemelere göre arkadaşlar bölgelerine gidip eylem hazırlıklarına başladı. Hazırlık, gücün motive edilmesi ve keşfin yapılmasından ibaretti. Tabii bütün bölgeler en kısa sürede bu hazırlıklarını tamamlamalıydı. Çünkü her an, "Eyleminizi gerçekleştirin!" talimatı Amed arkadaş tarafından verilebilirdi. Eylemler aynı gecede, eş zamanlı gerçekleştirilecek şekilde planlanmıştı. Tabii eylemler gerçekleştirildiğinde bunu anladık. Eylemler gerçekleşmeden önce arkadaş yapısı tarafından bu durum bilinmiyordu. Her güçte sadece kendisi eylem yapacak şeklinde bir bilgi vardı.

Bütün güç hazırlıklarını tamamladı. Eylem grupları belirlendi. Eyleme gidecek arkadaşlarla toplantılar yapıldı. İntikam haftasının eylemi, eylemleri için artık sadece eyalet komutanlığından talimatın gelmesi bekleniyordu. Öfke ile bilenmiş, nefretle dolmuş, Atmacalar operasyonunda şehit düşen arkadaşlarının intikamını almak için, eyleme gitmeyi heyecanla bekleyen arkadaşların beklediği, talimatın gelmesiydi. Arkadaşlar bir an önce eyleme gitmek için sabırsızlanıyorlardı adeta. Çünkü Cemal, Hogir, Hebun, Avarış, Ozan, Rojin, Cemşit, Muhammed, Jiyan, Reşat, Zeynep, Daristan, Rozerin, Nedim ve adını yazamayacağım onlarca arkadaşın

bu eylemlerle intikamı alınacaktı. Acıları dinmez. Ama bir nebze de olsa hafifletilecekti. O yüzden arkadaşlar eylem günü ve saatinin gelmesini iple çekiyorlardı, bunun için sabırsızlanıyorlardı.

6 Mayıs...

6 Mayıs'ı günü eyalet karargah komutanlığından güçlere şifreli bir şekilde, hazırlıklarını yaptığınız eyleminizi gerçekleştirin diye bir talimat geldi. 6 Mayıs rastgele seçilmiş bir tarih değildi. Deniz'lerin idam edildiği günün tarihiydi. Amed arkadaş bu tarihi bilinçli olarak seçmişti. İntikam haftasında düşmana vurulacak darbe, aynı zamanda Deniz'lerin de intikamı olsun demek istemişti adeta. Tabii ilk etapta bu tarihin bilinçli bir şekilde seçildiğini arkadaşların çoğu anlamadı. Ancak eylemden sonra gerçekleştirilen toplantıda, eylem tarihinin neden 6 Mayıs olarak belirlendiğini arkadaşlar anladı. Amed arkadaştan talimat geldikten sonra bölge güçleri daha önce hazırlığını yaptığı, yaklaştıkları hedeflerine yönelik eylem gerçekleştirmek için harekete geçtiler. Eylemlerin dışında kalacak güçler daha güvenli yerlere gönderildi. Çünkü eylemlerden sonra düşman operasyona çıkacaktı. Şehit Mustafa eylem grubuyla Lice'ye, şehit Serxwebun Karaz'ın Siya Hacê tepesine, şehit Sinan bir grubu Hani'ye, bir grubu da Piran'a gönderdi, kendisi de koordine edildi.

Amed arkadaşın kendisi ise bir grupla memleketi olan Pasur'a hareket ederken, şehit Kendal güçlerinden de bir grubu Hazro'ya gönderdi. Gecenin bir saatinde, Amed ilçelerinin beşinden birden silah sesleri yükselmeye başladı. Hebun arkadaşın koordinesinde Hani, Serxwebun arkadaşın komutasında Karaz, Sinan arkadaşın koordinesinde Piran, Mustafa arkadaşın komutasında Lice ve Amed arkadaşın komutasında Pasur ilçesinden mermi sesleri yükselmeye başladı. İlçelerden yükselen silah sesleri, Atmacalar operasyonunda şehit düşen arkadaşlarının intikamlarını almak isteyen gerillaların gerçekleştirdiği eylemlerden yükselen silah sesleriydi. Büyük bir hırs, öfke ile bir süre önce keşfini yaptıkları tepelere,

ilçe merkezlerine yönelik eylem gerçekleştiriyorlardı. Çünkü arkadaşlarının intikamını alıyorlardı. Arkadaşlarının intikamını almak için ant içmişlerdi. Düşman güçlerinin yaşadıkları büyük panik, telsiz seslerinden yükselen çığlıklardan, bas bas bağırp yardım isteyen seslerinden anlaşılıyordu. Çaresizce birbirlerini yardıma çağırıyorlardı. Ama hiçbir gücünü yardımına başka bir yerden asker de gidemiyordu. Çünkü arkadaşlar her şeyi düşünmüş, ona göre tedbir almışlardı. Arkadaşların hedefledikleri yerlere yardım gidecek yolları da tutmuşlardı. Yaklaşık iki saat kadar durmadan Amed'in Hani, Pasur, Lice, Piran ve Hazro tepeleri ile Karaz'a bağlı Siya Hacê tepesinden silah sesleri kesilmeden geldi. Eylem boyunca arkadaşlar telsizden hiç konuşmadılar. Sadece eylem koordineleri eylemi koordine etmek için talimatlarını verdi. Silah seslerinin kesilmeye başlamasıyla grupların kol komutanlarının telsizleri önce devreye girdi. Ardından, kollardan kopuk birimlerin telsizlerinden sesler yükselmeye başladı. Birim sorumluları tekmillerini kol komutanlarına, kol komutanları eylemlerinin tekmillerini eylem koordinelerine aktarmaya başladılar.

Gözler Amed arkadaştaydı

Eylem grupları eylemlerini gerçekleştirdikten sonra aynı gece noktalarına ulaştı. Ama bazı gruplar gece yarısı, bazı gruplarda sabaha karşı ulaşmaları gereken yerlere ulaşmıştı. Verilen tekmillere göre herhangi bir kayıp yoktu. Ancak henüz tam olarak ne olup olmadığı konusunda net bir bilgi yoktu. Fakat Pasur'a girip oradaki tim tepesini vuran grubun komutanı Yılmaz arkadaşın sesi çıkmıyordu. Onun yerine yardımcısı telsizi almıştı ve tekniği de o veriyordu. Ertesi gün Amed arkadaş, telsizden eyalet gücünün hepsine seslendi. Telsizde yaptığı konuşmada arkadaşların gerçekleştirdikleri eylemlerin başarılı olduğunu ancak hâlâ arkadaşlarımızın intikamını almadığımızı söylüyordu. Konuşmasının sonunda bir de şifre vermişti. Amed arkadaşın verdiği şifreye göre Şehit Remzi alanında yapılacak toplantıya eyalet güçlerinin büyük bir bölümünü çağırıyordu.

Eylemlerden birkaç gün sonra artık operasyonun olmayacağı kesinleşince, eyalet gücümüzün büyük bir bölümü Amed arkadaşın şifreden verdiği Şehit Remzi alanında toplandı. Bu arkadaşların tamamına yakını intikam haftası eylemlerinde yer almışlardı. Eylem grupları, eylemlerde kaldırdıkları silahlarla gelmişlerdi. Sabah keşfi yapıldı. Arazide düşman olmadığı anlaşıncaya toplantı başladı. Amed arkadaş, toplantıya arkadaşların eylemde kaldırdığı silah, malzemelerle gelmesini söyledi. Arkadaşlar eylemde kaldırdıkları malzemeleri getirip toplantının yapılacağı alanın bir köşesine bırakarak belirlenen yerlerine oturdular. Arkadaşların bıraktıkları malzemelerden bir yığın oluştu. Çok sayıda silah, cephane, çanta ve daha başka malzemeler de vardı. Toplantıya gelen arkadaşların hepsi oturmuş, toplantının başlamasını bekliyorlardı. Gözler Amed arkadaştaydı. Toplantıda yapacağı değerlendirmeler merak ediliyordu.

Amed arkadaşın yüzündeki yarım sevinç

Toplantı başladı. Toplantıyı başlatan Amed arkadaşın yüzünde yarım, kırık bir sevinç vardı. Yüzündeki sevincin yarım, kırık olmasının nedenleri çok farklıydı. Yüzündeki sevinç yarımdı, çünkü çok sayıda arkadaşımızı yitirmiştik. Yarım da olsa yüzünde bir sevinç belirliyordu. Çünkü intikam haftası kapsamında gerçekleştirilen eylemlerde bir nebze de olsa acılarımızı hafifleten eylemlerle, arkadaşlarımızın intikamı alınmıştı. Eylemlerin yapıldığı gece telsizlerin birçoğunun birden harekete geçmesinden, birçok hedefe yönelik birden eylemler gerçekleştirildiğini anlıyorduk. Ancak eylemlerin kapsamının bu kadar geniş olduğunu anlayamamıştık. Amed arkadaş intikam haftası kapsamında başlatılan eylemlilikler ve aynı gecede gerçekleştirilen eylemlere ilişkin bilgi vererek toplantıyı başlattı. Ama daha ilk sözleri boğazında düğümlenir gibi oldu. Sağına soluna bakıp gelen baharı selamlar gibiydi. Ama bir o kadar da hüznü bakıyordu açan yapraklara. Çünkü yapraklar çok değil bir ay kadar önce açsaydı, operasyonlar da bu kadar arkadaş şehit düşmezdi. O yüzden bahara biraz öfke, biraz da hü-

zünle bakıyordu. Bu hüznü ve öfkeli bakışlarla birkaç dakikalığına çevresini bakındıktan sonra; "Heval hepinizin bildiği gibi Nisan ayında şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almak için intikam haftası ilan etmiştik. Arkadaşlar bu hafta kapsamında altı ilçe merkezine girdi. Pasur'a giden grup tim tepesini vurdu. Arkadaşlar tepeden yedi tane M-27 melez silahı kaldırdı. Grubun başında giden Yılmaz arkadaş, geri çekilme sırasında tepede saklanan bir asker tarafından vurularak şehit düştü. Arkadaşlar o askeri de vurup öyle geri çekiliyorlar. Lice'ye giden grup Cum boğazının altındaki tugayın üstündeki tepeyi vurdular. Arkadaşlar o tepeden de dört tane G-3, bir tane bomba atar, çok sayıda çanta ve diğer malzemeleri kaldırdılar. Ayrıca tepedeki doçkayı söküp getiremedikleri için imha etmişlerdir. Burada hiçbir kaybımız ve yaralımız yoktur. Bir grubumuz da Hani merkezine girdi. Burada vurulacak bir tepe olmadığından, arkadaşlar şehrin merkezine girip düşmanın çıkmasını ve çıkan düşmanı vurmaya planlamışlardı. Arkadaşlar şehir merkezine girer girmez düşman panzerlerle ilçenin içinde tur atmaya başlıyor. Arkadaşlar da Hani'nin çıkışında bir panzeri B-7 ile vurarak imha ediyorlar. Burada silah vb malzemeleri kaldırma fırsatı bulamamışlar. Buradaki arkadaşlar da sağlam bir şekilde geri çekiliyorlar. Piran'a giden grubumuzda Piran'ın içindeki Tim tepesini hedefledi. Tepeyi tümünden düşürememişse de tepeyi büyük oranda etkisiz hale getiriyorlar. O arkadaşlar da tepeden üç silah, iki dürbün, üç çanta kaldırdılar. Hazro'ya da bir grup arkadaş girmişti. Orada da bir süre ilçe merkezinde düşmanla çatışıyorlar. Düşmana kayıp verdirip geri çekiliyorlar. Ayrıca Hazro'ya bağlı Heyderaka köyündeki petrol kuyularını arkadaşlar hedefliyor. Kuyuları ateşe veriyorlar. Buradaki arkadaşlar da yaralı ve şehit vermeden geri çekiliyorlar. Ayrıca Sexwebun arkadaşın gücünden bir grup arkadaş da Karaz'a bağlı Siya Hacê tepesini hedeflemişler. Tepedeki askerler tanklarını bırakıp kaçıyorlar. Arkadaşlar tankı ele geçiriyorlar. Yarım saat kadar tankın etrafında dönüyorlar. Birkaç tane el bombası atıyorlar. Tankı nasıl kullanacaklarını bilmedikleri için bırakıp geri çekiliyorlar. Bir grup arka-

daş da Dara Hênê'ye bağlı Avnik karakolu tepesini hedefliyorlar. O tepe de etkili bir şekilde vuruluyor. Arkadaşlar tepede yedi asker cinazesinin üzerine gidiyor. Altı silah, bir tane de mayın dektörünü arkadaşlar kaldırıyorlar.

Arkadaşlar, intikam haftası kapsamında önümüze koyduğumuz hedefleri vurduk. Arkadaşlarımızın intikamını almaya çalıştık. Ülkemizin, halkımızın ve savaşımızın başladığı günden bu yana şehit düşen yoldaşlarımızın intikamını almaya çalışıyoruz. Buna ömrümüz yetmez. Ancak biz yaşadığımız sürece onların intikamını alma yeminiyle hareket edeceğiz.

Şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almak, katledilen atalarımızın, dedelerimizin intikamını almak boynumuzun borcudur. Zaten halkımızı bu zulümden kurtarmak için dağlara çıkmadık mı? Önderlik halkımızı bu acıdan, bu zulümden, bu sömürden kurtarmak için partiyi kurmadı mı? Özgürlük savaşını halkımızın, tarihimizin, kültür ve kimliğimizin üzerindeki baskı, zulüm ve sömürüyü kaldırmak için başlattık. O yüzden her türlü katliamın intikamını almak bizim görevimizdir. Bunu yerine getirmemenin hesabını tarih bize sorar. Onun için şehit düşen arkadaşlarımızın şahsında başlattığımız intikam haftası eylemleri, gerçekte tarihin tozlu sayfaları arasında kalmış zulüm, baskı, sömürü ve kimliksizleştirmenin intikamıydı. Yine sömürü üzerine kurulu sömürü sistemi tarafından katledilen devrimcilerin intikamıydı.

Heval, eylemlerimizi 6 Mayıs gecesi başlattık. 6 Mayıs tarihini rastgele seçmedik. O gün Denizlerin, Hüseyinlerin, Yusuf'ların idam edildiği gündü. İntikam haftası kapsamında gerçekleştirdiğimiz eylemlerle aynı zamanda almak istediğimiz onların da intikamıydı.

İlan ettiğimiz intikam haftasıyla bazı eylemler gerçekleştirdik. Ama intikam almanın bir günle, bir haftayla, bir ayla, bir yılla sınırlı olmadığını bilmemiz gerekir. Bu yılı ve özgürlüğü sağlayana kadar bu tempo ile çıkışımızı sürdürmeli, eylemlerimizi gerçekleştirmeliyiz. Böyle yaparsak başarı bizim olur. Yapamazsak bir yılı daha başarısız geçirdiğimiz tarih sayfalarına geçecek. Tarih karşısında suçlu duruma düşmek istemiyorsak her günü, her haftayı,

her ayı intikam almak için geçirmeli, ona göre mücadeleye yüklenmeliyiz,” dedi. Ardından arkadaşlara, “Eylemler ve sürece ilişkin değerlendirmeleri olan varsa yapabilir,” diyerek söz hakkını verdiyse de konuşan olmadı. Çünkü zaten konuşulması gerekenleri Amed arkadaş söylemişti. Ayrıca bu, sadece gerçekleştirilen eylemlerin toplantısı değildi. Zaten her eylem grubu kendi içinde eylem toplantısını yapmış, gerçekleştirdikleri eylemi değerlendirmiş, eleştirilmesi gereken hususları eleştirmişlerdi.

Amed arkadaş sözlerini bitirmeye doğru giderken yeniden dönüp etrafına baktı. Yeşeren doğaya, açan yapraklara hayıfla baktı. Gözleri doldu. Bahar gelmişti. Ama birçok arkadaşımız yeni gelen baharı görememişti. Onların yerine baharı yaşamak, bir yük gibi bize kaldı. Birde intikamlarını almak ve emanetlerini yarınlara ulaştırmak da bir görev olarak bize kaldı. Amed arkadaş, “Bir şey belirtmek isteyen yoksa toplantımızı bitireceğiz. Ama hepimiz, burada birbirimize arkadaşlarımızın, halkımızın, yiğit devrimcilerin intikamlarını alma sözünü vererek kalkıp alanlarımıza gideceğiz.” Amed arkadaşın sözlerinin bitirmesinin ardından Şehit Remzi vadisi sloganlarla inlemeye başladı. Yer gök sloganlarla inliyordu adeta. Arkadaşlar avazları çıktığı kadar haykırıyordu. Toplantı bitmişti. Toplantıdan sonra bazı bölgelerin güçleri aynı gece, bazıları da bir gece daha Şehit Remzi vadisinde kaldıktan sonra bölgelerine geçti. Ve o yılın sonbahar aylarına kadar Amed arkadaş eyalet komutanlığı görevini yürüttü. Arkadaşlar da Amed arkadaş verdikleri sözlerini tuttuklarını göstermek için sonbahar aylarına kadar durmadan eylem yaptılar. Her bölge, her birlik, her birim kendi çapında eylem gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen bu eylemlerle o yıl savaş çok kızgın geçti. Çünkü her eylemden sonra düşman operasyona çıkıyordu, bu kez de arkadaşlar araziye çıkan düşmanı vuruyordu. Arkadaşların bu saldırılarının ardından günboyu süren sert ve kızgın çatışmalar yaşanıyordu. Tabii düşman, arkadaşlardan darbe yiyince acısını ormanlardan çıkarıyordu. Her darbeden sonra Amed eyaletinin bir dağında yada bölgesinde ormanları ateşe vererek geri çekildi.

Yıl sıcak ve sert geçmişti. Ama bahar aylarında verdiğimiz kayıplardan sonra kış aylarına kadar hemen hemen hiç kayıp vermedik.

‘96 yılı da Amed Eyaleti’nin savaş tarihine bu şekilde geçti.

Farkında olmadan tarihe yön veren olaylarda yer almak

Hareketin ilk yıllarıydı. Grubun olduğu yıllardı. Grup oluşumundan sonra, atılması gereken adımların arayışlarının olduğu, mücadelenin Kürdistan’a yayılmasının nasıl olacağı, nasıl olması gerektiğinin çabalarının olduğu ilk yıllarıydı. En çok da Önderlik böyle bir çaba içersindeydi. Gece gündüz durmadan mahalleye gidip geldiği, toplantılar yapıp arkadaşlarla görüştüğü günler, aylar ve yıllardı. Ancak bu hareketliliğin en fazla görüldüğü yer, harekete o dönemde merkezlik yapan Tuzluca’yıydı.

Önderlik, ‘76 yılından itibaren mahalleye sürekli gidip gelmeye başladı. Yıl boyunca sürekli gidip geldi. Bazen toplantı yaptı, bazen biz yeni toplanan gençlere Kürdistan tarihine ilişkin o günün bilgileriyle eğitim verdi. Yoğun ve ciddi bir çalışmayla geçiyordu zaman. Bir yıl öyle bitti.

Türkiye’de ‘77 yılında önemli olaylar yaşandı. İstanbul Taksim’de 1 Mayıs katliamı gerçekleştirilmişti. Solun kendi içindeki çatışmalarını iyi bir şekilde değerlendiren faşistler, 1 Mayıs katliamını gerçekleştirmişlerdi. Solun kendi içindeki bu çelişki ve çatışmalar suni çelişki ve çatışmalardı. Bazı gruplar Sovyet yanlısı, bazı gruplar da Çin yanlısıydı. Onların birbirlerini suçlamalarıyla bu çelişki ve çatışmalar başlamıştı. Bu çatışmalar devletin ve devletin desteklediği katliamcı güçlerin işine yarıyordu. Bu katliamla bir yandan solda korku, panik üzerine kurulu bir mesaj veriliyordu, öte yandan da devrimcileri kucaklamak isteyen devlet dışı kesimler sindirmek isteniyordu.

Aynı yıl, yani ‘77 yılı Mayıs ayında Haki arkadaş da Antep’te katledildi. O sırada ortaokul son sınıfa gidiyordum. Haki arkadaşın katledildiği günden birkaç gün sonra okuldan geldim. Kazım arkadaş onlar evdeydiler. Kazım arkadaşla birlikte evde Hacette-

pe'de öğrenci olan arkadaşlar da vardı. Beni gazete almaya gönderdiler. Gidip Milliyet gazetesini alıp geldim. Haki arkadaşın şehit düştüğünü duymuşlardı. Ama gazetenin ne yazdığını merak ediyorlardı. Haki arkadaşın şahadeti Milliyet gazetesinde küçük bir haber olarak verilmişti. O süreçte Ankara'da da bir olay yaşanmıştı. Bu olay, Haki arkadaş katledilmeden kısa bir süre önce de yaşanmış olabilir. Ama o sürece denk gelmişti. Ankara'nın Dikimevi'nin alt tarafındaki bir mahallede oturan öğrenci arkadaşlar vardı. O öğrenci arkadaşların yaşadığı mahallede bir olay olmuştu. Mahallede Mehmet Albay adındaki bir faşist vurulmuştu. Bu şahıs azılı bir faşistti. Mehmet Albay, Abdullah Çatlı'nın yakın arkadaşındır. Orada da Pilot'un evi vardı. Mehmet Albay'ın vurulduğu silah pilotun evine bırakılıyor. Olaydan birkaç gün sonra yanında başka silahlarla birlikte silah bizim eve getirildi. Silahları Pilot'un kendisi getirdi. Üç silahtı. Üçü de kirli silahlardı. Biri o olayda kullanılmıştı, diğer ikisi de daha farklı olaylarda kullanılan silahlardı. O silahlarla yakalanan biri ya idam alırdı yada müebbet hapis cezası. Çünkü birçok eylemde kullanılan silahlardı.

Bizim ev deşifre olmuştu. O yüzden çocuk halimle, hiç kimse bana söylemeden silahları alıp çok fazla deşifre olamayan arkadaşların evine bıraktım. Silahları bıraktığım ev, bizim eve göre daha az deşifre olmuştu. İkinci gün gece yarısı evimiz basıldı. Albay Kemal diye bir adam vardı. Daha sonra İzmir emniyet müdürü oldu, ondan sonra Ordu valisi oldu. Albay Kemal, özel harekâtçıdır. 70'lerin başında Türkiye'den ABD'ye özel hareket eğitimi için gönderilen bir grup var, o grup içersinde yer alan kişilerden biriydi. Ankara'da DAL (Derin Araştırma Laboratuvarı) diye bir yer var. DAL özel sorgu merkezidir. Albay Kemal, DAL'ın kurucusudur. Özel olarak da bize karşı operasyonlar yürüten ekibin başındaydı. Onun ekibi gece yarısı evi bastı. Kapıyı kırarak içeri girdiler. Evi aradılar. Didik didik ettiler. Silahları arıyorlardı. Bir de misafir var mı diye soruyorlardı.

Evde 70'li yıllarda dağıtılan bildiriler, kitaplar, dergiler vardı. Bildiri, dergi, kitapların olduğu yeri de aradılar. Görmelerine rağ-

men almadılar. Onlar hakkında soru bile sormadılar. Bundan dolayı silah ve arkadaşları aradıklarını anladık. Aramayı bitirdikten sonra gittiler. Ertesi gün bir başka evi bastılar. Basılan ev Haki arkadaşın şahadetine adı karışan Mehmet Uzun adındaki şahsın eviydi. O zaman bizimle birlikte hareket ediyordu. O evin bahçesinde bir silah bulunmasına rağmen evden kimseyi gözaltına almadılar. Bu baskınlar ortalığın karıştığını gösteriyordu. Polisin yönelimleri arttı. Ve giderek daha da artıyordu. Bundan sonra biraz daha dikkatli, duyarlı ve titiz olmak gerekiyordu. Bu baskınlarla, kitaplarda okuduğumuz devrimcilik başladı dedik kendi kendimize. Tabii biz yeni katılanlar artık kendimizi gerillaya hazırlıyoruz. Her sabah kalkıp spor yapıyoruz, soğuk suyla yıkanıyoruz. Dokuz on kişilik bir arkadaş grubuyla bunu yapıyoruz. Haydar Altun, Mümin Ağcakaya adındaki arkadaşlar da var bizim bu grupta. Operasyonlar ve baskınlar durmadan devam etti.

Mayıs ayının son günlerini yaşıyorduk. Yani bahar ve devrimciler için büyük bir anlam ifade eden Mayıs ayının sonlarına doğru gelmiştik. Bizim Tuzluçayır'da 8. Koğuş diye adlandırdığımız bir yer vardı. Ankara Merkez Kapalı cezaevinde solcuların kaldığı koğuşun numarası olduğu için, biz de o arsa gibi yere o ismi vermiştik. 8. Koğuş dediğimiz yerin özelliği şu; Tuzluçayır'da erenler kahvesi var. Erenler kahvesinden aşağıya doğru inerken bazı iki üç katlı evler vardı. Yine bina inşa edilecek yerler vardı. Yani arsalar vardı. Arsaların bazılarında taşlar yığılmıştı. Yine bazılarında temeller atılmıştı. Bizim 8. Koğuş dediğimiz yer de temel atılmış bir yerdi. Atılan temel taşlarının üzerine oturup konuşuyorduk. Tartışmalar yürütüyorduk. Oraya sadece biz toplanmıyorduk. Bizim dışımızda da bazı gruplar gelip oturuyordu. Toplantılar yapıyordu, tartışmalar yürütüyorlardı. İşte Mayıs sonlarına doğru orada oturmuş bekliyorduk. Bir şeyler konuşup tartışmak için oradaydık. Ben, Şahin Kılavuz, Mümin Ağcakaya, Haydar Altun'la birlikte yaklaşık 10 kişi vardık. Başlayan operasyon ve baskınların yarattığı bir hava da vardı. Önderlik geldi. Nereden geldiğini de görmedik. Hepimiz bir birimize baktık. Niye geldi ki diye meraklanmaya başladık. Onun için korkuyorduk. Çünkü

mahalle neredeyse polis ablukası altındaydı. Ya bir şey olursa diye kaygılanıyorduk. Birbiri için kendini feda etmenin en önde olduğu günlerdi. Öyle bir ruh ve bağlılık vardı. Kendimiz için değil, Önderlik için kaygılanıyorduk. Bizim gibi yüzlercesi yetişir ama önderlikler kolay kolay çıkmaz. Kaygımız, korkumuz ondandı. Benim okuldan Dersimli Metin adında bir arkadaşım vardı. Metin, Karasu arkadaşın kaldığı evin ev sahibiydi. Örgütlemeye çalıştığımız biriydi. Metin benim ne olduğumu biliyordu. Sabah kalkınca evin çevresinde şüpheli şeyler görüyor. Hemen gelip bize haber verdi. Metin'in verdiği bilgiler de bizde var. Önderlik oraya, yani Karasu arkadaşın kaldığı eve gitmek için gelmiş. Ama oradaki durumu bilmiyor. Önderliğin sezgileri, bir de ihtiyatlılığı her zaman güçlüydü. Beni çağırırdı. "Git oraya, ne var ne yok bir bak, kontrol et gel," dedi. Önderliğin bu sözleri üzerine yola çıktım. Büyük bir güven ve gururla gidiyorum. Çünkü Önderlik bana bir görev vermiş. Gidip yerine getirip gelmem gerekiyor diye düşünüyorum.

Gidip kontrol edip gelmem gereken yeri, yani Karasu arkadaşın evinin olduğu yeri iyi biliyordum. Birde Metin arkadaşın bana verdiği bilgiler vardı, ondan dolayı biraz daha tedbirli gidiyorum. Direkt asfalt yoldan gitmedim. Ara sokaklardan geçerek gitmeyi planladım. Gidip bakmam gereken ve Karasu arkadaşın oturduğu yer, Tek Mezar denilen bir mahalleydi. Oraya yakın bir yerde bizim akrabalar vardı. Bizim akrabaların oradan geçtim. Onların olduğu yerin çevresinden dolanarak gittim. Gören olursa akrabalarımın yanına geldim diyecektim. Evi göreceğim bir yere varıp oradan evi gözetlemeye başladım. İşaretler polislerin eve girdiğini gösteriyordu. Sivil polis olduğu için hiç belli etmemeye de çalışıyorlardı. Birkaç gün önce evimizin basılmasından dolayı avantajlıydım. Çünkü o ev baskını sırasında baskına gelen polislerin hepsini tanıdım. Yani onları yakından görmüş ve yüzlerini nerede görürsem tanıyacaktım. Eve girilmişti ama bir baskın havası da yoktu. Hiçbir şey yokmuş, hiçbir şey olmamış gibi koşarak gidip eve girmedim. Eve biraz daha hakim olan bir yere çekilerek oturup evi izlemeye başladım. Ama hiçbir yerden görünmeyecek, dikkat çe-

kilmeyecek bir şekilde konumlandım. Durumu netleştirerek gidip bilgi vermem gerekiyordu. O yüzden iyi izlemem gerekiyordu. Bunun bilincindeyim. Baktım evin önünden arabalar da gidip gelmeye başladı. Arabalardan birinde Albay Kemal'i gördüm. Onların operasyon arabaları farklıydı. Normal polis arabaları gibi değildi. Eskiden kullanılan dolmuş taksilerden birini karakol gibi kullanıyorlardı. O da çıkıp geldi.

Arabalar kapının önünden geçen caddeden bir iki tur attıktan sonra, gelip kapıda durdular. Albayın ekibi Karadenizliydi. Onların çoğu bizim eve yapılan baskında yer aldıkları için tanıyordum. Arabadan onların da, yani o ekibin de indiğini gördüm. Arabadan indikten sonra etrafa sarmaya başladılar. Polis arabalarının evin önünden durmadan hareket etmesi, yine polislerden bazılarının arabalardan inip evin etrafını sarmaya başlaması ve en önemlisi de bize yönelik gerçekleştirilen operasyonların sorumluluğunu yapan Albay Kemal'i görmem, evin basıldığı ve çevresinde karakol kurduklarında netleştim. Yani benim için durum netleşti. Karasu arkadaşın kaldığı ev basılmıştı ve evin etrafı da kuşatılmıştı. Durumu böyle tam netleştirdikten sonra geldiğim yoldan geri dönmeye başladım. Dönüşte biraz daha dikkatli olmaya başladım. Şaşırtmalı gidiyorum. Takip edilip edilmediğini anlayacak şekilde gidiyorum. Arada bir bazı yerlerde durarak, izlenip izlenmediğini anlamak için oyalanıyordum. Takip edilmediğini anlayınca buluşma yerine gittim.

Buluşma yerini Önderlik, beni kontrol için gönderdiği 8. Koğuş'un orası olarak vermedi. Onun dışında bir yer verdi. Yeni buluşma yeri, her sabah spor yaptığımız yere yakın bir yer verilmişti. Buluşma yeri olarak verilen yer aynı zamanda top oynanan bir alandı. Mahallenin gençleri gelip orada top oynuyorlardı. Biz de top oynamak istediğimiz zaman oraya gidiyorduk. Top araziden aşağı gitmesin diye tahtadan çitler çekilmişti. Gidip kontrol ederek gelmem birkaç saatlik zaman aldı. Oraya yaklaşınca takip edilmediğini netleştirmek için bir kez daha dönüp dolaştım. Arkamda kimsenin olmadığını anlayınca Önderlikle arkadaşların olduğu yere

gittim. Önderlik beni beklerken oradaki arkadaşlarla sohbet etmeye başlamıştı. Yanlarına vardığım gibi Önderlik ne olup olmadığını sordu. Ben de orada gördüklerimi Önderliğe aktarmaya başladım. “Abi Albay’ın ekibi orada. Baskın var. Evin etrafını polisler sarmış. Karasu arkadaş eğer evde ise evde mahsur kalmış herhalde,” diye bilgi verdim. Verdiğim bilgileri dinledi. Buluşma yerine arkadaşlar top da getirmişlerdi.

Önderlik o zamanda top oynamayı seviyordu. Polis arabaları da gidip geliyordu. Dikkat çekmesin diye iki takım oluşturup top oynamaya başladık. Biraz topta oynadıktan sonra Önderlik gitti. Tabii o zaman bu durumun önemini bilmiyordum. Bunun önemini farkına ‘88 yılında Çanakkale cezaevindeyken vardım. O zaman bize iki tane Serxwebun geldi. Şehit düşen Burhan Çiftçi adında bir arkadaş vardı. Dergilerin gelişini o örgütlemişti. Dergileri bir biçimde içeri aldık. O sayıların birinde Önderlik parti tarihini anlatırken o olayı da anlatmıştı. “Ben bu olayı biliyorum,” dedim. O zamana kadar olayın ciddiyetini kavrayamamıştım. Olaya bir devrimcinin yaptığı normal bir görev gibi yaklaşıyordum. Herhangi bir militanın, herhangi bir devrim taraftarının yerine getirmesi gereken görevdi. Ben böyle bir görevi yerine getirme tutkusuyla yerine getirmiştim. İşte dergi de okuyunca önemini fark ettim. Ondan sonra da benzer birçok olay yaşadık. Mesela bir yerden bir yere giderken arkadaşlardan önce gidiyorduk. Bir şey olması durumunda, bize olsun diyorduk. Arkadaşların kurtulması için çatışmalara girdiğimiz de oldu. Devrimcilikti ve bunlar devrimcilik için yapılıyordu. Ancak burada söz konusu olan Önderlikti. Ve herkesin yapabileceği, yapacağı bir görevdi. Dergide olayı okuduktan sonra farkında olmadan, “Bu kadar önemli bir görev mi yapmışım?” diye kendi kendime sormadan edemedim. O zaman 1993 yılında Kızıltepe’de GAP eyalet sorumlusu iken şehit düşen Celal Özalp arkadaş vardı. Olayı okuyunca bana dikkatli dikkatli baktı. Ve, “Vay be, farkında olmadan tarihe yön veren bir olayda yer almışsın,” dedi.

Devrimci bir görev, devrimci bir sorumluluktur. Yerine getirilmesi gereken bir görevdi.

Harun-Cemal Şerik

Botan'da Başlayıp, Dersim, Güneybatı, Amanoslar ve Doğu Kürdistan'a Kadar Uzanan Yol

Binboğaların eteklerinde doğup büyüdüm. O dağların büyüğüyle geçti çocukluk yıllarım, yıllarımız. Çünkü oralarda devrimcilik yapan ağabeylerimiz ve ablalarımız vardı. Devrimciliği de onlardan öğrendik. Çünkü bir gün onlar gibi olmak istiyorduk. Ve o yüzden bir an önce büyüüp onlar gibi silahlı olarak Binboğalara, Engizeklere, Nurhaklara çıkıp devrimcilik yapmak için can atıyorduk.

Çocukluğumuz bu ve bunun gibi birçok hayalle süslenerek büyüyorduk. O yüzden çocukluk hayallerimden biri Binboğalara silahla çıkmaktı. Çünkü o zaman anladığımız kadarıyla devrimcilik, yani elde silah dağlarda savaşmak, var olan zulme ve zalimlere karşı savaşmak demektir. O yüzden hayallerimizden biri de bu savaşa, savaşlara katılmaktı.

Büyüdük. Devrimci düşüncelerle tanıştık. Taşlı, sopalı kavgalara katıldık. Gözlerimiz önünde halkımız katliamlardan geçirildi. Sonunda kendimizi her türlü haksızlıktan, zalimlerden, işbirlikçilerden, ihanetçilerden intikam alma hareketi olan PKK hareketinin içinde bulduk. Çünkü özgürlüğün ateşi dağlarda yanmıştı. Dağlarda bir avuç insan tarafından yakılmıştı. Beyinlerimizde, yüreklerimizde ve ülkemizin orta yerinde kurulan düşman karakollarına, bu ateşin etrafından kalkıp gelerek baskınlar yaptılar. Ve o baskınlarla birlikte dağlardaki ateş sayısı da giderek arttı. Özgürlüğe koşanların sayısı da artmıştı.

İşte böyle ateşten yılların yaşandığı ve savaşın zirveye çıktığı '92 yılında harekete katıldım. Bir yıl sonra da Önderlik sahasına geçtim.

Bir yıl kadar da Önderlik sahasında kaldıp Önderliğin eğitiminden geçtim. Eğitim sonunda önerimi Güneybatı Eyaleti'ne

yaptım. Ama Önderlik, önce gerillacılığın daha etkin, yetkin, yine gerillacılığın mekanının, savaşın merkezinin Botan olduğunu, bir süre kalıp tecrübe aldıktan sonra Güneybatı Eyaleti'ne gitmem durumunda daha iyi olacağını söyledi.

Yıl 1994. Mevsimlerden bahar. Aylardan Mayıs'tı.

Bir grup arkadaşla yola çıktık. Birlikte yola çıktığımız arkadaşların çoğu tecrübeli, pratik sahibi arkadaşlardı. Yılların gerillalarıydı. Yaşları çok fazla büyük değildi. Ama yaşam ve tecrübeleri büyüktü. Direnişçi ve yiğit insanlardı. Harekete, dağlara, ülkemize, halkımıza büyük bir tutkuyla bağlı olan arkadaşlardı. Benim yaşayacağım zorlukları da tahmin ediyorlardı. İlk adımlarımı cesaretle atmam, yine ağırlıklarımı atmam için büyük destek sunuyorlardı. O arkadaşların hepsi farklı zamanlarda, tarihsel kesitlerde, farklı mekânlarda şehit düştüler. İşin en kötü yanı onların hepsinin isimlerini hatırlamamaktır. Aslında hepsinin yüz hatları, gülüşleri, bakışları gözlerimin önünde. Ama adlarını şu an hatırlayamıyorum. Yılların ve kızgın savaşın bizde yarattığı unutkanlıktan olsa gerek. O arkadaşlardan isimlerini hatırladığım arkadaşlardan biri Hamza arkadaştı. Arkadaş sâhaya yaralı gelmişti. Bir süre eğitimde kaldıktan sonra yaraları da daha tam iyileşmeden, Botan'da onun gibi arkadaşlara ihtiyaç olduğu için geri dönüyordu. Yaralı olmasına rağmen benimle ilgileniyor ve yardım ediyordu. Çünkü dağa ve dağda ilk adımlarımı atıyordum. Gerillacılığa ve gerillacılıkta ilk adımlarımı atıyordum.

O yoldaşların bana yaklaşımları sadece bana değil, yeni katılıp zorlanan, alışma, uyum sağlama sorunlarını yaşayan her arkadaşla gerçek yoldaşlıkla yaklaşarak yardımcı oluyorlardı. Bu da gerillanın kuralları, ilkeleri, yaşam duruşları, Önderlik felsefesinin gereklerini yerine getirme çabalarıydı. Çünkü biz yoldaşlığı Önderlikten öğrendik. Ve öğrenmeye de devam ediyorduk. Pratiğe çıkmak, Önderlikten öğrendiklerimizi uygulamaktı.

Botan yolculuğumuz benim için biraz zorlu geçiyordu. Çünkü sivil yaşamdan kalma ciddi **ağırlıklarım** vardı. O yüzden önce onlardan kurtulmam gerekiyordu. Başkan'ın Botan'a gitmemi istemesinin neden-

lerinden biri de bu olsa gerek, diyordum kendi kendime. Botan'a ulaşınca bir dönem ağırlıklarından kurtulmak için ağır sporlar yaptım. Arkadaşlar bu durumuma şaşırıyordu. Ama ben büyük bir kararlılık ve azimle kısa süre içinde 90 kg ağırlıktan 60 kg'ye düştüm.

Kısa sürede gösterdiğim çaba ve yoldaşlarımla yardımlarıyla yaşama, dağa uyum sağladım. Çünkü kısa sürede yapmak istediklerim, istediklerimiz vardı. O da düşmanla hesaplaşmaktı. Bu hesaplaşma uzun süreli yaşama ve düşünme biçiminde değildi. Önderliğe, partiye büyük bir inanç oluşmuştu bende. Önderliğin, partinin çabalarına karşılık kendimi, kendimizi borçlu hissediyorduk. O yüzden kısa sürede birkaç etkili darbe vurmak her gerillanın olduğu gibi benim de büyük bir isteğimdi. Sert savaş yıllarıydı. O yüzden kendime en fazla bir yıllık bir ömür biçmiştim. Biçtiğim bu kısa ömür süresinde düşmanla hesaplaşmak istiyordum.

Zorlu bir yürüyüşün ardından Botan'a ulaştık. Botan'da henüz birkaç günümüz geçmişti ki başka bir yerdeki çatışmada bir arkadaş yaralanmıştı. O arkadaşın tedavi ihtiyacı vardı. Bulunduğumuz koşullarda da tedavi edilmesi zordu. Çünkü yaraları ciddiydi. Arkadaşın tedavisi için Güney'e geçirilmesi gerekiyordu. Onun için önce Besta'dan Cudi'ye geçirilmesi gerekiyordu. O arkadaşın geçirilmesi görevini bizim arkadaşlar aldı. Onun için bizimle bir toplantı yapıldı. Toplantıda bu kutsal görev için bir grup arkadaşın görevlendirilmesi gerektiği belirtildi. Bu görev için benim de içinde olduğum bir grup arkadaş kendimizi önerdik. Sekiz kişilik bir grup olarak belirlendik. Dağ ve savaş koşullarıdır yaşadığımız. Onun için o arkadaşı taşımak için elimizde herhangi bir aracımız da yok. Bizden önceki arkadaşların yaptıkları gibi biz de arkadaşımızı sırtımızda taşıyacağız. Onun iniltileri yıllarca kulaklarımızda çınlayacak. Belki, daha ulaştırmamız gereken yere ulaştırmadan herhangi birimizin sırtındayken şehit düşecek. O, acıdan inlerken biz de ona acılarını dindirmek için yapabilirsek, ülkemizin güzelliklerini, arkadaşlığımızın güzelliklerini, yoldaşlığımızı, özgürlüğün güzelliğini anlatacağız. Çok zaman kaybetmeden yola çıktık. Yaralanan, bir kadın arkadaşı. Güzelce, gerillanın taşıma sedyesi olan

ve darbest dediğimiz, araları şutikle örülen, iki ağaçtan oluşan bir sedye yaptık. Her seferinde, iki arkadaşın alıp omuzlarında taşıdığı bir şekilde yol alıyorduk.

Bir akşamüzeri yola çıkmıştık. O gece sabaha kadar yürüdük. Sabahın ilk ışıklarıyla Cudi ile Besta arasında kalan bir yere ulaşmıştık. Araziyi tanıyan arkadaş bizi bir yere götürerek orada kalabileceğimizi söyledi. Kalacağımız yer çok sık olmasa da ormanlık bir dere kenarıydı. Amacımız günü orada geçirdikten sonra gece yine yolumuza devam etmektir. Yorulmuştuk. O yüzden de arkadaşlar dinlenmek için oldukları yere uzandılar. Bir arkadaş nöbete çıkarıldı. Bende olduğum yere uzanmıştım. Ama daha uyumamıştım. Etraftan sesler gelmeye başladı. Seslerin gelmesiyle birlikte doğrulup sesin geldiği yöne doğru bakmaya başladım. Ama gözlerime inanamadım.

Çünkü düşman askerlerinin yanımıza kadar sokulduğunu gördüm. Yanımdaki arkadaşlara ses çıkarmamak için dokunarak, "Kalkın, düşman geldi," dedim kısık bir sesle. Daha arkadaşlar kafalarını kaldırmadan askerler bizim olduğumuz yeri gördüler. Arkadaşlar daha tam toparlanamamışlardı. Ben kalkarken silahımı da almıştım. Ama ne yapacağımı bilmiyordum. Düşmana karşı savaşmaya gelmiştik. Ama nasıl savaşacağımı bilmiyordum. Bu konuda bir tecrübem yoktu. Henüz bir eğitim de almamıştım. Bir an, ne yapsam iyi olur, ne yapmam gerekir diye düşünmeye başladım. An diyorum, ama bu andan da öte kısa bir zaman dilimidir. Çünkü gerillada her şey çok hızlı bir şekilde gelişiyor.

Komutanımız olan Karker arkadaş, "Elindeki silahtır, karşındaki da düşmandır, ne duruyorsun vursana!" diye seslendi bana. Komutanımız talimatını verdikten sonra tetiğe asıldım. Silahın ateşlenmesiyle elimin tetiğe gitmesi arasında birkaç saniye geçmişti sadece. Ama bana yıllar geçti gibi geldi. Çünkü ilk kez düşmanı vuruyordum. İlk mermi patladıktan sonra rahatladım. Bana, sanki yıllardır düşmana karşı savaşıyormuşum gibi gelmeye başladı.

Düşman etrafımızı sarmıştı. Diğer arkadaşlar da silahlarını alıp mevzilendiler; çatışma başladı. Mevzilenme dediğim de öyle taş-

lardan, kayalardan mevzi yapma biçiminde değil. Kendi etrafımızda, birbirini savunma temelinde bir çember oluşturduk. Çünkü etrafımız kuşatılmıştı. Durumumuz fazla iyi değildi. Ama gerilla olarak bir fedai topluluğu olduğumuz, Önderlik felsefesinden hareketle son mermilerimize kadar direnecektik. Ne sağ, düşmana teslim olacaktık ne de kolay kolay ölüme teslim olacaktık. Son mermimize kadar yaşamamanın ve kurtulmanın koşullarını yaratmaya çalışacaktık. Çok fazla kurtulma şansımız da görünmüyordu. O zaman iyi çatışmamız, düşmana ağır darbeler vurmamız gerektiği şeklinde düşünüyorduk hepimiz. Bu düşüncelerle çatışmayı sürdürürken, o sırada biraz uzağımızda yaptığımız darbestin üzerinde yatan yaralı arkadaş da döndüm. Sanki birileri bana, ona bak demişti.

Yanına bırakılan bombasının elinde ve pimini çekmekle uğraştığını gördüm. Onu öyle görünce, “Ne yapıyorsun heval?” diye bağırmayla birlikte yerimi de değiştirip yanına gittim. Bomba daha elindeydi ve pimini de çekmişti. Bombanın patlamaması için sıkıca elini tuttum. Henüz bomba da kullanmamıştım. Ama teorik eğitimini almıştık. Bombanın nasıl patladığını, piminin nasıl çekildiğini biliyordum. Bütün bunları dikkate alarak yavaşça bombayı elinden aldım. Yanından beş metre kadar uzaklaştıktan sonra, bize en yakın olan düşman güçlerinin üzerine fırlattıktan sonra yanına döndüm. Yanında patlayıcı madde olarak başka bir şeyin olup olmadığını sordum. “Elimdeki tek şey olan bombayı da aldın,” diyerek çok kızdığını belli ediyordu. “Hiç korkma heval, hiçbir şey olmayacak ve hepimiz kurtulacağız. Hem de düşmana ağır darbeler vurarak bu çemberi kıracağız,” dedim. Aslında kurtulacağımıza dair çok fazla bir umudum da yoktu. Tam da o sırada grup sorumlumuz arkadaş da yanımıza geldi ve “Ne var?” diye sordu. Herhalde o arkadaşın elinde bombayı görmüştü yada orada bir şey olduğunu fark etmişti. Bir şey yok diye cevap vereceğim bir anda telsizden ses geldi. “Heval heval, açık cihaz, açık cihaz!” diye çağrı yapıyordu. “Heval Karker, telsizden çağrı var,” dedim. Karker arkadaş, “Bizi çağırıyorlar,” dedi. “Önemli değil, sen yine de cevap versen iyi olur,” dedim. Arkadaş cevap verdi. Birkaç gün önce Adil arkadaşın o civarda olan

bölüğünde, iki gün kadar durup dinlendikten sonra geçmiştik. O yüzden çağrı yapan sesin onun sesi olduğunu anladım. “Kimsiniz, orada ne arıyorsunuz, durumunuz nedir?” diye sordu. Karker arkadaş, Adil arkadaşın sorduğu sorulara cevap verdi. Ayrıca etrafımızın sarıldığını ama o ana kadar hiçbir kayıp ve yaralı vermediğimizi söyledi. Adil arkadaş durumu anlayınca çok gür ve kendinden emin bir sesle, “Merak etmeyin, kendinizi bırakmayın, size çok yakın bir yerdeyiz. Sadece birkaç dakika daha dayanın biz şimdi müdahale etmeye geleceğiz,” dedi.

Bazen bir ses yetiyor yaşama yeniden dönmek için, yada yaşamın köklerine sınılmak için. Tabii bu ses yoldaşının sesiyse fazlasıyla yetiyor.

O sesi duyunca durum bir anda tersine döndü. Zaten moralimiz düşmemiştik, ama Adil arkadaşın sesini de duyunca daha da yükseldi. Karker arkadaş tüm arkadaşlara duyurmak için, “Yerlerinizi sağlamlaştırın, birkaç dakika içinde arkadaşlar bize ulaşıyor,” diye bağırarak durumu aktardı. “Sakın kendinizi bırakmayın,” diye uyarmayı da ihmal etmedi.

Adil arkadaşın telsizden gelip kayalıklarda yankılanan gür sesini o yaralı arkadaş da duymuştu. O sesi duyduktan sonra sedyeden ilk defa kafasını kaldırıp bizlere baktı. Birkaç dakika içinde farklı yerlerden de silah sesleri gelmeye başladı. Bu silah sesleriyle birlikte üzerimizdeki düşman baskısı da giderek zayıflamaya başladı. Üzerimizdeki baskınının zayıflamasının nedeni telsiz konuşmalarını dinlemeleri ve ona göre tedbirlerini almaya başlamaları neden olmuştu. Çünkü bir bölük arkadaş birkaç koldan gelmişti. Silah sesleri giderek arka tarafımızdan daha yoğun gelmeye başladı. Bu da çatışmanın orada yoğunlaştığını gösteriyordu. Çatışma bir süre yoğun bir şekilde devam etti. Çatışma orada yoğunlaşınca bizim çatışmamız durdu. Çünkü düşman bizim olduğumuz taraftan geri çekildi. Arkadan onları kuşatmaya başlayan arkadaşlara karşı kendilerini savunmak zorunda kalmışlardı. Arkadaşlar birçok yerde güvenlik almışlardı. Birkaç tepeyi tutmuşlardı. İki arkadaş da yanımıza kadar geldi. Durumumuzu sordular. O kadar yakından ve

ağır silahlar kullanılmasına rağmen hiçbir arkadaşımız yara almamıştı. Gelen arkadaşlar heval Adil'in, yaralı arkadaş varsa onlara göndermemizi, güvenliğimizi aldıklarını, yerimizden hareket etmememiz şeklindeki talimatını getirmişlerdi. Ayrıca vereceği habere göre hareket etmemiz gerektiğini söylemişti. Yerimizde kaldık. Öğlene kadar heval Adil'in verdiği talimattan ötürü yerimizde kaldık. Öğleden sonra heval Adil birkaç arkadaşla birlikte çıkıp yanımıza geldi. Çünkü düşman, arkadaşların etkili vuruşlarına dayanamayıp geri çekilmişti.

Biz de oradan çıkıp Heval Adil onların kaldığı noktaya geçtik. O gün onların yanında kaldık. Ertesi gün bizim gruptan iki arkadaş çıkarıp yerine bölüğünden iki arkadaş bize verdi. O şekilde yolumuza devam ederek, o arkadaş sağlam bir şekilde tedaviye gönderilmesi için Cudi'ye ulaştırdık. Arkadaşı ulaştırdıktan sonra sağlam bir şekilde geri yerimize döndük.

Bu olayla arkadaşlığın güçlü bağlarına tanıklık ettim. Ve bu dağlarda, arkadaşlarla yaşamın yarattığı gücü gördüm.

Botan'da iki buçuk yıl kaldım. Kaldığım yıllar içinde savaş ve gerillacılık konusunda büyük ders, tecrübe, deneyim aldım. İlk mermi, ilk ders, ilk tecrübeyi orada aldım. Çok değerli yoldaşları, büyük komutanları tanıdım. Onların mücadelelerine, ölümle dalga geçmelerine, halka, ülke topraklarına bağlılıklarına tanıklık ettim. Birlikte kaldık. Onlardan çok şey öğrendik. Yaşam hikayeleriyle kahramanlıklarına tanıklık ettik. Büyük ve kahramanca mücadelelerini gözlemledim. Bu, bende büyük bir güç oluşturdu. Oradan Dersim'e geçtim.

Dersim'de de iki buçuk yıl kadar kaldım. Orada da güzel ve her biri bir roman, bir film konusu olabilecek değerde anılarım oldu. O yıllarda Dersim'de büyük kayıplar vermiştik. Çok sayıda arkadaş şehit düştü.

Dersim bambaşkaydı. Dersim'e gitmek için '95 yılında yoğun operasyonların yaşandığı bir süreçte yola çıktık. Koşullar çok zorlayıcıydı. O yüzden dört aydan daha fazla süren bir yolculukla an-

cak Dersim'e ulaşmıştık. Arkadaşların yükleri ağırdı. Hepimizin yükü cephaneydi. Çünkü o zaman Dersim'de cephane sorunu vardı. Çok az bir kısmı da olsa cephane sorununu karşılamak için yükümüzü cephane yapmıştık. Her arkadaş taşıyabildiği kadar almıştı. Dört aylık yolculuk boyunca çok şey yaşadık. O yolculuk kendi başına bile bir kitap konusudur. Ama hepsini anlatmaktan çok bazı kesitlerini vermek istiyorum. Yaşadığımız ve bende yer edinen anılardan biri, gece gözleri görmemesine rağmen Dersim'e gelmek için kendini dayatarak, bizimle yola çıkan bir kadın arkadaşın gösterdiği iradeydi.

Bu kadın arkadaş Haftanın'de bizim gruba katıldı. Erzurum Eyaleti'ne gidecekti. Öyle bir iradeyi insan tahmin edemez. Erzurum'a, Kuzey Kürdistan topraklarından geçip orada mücadeleyi sürdürmek için korkunç bir istek ve arzusu vardı. Amacı Erzurum Eyaleti'nde gerillacılık yapmaktı. Bingöllü bir arkadaştı. Arkadaşın gece gözleri görmüyordu. Gerilla yürüyüşü de zaten gece olur. Yani gerilla, gece yürüyen, gece savaşan, gece çatışan, gece hareket eden bir gerçeklikti. Gerillanın bu gerçekliği, bu arkadaşın fiziki yapısına zıttı. Ama arkadaş azim, inanç, kararlılık, istek ve arzusuyla bu zıtlığı aşıyordu. Geceleri, yolda arkadaşların ayak seslerini takip ederek yürüyordu. Her gece yüzlerce sefer düşe kalka yola devam ediyordu. Hiçbir arkadaştan destek almıyordu. Alınak istemiyordu. Her arkadaş destek vermek istiyordu. Ama o istemiyordu. Zaten ilk birkaç gün içinde o durumunu da bilmiyorduk. Birkaç gün sonra destek vermek istediğimiz zaman, aslında onu daha fazla zorladığımızı anladık. Aslında bunu da o tavırlarıyla bize anlattı. O arkadaş, o durumuyla ne bir gün gruptan koptu, ne de herhangi bir arkadaşına yük oldu -ki o yol süresi boyunca ona yakın operasyona takıldık, iki sefer pusuya düştük- o yapısıyla kendisini Erzurum'a ulaştırmaya kilitlemişti. O arkadaşın o büyük iradesine tanıklık ettim. O yüzden tüm arkadaşlarda büyük bir saygı uyandırdı. Yaşamda duruşu ve katılışıyla etkili bir arkadaştı. Bizimle Erzurum'a kadar gelip ulaştı. Hani derler ya; Erzurum topraklarında gerillacılık yapmak olan muradına ulaştı. Bir yıl kaldıktan sonra şehit düştüğünü öğrendim. Büyük

özlem duyduğu, sevdiği o topraklara ulaşmıştı. Bu, bende iz, etki ve güzel şeyler bırakan kararlılık ve iradeli olmanın insana neler yaptırabileceğini gösteren kısa bir yol anısıydı.

Dersim dağlarının küçük ve yiğit kızı

Kış yaklaşıncı her yıl gerillada kış üslenme hazırlıklarına başlanır. Ancak Kuzey eyaletlerinde gücün hepsi bu işle uğraştırılmaz. Bu hazırlıkları yapmak için birkaç arkadaştan, yada en fazla bir takımılık güce bu görev verilir; diğer arkadaşlar ise eylem, örgütlenme ve diğer çalışmalarını devam ettirirler. Gerillada zaman su gibi akıp gider. Göz açıp kapayınca kadar bir de bakarsın kış gelip kapıya dayanmış.

Yine bir yıllık eylem, örgütlenme, faaliyet sonunda kışın gelmek üzere olduğunu gördük. Onun için arkadaşlar kış hazırlık çalışmaları için bir grup örgütlediler.

Biz bir grup arkadaş üslenme çalışmalarını yürütmek için görevlendirildik. Axin adında genç bir arkadaş da bizimle görevlendirildi. Grubumuzdaki arkadaşların hiçbiri onun fiziki güçle çalışmalara katılmasını istemiyordu. Ama yapacağımız, yapmamız gereken iş fiziki güç isteyen bir çalışmaydı. Onu fiziki güç gerektiren çalışmalardan uzak tutmak için arkadaşlar çeşitli bahaneler uyduruyordu. Birkaç gün geçtikten sonra heval Axin bu durumu fark etti. Durumu anlayınca kızdı. Kızgınlığından ağlamaklı oldu. O kızgınlıkla, “Beni kandırıp çalışmalara katmıyorsunuz. Bu devrimci bir yaklaşım değildir. Ben de sizin gibi devrimci bir insanım. Sizin yoldaşınızım,” diyerek çok büyük ve ağır konuştu. Hiçbirimiz bir şey söyleyemedik. Kemal adında bir arkadaş vardı. Daha sonra şehit düştü. Depo yapmada uzman bir arkadaştı. Fiziki olarak da çok güçlü bir arkadaştı. Çok seri çalışıyordu. Hızlı ve pratikti. Bizim kazma ile kazdığımız toprağı o kürekle kazıyordu. Yani o denli güçlü bir arkadaştı. Axin arkadaşın söyledikleri karşısında hepimizin çaresiz kaldığını gören Kemal arkadaş araya girerek, “Tabii heval sen de çalış, öyle olmaz,” dedi. Bunu yapmakla aslında bizim çaresizliğimizi aştırmak istiyordu. Kemal arkadaş bunu

söyleyince Axin arkadaş sevinerek, “Tamam,” dedi ve “Ben ne iş yapayım heval?” dedi. Kemal arkadaş, “Heval sen bize çay yapacaksın,” dedi. “Ben niye çay yapacağım?” dedi. Tabii Kemal arkadaş yakaladı bir kere, “Heval o da iş değil mi?” dedi. Heval Axin istemese de bir şey diyemeden bize çay yapma görevini kabul etti. Onun da bir işinin olmasına sevindi.

Üslenme hazırlıkları olarak yaptığımız iş, daha çok erzak depolama işleriydi. Depoladığımız erzaklar da köylerden getirdiğimiz erzaklardı. Köylerden o kadar erzakı sırtımızla taşıyıp getirmek de mümkün değildi. Erzakları köylerin eşek, katır ve atlarıyla getirmiştik. Bir süre geçtikten sonra depolama işlerimizi bıraktık. Yanımızdaki hayvanları araziye bırakıp karargaha gittik. Bir gün karargahta kaldık. Daha tecrübemizi vermeden büyük bir operasyon başladı. Arkadaşlar bize, “Heval depolama grubu olarak gidin araziye bıraktığınız hayvanları toplayıp sağlama alın. Köylülerin hayvanları düşmanın eline geçmesin. Halktan istediğimiz gibi hiç çekinmeden verdiler. Bizim görevimiz de hayvanlarını onlara sağlam teslim etmektir. Depolama işlerini siz yaptığınız için hayvanları toplama ve koruma görevini yine size vermek zorundayız,” diyerek bizi gönderdiler. Karargah da yerini değiştirecekti. O yüzden biz hayvanları almak için yola çıkarken, karargah da oradan ayrıldı. Yola çıktık ama her yer düşman tarafından tutulmuştu. Düşman kuşatması altında yürüyorduk. Ama Kürdistan dağlarının, koruyucu melek gibi insanı koruyan kolları altındaydık. Kayalıklar, vadiler ve sık ormanlıklar, düşman içinden görünmeden yol almamızı sağlıyordu. Düşmana görünmeden, görüntü vermeden gidip, hayvanları bıraktığımız yerde bulduk.

Hayvanları yanımıza aldık. Hayvanları aldıktan sonra karargahın bize verdiği buluşma yerine gidecektik. Ancak biz hayvanları yanımıza alıp gitmeye hazırlanana kadar, düşman gideceğimiz yeri de tuttu. Bundan dolayı gitmemiz gereken yere gidemedik.

Arkadaşlara ulaşamayınca yeni bir planlamaya gitmemiz gerekiyordu. Oturup arkadaşlarla bir planlama yaptık. Yaptığımız planlamaya göre, hayvanları ele geçmemesi için sık ormanlıklı bir

alandaki bağlayıp biraz onlardan uzaklaştıktan sonra gizlenmeyi esas alacaktık. Hareket etmek için hayvanları bağladıktan sonra onlardan biraz uzaklaşmak için yola çıktık.

Yola çıkışımızla birlikte çok şiddetli bir yağmur başladı. Sonbahar yağmurlarıydı. Ne zaman başlayacakları, ne zaman duracakları belli olmayan yağmurlardı. Gökyüzünün maviliği yerini siyaha bırakmıştı. Hava kararmıştı. Zifiri bir karanlık basmıştı her yeri. Hava soğuktu. En gencimiz ve henüz yeni bir savaşçı olan Axin arkadaş soğuktan titriyordu. Aslında hepimiz üşüyorduk. Ama ne de olsa hem yaş, hem de dağdaki yılların bize öğrettiklerinden ötürü idare ediyorduk. Bir arkadaş kefiyesini çıkarıp Axin arkadaşına verdi. Utanarak, sıkılarak aldı. Çünkü hepimizin koşulları aynıydı. Alırsa, veren arkadaşın da üşüyeceğini düşündü. Kaldı ki üşüyordu da. Ama yılların o arkadaşına öğrettikleri vardı. O yüzden belki hepimizden daha az, yada daha fazla üşüyordu. O çok önemli değildi. Önemli olan orada kefiyesini çok üşüyen ve en gencimiz olan arkadaşına vererek onun üşümemesini sağlamaktı. Orada ortaya çıkan, kendinden çok arkadaşlarını düşünme duygusuydu. Aslında almak istemiyordu. Ama arkadaş zorla verdi. O durumda ani, ayaküstü bir planlama daha yapmamız gerekti. Çünkü biz planlamamızı yaparken yağmur yoktu. Sanki yağmak için yola çıkışımızı bekliyordu. Bulunduğumuz yerin alt tarafında boş bir köy vardı. Arkadaşlar, "Alt taraftaki boş köye kendimizi bırakıp bir ateş yakalım. Hem kendimizi kurutacağız hem de daha fazla ıslanmayalım," dediler. Kendimizi köye bıraktık. Bir boş eve girip ateş yaktık. Düşman arazideydi. Arkadaşlar biraz kendilerini kuruttular. Bir iki arkadaş da dinlenmek için uzandı. Ne yapalım, nereye gidelim diye bir tartışmaya başladık. Tartışmamızdan iki görüş çıktı. Bir grup arkadaş yüksek yerlere, zozanlara çıkalım diyordu. Diğer bir grup arkadaş da biraz daha alt tarafımızda olan derin vadiye kendimizi bırakalım görüşündeydiler. Yaylalara çıkmak biraz daha fazla soğuğu göğüslemeyi gerektiriyordu. Sonunda kendimizi derin vadiye bırakalım şeklinde olan görüş ağırlık kazandı. Bir arkadaş, vadiye gitmememiz için ısrar ediyordu. Olası bir şeyde vadide imha olacağımızı,

oradan kurtuluş olmayacağını belirtiyordu. Tartışmanın sonucu belli oldu. Kendimizi vadiye bırakacaktık. Ama daha erkendi. Sabaha karşı çıkıp kendimizi vadiye bırakınız diyerek nöbetçimizi çıkarıp dinlenmeye başladık. Sabaha karşı kendimizi vadiye bıraktık. Çok geçmeden hava aydınlandı. Etrafımızı biraz gözetledik. Bir şey görünmüyordu. Bir ateş yakıp biraz ısınalım, bir çay yapalım dedik. İki arkadaş ateş yakıp çaydanlığı kaynatmak için üzerinde tutuyorlardı. Bir arkadaş da çevre keşfini daha iyi yapmak için derenin karşı tarafına geçmişti. Arkadaş çok kalmadan koşarak yanımıza geldi. Arkadaşlar onun koşarak geldiğini görünce hepimiz merak ettik. Ama merakımız aslında düşmanın olup olmamasına değildi. Ne kadar olduğunu merak ediyorduk. Çünkü arkadaşın koşarak gelmesinden düşmanın çevrede olduğunu anlamıştık. Ama yine de, "Ne var, neden bu kadar telaşla geliyorsun," diye sorduk.

Düşmanın üzerimize doğru geldiğini söyledi. Yağmur, toprağı hamur gibi yoğurmuştu. Toprak yumuşacık olmuştu. O toprak ve çamurda yürüyerek gelmiştik. İzlerimiz çıkmıştı. İz çıkararak gelmiştik. Sabah çevreyi kontrol eden düşman, gördüğü izlerimizi takip ederek üstümüze doğru geliyordu. Arkadaşın o bilgiyi vermesiyle birlikte çantalarımızı sırtlayıp harekete hazır halde bekledik. O anda doğal bir şekilde iki gruba ayrıldık. Toplam sayımız sekiz kişiydi. Biz dört arkadaş yamaca vurduk, diğer dört arkadaş da dereye vurdular. Gece boyu yağan yağmur suyu çok yükseltmişti. Hırçın bahar selleri gibi akıyordu dere. Yamaçtan yukarıya doğru biraz yürüdükten sonra bir yerde durduk. O sırada derenin içinden geçen arkadaşları gördük. Kemal arkadaş. Axin arkadaş omzuna almış yürüyordu. Birkaç arkadaş bir ağzdan onu çağırdık. Ama suyun gür ve hırçın sesi, onun sesimizi almasını engelliyordu. Yamaçtan yolumuza devam ettik. Önümüzde küçük bir sırt vardı. O sırta doğru yürüyorduk. Bir iki arkadaş geçti, biz üç arkadaş takılı kaldık. Önden geçen arkadaşlardan sonra, birkaç dakika içinde biz o küçük sırtın boğazına ulaşana kadar, düşman üstümüze kadar gelmişti. Zaten o boğazı yoğun ateş altına almaya da başladılar. Orayı geçemedik. Ve o andan sonra da geçemezdik. Mermlerden korunmak için oradaki küçük bir taşın arkasına geçtik. Taşın

arkasına geçip beklemeye başladık. Bizi görmüşlerdi, Çünkü durmadan o taş ateş ediyorlardı. Arkasında olduğumuz taşı yoğun ateş altına almışlardı. O andan sonra da ne geri gidebiliyorduk ne de ileri.

Ne orayı geçip ileriye doğru gidebiliyoruz ,ne geldiğimiz yoldan geri dönebiliyoruz. Üstümüzde düşman var. Arkamızda ise korkunç bir uçurum vardı. Düşman sadece bize ateş etmiyordu. Bizim bulunduğumuz yerle birlikte sürekli vadiyi de ağır ve ferdi silahlarla dövüyorlardı. Bizim içinde olduğumuz korkunç duruma rağmen, hepimiz Kemal arkadaşla vadiye doğru giden o genç, coşkulu, moralli, küçük arkadaşımız Axin'i düşünüyorduk. Kendimizi değil onu ve onu yanında götüren Kemal arkadaşını düşünüyorduk. Ona ait bendeki son görüntü Kemal arkadaşın omzuna alıp derenin içinden hızla yürüdüğü andır. Kısa bir süre sonra artık bulunduğumuz yerde de kendimizi koruyamayacağımızı anladık. Yapacağımız tek bir şey vardı o da; kendimizi uçurumdan aşağı bırakmaktı. Birkaç metre kadar kendimizi aşağıya bıraktık ama ondan sonra gidemedik. Çünkü çok derin bir uçurumdu. Uçurumun başındaki kayada, tünemmiş kuşlar gibi kaldık. Üç arkadaşlık. İki erkek bir de kadın arkadaş vardı yanımızda. Bizimle birlikte olan kadın arkadaş Besê Hozat arkadaştı. O kayaya asılı kaldık. Ellerimizin tırnakları, ayak parmaklarımızın ucuyla o kayaya tutunup kalmıştık. Bu kez oradan ne aşağıya inebiliyor ne de yukarıya çıkabiliyorduk. Aşağıya ineceğiz diye çantalarımızı da atmıştık.

Öyle bir durumdaydık ki silahımızı da kullanamıyorduk. Kayayı bırakıp silah da kullanamıyoruz. Tam vadinin karşısındaydık. Düşman askerleri vadinin diğer tarafından gelip tam karşımızda durdular. Bulunduğumuz yere doğru silahlarını doğrultup bakmaya başladılar. Kadın arkadaş bombasını çıkarmak için uğraşmaya başladı. “Ne yapıyorsun heval?” diye sorduğumda, “Düşmanın eline sağ geçeceğimize kendimizi öldürmek daha iyidir,” dedi. “Hiç merak etme, bu uçurumdan aşağıya doğru düşersek hiç sağ kalmayız,” dedim. Bizimle olan diğer erkek arkadaşın adı Şiyar’dı. Tek böbrekli bir arkadaştı. Sivilde ameliyat geçirmiş, böbreği alınmıştı. O yüzden soğuk ona iyi değildi. Soğuktan titriyordu. O sırada, “Nasıl olsa öle-

ceğiz, yanında hiç sigara yok mu? Varsa, ölmeden önce bir sigara ver de içeyim,” dedi. Sigara sıkıntısı da vardı o zamanlar. Ama yine de bende birkaç sigara kalmıştı. Tek elle sigarayı çıkardım. Bir tane ona bir tane de kendime yaktım. Vadinin diğer tarafında olan askerler bize ne zaman ateş edecekler diye bekliyoruz. Askerler birkaç dakika sonra bize doğru kurdukları MG-3 silahını kaldırarak, epey aşağı tarafa götürüp kurdular. Bizi görmemelerine şaşırdık. Askerler gelip karşımızda durmadan önce gökyüzünde güneşten başka bir şey yoktu. Hava açık ve berraktı. Askerler oraya geldiği an, birkaç parça bulut gelip havayı kapattı. Birkaç damla yağmur da attı. Biz de hafiften ıslandık.

Askerler yerini değiştirdikten sonra kobra helikopteri geldi. Vadinin içinde iki tur attıktan sonra geri gitti. Üst taraftaki düşman ise kendimizi on metre kadar alt tarafına bıraktığımız ve ilk ateşte arkasına sığındığımız taşı vurmaya devam ediyordu. Kobra helikopterinin gelip gitmesi, yine askerlerin bir süre karşımızda mevzilendikten sonra gitmelerinden görüntümüzü kaybettiklerini anlamaya başladık. Karşılarında kayanın üstünde ama kaya ile bir olmuş bir şekilde olmamıza rağmen bizi görmemişlerdi.

Zaman zor da olsa geçiyor. Geçmek istemese de geçiyor. Zaman geçtikçe sağ kalacağımıza dair umudumuz artıyor. Öğleden sonra oldu. Umudumuz daha da artmıştı. Saatler geçmeye devam ediyor. Saatler geçtikçe biz de o taşı tutunduğumuz şekli almaya devam ediyoruz. Ellerimiz donmuştu. Öylece taşa yapışıp kalmıştık. Akşama kadar öyle kaldık. Çünkü düşman vadinin içinden ve üst tarafımızdan akşama kadar çekilmedi. Akşama doğru, düşman artık araziye rastgele ateş etmeye başladı. Artık sık ve yoğun ateş değil de seyrek bir şekilde ateş ediyordu. Akşam oldu. Karanlık bastı. Ama oradan nasıl çıkacağımızı düşünüyoruz bu sefer. Tamam, düşmandan kurtulduk ama buradan nasıl kurtulacağız diye düşünüyor, kendimize sorular soruyoruz. Kadın arkadaş biraz daha üst tarafımızda kalmıştı. Ben ve Şiyar hareket edemiyoruz. Kadın arkadaş, “Heval sen çıkabiliyor musun?” diye sorduk. Ama o da çıkamıyordu. Nasıl yapacağız diye düşünüp tartışırken

üst tarafımızdan ses gelmeye başladı. Şehit Dilbirin arkadaşın sesini tanıdık. Ama kadının arkadaş ise, “Heval üstümüze geldiler,” dedi. Ben, “Dilbirin arkadaşın sesidir,” dedim. Kadın arkadaş, “O zaman düşmanı üstümüze getirdi,” dedi. “Heval hele dur dinle, arkadaş ne söylüyor anlamaya çalış önce,” dedim. Arkadaşın sesi biraz daha yakınlaştı. Çevrede düşman olduğundan, sesini çok fazla yükseltmek de istemiyordu. Bizden önce geçen arkadaşların da bir yerde gizlendiğini ve gizlendikleri yerden bizi gördüklerini anladık. “Heval durumunuz nasıl?” dediler. Durumumuzun iyi olduğunu söyledik. “O zaman çıkın gidelim,” dedi. Çıkamayacağımızı söyledikten sonra heval Dilbirin’e, “Şutığını çıkarıp bize gönderin ve onunla bizi çekin,” dedim. Arkadaşlar şutuklerini gönderdiler. İlk önce üstteki kadın arkadaş çektiler. Şutuğu gönderip sırasıyla hepimizi çektiler. Bu arada bizden önce boğazı geçen arkadaşlardan biri, düşman tarayınca kendisini alt tarafımıza doğru bırakmıştı. Onun kendini oraya bıraktığını görmüştük. Altımızdaki kayanın altına kadar geldiğini de.

O geceyi, gelip bizi çıkaran arkadaşlarla birlikte sarp uçurumlu, biraz da ormanlıklı bir yerde geçirdik. Gününü de aynı yerde geçirdik. Çünkü operasyon hâlâ devam ediyordu.

Bir gün sonra orayı bırakıp daha güzel, kendimizi koruyabileceğimiz, düşmanın gelmesi durumunda çatışabileceğimiz bir yere geçtik. Bizden kopan arkadaşların gelmesini ve onlardan bir haber almak için bekliyoruz. Çünkü geçtiğimiz yeni yeri de o arkadaşlar biliyor. Birkaç gün sonra dereye doğru inen gruptan sağ kalan bir arkadaş gelip bize ulaştı. Kemal arkadaş, Axin arkadaş omzunda taşıyarak epey bir yere kadar götürüyor. Dere düşman tarafından yoğun bir şekilde vurulunca Kemal arkadaş bir kayadan atlamak istiyor. Atlarken, Axin arkadaş yere düşüp beli kırılıyor. Kemal arkadaş onu kucaklayıp bir kayanın dibine götürüyor. Kayanın dibine topladığı kuru otlarla biraz da düzelterek oraya uzatıyor. Onun nöbetini tutmaya başlıyor. Kemal arkadaş üstlerine gelen düşmandan Axin arkadaş korumak için çatışıyor. Ama kurtuluşu olmayan bir çatışma olduğunu da biliyor. Çünkü o pozisyonda, sadece dire-

nererek şehit düşülebileceğini Kemal arkadaş da çok iyi biliyor. Çatışarak şehit düşüyor. Kemal arkadaş şehit düştükten sonra düşman gelip beli kırılan Axin arkadaş da olduğu yerde şehit düşürüyor. Daha doğrusu infaz ediyor. Bir arkadaş daha şehit düşüyor. Gelip bize ulaşan arkadaş da suyun içinde, kendini bir kayanın altında saklanıyor. İki gün suyun içinde kalarak kurtuluyor. Bütün bunları kurtulan arkadaş gelip bize ulaşınca öğrendik. O gelene kadar biz, o arkadaşların hepsinin kurtulduğunu düşünüyoruz.

Arkadaşlara ulaştık. Bizim diğer gruptaki arkadaşlar yoktu. Aradan iki gün geçmişti. Bir grup arkadaşla onları aramaya gittik. Axin arkadaşın cenazesini Kemal arkadaşın bıraktığı yerde gördük. Kırılmış beli, gencecik bedenini oynatamayan genç yoldaşımızın o durumuna rağmen ona kıymıştı düşman. Kemal ve diğer arkadaşın da cenazelerini bulup gömdükten sonra geri döndük. Ama bizim gruptaki ve ilk düşman taramasında kendisini alt tarafımıza bırakan arkadaş bulamadık. Kayboldu. O arkadaş arıyoruz. Ne cenaze var ortada, ne ondan bir iz buluyoruz. Teslim olduğuna dair herhangi bir bilgi de alamadık. Bizim alt tarafımızdaki kayalığın altına kadar geldiğini gördük. Düşman da oraya inmedi. Orayı vurmadılar da. O arkadaş bir şey olmaması lazım diye düşünüyoruz. Ama arkadaşla ilişkin herhangi bir ize ulaşamıyoruz. Birkaç gün boyunca her yeri arayıp taradık. Hiçbir şey bulmadan karargaha geri döndük. Birkaç gün sonra arkadaşlar, sırf o arkadaş için bir grup daha gönderdiler. Yine sonuç alamadık. O arkadaş bulamıyoruz. Arkadaşlara, bir kez daha oralara gitmek istediğimizi söyledik. Artık sağ değil de en azından cenazesini bulalım dedik. Akşam üzere üç arkadaşlık bir grup olarak yola çıktık.

Arkadaşlardan, yani karargahtan iki yada üç saat kadar uzaklaşmıştık, patikadan birinin bize doğru geldiğini gördük. Uzaktan, önce tanımadık. Düşman değildi. Bu dağlarda köylü de yok, olsa da tek kişi günün bu saatinde ve burada ne arıyor diyoruz. O yüzden köylünün olmasına da ihtimal vermiyoruz. Bir dürbün atıp kim olduğunu anlamaya çalışalım dedik. Dürbün atan arkadaş, "Elbiseleri bizindir. Arkadaştır ama tanıyamadım," dedi. Hızla-

narak ona doğru biraz daha ilerledik. Biraz daha yakınlaşınca o arkadaş olduğunu gördük. Elindeki iki kiloluk bal tenekesiyle boy-numuza sarıldı. Yaklaşık bir haftaydı bizden kopmuştu. Bir hafta boyunca aç kalmıştı. Oradan çıktıktan sonra bildiği bir depoya gidip elindeki iki kiloluk balı alıyor. Çünkü onu alamazsa yürüye-meyeceğini düşünüyor. Birbirimize sıkıca sarılıp onu yeniden bul-duğumuzun sevincini doyasıya yaşadıkdan sonra, olduğumuz yerde patikanın üzerine oturduk.

Ve başladı bize başından geçenleri anlatmaya; arkadaş o ka-yanın dibinde küçük bir delik görüyor ve o delikten kendini içeri bırakıyor. Meğer çok derin bir yermiş. İçine giriyor. Ama daha sonra çıkış yolunu bulamıyor. Beş yada alt gün üzerinden geçmişti. Yol aramak için kullandığı çakmağının taşı da bitiyor. Hiçbir çıkış yolu bulamıyor. Artık hiçbir umudu kalmıyor. Kendi kendine, bari arkadaşlar cenazemi bulsalar diyor. Umudunu yitirdikten sonra sırt üstü uzanıp ölümü beklemeye başlıyor. Orada öleceğini artık kabullenmeye başlıyor. Yüreği kabul etmese de ölüme teslim olu-yor. Burada öleceğim, ama parti başıma neler geldiğini bilmeyecek. En çok üzüldüğü nokta da bu oluyor. Ölüme uzanıyor. Gece bir yıldız görüyor. İşte bu cehenneme girdiğim delik budur diyerek yerinden fırlıyor. Tırmanmaya başlıyor. Birkaç saatlik bir uğraştan sonra zor bela çıkmayı başarıyor.

Arkadaşı alıp karargaha döndük. Üç kayıp vermiştik. Her biri bir-birinden değerli, üç dağ parçasını yitirmiştik. Ama en çok canımızı yakan ise gencecik, daha hayatın baharında olan Axin arkadaşın şa-hadeti idi. Kürdistan güzelliği idi. Ama kendi güzelliğiyle Kürdistan'ın güzelliklerini doyasıya yaşayamaması canımızı yaktı. Canımızı yakan şahadeti değildi. Şahadetinin erken olmasıydı. Çünkü şahadet en kut-sal mertebedir. Toprağına bereket olmaktadır.

Geldiler ama geri dönmediler

‘97 yılına kadar Dersim’de kaldım. ‘97 yılı yaz aylarında Ön-derlik sahasına geçtim. ‘98 yılına kadar akademide kaldım. Bir kez

daha Önderliğin eğitimini gördüm. Önderlik, ‘94 yılındaki ilk isteğimi, önerimi unutmamıştı. Eğitim tamamlanmadan kısa bir süre önce Önderlik, “Sen bir zamanlar yaptığın önerinin gerçekleşmesini istiyor musun? Halen oralara gitmek istiyor musun?” diye sordu. Önderlik bunları söylediği an, çocukluk hayallerim yeniden gözlerimin önünden geçti. Çocukluğum gözlerimin önünde canlandı. Çünkü onları gerçekleştirme imkanlarının gelip beni bulduğunu fark ettim. Tabii önderliğin sayesinde bu gerçekleşiyordu. Kanatlanıp uçacak gibiydim. Sevincimden ne diyeceğimi bilemiyordum. Önderlik gözlerimdeki sevinci okuyordu adeta. Birkaç dakikalık bir suskunluktan sonra, “Evet başkanım istiyorum,” dedim. “Tamam, o zaman hazır ol, çünkü bir süre sonra gidersin,” dedi. Önderliğin dudaklarından bu sözler dökülür dökülmez kafamda oraya nasıl ulaşacağımın planlarını yapmaya başladım. Akademiye gelmeden önce yaralanmıştım. Zaten akademiye, Önderlik sahasına gelmemin bir nedeni de tedavi olmaktı. Yaralarım henüz tam iyileşmemişti. Sevinçten hemen, “Hazırım Başkanım,” dedim. Önderlik, daha iyileşmediğimi, hâlâ topalladığımı söyledi. İyileşince gidersin dedi. Bahara doğru eğitim bitmeden önce grubumuz oluşturuldu. Yirmi kişilik bir gruptuk.

‘98 yılı ilkbaharında akademiden ilk grup olarak biz çıktık. Yolumuz uzundu. Erkenden gidip ulaşmamız gerekiyordu. Erkenden çıkmamızın nedenlerinden biri de baharla birlikte gideceğimiz alanın yolunun açılmaya başlamasıdır. Diğer eyaletlerin öyle değil; çünkü karlı dağlar, engin yaylalar, büyük çaylar ve nehirler aşılması gerekiyor. Ama gideceğimiz yolda da yüksek dağlar, nehirler vardı. Fakat bahar mevsiminde yolumuzu engelleyecek kadar etkili değildi. Bir tek engelimiz vardı; o da düşmandı. Yolumuz uzundu. Çünkü Amanoslara, oradan Nurhaklara, oradan Engizeklere, oradan da Binboğalar’a kadar gidecektik.

Grubun yarısı Amanoslarda kalacaktı. Biz diğer yarısı da Güneybatı’ya geçecektik. Uzun ve zorlu bir yolculuktan sonra önce Amanoslara vardık. Yolda o kadar çok şey yaşadık ki bunları anlat-sam günlerce bitmez. Çok değerli bir yoldaş vardı. Kuryemizdi.

Yol bilen tek arkadaşı. O yolda şehit düştü. Kuryesiz kaldık. Doğrultuyu bildiğimiz ve bir de eskide olsa haritamız olduğu için vurup gittik. Sonunda ilk hedefimiz olan Amanoslara ulaştık. Orada kalması gereken arkadaşlar orada kaldı. Birkaç gün orada dinlendikten sonra Güneybatı'ya gidecek olan grubumuz yola çıktı. Yine bin bir zorlukla da olsa Güneybatı Eyaleti'ne ulaştık. Buradaki zorluklar hesaplanmaz. Çünkü gerilla zaten zorlukların üstesinden gelme neferliğidir. Gerilla zorlukları aşma mücadelesidir. O yüzden çektiğimiz zorlukların hiçbir anlamı yok.

Engizeklere ulaştık. Ama hayalimde Binboğalara çıkmak ve orada gerillacılık yapmak vardı. Engizeklere ulaşmam, onlara da yakınlaşmam anlamına geliyordu. Engizeklerde bir süre kaldıktan sonra Binboğalara geçmeyi düşünüyordum. Çünkü biz daha yoldayken oradaki grubun, yani Binboğalar gücünün şehit düştüğü haberini aldık. O yüzden alan boşalmıştı. O yoldaşlarımızın yeri doldurulmalıydı. Hem onların yerini doldurmak hem de çocukluk hayallerimi gerçekleştirmek için bir süre sonra oraya geçmeyi düşünüyordum.

Alana gittikten sonra oradaki arkadaşlarla görüşüp toplantılar yaptık. Yeni bazı düzenlemeler yaptık. Eylem ve çalışma planımızı çıkardık. O çerçevede çalışmalarımıza başladık. Bir de ayrıca yerelden yeni savaşçı alma kararı almıştık. Çünkü gücümüzü çoğaltmak istiyorduk. Partiden uzak bir alandı. Gidiş gelişlerin zor olduğu bir yerdi. O yüzden örgütten kadro, savaşçı, militan isteyeceğimize kendimiz alınız diyorduk. Zaten bütün gerilla alanları için geçerli olan bir karardı bu. Ama alanın özgünlüğünden dolayı bir süre orada yerelden yeni savaşçı alınmamıştı. Önderlik de kararımızı onayladı. "Eğer eğiterek, koruyup savaştırabilecekseniz istediğiniz kadar savaşçı alabilirsiniz," diyordu. İlk etapta sekiz ila on arasında değişen bir sayıda yeni savaşçı almayı kararlaştırdık.

Kısa bir süre sonra yerelden altı tane yeni savaşçı aldık. Yanımızdalar. Eğitimleriyle ilgileniyorduk. Onlarla çeşitli tartışmalar yürütüyorduk. Tabii bu tartışmalar teorik eğitim, bir de fırsat buldukça silah açıp kapatmadan başlayarak askeri eğitim biçiminde

oluyordu. Bu şekilde onları hazırlamaya çalışıyorduk. Bir gün çeşitli görevler çıktı. Keşif, eylem, erzak görevleri çıkmıştı. Eski arkadaşların hepsi o yeni savaşçılardan ikisini de yanlarında göreve götürdüler. Biz ve dört yeni savaşçı kalmıştık noktada. Adını Cennet Noktası koyduğumuz bir noktamız vardı. Gerçekten de cennet gibi bir yerdi. Göksu Çayı'nın birkaç metre üstündeki bir vadideydi. Çınar, meşe, söğüt ağaçlarının iç içe olduğu sık bir yerdi. Buz gibi suyu olan bir çeşmesi vardı. Soğuk çeşmemizin hemen on metre kadar üst tarafında, yer altından kaynar suyun fışkırdığı bir çeşme vardı. Bir tarafından soğuk, diğer tarafından sıcak suyun aktığı yeri, bir şekilde düzelterip nokta yapmıştık. Geceyi orada geçirdik. Sabah olunca keşif yapmak için üst tarafımızda olan kayaya çıktım. Yeni aldığımız savaşçılara daha *rojbaş* çekmemiştim.

Bir yandan dürbünle keşif yapıyor, diğer yandan da telsizden düşmanı dinliyordum. Düşman hareketliydi. Çok geçmeden hareketliliğinin bizim bulunduğumuz vadinin içinde olduğu ve zaten birkaç dakika sonra da vadinin her iki tarafındaki parikalardan kollar şeklinde operasyon amacıyla çıkmış olduklarını gördüm.

Bize doğru geliyorlardı. Orada çok fazla zaman kaybetmeye gerek yoktu. Hemen aşağıya inerek o gençleri de uyandırdım. Onlara bir şekilde silah temin edip vermiştik. Eğitim olarak da nasıl kullanabileceklerini göstermiştik. Ürkmemeleri için de düşmanın olduğunu hemen söylemedim. Biri çay yapmak istedi. "Hayır gerek yok, ateş yakma arazide düşman var," dedim. Bir iki dakika daha geçtikten sonra, "Silahlarınızı alıp arkamdan ve çok dikkatli bir şekilde gelin," dedim. Uygun bir yere kadar gittiğimizi düşünerek, "İkisini bir yere diğer ikisini de bir başka yere mevzilendirerek burada bekleyin," dedim. Ama ondan önce vadiden kobra sesleri gelmeye başladı. Çok geçmeden de görebileceğimiz bir yere geldiler. Beş tane birden kalkmıştı. İlk defa Güneybatı'daki operasyonlarda kobralar kullanılıyordu. Yeni katılanlardan birine Cuma adını vermiştik. Çok temiz biriydi. Elbistanlı ve üniversiteden katılmıştı. Hem cesaretli hem de soğukkanlı biriydi. Yukarıdan sesini fazla yükseltmeden, "Heval, Heval!" diye çağırırdı. "Ne var?" diye sordu-

ğumda, “Baksana ya, biz beş kişiyiz onlar da beş tane kobra göndermişler. Bu büyük bir adaletsizliktir ya,” dedi. Diğerlerini de cesaretlendirmek için bir espriydi söyledikleri. Cuma arkadaşın bu esprisine hep birden gülmeye başladılar.

Telsiz konuşmalarından, düşmanın araziyi arama tarama şeklinde operasyonu sürdürdüğünü anladım. Bu da bizi görecekləri anlamına geliyordu. Durum böyle olunca yeni arkadaşları nasıl koruyabilirim diye düşünmeye başladım. Çünkü üzerimize gelince çatışmamız gerekiyordu. Olduğumuz yerde beklemeye başladık. Yeni arkadaşlara, “Askerleri gördüğünüzde ben haber vermeden sakın mermi sıkmayın. Ben ateş etmeden kimse ateş etmesin,” dedim. Bir kol üst tarafımızdan geçmeye başladı. Onları görmüyoruz ama ayak seslerini duyuyoruz. Ayaklarının seslerinden üst tarafımızdan bir kolun geçtiğini anladım. Bir kol altımıza kadar geldi. Aramızda en fazla yirmi metre kadar bir mesafe kaldı. Bizim olduğumuz yer yamaçtaki küçük bir derecekti. Komutan, öndeki askerlere seslenerek, “Gidip şu yukanya bakıp gelin,” dedi. Biz o dereciğin içinde üstü hafif düzlük olan bir taşın üstünde bekliyorduk. Askerlerden birkaçı o taşın alt tarafına kadar geldi. Bizi çağırır gibi sesler çıkardılar. Öylece orada durdular. Cuma çok sessiz bir şekilde, “Heval ben bunları iyi görüyorum, vurayım mı?” diye sordu. İşaretlerle, “Hayır bekle,” dedim. Birkaç dakika kadar sağa sola baktıktan sonra geri döndüler. Komutanları, “Bir şey var mı?” diye sordu. Onlar da, “Hayır, burada bir şey yok,” dediler. O kol altımızdan geçip gitti. Üstümüzden, altımızdan geçtiler. Artık bize bir şey olmaz diye düşünmeye başladık. Bu kez, “Ya göreve giden arkadaşlara ne oldu?” diye onları düşünmeye, merak etmeye başladım.

Çünkü çok kapsamlı bir operasyona benziyordu. Normal koşullarda gerçekleştirilen hiçbir operasyonda askerler o şekilde araziye sürülmemişti. Daha önce ve normal operasyonlarda yamaçları inmiyorlardı. Yamaçları arama taramadan geçirmiyorlardı. Yamaçları da arama taramadan geçirmek için büyük bir güçle gelmeleri gerekiyordu. Kurtulduk diye düşünmeye başlayınca, bu kez doğal olarak diğer arkadaşlar için endişelenmeye başladık. Öğleden sonra

oldu. Biraz daha bekleyip akşamüzeri olduktan sonra yerimizden hareket etmeyi planladım. Daha önce belirlediğimiz bir buluşma noktası vardı, oraya gitmeyi düşünüyordum. Zaten düşman operasyonu olmasaydı da o gece oraya gitmek için hareket edecektik. Akşamüzeri olmuştu ama hava daha aydınlıktı. Hareket ettik. Arazi uygundu, bir de yakınlarımızda düşman yoktu. Buluşma yerimize doğru birkaç saat kadar yürüdük. Buluşma noktamızın yakınına gelmiştik. Yanımdaki arkadaşlara, “Heval siz oturun, ben kontrol edip geleyim,” dedim. Engizek arazisi sanki gerilla için yaratılmış. Sık ormanlık ve kayalıklandır. Kayalıklı yerleri labirentler gibidir. Bu araziye biraz hakim olan bir insanın kendisini koruyamaması düşünülemezdi. Direkt buluşma yerine gitmemeyi düşündüm. Zaten bu bir gerilla kuralıydı. Öyle durumlarda tedbir almadan hareket etmek gerillacılığa aykırıydı. O anki tedbir, her ihtimali düşünerek nokta kontrol edildikten sonra gitmekti. Tabii arkadaşlar oradaysa gidecektik. Orada olmadığına göre gitmemize gerek yoktu. Kontrol etmeden gitmek iyi değildi. Nokta yerine gidip kontrol ettim ama kimse yoktu. Arkadaşlar gelmemiştii. Geri döndüm.

Noktayı uzaktan görebileceğimiz bir şekilde, kalabileceğimiz bir yer bulup oraya gittik. Geceyi orada geçirdik. Orada arkadaşları bekliyoruz. Günboyy orada bekledik. Akşam oldu ama arkadaşlar yine gelmediler. Belirlediğimiz ikinci randevu yerine gitmek için hareket ettik. Gideceğimiz ikinci randevu noktasına vadiden geçerek gitmemiz gerekiyordu. Hava da daha kararmamıştı.

Derecikten kendimizi aşağıya, vadinin içine doğru bıraktık. Daha birkaç metre gitmeden düşman güçlerinden bazıları diğer gruplarına telsizden çok açık bir şekilde, “Beş kişi bize doğru geliyor,” diyerek haber verdi. Aralarındaki bu muhabereyi duyunca olduğum yerde durdum. Söz ettikleri beş kişi bizdik. Bizden başka beş kişilik grubumuz yoktu orada. Patıkayı bırakıp yan taraftaki bir başka küçük vadiciğe girdim. Tabii arkamdaki arkadaşlara da, “Heval hızlı hareket edin,” dedim. Patikadan çıkıp hızlanmaya başlayınca ateş etmeye başladılar. Silahlarını bir anda üzerimize boşaltmak istediler. Mermiler yağmur gibi geliyordu. Ama çok

sürmedi. Vadicige girince ateşlerinin etkisinin altından çıktık. Ama o vadicigin üstündeki her iki sırtı da tutmuşlardı. Ateşlerinden etkilenmedik ama ortalarında kaldık. Vadicigin üstündeki tepeciklerden birine çıkıp çatışma pozisyonu yakalamayı düşündüm. Çünkü havanın kararmasına daha en az bir saat kadar zaman vardı. O yüzden, “Yavaş yavaş peşimden gelin,” diyerek, o tepecige doğru yürümeye başladım. Tam tepenin alt tarafına ulaştık ki bu sefer tepenin üstünden bizi vurmaya başladılar. Tepe kayalıklı bir yerdi. Tepenin yamaçlarındaki kayalıkların arasına kendimizi attık. Ama bu sefer tam onların denetimine girdik. Her iki tarafımız ve üstümüzdeki tepe de düşman tarafından tutulmuştu.

Her iki taraftaki düşman güçlerini görüyoruz. Biz alt taraflarında ve karşılarında, onlar ise üst tarafta bize hakim yerlerdeydiler. Hangi taşın arkasına geçtiğimizi de gördüler. O yüzden komutanları, “Üzerlerine gidin,” dedi. Arkasına geçtiğimiz taş doğal bir mevziydi. Her iki taraftan da bize ateş ediliyordu. Ama mermileri bizi tutmuyordu. Bize kayıp verdirmek için üzerimize gelmeleri gerekiyordu.

Bulunduğumuz yerden çıkamıyoruz. Çünkü her iki taraftaki düşman gücü de bize hakim bir yerdedir. Çıktığımız gibi kayıp veririz. Arkadaşlara, “Biraz bekleyelim, hele bakalım ne olacak,” dedim. “Hiç kaygılanmayın. Biraz sonra onlar gevşer ve biz buradan çıkarız. Hiç merak etmeyin,” diyerek onları rahatlatmaya çalışıyoruz. Çünkü hepsi yeni savaşçıdır. Henüz mermi sıkmamış arkadaşlardır. Hayatlarında ilk defa onları vuran düşman askerini bu kadar yakından görüyorlar. Kitaplarda okudukları gerilla ile düşmanın karşı karşıya gelişini şimdi kendileri yaşıyordu. Ama ben kaygılıyım. Üzerimize gelseler birkaçını vururuz ama bizden de kurtulan olmaz, onu biliyorum. Yeni katılan o gençleri koruyamama kaygısını yaşıyorum. Başka bir şeyin kaygısı değil yaşadığım. Bu arada taşın arkasında mevzilendik. Etrafımız tam tutulmuştu. Hareket edemezdik. Hareket için havanın kararmasını beklememiz gerekiyordu.

Askerler üzerimize gelemediler. İki tane korucuyu gönderdiler. Onlar da birkaç adım attıktan sonra geri döndüler. Ve komutana, “Biz gitmiyoruz, askerlerini gönder,” dediler. Komutanları bu sefer

iki tane asker gönderdi. Onlar da birkaç adım attuktan sonra oldukları yerde durdular. Telsiz konuşmasından operasyon koordinesinin yakımıza geldiğini anlıyorum. Durmadan küfrediyordu. Cevap vermiyordum. Sonra telsizden, “Bu sefer elime geçtin, kuruluşun yok,” diye anons yaptı. Artık elimden kurtulamazsın di-yordu. “Bizim cenazelerimizi almak istiyorsan ve o kadar cesaretin varsa kendin gel üzerimize. Neden askerleri ve korucuları gönderiyorsun,” dedim.

Yeniden küfreneye başladı. “Ben hiç küfür ediyor muyum?” dedim. “Neden utanmadan küfür ediyorsun? Korkak insanlar küf-reder” dedim. “Bu sefer elimden kurtulursan yarın gidip istifa edip bu alandan ayrılırim.”

Aramızda bu diyalogun geçtiği kişi Nurhak’ın komutanıydı. “Tamam, ama sözünde durmasan seni ben öldürürüm,” dedim. “Tamam,” dedi. “Ama önce sen buradan kurtul göreyim,” di-yordu. Gece on ikiye kadar orada kaldık. Arada bir mermi atıyor-lar. Aydınlatmak için ışıldak atıyorlar. Küfrediyorlar. Ama üzerimize gelemiyorlardı. Onların amacı gündüz olana kadar bizi orada tutmaktı. Saat on ikiye geçti. Çantaya bağlı bir çaydanlık vardı. Onu açıp ses çıkarmadan yere bıraktım. Arkadaşları ses çı-karmamaları konusunda sıkı sıkıya tembih ettim. “Çıkaracağınız en küçük ses imha olmamız demektir,” dedim. “Ben ne yaparsam siz de aynısını yapın,” dedim. “Önce elinizle yerleri yopklayıp ses çıkaran şeyleri temizledikten sonra elinizin yerine ayağınızı bira-kacaksınız,” dedim. “Benden uzaklaşmadan gelin,” dedim.

“Buradan çıkmamız için bunları yapmamız gerekir. Bunları yap-maya ve buradan çıkmaya hazır mısınız?” dedim. “Evet, hazırız,” de-diler. “O zaman çıkıyoruz,” diyerek öne geçtim ve yavaş yavaş ilerlemeye başladım. Ben önde onlar arkada. Elimle ayağımı atacağım yeri belirliyor, ardından ayağımı atıyorum. Onlar da arkamdan aynı şekilde geliyorlar. Yüz, yüz elli metre kadar bir mesafeyi iki saatten fazla bir zamanda geçtik. Bu kadar mesafe alınca onların etki ala-nından çıktık. Günboyu silah kullanmaları ve bir de gözle gördüğümüz için onların nerede etkili, nerede etkili olmayacağını anlamıştık.

Etki alanlarının dışına çıktığımızı anladıktan sonra dönüp arkadaşlara, "Tamam artık rahat yürüyebilirsiniz. Ama yine de seslere dikkat edin," dedim. Çünkü daha başka yerlerde de düşman olabilir, ayrıca gidip olası geçeceğimiz yerlere pusu da atmış olabilirlerdi.

Ayağa kalkıp yürümeye başladık. Biraz daha uzaklaştıktan sonra düşman gücünün o komutanına çağrı yaptım. "Ben şu an itibarıyla senin elinden kurtuldum ama sen benim elimden nasıl kurtulacaksın," diyerek ona gerillanın kim ve ne olduğunu göstermek istedim. Ben böyle der demez rastgele her tarafı taramaya başladılar. Ama artık biz orada, oralarda değildik. Meğer düşmanla bu telsiz konuşmalarımızı bir grubumuz dinliyormuş. Bir de günboyu silah sıkma-larından, arkadaşlar nerede içlerine düştüğümüzü anlıyorlar. Dört kişilik bir grubumuz arkadan gelip yavaşça düşmana yaklaşıyor. O alçak adama, daha sözünde duracak mısın diye soracaktım ki, o anda silah sesleri gelmeye başladı. Silah seslerinin gelmesi ardından ada-mın sesi kesildi. Daha sonra aldığımız bilgiye göre arkadaşların o vuruşuyla, üç asker ve o komutan vurulmuştu. Arkadaşlar da biz iç-lerindeyiz diye vuralım mı vurmayalım mı diye tartışıyorlar. En son, biz vurmadan onlar çıkamazlar diyor, bunun üzerine vurmaya baş-lıyorlar. Silah sesi gelince arkadaşların vurduğunu anladık. Çağrı ya-parak ne olduğunu sordum. Cevap veren arkadaş, günboyu yaşanan gelişmeleri takip ettiklerini, bizim çembere alındığımızı anladıkla-rını ve yardıma geldiklerini söyledi. Arkadaş öyle söyledikten sonra, "Heval biz kendimizi sağlama aldık. Ellerinize sağlık. Siz de kendi-nizi sağlama alın," dedim. Onlar da çıktılar oradan. İki gün sonra operasyon çekildi. Arkadaşlarla bir noktada buluştuk. Biz değil, imha amaçlı üzerimize gelen düşman kayıp vermişti.

Bu çatışma ve kuşatma o yeni arkadaşlar için de büyük bir de-neyim oldu.

Biz onları sevdik onlar da bizi sevdi

Gerillanın yeri yurdu belli değil. Hele bir de düşman tarafın-dan dört parça Kürdistan'ın gerillası olunca ne zaman, hangi eya-

lette, hangi bölgede ve hangi parçada olduğunuz belli olmaz. Çünkü her dört parçada da Kürtlerin yiğit çocukları gerillacılık yaparak, özgürlüğün peşinden gece gündüz demeden, kar çamur demeden koşuyorlar. Bir gün Cudi'de, bir gün Mereto'da, bir gün Binboğalar'da, bir gün Andok'ta, bir Bandozlar'da, bir gün Munzurlar'da, bir gün Ağrı dağında, bir gün Helgort'ta, bir gün Şaho'da olabilirsiniz. O yüzden Botan, Dersim, Güneybatı, Güney derken bir de baktık Doğu Kürdistan'da gerillacılık yapmaya başlamışız. Ama Doğu'yu çok fazla bilmiyorduk. Alan açmak gerekiyordu. Ancak açılımdan önce alan keşfini yapmak, alanı biraz tanımak, ilişki oluşturmak gerekiyordu.

Bunun için 2004 yılında yaklaşık on kişilik bir grup arkadaşla Meriwan alanına geçtik. Alanı tanımıyoruz. Daha önce iki arkadaş keşif amaçlı gidip bir süre kaldıktan sonra geri gelmişlerdi. O arkadaşların kuryeliğinde alana yaklaşık bir aylık bir yürüyüşle gittik. Geçtiğimiz her yeri tanımaya çalışarak geçiyoruz. Nerede üslenebiliriz, nereleri nokta olarak kullanabiliriz biçiminde araziyi tanımaya çalışarak geçiyoruz. Alana vardık. Daha önce kullanılan, bilinen, gerillanın kaldığı bir alan olmadığı için gidebileceğimiz bir nokta da yoktu. O yüzden alanın her şeyi yenidir. Nokta olarak kullanacağımız yerleri de önce biz kalıp deneyeceğiz, bizden sonrakiler geldiklerinde artık kullanırlarsa kullanırlar, kullanmazlarsa kendilerine yeni noktalar bulacaklar. Alana vardık. Ama nerede kalacağız diye düşünmeye başladık. Sonunda Meriwan şehir merkezine yakın bir tepenin ortasındaki küçük bir vadiye çıktık. Burayı nokta olarak kullanabiliriz diye düşünerek çıktık. Vadi sulu, çimenli ve ormanlıklı bir yerd. Vadinin içlerine doğru gidince kullanabiliriz dedik. Kalmak için vadinin yamacındaki ormanın içine geçerek kendimize bir nokta aradık. İçine geçtiğimiz ormanı kontrol edince, noktanın uygun bir yer olduğuna ve orada kalabileceğimize karar verdik.

Geceyi orada geçirdik. Alt tarafımızda yeşillik bir alan görünüyor. Vadinin güzelliği ve sulaklığına bakılırsa köylülerin bir şeyler ekmiş olması lazım diyoruz. Gördüğümüz yeşillik alanda

köylülerin ektikleri bir şeylerdir diye düşünüyoruz. Ancak ne ektiklerini bilmiyoruz. Sabah olunca gördüğümüz yeşillik alanın yonca olduğunu anladık. Çok geçmeden köylülerden birkaç kişi yoncalarını biçmek için geldiler. Gelen köylüler arasında çok yaşlı biri de vardı. O da tek başına yoncasını biçmeye gelmişti. Ot ve yoncalarını biçmek için gelen köylüler tırpanlarla çalışmaya başladılar. Olduğumuz yerden onları izliyoruz. Bu ihtiyar çok yaşlı biriydi. Tarla biçmek için de tek başına gelmişti. Bir tırpan sallıyor, duruyor. Birkaç tırpan sallıyor, duruyor. Gücü o işi yapmaya yetmiyordu. Ama kendi işiydi ve tek başına yapmaya gelmişti. Dönüp arkadaşlara baktığımda, benim dışında ona bakan başka arkadaşların da olduğunu gördüm. Sadece benim değil, diğer arkadaşların da dikkatini çekmişti. Ve hepimiz de adamın o haline üzülüyorduk. Akşama kadar öyle sürdü. Akşama kadar bir metre kadar bir yeri bile biçememişti. Bir tane gölgelik yapmıştı. Öğle arası gidip orada oturdu. Genç bir bayan geldi yanına. Ona çay yaptı, yemesi için bir şeyler yaptı. İhtiyar yemek yiyip çay içti, bayan geri gitti. Onu takip etmeye devam ediyorduk. Akşam olunca tırpanını, kap kacağını götürüp sakladıktan sonra gitti. Onlar gittikten sonra biz de kaldığımız yerden çıkıp suyun başına indik.

Ay ışığı vardı. Dolunay vaktiydi. Dolunay tepemizde bir tepsi gibi duruyordu. Geceyi gündüz gibi aydınlatmıştı. Arkadaşlara dönüp, "Heval içinizde tırpanla ot biçmesini bilen var mı?" diye sordum. İki arkadaş, "Biz biliyoruz," dediler. "Bu gece de buradayız. Günboyu hepimiz birlikte o ihtiyarı izledik. Garibanın yaşadıklarına tanık olduk. Böyle giderse ihtiyar yoncasını kışa kadar bitiremez. Ona yardım etmemiz gerekiyor. O yüzden gidin o tırpanı çıkarıp getirin, yaşlı adamın günboyu bir metre kadar alanı biçemediği otları biçin," dedim. O iki arkadaş gidip önce tırpanı çıkarıp getirdiler, sonra da yoncayı biçmeye başladılar.

Diğer arkadaşlar da suyun başına oturdular. Kimi yüzünü, kimi ayaklarını, kimi çoraplarını yıkıyordu. Bir süre sonra bir gece önceden kaldığımız noktaya gitmeye hazırlanırken o iki arkadaş, "Heval siz sabaha kadar yoncayı biçersiniz," dedim. "Tamam," diyerek onlar işine devam ettiler, biz de noktaya dinlenmeye gittik.

Tarla çok büyük bir yer değildi ama arkadaşlar sabaha kadar bitiremediler. Sabaha doğru tırpanı aldıkları yere koyduktan sonra onlar da yanımıza, noktaya geldiler. Ama yarısından fazlasını biçmişlerdi. Sabah oldu köylüler tarlalarına geldiler. Ben de dürbünü aldım bizim ihtiyarı izlemeye başladım. Yoncasının biçildiğini görünce ne yapacak diye merak ediyordum. Dürbünle onu izliyordum. Tarlaya girmeyene kadar dışarıdan tarlanın biçildiğini fark etmedi. Tarlaya girince gördü. Olduğu yerde durdu. Etrafına baktı. Yukarılara baktı. Kimse görünmüyordu. Başını gökyüzüne doğru kaldırdı önce. Ardından dua edencesine ellerini kaldırdı. Duadan sonra yine etrafına baktı, bakındı kimseyi görmüyordu. Gitti tırpanı sakladığı yere baktı. Tırpanının da yerinde olduğunu gördü. Çaydanlığını, şekerini kontrol etti. Çıkarıp baktı, geri yerlerine bıraktı. Geri döndü. Biçilen yere baktı, ortasında ayakta kaldı bir süre. Ardından olduğu yere oturdu. Yaklaşık bir saat kadar öylece orada oturdu. Hiç hareket etmiyordu. Görenler ayın yaptığını sanırdı. Bir süre daha geçtikten sonra kalktı, gölgeliğin altına gitti ve orada oturdu. O gün hiç elini tırpana sürmedi. Biz de oturmuş, onu izliyorduk. Öğle arası; daha sonra kızını olduğunu öğrendiğimiz o genç kız yine geldi. El kol hareketleriyle hararetli bir şekilde ona bir şeyler anlattı. Ellerini gökyüzüne doğru kaldırıyor. Sağına soluna bakıyor. Ardından kızını bir şeyler söylüyordu. Öğle yemeğini de tam yemeden kızıyla birlikte çekip gitti. Akşam olunca biz yine yerimizden çıktık. Kendimizi suyun başına bıraktık. Bir grup arkadaşı o yakın köylere göreve gönderdik. O iki arkadaşı göreve göndermedim. Onlara, “Bu gece tarlayı biçmeye devam edeceksiniz ve bitirseniz iyi olur,” dedim. Ben de yanıma aldığım iki arkadaşla arazi keşfine çıktım. Ay ışığı olduğu için arazi keşfi yapılabilirdi. Bir süre sonra suyun başına döndük. Göreve gidenler geldi. Noktaya çıktık. Yonca biçen arkadaşlar da sabaha karşı tarlayı bitirip geldiler. Bir de biçtikleri yoncayı bir yere toplamışlardı. Hava aydınlanınca yine dürbünü aldım. İhtiyarımız bu sefer ne yapacak bakalım dedim kendi kendime. Güneş daha doğmadan ihtiyar köyden gelen yolda görünmeye başladı. Tarlanın yakınlarına gelince bu kez daha

tarlaya ulaşmadan tarlaya bakmaya başladı. Bu sefer tarlanın hepsinin biçildiğini gördü. Yine dünkü hareketlerin aynısını tekrarlayıp durdu. Tarlanın içinden aşağı yukarı gidip geldi bir süre. Bir şeyler bulmak için yere bakıyor, bazı yerleri inceliyor. Tanrıya yakarmak için ikide bir ellerini havaya kaldırıyordu. Tarlasından çıktı. Üst tarafta yonca biçmeye devam eden komşusunun yanına gitti. Komşusu da ot biçmeyi bıraktırdı. Elinden tutarak onu tarlasına getirdi. İkisi tarlanın içine girdiler. O durmadan komşusuna bir şeyler anlatıyordu. Bu sefer komşusuyla birlikte ellerini havaya kaldırıp indirmeye başladılar. Komşusuyla birlikte onun tarlasına gittiler. Komşusu yonca biçmeye devam etti. O da orada oturdu. Saat üç olunca, “Gidip bu insanlarla görüşelim,” dedim. Akşamüzeridir artık. Arazi uyundu. Düşman bilgi alıp gelse bile çok fazla bir şey yapamazdı. O saatten sonra bir şey de olmazdı. Yani o insanlar kötü bile olsalar o saatten sonra çok fazla bir şey yapamazlardı. Gidip bu insanları tanımaktı amacımız. Zaten oraya çalışmalar için gitmiştik. Çalışmalar da insanlarla yürütülür. Yanıma Soranca bilen bir arkadaşı da alarak noktadan indim.

Yanlarına doğru giderken ikisi birden durup tuhaf tuhaf bize baktılar. Bunlar da kim, nereden çıktılar diyen bir ifade vardı yüzlerinde. Öylece bizi izliyorlardı. Yanlarına gidip selam verdik. Tam tesisatlı gitmiştik. İlk önce ürperdiler. Biraz tedirginleştiler. “Biz gerillayız. Size bir kötülük yapacak değiliz. Korkmanıza gerek yok,” dedik. Bunları söyleyince korkuları biraz geçti. Tabii o ana kadar ayakta duruyoruz. Bunları söyledikten sonra, “Buyurun oturun. Çay yapıyorum gelin bir çayımızı için,” dediler. Oturduk. Söze bir yerden girerek onlara kim olduğumuzu, amacımızı, ne için oralarda olduğumuzu kısaca anlattık. Bizimle konuşan ihtiyarın komşusuydu. “Evet, hayır, tamam vb,” türden cevaplar veriyordu söylediklerimize karşı. İhtiyar oturmuş hiç konuşmuyordu. Komşusu bir şeyler söylüyor, soruyor biz de konuşuyoruz, cevap veriyoruz. İhtiyar hiçbir şey söylemeden oturmuş bizi izliyor. Bir çay içip biraz daha sohbet ettik. Adam birden konuya girdi. “Ya biliyor musunuz? Burada bu son iki günde çok acayip bir şey oldu. Bu olanlardan da bir şey anlamadık.”

“Ne oldu?” diye sordum. Tarlasını biçtiğimiz ihtiyarı göstere-
rek, “Bu garibanı görüyor musunuz? Kimsesiz bir garibandır. Bu
alt tarafta bir yonca tarlası var. Bir adam tutup yoncasını biçtir-
meyecek kadar fakirdir. Kendisi de biçemiyor. Bugün bana gelip,
üç gündür tarlayı geldiğini ama çok az bir yer biçtiğini, bir gün
geldiğinde yoncanın yarısının biçildiğini, bugün de geldiğinde tar-
lanın hepsinin biçilmiş halde gördüğünü söyledi. Kimin yaptığını
bilmiyor. Bu devirde öyle hayır yapacak insanlar da yok. Dur-
madan tanrıya dua etmiş bugün. Bütün eşyaları yerinde sağlam
duruyor. Oradaki bir parça ekmeğinin bile yerinde olduğunu gör-
müş. Adam deli olacak neredeyse.” Komşusu bunu anlatırken o
hiç konuşmadan bize bakıyor. “Peki, ne diyor? Ne olmuş olabilir?
Bunu kimin yaptığına dair hiçbir fikri yok mu?” diye sordum.
Köylü, “Vallahi bilmiyorum. O da bilmiyor. Zaten o yüzden dü-
şünmekten deli olacak neredeyse.”

“Sence kim yapabilir?” dedim. “Vallahi bu devirde kimse böyle
bir şey yapmaz,” dedi. İnsanların gelip bunu yapacaklarına inan-
mıyorlardı. Yaşanılan devir itibarıyla öyle yardımseverlerin, halkı
düşünenlerin kaldığına inanmıyorlardı.

“Onları çok fazla bekletmeden, “Biz yaptık. Bizim arkadaşları-
mız yaptı. Bu yakın çevredeydik. Hepinizi görebildiğimiz bir yer-
deydik. Onun halini gördük. Üzüldük. Yardıma muhtaç biri
olduğunu anladık. Onun için de ona yardım etmemiz gerekir
dedik. Bu yüzden geceleri arkadaşlarımızı gönderip biçtirdim. Bu-
rayı tanımıyorduk. Hiçbirinizi tanımıyorduk ve hâlâ da tanımıyo-
ruz. O yüzden gündüz de çıkıp yanınıza gelmek istemedik. İki
gece de bu civarda kaldık. Bu da yardımımız olsun diyerek yaptık.”
İhtiyarın komşusuna bunları anlatırken söylediklerimi duymuş ol-
malı ki, gözleri fal taşı gibi açıldı. Ve bir anda gencecik bir insan
gibi oldu. Yerinden fırladığı gibi boynuma sarıldı. Hiçbir şey söy-
lemeden durmadan öptü. Beni bıraktı, diğer arkadaşın boynuna
sarılıp onu öpmeye başladı. “Böyle insanlar var mı bu devir de?”
dedi. “Böyle insanlar kalmış mı?” diye soruyordu kendi kendine.
Onun bu sorularından yola çıkarak Önderliği, Önderliğin felsefe-

sini, m¼cadele gerçekliğimizi, kimlerin yanında ve kimlerin karşı-sında yer aldığımızı anlattık. Ahlak ve k¼lt¼r¼m¼z¼, halka yaklaşımımızı anlattık. O yaklaşımla ve o kısa konuşmayla o insanlarla dost olduk. O y¼redeki en iyi dostlanımız olarak halen kalıyorlar. İhtiyar, birkaç yıl sonra vefat etmiş. Ama komşusu h¼l¼ dostumuz. İhtiyarın o g¼n tarlada g¼rd¼đ¼m¼z ve ona yemek getiren kızı h¼l¼ dostumuzdur.

Bu olayı oradaki çevrenin tamamına anlatmışlardı. Kendileri her yere yaymışlardı. Bu da, o evre ¼zerinde olumlu bir etki bıraktırmamızı sağlamıştı.

Serhat Engizek

İran Zindanından Bir Kaçış Hikayesi...

Gerilla için çok sayıda tanımlama yapıldı. Olumlu olumsuz o kadar çok tanımlama yapıldı ki hattı hesabı yoktur. Ancak gerilla, şimdiye yaptıklarıyla olumsuz tanımlamaların hepsini boşa çıkardı. Yapılan olumlu tanımlamaların da ne kadar yerinde tanımlamalar olduğunu gösterdi. Bunlar Kürdistan gerillası ile birlikte dünya-daki bütün gerillalar için geçerli olan bir şeydir. Gerillacılık olmaz olura dönüştürme, yokluğu varlığa, imkansızlığı imkana, çirkini güzele, kötüyü iyiye dönüştürmedir. Kısacası yaratıcılığıyla bilinir. O yüzden kabına ve kafese sığmaz bir irade sahibi ve özgürlük tutkunluğudur. İmkansızlığı imkana dönüştürme, yoksunluğu yaratıcılığa dönüştürme gücü, belki de kendimizi yaşadığımız için en çok Kürt gerillasında ortaya çıktı diye düşünüyorum. Çünkü hiçbir halkın gerillası Kürt gerillası gibi dört sömürgeci güce karşı birden mücadele vermedi. Ayrıca halkı dışında hiçbir güçten destek almadan mücadele yürütmedi. O yüzden Kürtlerin, Kürdistan'ın yükünün hepsi Kürt gerillasının omuzlarına yüklendi. O da bu yükün altından kalkmak için her şeyi kendinden vererek, yaratmaya çalışarak mücadele verdi. Ve Kürtlerin de halklar bahçesinin bir gülü olduğunu kanıtlama noktasına getirdi. Biz Kürt çocuklarının gerillacılık geçmişi çok eski değil. Ama çok kısa da değil. Ve geçirdiğimiz süre içersine çok görkemli direnişler gösterdi arkadaşlarımız. Bu direnişlerle dört sömürgeci ülkeye de büyük korkular saldı. Ondan dolayı dört sömürge devlet güçleri de gerilla dedi mi nasıl etkisizleştireceğini düşünmeye başlar. Her türlü devlet oyunlarını devreye sokar. Çünkü devletin korkulu rüyası olarak görür gerillayı.

Kürdistan gerillası ilk günden bu yana Doğu Kürdistan'da da, Güney Kürdistan'da da, Kuzey Kürdistan'da da, Güneybatı Kür-

distan'da da var oldu. Ancak bazı parçalardaki çalışmalarımıza daha sonra hareket tarafından ağırlık verildi. Daha sonra ağırlık verilen parçalardan biri de Doğu Kürdistan'dı.

Doğu Kürdistan'a ilk gerilla değildik. Son gerilla da olmaya-caktık. 2004 yılı sonbahar aylarında bazı çalışmalar yürütmek için Kelareş alanına geçtik. Cehennem Deresi olarak bilinen yerden Salmas hattına geçecektik. Yanımızda iki tane de yeni savaşçı vardı. Xoy şehrine kadar gittik. Oradan Salmas'a geçiyorduk. Yanımızda önemli bazı malzemeler de vardı. Askeri mühimmat vb gibi bazı değerli ve ihtiyaç duyulan malzemelerdi yanımızdaki. Günü Sal-mas'ın içinde, bir ilişkinin evinde geçirdik. Kentin orta yerindeki bir evdeydik. Bunun tedirginliği, rahatsızlığı vardı. Ama mecbur-duk. Çünkü gündüz hareket edemezdik. Gitmemiz gereken yere gitmek için kaçak yollardan araba ile geçmek zorundaydık. Kaçak yollardan da gündüz geçilmiyordu, geçilemiyordu. Riskliydi. Gece karanlığını beklememiz gerekiyordu. Akşama kadar o ilişkinin evinde kaldık. Akşama doğru bizi geçirecek kurye geldi. Hava ka-rarmaya başlar başlamaz yola çıkmaya karar verdik. Akşam loş-luğu her yere hakim olmaya başlayınca yola artık yola çıkmaya hazırдық. Ancak havanın biraz daha kararmasını beklememiz ge-rektiğini söyledik.

Zaman biraz daha ilerleyip gün artık tümüyle geceye doğru ak-maya başlayınca, arabaya binip yola çıktık. Bir önceki gece uyu-mamıştık. Çünkü, gündüz bizi geçirecek ilişkiyi zamanında bulamamıştık. Gündüz ilişkiyi zamanında bulsaydık onun göste-receği yerde dinlenecektik. Uykusuz, yorgun argın bir haldeydik. Gündüz dinlenemediğimiz için daha on dakika yol almadan, kent merkezinden çıkmadan gözlerimizden uyku akmaya başladı. Uy-kusuzluktan gözlerimizi açamıyorduk. O yüzden hangi yoldan git-tiğimizi de göremiyorduk. Ancak normalde kaçak yoldan gitmemiz gerekiyordu. Arkadaşlar hep kontrollerin olmadığı kaçak yolları kullanırlardı. O yoldan gittiğimizi sanıyordum. Bir anda Sal-mas'ın çıkışındaki yol güvenliğinin yakınında olduğumuzu fark edince kaçak yoldan gitmediğimizi anladım. Ama artık iş işten geç-

mişti. Çünkü artık kontrol noktasındaydık. Kontrol noktasındaki askerler arabayı, yani bizi durdurdular. Kimlik sormadılar. Sadece bagajı kontrol edeceklerini söyledi. Askerler kontrol etmek için bagaja doğru gidince panikleyen şoför gaza bastı. Bagajda da bir şey yoktu. Her şey çantanın içindeydi. Çanta da arabanın içinde bizim yanıımızdaydı. Yüz metre kadar uzaklaşmadan askeri araçlar her yerden yolumuzu kesmeye başladı. Askeri araçlara ulaşmadan önümüzdeki son virajda kendimizi arabadan attık. Yeni iki arkadaş tecrübesizliklerinden ötürü hemen yakalandılar. Ben de köyden uzaklaşma çabasındaydım. Ama bulunduğum yerde bırakalım dağlık yerler, arkasına saklanabileceğim tepecikler bile yoktu.

Düz bir ovaydı. Askerler çok kısa süre içinde her yeri sardılar. Etrafımda oluşturdıkları dar çemberin içinde kaldım. O zamanlar daha İran ile ilişkiler çok fazla kötü değildi. Yakalanan arkadaşları bir süre sonra harekete teslim ediyorlardı. Bunu düşünerek teslim oldum. Ama olayın şokunu yaşıyordum. Çünkü neye uğradığınızı anlayamamıştım. Gerillada da çok fazla tecrübem olmadığı için ilişki olarak gördüğümüz o köylünün oyununa gelmiştik. Tabii bunu zamanında çözememiştik. Bütün bunlarla birlikte önüme bir sonuç çıkmıştı.

Bundan sonra yapmamız gereken, bu sonucu nasıl tersine çevirebileceğimizin hesabıydı. Yakalandıktan sonra bizi en yakın karakola götürdüler. İlk ifademi aldılar. İlk ifade de Iraklı olduğumu söyledim. Duhok'un bir köyünden olduğumu söyledim. Yani gerilla olduğumu, PKK'li olduğumu söylemedim. Diğer iki genç, yani yeni savaşçıları da yakalamışlardı. Onlar yakalanır yakalamaz hemen her şeyi itiraf ediyorlar. Ama beni tanımadıklarını söylüyorlar. Sıkı bir arama yapmaya başladılar. Aramada ayakkabımın içindeki notları gördüler. Yakalanan notlarla PKK'nin bir gerillası olduğum açığa çıktı. Bu aşamadan sonra bize artık daha fazla bir şey sorulmadan hemen istihbarata teslim ettiler. Arkadaş olduğumuzu çözdükten sonra yaklaşımları da değişti. Yanımızda yakalanan iki yeni savaşçının tecrübeleri yoktu. Ne yapacakları, ne söyleyeceklerini bilmiyorduk. Çok sonradan bunları çeşitli yön-

temlerle çözdüklerini, gittikleri her yeri, hangi arkadaşları ve hangi noktalarda kaldıklarını, yani nerede bir tas su bile içmişlerse onu da söylediklerini öğrendim.

Onların verdikleri bilgidен sonra beni yeniden sorguya alarak Güneyli olmadığını söylediler. Ben Güneyli olduğumda ısrar ettim. Malzemelerle birlikte görünce ürkmüşlerdi. Acaba İran'a karşı bir eylem hazırlığı içinde miyiz, o malzemeleri onlara karşı bir eylemde kullanmak amacıyla mı getirdik gibi ciddi kaygılar içine girmişlerdi. "Bunu fark edince evet güneyden geliyorum ve Türkiye'ye geçecektim" dedim. İfade verme süreci tamamlandıktan sonra bizi hücrelere attılar. İki yeni savaşçıyı bir yere, beni de onlardan ayrı başka bir yere attılar. Bir iki günde bir gelip ifademi alıyorlardı.

Birkaç gün geçince o iki yeni savaşçıyı oradan aldıklarını fark ettim. Sorduğumda, cezaevine gönderdiklerini söylediler. Yaklaşık on beş gün kadar orada hücrede tuttuktan sonra Salmas cezaevine gönderdiler. Cezaevine gidince Bahoz Afrin adında bir arkadaşın da orada olduğunu gördüm. O arkadaş benimle yakalan gençleri de yanına almıştı. Onun dışında bizden kimse yoktu o cezaevinde. Bahoz arkadaş 2002 yılında yakalanmıştı. Ceza vermişlerdi ve Salmas cezaevine sürgün olarak göndermişlerdi. Arkadaşı görünce bir kişi de olsa yeniden arkadaşları görmenin sevinci olarak gözlerimden yaşlar dökülmeye başladı. Oraya gider gitmez yakalanmamıza ilişkin arkadaşları bilgilendirmek için bir not yazmak istedim. Bahoz arkadaş, yazdığı bir notla arkadaşları bilgilendirdiğini söyledi. İki hafta kadar da orada tuttular. Orada da hemen hemen her gün istihbaratçılar soruşturma için gelip gittiler. İki ay kadar bir süre orada cezaevinde kaldıktan sonra, bir gece vakti beni cezaevinden alıp Urmiye'deki istihbaratın Karantina adını verdiği, kendilerine bağlı yere götürdüler.

Urmiye'de getirildiğim yerde de hücreye attılar. Yirmi gün kadar da burada hücrede kaldım. Hücrede kaldığım için, orada arkadaşlar var mı yok mu bilmiyordum. Kaldığım yerde ışık yok. Kapalı bir hücredir. Gece gündüz her zaman karanlıktır. Adamlar bizi karanlığa mahkum etmek istiyorlardı uygulamalarıyla. Yirmi birinci gün,

oradan çıkarıp aralarında benimle birlikte yakalan iki genç ve birkaç kişinin olduğu bir başka yere aldılar. Birlikte yakalandığım arkadaşların da olduğu kısma beni aldıktan sonra oranın sorumlusu çağırıp benimle konuştu. Bu konuşma da bir tür soruşturmaydı. Çünkü bulunduğumuz yer istihbaratın yeri idi. İstihbarata bağlı ve bizden yakalanan arkadaşların tutulduğu yerdi. Buradaki soruşturma da ağırlıklı olarak yanımızda yakalanan malzemeler üzeri-neydi. Çünkü hâlâ o malzemelerle onlara karşı bir eylem girişiminde bulunmayacağımızdan emin olmamışlardı. Doğruyu söylemediğim sürece beni oradan çıkarmayacağını çok açık bir şekilde söylediler. Yaklaşık üç aydı tutuklanmıştık. Yani İran devletinin askeri ve istihbarat güçlerinin elindeydik. Ama yakalandığımıza dair resmi hiçbir şey yoktu. Çünkü mahkemeye çıkarılmış değildik. Bir gün, gelip bizi mahkemeye çıkaracaklarını söylediler. Söyledikleri gün bizi alıp götürdüler. Soruları da mahkeme başkanı sordu, sorduğu soruların cevaplarını da kendisi verdi. Sonunda bize sınır ihlali cezası verdi. Sınır ihlali cezası on gündü. Ama üç aylık bir süredir ellerindeydik. Mahkemeden sonra bizi tekrar geri, karantina denilen yere götürdüler. Aynı yere atmak isteyince bulunduğumuz yerin hemen yan tarafında olan ve çok sayıda kişinin olduğu bölmeye bizi almalarını istedik. Kendi başlarına yapamayacaklarını, yetkililerine sormaları gerektiğini, onların onay vermesi durumunda bizi oraya aktaracaklarını söylediler. Onların söylemelerine gerek olmadığını, yetkili herhangi biri geldiğinde kendim görüşüp söylemek istediğimi belirttim. Aradan bir gün geçti, bir yetkilinin geldiğini, görüşme talebimi ilettiklerini kabul ettiğini ve beni onun yanına götürmeye geldiklerini söylediler. Buna karşılık ben de, “Yan tarafta arkadaşlarımızın da olduğu insanlar var,” dedim. “Biz de onların yanına geçmek istiyoruz,” dedim.

Talebimizi dinledikten sonra, “Hazırlıklarınızı yapın, sizi oraya götürsünler,” dedi. Başka şeyler sormak, bir şeyler konuşmak niyetindeydi. Ama ben sadece bu talebi bildirmek için geldiğimi, başka söyleyecek bir şeyim olmadığını, söyleyeceklerimi ifademde söylediğimi belirttim. Bunun üzerine hiçbir soru sormadan, “Buyurun,

yerinize gidebilirsiniz,” dediler. Arkadaşların yanına geldiğimde, talebimizi kabul ettiklerini, hazırlıklarımızı yapalım, bizi yan taraftaki bölmeye almak için geleceklerini söyledim. Hazırlıklarımızı yaptık, aynı gün hazırlıklar bitikten sonra bizi arkadaşların olduğu bölmeye götürdüler. Orada tanıdığım arkadaşlar da vardı. Onları görünce sevindim. Aslında onların yakalanmalarına üzüldüm. Ama madem yakalanmışlar, onlarla birlikte olacağımıza da sevindim. Buradaki arkadaşlardan birini dağdan tanıyordum. Aslında oradaki arkadaşların çoğu gerilla arkadaşlardı. Ancak ben onlardan sadece birini dağda görmüştüm. Onu görünce çok sevindim. Çünkü dağdan da tanıyordum. Kısa da olsa bir süre birlikte kalmıştık. Yine Celal ve Bawer adındaki arkadaşlar vardı. Celal arkadaş Batmanlı, Bawer Muşlu bir arkadaştı. Siirtli ama Van’da doğup büyüyen Xeyri arkadaş da vardı. Xeyri arkadaş daha sonra Türkiye’ye teslim ettiler. Arkadaşsız, birbirimize ölümüne bağlıyız. Birbirimizle yıllar geçirmiştik. Birlikte kalmıştık. Ancak, orada hangimizin durumunun ne olduğunu çok fazla bilmiyorduk. O yüzden birbirimize karşı biraz da temkinli yaklaşıyorduk. Aradan bir hafta kadar zaman geçti. Arkadaşlarla konuşuyor, tartışıyor, gidişatı değerlendiriyoruz. Yine İran ile ilişkileri ve işlerin sonuçlarının ne olabileceği, bizi Türkiye’ye teslim edip etmeme ihtimali, partiye verip vermeyeceklerini tartışıyoruz. İran daha önceki yıllarda çok az sayıda arkadaş Türkiye’ye teslim etmişti. Bize, sizi örgüte vereceğiz demişlerdi. Ama Türkiye’ye verme ihtimalleri de vardı. Çünkü İran ile ilişkilerimiz eskisi gibi iyi değildi. Ayrıca Türkiye İran ilişkileri bizim üzerimizden yapılan ittifakla daha iyi bir noktaya gelmişti. Ayrıca konjoktürel durum neyi gerektirseydi İran’ın onu yapacağını biliyorduk.

Bütün bunları enine boyuna tartıştık. Bütün ihtimalleri göz önünde bulundurarak örgütü beklememize gerek olmadığı, bir biçimde buradan kurtulmanın yollarını bizim aramamız gerektiği noktasında görüş birliğine vardık.

Bu da bir kaçış demekti. Ben, nasıl kaçabiliriz, kaçmak için nasıl bir örgütlenme ve çalışmaya ihtiyacımız olduğunu düşünürken

meğer arkadaşlar önceden bazı hazırlıkları yapmışlar bile. Kendileri buraya girdikleri günden itibaren burada bir biçimde kaçmayı düşünmüşler, ona göre kafalarında bir planda yapmışlar, onun için bazı malzemeleri de bulmuşlar. Sadece yapılması gereken planı uygulamaktır. Yani kaçış yolu olarak görülen yeri açmak için çalışmaya başlamaktı.

Aradan bir süre daha geçtikten sonra oturup bir planlama yaptık. Planlamaya göre ilk önce düşmanın geliş gidiş saatleri tespit edilecek, ki bunu zaten biliyorduk. Onların geliş gidişlerinden sonra sırasıyla yolu açmak için arkadaşlar çalışmaya başlayacak. Planı sadece birkaç kişi biliyordu. Plana dahil olan arkadaşlar çalışırken, bilmeyenleri nasıl idare edeceğimizi, kuşkulananmamaları için neler yapmamız gerektiğini düşünüp kararlaştırdık. Bunu iki amaçla yapıyorduk. Birincisi ne kadar az kişi bilirse deşifre olma riski o kadar azalırdı. İkincisi ise harekettten kaçıp gelenler vardı. Onları da bizim bulunduğumuz yerde tutuyorlardı. Bilmeleri durumunda düşmana bilgi verebilirlerdi, ki bir an önce oradan çıkmak için bunu yaparlardı. Planlamayı yaparak kaçma karını verip kaçış yolunu açmak için, çalışmaya başlayacağımız günlerde Türkiye'ye teslim edilme ihtimali daha fazla güçlendi. Çünkü Türkiye ile İran arasındaki görüşmeler sıklaştı, çeşitli anlaşmalar yapıldı, yine aldığımız haberlere göre İran, Türkiye'nin askeri operasyonuna kolaylık sağlamak için büyük destekler vermeye başlamıştı. Bu da her an bizi teslim edebilirler sonucunu ortaya çıkarıyordu. Bir de 2004 yılında İran, tarihinde ilk defa dokuz arkadaşı bir seferde Türkiye'ye teslim etti. Bu durum, bizim her an teslim edilebileceğimizi gösteriyordu. O yüzden çok ciddi bir şekilde, gizli, yakalanma riskini sıfıra düşürecek bir tarzda işe başlamamız gerekiyordu.

Yakalanma durumunda ise neler yapacağımızı da düşünerek işe başlayacaktık. Tünel kazma gibi bir durumumuz yoktu. Zaten tutulduğumuz yer öyle ciddi bir tünel kazıp kaçmayı gerektiren bir yer de değildi. Duvarı delebilseydik kaçabilirdik. O kadar basit bir şeydi. Arkadaşlar daha önceden duvarı nereden deleceğimizi ve delme planını çıkarmışlardı. Artık işe başlıyorduk. Gece fazla ses

çıkacağından gece çalışamazdık. Gündüz çalışmamız gerekiyordu. Uzun süreli çalışma gerektiren bir şey değildi. Uzun süreye yayılması durumunda yakalanma riskimiz de çok yüksek olurdu. Çok kısa bir zaman dilimi içinde başlayıp bitirmemiz gerekiyordu. Duvarı delmek için gerekli malzemelerimizi de tamamladıktan sonra, mart başında duvarı delmeye başladık.

Amacımız Newroz'a kadar bitirip dışarıya çıkmaktı. Ama delme işlemi hesapladığımızdan daha fazla zaman aldığı için Newroz'a yetiştiremedik. Çünkü her seferinde karşımıza bir engel çıktı. Onuncu günde briketleri bitirdik ama arada, bir tabaka perde beton çıktı. On sekizinci günde başka bir engel çıktı. Bunun dışında her an deşifre olabileceğimiz bir iki kontrol de oldu. Bu arada İran'daki Newroz kutlamalarından da faydalanmak için gece çalışmasını da başlattık. Çünkü kutlamalar çok gürültü ve patırtılı oluyordu. Sonunda yirmi altı günlük bir çalışmadan sonra duvarda çıkabileceğimiz kadar bir delik açtık. Newroz'a yetiştiremeyince, bu kez Agit arkadaşın şahadet yıldönümüne yetiştirme gibi bir planlamaya gittik.

Ve o günde de çıkmaya karar verdik.

Son olarak nasıl gideceğiz diye kısa bir tartışma yaptık. Grup olarak gitmek hiç doğru değildi. Çünkü öyle bir durumda herhangi bir yakalanmada hepimiz yeniden yakalanacaktık. O zaman tek tek çıkalım ve her çıkan arkadaş tanıdığı ilişkiye gitsin dedik. İlk önce, şu an adını hatırlayamadığım bir arkadaş çıktı. O arkadaştan sonra Bawer arkadaş çıktı. Xeyri arkadaş ile birlikte o iki yeni savaşçı da epey kilo almışlardı. O kiloyla açtığımız delikten çıkmaları zor görünüyordu. Ondan sonra zar zor bir tane yeni savaşçı da çıkardık. Ama diğeri çıkamıyordu. Xeyri arkadaş da aldığı kilolardan ötürü çıkamıyordu. Onu orada bırakmak istemiyorduk. Çünkü eski bir arkadaştı. Orada kalması onun için kötü olurdu. Devlet zaten en çok da eski arkadaşlara yöneliyordu. Tüm arkadaşlar çıktıktan sonra çıkabileceğimi, arkadaşları bırakmaktansa biraz daha çalışabileceğimizi, gerekirse sabaha kadar kalabileceğimi, sabahın erken saatlerinde çıkabileceğimi söyledim. Ama arkadaşlar kabul etmediler.

Sonunda çıktık. Zaten delik çok dardı. Çıkarken omuzlarımız kan- lar içinde kaldı. Ama çıktıktan sonra da rahat olamıyor insan. Çünkü yakalanma riski var. Kaçtıktan sonra yeniden yakalanmak İran'da ya idam edilmemiz, yada hiç bekletilmeden Türkiye'ye tes- lim edilmemiz demektir. Ama yakalanma durumunda da hiçbir şey yapamasak bile kendi kendimizi imha etmek için bazı hazırlıklar yapmıştık. Çünkü bizde kural, eğer kendini savunacak imkanların yoksa düşmanın eline sağ geçmektense kendini imha etmektir. Top- lam yedi arkadaştık. Ancak sadece beş arkadaş çıkabildik. Tek tek arkadaşlar çıkıp gittiler. Ben de o yeni savaşçıyı yanımda tuttum. Daha doğrusu çıkmadan önce, çıktıktan sonra bir köşede beni bek- lemesini söylemişim. Çıktığımda da beni beklediğini gördüm. İliş- kimi aradım, yoktu. O gece evde değilmiş. Mecburen Celal ve Bawer arkadaşın gittikleri ilişkiye gitmek zorunda kaldık. Orada be- raber kaldık. O gece Umriye'nin içinde kaldık. Ama yollar daha de- şifre olmadan kendimizi dışarıya atmayı düşünüyorduk. Onun tartışmalarını yürütüyoruz. Evin içinde kalmak istemedik. İlişkiye, bizi içine götürebileceği ağaçlıklı bir yer bulmasını istedik. Kısa süre içinde öyle bir yer bulup bizi oraya götürdü. Ertesi gün ayarladığı başka bir eve götürdü bizi.

Aşırı yıpranmıştık. Yine, delikten çıkarken giysilerimiz yırtıl- mıştı. Evine gittiğimiz ilişki hayretle yüzümüze bakıyordu. Çünkü, ancak çatışmadan çıksaydık bu kadar üstümüz, başımızı yırtılırdı. Köylü kendisini tutamayarak: "Heval size ne oldu?" diye hayretle sordu. "Siz çatışmadan mı çıktınız?" diye sormaktan alamadı ken- dini. Ev sahibi ile birlikte annesi de bizi soru yağmuruna tutmuştu. Anaya zindandan kaçtığımızı söyleyince kadın sevinç çığlığını attı. Gözleri yaş doldu. Başka biri olsaydı korkudan ölürdü. Çünkü bizim gibi firarileri kimse evinde tutmak istemezdi. Evlerinde ya- kalanmamız durumunda bizden daha fazla onlara ceza verilirdi. İran'ın Allah adına ama Allah'ı tanımayan yasaları böyle emredi- yordu. Ancak kadın korku yerine, "Heval İran devletine en büyük darbeyi siz vurdunuz. Ama sakın bir yere çıkmayın. Şimdi kesin her yerde sizi arıyorlardır. Kendinize dikkat edin. Yakalanmadan

da buradan kurtulun. Bu konuda oğlum elinden geleni yapmak zorundadır,” derken, halkımızın bizden çok, bizi ne kadar düşündüğünü gösteriyordu. O sadece bir anaydı.

Bir Kürt anasıydı.

Düşmana karşı içine girilen her şeyi sevinçle karşılayan bir anaydı. Dokuz kişilik kalabalık bir aileydi. Bize çok yakın bir aileydi. Biz de kendimizden çok aileyi düşünüyorduk. Bizim yüzümüzden onlara bir şey olmasını istemiyorduk. Halkı, yurtseverleri koruyamadıktan sonra kurtulmamız da bir şey ifade etmiyordu. O yüzden geceleri evde kalıyor, gündüzleri ise elma bahçelerine geçiyorduk. Normalde üç grup olmamız gerekiyordu. Ama benim ilişkim boş çıkınca iki grup birleşmiştik. Bizden tek bir arkadaş ayrı kalmıştı. Onun yerine ulaşip ulaşmadığını öğrenmek istiyorduk. Bunun için ne kadar çabaladıysak da bir sonuç alamadık.

Kaçışımızdan ötürü İran devleti çok sıkı güvenlik önlemleri almıştı. Urmiye’den çıkan bütün yolları sıkı bir şekilde tutmuş, kuşkulandıkları her şeyi arıyorlardı. Bu da, birkaç gün yerimizden kıpırdanmadan orada kalmamızı gerektiriyordu. Dört gün o ev ve çevresindeki bahçesi ile çiftliğinde kaldık. Aileye gidip gelen var. Aile de bundan dolayı tedirgin oluyordu. Bir de daha fazla aynı yerde kalmak büyük bir risk almak demekti. O yüzden yer değişikliğine karar verdik. Kelareş taraflarına geçmeyi düşündük. Ama arkadaşlar, şimdi o taraflarda operasyon olduğunu söylediler. Kandil, Xinere taraflarına gelen yolların dışındaki yolları kullanmak daha sağlıklı olacaktı. Çünkü o hatları, yolları kullanmak riskliydi. Çok kullandığımız hat ve yollar olduğu için denetime alınmışlardı. O yüzden o hat ve yolları kullanmaktansa Mirgever hattını kullanmayı daha uygun gördük. Bizi oraya götürecek ilişkimiz vardı. Onu arayıp bulmamız gerekiyordu. Kaldığımız aile aracılığıyla ona haber verdik. Aynı gün çıkıp geldi.

İlişki geldi ama yine araba ile gitmek zorundaydık. Ancak bir daha arabada yakalanmamız durumunda rezil olacaktık. Ayrıca örgüte hesap vermeyi gerektiren bir duruma düşerdik. Bundan dolayı kuryeye, “Patika varsa yaya gitsek daha iyi olur,” dedik. Gelen

kurye öyle bir yol olmadığını, araba dışındaki yoldan gitmenin araba ile gitmekten daha riskli olduğunu söyledi. Araba ile gitme dışında bir yolumuz olmadığını görünce, bu kez sıkı güvenlik ve tedbirlerle nasıl gidebiliriz diye düşünmeye başladık. İlişki, yani kuryemiz bu konuda uzman olduğu için her şeyi kendisi belirledi. Biz, en az üç arabaya binecektik. Bindiğimiz arabaların dışında bir araba önden, bir tane de arkadan bize eskortluk yapacaktı. Gitmek için tatil gününü bekledik. O gün çok fazla kontrol olmuyordu. Akşamüzeri yola çıktık. Kontrol noktalarına varmadan, inip altından yada üstünden geçip yeniden yola çıkıyorduk. Bizden önce gelip bekleyen arabalara binip yolumuza devam ediyorduk. Güvenlikli bir şekilde gitmemiz gereken köye ulaştık. Bizi yarı Kuzeyli yarı Doğulu bir ailenin evine götürdüler. Geceyi evde geçirip sabaha doğru yola çıkmayı planladık. Köyde sadece birkaç saat kalacağız. Ama bu birkaç saatte başımıza bir şey gelmemesi için, birkaç yerde köylüler nöbet tuttu. Mart ayının sonlarına doğru da olsa gideceğimiz yönde hâlâ kar vardı.

Ne de olsa Zagros silsilesiydi. Karsız olması düşünülemezdi. Ev sahibi, “Heval gideceğimiz yolda hâlâ kar var. Biz buralardan sadece yaz aylarında rahat gidebiliriz. Kendinizi ona göre hazırlayın,” dedi. Sabaha karşı saat dörtte yola çıktık. Arabanın gidebileceği yere kadar arabayla gittik. Köylü arabanın gelebileceği yere kadar bizimle geldi. Çünkü o yolu, yeni savaşçı dışındaki üçümüz de iyi biliyorduk. Ama kar değiştirmişti. Neredeyse, tanımıyoruz burayı diyecektik. Daha doğrusu bahar da olsa oradaki kar bize bunu dedirtecekti. Yola çıkmadan önce o civardaki gruplarımızdan birine, bizi karşılaması için bir buluşma noktası vermiştik. Bata çıka boğaza kadar çıktık. Boğazdan sonra, kar yol vermedi.

Ne yaptıysak boğazı geçemeyince geri dönmek zorunda kaldık. Bu kez çıktığımız evi nasıl bulacağımızı bilmiyoruz. Gece bitmiş, gün başlamış. Hava berrak, gökyüzünde küçücük bir parça bile bulut yok. Günün o saatinde kalabalık bir şekilde, yaya eve gitmek de doğru değildi. Çıktığımız eve kadar araba tutacak kadar para da yok yanımızda. İki arkadaş önden, iki arkadan birbirimizi

tanımıyormuş gibi yürümeye başladık. Yolda bir araba çevirdik. Güneyden bir düğün için geldiğimizi ve bir evden kilim alacağımızı; o evi şu an çıkaramadığımızı, bizi oraya kadar götürürse ücreti ne ise orada vereceğimizi söyledik. Araba sahibi kabul etti. Araba bizi eve kadar götürdü. Ev sahibinden para alıp araba ücretini vererek gönderdik.

Eve girdiğimizde, ev sahibinin bizi orada bırakıp gelmesinin karısıyla arasında kavgaya neden olduğu, başlayan kavganın hâlâ sürdüğünü gördük. Kadın, kocasına, “Neden arkadaşları yalnız bıraktın, arkadaşlarla neden gitmedin?” diye veryansın ediyordu. Geri geldiğimizi görünce aralarındaki kavgaya da son verdiler. Kadın sevinç gözyaşlarıyla, “Heval buyurun içeri girin,” dedi.

İçeri girdik. Kahvaltımızı yaptık. Çayımızı içtik. Yeniden nasıl gidebileceğimizi tartışmaya başladık. Ev sahibi, arabadan başka bir yol olmadığını, güvenli bir şekilde gitmek için üç yada dört araba ayarlanabileceğini, eskortlu bir şekilde gidilebileceğini söyledi. Kabul ettik. Çünkü başka çıkış yolu bulamıyorduk. Bir de belirlediğimiz yöntem riski ortadan kaldırıyordu. Akşam olunca ev sahibi gidip arabaları ayarladı. Sabah saat dörtte aile ile vedalaşıp yola çıktık. Doğu Kürdistan’ın sınır kenti olan Şino’ya doğru geline hepimizi büyük bir heyecan sardı. Çünkü en sıkı kontrol her zaman orada olurdu. Kaçışımızdan sonra daha da sıkılaştırılmış olmalı diye düşünüyoruz. Kurye bu durumu fark edince bizi rahatlatmak için, “Heval hiç merak etmeyin. Şino ve civarındaki yollar en iyi bildiğim yerlerdir. Hiçbir şey olmadan sizi buradan sağlam bir şekilde çıkaracağım. Hiçbir şey olmadan geçip gideceğiz arkadaşların yanına,” dedi. Yan ve kaçak yollardan geçip son köye kadar araba ile geldik.

Gireceğimiz dağ yolu ile köy arasında derin bir vadi vardı. Mart ayıdır. Yağmurların hiç durmadığı günlerdir. Yağmur sularının olduğu dereler ırmaklar gibi olmuş. Vadide çılgın ve delice akan suyun sesi kulaklarımızı tırmalıyordu. Su yol vermez, dedik kuryeye. Kurye, “Heval başka yol yok. Mecburen bir biçimde suyu geçeceğiz. Başka çaremiz yok,” dedi. Yukarıya üst tarafımızdaki sırtta

doğru çıkmakta zordu. Bir de ayrıca sudan sonraki tepelerde her zaman İran güçleri konumlanıp araziye denetimlerine alıyorlardı. Vadi boyunca kendimizi bıraktık. Bir süre gittikten sonra yukarıya çıkmaya karar verdik.

Celal arkadaş önde, ben onun arkasında yürüyoruz. Dağa, dağdaki arkadaşlarımıza doğru yürüyorduk. Onlara doğru gitmek, özgürlüğe doğru gitmekti bizim için. Zaten gerillacılık bir özgürlük yolculuğu değil miydi? Özgürlüğe atılan son adımlar, son anlar, son dakikalar diye düşünüyoruz bir yandan, öte yandan da hâlâ yakalanma riskini atlatmış değiliz. Bu her iki duyguyu bir arada yaşıyoruz. İran karakoluna doğru yürüyorduk, onu biliyoruz. Karakolun yönünün bizde değil, dağ taraflarında olduğunu biliyorduk. Ancak yine de zindanlarından kaçtığımız bir devletin karakoluydu. Ve hemen yolumuzun üstündeydi. Karakollarının çok fazla bir şey yapamayacaklarını da biliyorduk. Çünkü hem asker sayısı az, hem de askerlerin çıkıp yolumuzu kesmeleri gibi bir cesaretleri yoktu. Karakolla aramızda kısa bir mesafe kalınca mola verdik. Birkaç dakikalık mola sonra yolumuza devam ettik. Boğaza doğru çıkıyorduk, karşıdan gelen iki kişiyi gördük. Biraz daha yaklaşıncı tanıdığımız ve ilişki olarak kullandığımız iki kaçakçı olduğunu anladık. Nereden geldiklerini ve yolda düşman olup olmadığını sorduk. Arkadaşların yanından geldikleri ve yolda da düşman olmadığını, yolun açık olduğunu söylediler. Onların ardından bir saat kadar daha yürüdükten sonra artık bizim olan ve arkadaşlarımızın mekan tuttukları dağlardaydık. Arkadaşların denetimine olan alana ulaşınca içimden ağlamak geldi. Çünkü bir daha bu dağları göreceğimizi sanmıyorduk. Türkiye'ye teslim edilme korkusuyla yatıp kalktık günlerce.

Günlerce o psikoloji ile yaşadık. Ama şu an sadece bizden birkaç dakika ötede, arkadaşlarımızın olduğu bir yerdeydik. Yeniden dağlarımızdaydık. Kendimizi aşağıya doğru, arkadaşların yanına bıraktık. Birkaç dakika sonra da arkadaşlara ulaştık. Tarih 4 Nisan'dı. Yani Önderliğimizin doğum gününde arkadaşlara ulaştık. Tabii bir sürpriz daha bizi bekliyordu. Yanına ulaştığımız arkadaşların kongre toplantısında olduklarını gördük. Bu da PKK'nın ye-

niden yapılanma kongresiydi. Zindandan kaçıp PKK'nin yeniden yapılanma kongresinin yapıldığı ortamda kendimizi bulduk bir anda. Kongrenin son gününe ulaşmıştık. Son gününe de ulaşmış olsak, zindandan kaçtığımız günde kendimizi öyle bir ortamın içinde bulmak moralimize moral katmıştı.

Xemgîn Zinar

Komutan Ahmet Repo'dan Hayat Dersleri

Savaşın yükseldiği, Kürdistan'da halk serhıldanlarının başladığı, halkın gerillasına sahip çıktığı, onunla bütünleştiği yıllardı. O yıllarda Kürt gençlerinin yönünü döneceği tek bir yer ortaya çıkmıştı. O da Kürdistan dağlarıydı. Bu gelişme düşmanı rahatsız ediyordu.

O yüzden, yüzyılların inkar-imha siyasetini sürdürmesi için gerillaya karşı topyekun bir saldırıya geçmeyi planladığı 1992 yılında gerillaya katıldım. Katıldığımız gibi arkadaşlar bizi Güney Kürdistan'ın Haftanın alanına eğitim için geçirdi.

Yeni savaşçı eğitimi için Haftanın'den de Metina alanına geldik. Metina'ya eğitim için gelen 85 arkadaşlık. Eğitimimizle Cuma arkadaşın kendisi bizzat ilgileniyordu. Bu bizim için iyi bir başlangıç anlamına geliyordu. Bize yaptığı bir toplantıda Kemal Pir arkadaşın tarağını gösterince hepimizi çok etkiledi. O tarağı yıllarca cebinde taşımıştı. Cuma arkadaşın onu yıllarca yanında taşımasının birçok nedeni vardı. Bir nedeni Partinin öncü kadrolarından bir arkadaşın bir emanet olarak kalmasıydı. Diğer bir nedeni de parti, örgüt değerlerine önem vermesiydi. Bunun gibi daha birçok neden sıralayabilirim. Zaten yaptığı toplantıda bize bunları anlattı.

Yeni savaşçı eğitimimiz henüz tamamlanmadan Güney Savaşı başladı. Savaşa göre düzenlemelerimiz oldu. Genel güçler savaşa göre düzenlenmişti. Biz yeni savaşçılar da ona göre düzenlendik. Kadın arkadaşların sayısı az ve yeni savaşçı eğitiminden yeni mezun olduğumuz için her bölüğe bir arkadaş düşecek şeklinde, düzenlememiz yapılmıştı. O zaman henüz on iki yaşındaydım. Savaş tecrübem yoktu. Yaşım küçük olduğu için yaşam tecrübem de yoktu. O yüzden çok da toydum. Gerilla yaşamının güzelliği, arkadaşlık, yoldaşça paylaşımı görüp yaşadığım için kendimi bir rüyada sanıyordum. Oysa

yaşadıklarım rüya değildi. Gerçek gerilla yaşamının ta kendisiydi. İçine girdiğim yeni ve güzel yaşam için her şey yapmak istiyordum. Çünkü bu yaşamı çok sevmiştim. Ama gücüm yetmiyordu. Güzel, arkadaşlık vardı bu yaşamda. Bunu yaşıyordum ve yaşadığım her an beynim ve yüreğimdaki yerini alıyordu. Karşılığını buluyordu. Arkadaşlar arasındaki güçlü manevi bağı görünce çok daha fazla etkileniyorduk. Bu doğru yaklaşımlar şekillendirmemizi de belirliyordu. Arkadaşlık bağlarının güçlülüğü, yoldaşlığın güzel örneklerini insan görünce ona göre şekilleniyor. O zamanlar bu bağlar çok daha güçlüydü. Temiz duygular ve içten bir sevgi vardı. Gerillada bu her zaman vardı. Ve var olacak da. Ama yeni olduğumuz için daha yeni tanık oluyorduk. O yüzden bizi çok ciddi bir şekilde etkiliyordu. Yaşanan ve yaşatılmak istenen güzel, içten ve birbiri için ölüme gidilebilen bir arkadaşlıktı. Unutulmayacak bir arkadaşlığın örneklerine tanık oluyordum.

Benim düzenlemem Haftanın'de, Ahmet Repo arkadaşın bölüğüne yapılmıştı. Yaşım küçüktü. Yaşam tecrübem yoktu. Yaşama karşı bir acemiliğim vardı. Çok fazla anlayamıyor ve güç getiremiyordum. Ayrıca bölükte bir tek kadındım. O yüzden biraz daha zorlayıcı oluyordu. Bölükte yaklaşık elli arkadaş vardı. Bölüğümüz savaş pozisyonuna göre konumlanmıştı. Zaxo'nun hemen üstünde yer alan Şehit Mahir tepesi dediğimiz yerde mevzilenmiştik. Bölükte çok değerli arkadaşlar vardı. Birçoğu da o savaşta şehit düştüler. Adını hatırladıklarımın Beşir arkadaş vardı. O da bölük komutanıydı. Yine Kawa arkadaş vardı, o da takım komutanıydı. Bu arkadaşlar ölümüne direnerek şehit düştüler. Bizim kurtulmamız için şehit düşeceklerini bilerek, tuttukları tepelerde direnip bizi savunarak şehit düştüler. Bir fedakarlık örneğini sergiledi bu arkadaşlar. Orada feda edilen candı. Bir çay yapmak, bir ateş yakmak, bir galon su getirmek değildi. Böyle fedakarlıklara tanıklık ederek öğreniyordum yaşamı ve savaşı. Özgürlüğe giden yolu öyle öğreniyordum. Yaşım küçük ve tek kadın arkadaşım o bölükte. Bizim sorumlumuz da Ahmet Repo arkadaştı. Yaşam deneyimim yoktu. O yüzden çok zorlanıyordum.

Bunu gören Ahmet Repo arkadaş her konuda bana yardımcı olmaya başladı. Düşüncede, yaşamda, tecrübelerini aktarmada bana yardımcı oluyordu. Ahmet Repo arkadaş bana bir mücadele arkadaşı, bir ana, bir baba oldu o dönemde. Onlardan daha fazla bana yardım ediyor, yaşam deneyimini kazandırmaya çalışıyordu. Ama en nihayetinde benim bir silah arkadaşım. Her zaman, her yerde, her koşul altında gözü kulağı benim üzerimdeydi. Sahip çıkıyordu. Ben onun için bir kadın olmaktan önce arkadaşım. Arkadaşıydım. Onunla birlikte düşmana karşı savaşmaya gelmiştim. O da bu bilinçle hareket ederek beni korumaya, sahip çıkmaya çalışıyordu. Bir yandan savaşın korkunç acımasızlığını anlatmaya çalışırken, öte yandan da hareket ve halk olarak bizim başka çaremiz kalmayan savaşı bana öğretiyordu. Çatışmaların orta yerinde elimi yüzümü yıkamak için gidip çeşmeden bana su getiriyordu.

Tepeden ve cepheden beni çağırıp, temizliğimi yapmam için beni çeşmenin başına götürüyordu. Ben elimi yüzümü yıkarken o nöbetimi tutuyordu. Saçlarım çok uzundu. Bir gün yine beni çeşmeye götürdü. Savaş ortamıydı. O yüzden saçlarım kirlenmişti. Saçlarımı yıkamak istedim.

Heval Ahmet de nöbetini tutmuş ve beni izliyordu. Saçlarıma su döküp yıkamaya çalışırken hepsini birbirine kattım. İçinde çıkamaz bir hale gelmiş olmalıyım ki heval Ahmet müdahale etti. Önce güzelce güldü bana, ardından gelip saçlarımı kendisi yıkadı. Sonra bir ağacın altına beni götürdü, orada saçlarımı güzelce taradı. Örüklerimi ördü. Savaş ve yokluk dönemi. Koşullardan ötürü aşırı derece de bitlenmişim. Heval Ahmet saatlerce saçlarıma içindeki bitleri tek tek ayıklamaya çalıştı. Düşmanın durmadan üzerimize saldırılar düzenlediği bir durumda bunları yapıyordu.

Erkek bir arkadaş. Ve o güne kadar mücadele içersinde çeşitli düzeylerde görev yapmış biriydi. “Vay ben şu görevi yaptım, onun için bunu yapamam,” diye bir düşüncesi yoktu. O an bir yoldaşı ve yoldaşlığını yapıyordu. Yoldaş ve arkadaşlığın gereklerini düşünerek yapıyordu. O yüzden PKK arkadaşlığı diğer arkadaşlıklara benzemez. Ve normal insanlar da kolay kolay anlam vermezler. Bu

arkadaşlığın güzelliğini anlamak için onu yaşamak gerekir. Ahmet Repo arkadaş, her taraftan saldırı altında olduğumuz ve adressiz, herhangi bir kurşunun gelip bizi bulabileceği bir sırada bunları yapıyordu. O sırada ben yeni ve sıradan bir savaşçıydım. O da bizim komutanımızdı. Ama PKK gerillasının bir komutanıydı. PKK komutanlığı, militanlığı da bu demektir. Tabii bunların hepsini mücadele içersinde kaldığı yıllarda; yaşadığı acılarla bunları öğrenmiş, ben de geçtiğim yollardan çıkardığım derslerden öğrendim. O an, insan yanındaki yoldaşının aynı zamanda annesi, babası, ağabeyi, kız kardeşi yani her şeyi olduğunun farkına varıyor. Öyle bir durumda PKK arkadaşlığının, aslında birinci dereceden kanbağı olarak saydıklarımın da daha değerli olduğunu anlıyor insan. Çünkü insan ailesinden biri için çok kolay kolay ölüme gitmez. Ama PKK'nin öğrettiği ve geliştirdiği arkadaşlıkta bu var. Hem de arkadaşlık, yoldaşlık sevgisi ve bağlılığının temel ilkesi olarak gelişiyor bu. Bu arkadaşlık kanla yaratılmış, oluşturulup geliştirilmiş bir arkadaşlıktır. Çünkü dağda, dağlarda, özgürlük için yola çıkmış bizim gibi insanların, dağlarda arkadaşlarımızdan başka kimsemin olmadığını anlıyor insan. Ahmet Repo arkadaşın gerillacılığımın ilk günlerinde öğrendiklerim beni şekillendirdi. Bana hayatı, mücadeleyi, gerçek komutanlığın ne olduğunu, PKK'liliğin ne olduğunu öğretti. O yüzden hâlâ oturduğum her yerde, konuştuğum her arkadaşın bunları anlatıyorum.

Savaş günleri yokluk günleriydi. Sıkıntıların en üst düzeyde yaşandığı günlerdi. Ciddi zorlanmaların yaşandığı günlerdi. Zaten gerçek arkadaşlıklar o dönemlerde ortaya çıkıyor. Ahmet Repo arkadaş o günlerde sadece saçlarını taramıyordu. Kefiyem yoktu, yağmurluğum yoktu. Havalarda çok soğuktu. Bana ilk önce bir kefiye buldu. Ama yağmurluk bulmak zordu. Tek kadındım ve yaşım da küçüktü. O yüzden uyumak için yerimi yanına yapıyordu ve yağmurluğunun bir bölümünü kendi üzerine, bir bölümünü de benim üzerime çekiyordu. Nöbetçi arkadaş beni nöbete kaldırmaya geldiğinde çoğu zaman, "Ben yerine tutarım, o daha çocuk yaşta ve gençtir. Onun yerine ben tutarım," diyerek kalkıp, yerime nöbet tutuyordu.

Ahmet Repo arkadaş bütün bunları savaş ortamında yapıyordu. Bir yandan benimle ilgilenirken öte yandan da bizim cephede süren savaşı koordine ediyordu. Bazı geceler çatışmalar şiddetlenince uykudan uyanırdım. Uykudan uyandığımda Ahmet Repo arkadaşı yanımda görmeyince onu aramaya çıkıyordum. Bir tepede bulamayınca diğer tepeye gidiyordum. Onu bulana kadar aramaya devam ediyordum. Öyle olmuştu ki onsuz duramıyordum. Ona bağlanmıştım. Aslında onun şahsında harekete, arkadaşlara, örgüte bağlanmıştım. Tabii bütün bunları şimdi anlıyorum. Savaş giderek şiddetlendi. Bulduğumuz yerlere, tepelere yönelik saldırılar yoğunlaştı. Güneyli güçler Türkiye ile birlikte hareket ediyor ve bize saldırıyorlardı. Yine yoğun saldırıların olduğu bir günde, yan tarafımızda bulunan tepe ile bizim tepede yedi arkadaş şehit düştü.

Arkadaşların şehit düştüğünü bana söylemediler. Arkadaşlar bilmememi, şehit düşen arkadaşların cenazelerini görmememi istiyorlardı. Şehit düşen arkadaşların cenazelerini bir kayanın altına götürmüşlerdi. O gün heval Ahmet'i görememiştim. Tepenin hepsini dolaştım, yine bulamadım. Savaşı koordine etmek için diğer tepeye gittiğini sonradan öğrendim. Hava kararınca ortalıkta çok fazla dolanmak istemedim. Nerede uyuyan bir grup arkadaş görürsem, onların arasına girip yatanım diye düşündüm.

Hava soğuktu. Üşüyordum. Bir de çok fazla uykusuz kalmıştım. Kayanın dibine baktığımda yedi arkadaşı uzanmış halde gördüm. Aralarında bir kişinin girip yatabileceği kadar mesafe olduğunu gördüm. Bir de bazılarının üzerine battaniye örtülmüştü. Diğerlerinin üzerine de yağmurluk çekilmişti. Uyuyan bir grup arkadaş gördüm sandım. Usulca yaklaşarak aralarındaki yere uzanıp uyumaya başladım. Şehit düşen arkadaşlar olduğunu bilmiyordum. Gecenin bir vaktinde uyandım. O saate kadar arkadaşlar hiç kıpırdamamıştı. Bundan dolayı bizim arkadaşlar ölü gibi uyuyor, küçücük bir hareket bile etmiyorlar dedim kendi kendime.

Sabaha karşı bir ses duydum. Bir arkadaş beni çağırıyordu. Sesini hemen tanıdım. Beni çağırان arkadaş Ahmet Repo arkadaşı. Meğer noktaya gelir gelmez beni aramaya başlıyor. Aramadık yer

bırakmıyor. Hiçbir yerde de beni bulamayınca şehit arkadaşların olduğu kayanın yanından geçerken dönüp bakıyor. Cenaze sayısından fazla sayıda kişinin olduğunu, ayrıca birinin yan yattığını görüyor. Kendi kendine, şehit arkadaşların hepsini sırt üstü bıraktık. İçlerinden birinin ben olabileceğimi düşünerek isimle beni çağırıyor. Gözlerini açar açmaz yüzümü kendisine çevirdi. Elimden tutarak beni oradan kaldırıp kayanın altından çıkardı. Neden böyle yaptı diye düşündüm. Ama anlam veremedim. Ancak ortada bir şeyler olduğunu anladım. Şaşkın şaşkın baktığımı görünce, “Heval sana bir şey söyleyeceğim ama sakın korkma,” dedi. “Söyleyeceğim şey gayet doğal bir şeydir. Günlük yaşamımızın bir parçasıdır. O yüzden korkmanı gerektiren bir şey değil. Ama geceyi nerede geçirdiğini bilmeni istediğim için söyleyeceğim. Gece yanlarında uyuduğun arkadaşlar şehit düşen arkadaşlardı. Bugün şehit düştüler. Onları gömmeye zaman bulamadığımız için oraya yerleştirmiştik.” Heval Ahmet bunu söyleyince korkup bir çılgılık atarak kucağına atladım. “Korkacak bir şey yok heval,” dedi. Ardından elimden tutarak, “Gel, arkadaşların yanına gidelim,” dedi. Korkumu yenmem için elimden tutup şehit düşen arkadaşların yüzlerine sürdü. Bedenlerinin üzerinden gezdirdi. Ondan sonra bu kadar yıl savaş içinde kaldım. Yanımda şehit düşen onlarca arkadaş oldu. Çoğunun cenazelerini hiç korkmadan kaldırıp gömdüm. Savaşın sonuna kadar Ahmet Repo arkadaşın bölüğünde kaldım. Savaş bitip geri çekilme başlayınca, bu kez, heval Ahmet’in bölüğü yaralı arkadaşların aktarılması, sağlam yere götürülmesi için görevlendirildi. Ondan sonra biz bölük olarak tepe tepe, vadi vadi dolaşp yaralı arkadaşları aradık. Bulduğumuz yaralı arkadaşları bir gruba -yara durumlarına göre grubun sayısı değişiyordu- yaralı arkadaşlar için ayrılan yere gönderiyorduk. Yaralı arkadaşları toplama görevimiz de bitince bizi de geri çekerek Zelê’ye gönderdiler.

Zelê’ye vardığımızda beni heval Ahmet’in bölüğünden alıp başka bir bölüğe verdiler. Zaten biz oraya gider gitmez Ferhat, heval Ahmet’i tutukladı. Prangalar vurdu ayaklarına. Bahar olunca ot toplamak için bir gün araziye çıktık. Meğer tutukluların bulun-

duğu tarafa gitmişiz. Tutukluların tutulduğu yerden heval Ahmet'in elleri bağlı ve arkasından da yşrşyen bir nşbetçiyi gşrşnce var gşcşmle ağlamaya başladım. Ona koşmak istedim ama yanımıdaki arkadaş bırakmadı, bir de beni susturmaya çalıştı. Ama gşzlerimden yaşlar sicim gibi akıyor. Beni susturamayacağını anlayınca ot toplamaktan vazgeçip beni mangaya getirdi.

Heval Ahmet prangaya vurulmuştu. Sadece o değildi. Onun dişında başka arkadaşların olduğunu da řđrendim. Anlamıyordum. Neden bşyle oluyor diye dşşşnşyordum kendi kendime. Bir cevap bulamıyordum. Bazı arkadaşlara sordum durmadan, ama kimse bana bir cevap vermedi. Çşnkş komutanımın prangaya vurulma nedenlerini řđrenmek istiyordum. Adını bile sşylemekten çekinen bir arkadaş; "Prangaya vurulan arkadaşların çoğu Haftanın'de komutanlık yapan arkadaşlardır. Ferhat'ın teslimiyet anlaşmasına uymayıp savaşı devam ettirdiği için çeşitli şeylerle suçlanıp Ferhat tarafından prangaya vurulmuşlar," dedi...

Tabii bunları anlayacak yaşta ve kapisite de değildim. O ocuk halimle bunun haksızlık olduğunu dşşşnşyordum. Ne yapacağımı, ne yapmam gerektiğini de bilmiyordum. Yaptığım tek bir şey vardı. O da; geceleri durmadan komutanım için ağladım. Komutanım çok iyi bir insan, iyi bir arkadaş diyordum kendi kendime. Daha sonra arkadaşlar bizleri oradan çıkardılar. Ama aklım hep orada zincire vurulmuş halde gřrdřđđ komutanım, hayat hocam heval Ahmet Repo'da kaldı. Daha sonra heval Ahmet'in bırakıldığını ve yeniden komutanlığa başladığını duydum. Tabii biraz daha bşyşmşş, hayat deneyimi kazanmıştım. Ama yine de bu kez sevinçten, hşngşr hşngşr ağlamaktan kendimi alamadım. Aradan yıllar geçti. Bşyşdşm. İyi bir asker olmaya çalıştım. Heval Ahmet'ten aldığım hayat dersleriyle bunları yapmaya çalıştım. şzgşrlşk yolundaki yşrşyşşşmşz devam etti. Birkaç yıl sonra heval Ahmet şehit dşşştş. Tarih ona hak ettiği yere yerleştirdi onu.

şnderlik ve tarih, o arkadaşları doğruladı. Ferhat'ı değil. Onlar teslimiyet ve ihanete gitmektense şlmenin daha onurlu olduğunu dşşşnerek savaşmaya devam etmişlerdi. Ferhat ise sşzde

savaştığı güçlere teslim olmuştu. Ve arkadaşları da bu ihanete uymaya çağırıyordu. Uymayanları ise heval Ahmet onlar gibi çeşitli bahanelerle suçlayıp tutuklamıştı...

Bu gerçekler gün gibi ortaya çıktı. Doğrulan yine Önderlik ve direnişi sergileyenler oldu.

Kürdistan Mardin

Doğu Kürdistan'da İlk Kadın Gerilla Mangası

Bir grup kadın arkadaş olarak, Kirmanşah'a bağlı ama asiliği, sarplığı, yöresel özellikleri ve yapısını koruyan Şaho adında bir alana gittik. Zagros ve Botan'ı gören arkadaşlardan kimisi Şaho'yu Botan'a, kimisi de Zagros'a benzetiyor. Ben Botan'ı bilmiyorum ama Zagros'ta kaldım. Fakat Şaho'yu hiçbir yere benzetemedim. Şaho kendine has, hiçbir yere benzemeyen bir yer diye tanımlıyorum. Suyu olmayan bir yerdir. Ama yeşile bezenmiş bir yerdir. O yüzden oraya 'susuz cennet' diyorduk. Asiliğiyle hem oradaki halkı hem biz gerillayı koruyordu. Kendine has güzelliği ve koruyucu yanı olan bir yerdi. Asi kayalıklarla dolu bir yerdi. Patikalarını yeni yeni biz oluşturuyorduk. Köylülerin kullandıkları yollar ve patikaları vardı. Ama biz onları kullanmaktan çok kendi patikalarımızı, yolumuzu oluşturmaya çalışıyorduk. Kışları çok zor bir yer, metrelerce kar yağardı. Yine fırtınalarla geçen kışlar yaşanırdı orada. Ormanlık alanları da vardı. Suyu olan yerleri de vardı. Ama bizim kaldığımız yer, ormanı olmayan, kaya ve mağaralarla dolu asi ve suyu olmayan bir yerdi, yerlerdi. Daha doğrusu üslenme yapacağımız, yaptığımız yer, yerler öyleydi. Bunun çok çeşitli nedenleri vardı. O arazide, yamaçlarda kalamıyor gerilla. Ya sırtlarda kalıyordu yada bulduğumuz çukurluk yerlerde kalabiliyorduk. Yamaçlarda kalınamıyor. Çünkü yamaçlarda seni tutacak hiçbir şey yok. Orada gündüz hareketi yoktu. Sadece ve sadece gece hareket edebiliyorduk. Zaten gerilla da gece hareketi demekti. Gece ile birlikte yollarda olmak demekti. Gece ile yarışırçasına günün aydınlığına doğru koşmak demekti. Gittiğimiz her yere suyumuzu da yanımızda taşımak zorundaydık. Bir de her şeyimiz sürekli sırtımızdaydı. Sık sık nokta değiştiriyorduk. Noktalar arasındaki

uzaklık bazen bir gecelik, bazen de iki gecelik yoldu. Orada her şeyimiz sırtımızda, bir şekilde hareket ediyorduk. Hayvan kullanmak da yoktu. Hayvanlar bizi deşifre edecekleri için kullanmıyorduk. Gizliliğe çok dikkat ediyorduk. Bizi bir çobanın görmesi durumunda dahi mutlaka nokta değiştiriyorduk. Tıpkı bir zamanlar ve halen arkadaşların Kuzey Kürdistan'da yürüttükleri gerillacılık gibi yapmaya çalışıyorduk. Zaten onların dersleri üzerine Doğu Kürdistan'da gerillacılığa başlamıştık.

Biz kadın arkadaşlardan sorumlu Berçem Van, Berçem Serhat olarak bilinen ve Revanser eyleminde şehit düşen arkadaştı. 2008 yılında o alana birlikte geçtik. Ama gittiğimizde artık yıl sonuna gelinmişti. Daha önceki yıllarda da kadın arkadaşlar o alana gitmişlerdi. Ama bizim gittiğimiz yıla kadar kadın arkadaşlar orada üslenme yapmamıştı. Yaz mevsiminde gidip kış mevsimine doğru geri çekilme yapma biçiminde, kadın arkadaşlar o alanda var olmuşlardı. Ama bizim gittiğimiz yıl önümüze üslenme hedefi konmuştu. Zaten biz de kalmakta, yani orada üslenme yapmakta kararlıydık. Onun için 2008-2009 yılı kış üslenmesine Şaho'da kalmamıza karar verildi. Kış hazırlık çalışmalarına başlandı. Normalde mağarada kalınıyordu. Öyle bir arazide üslenme yeri yapmakta zordu. Çok gizli yerler yapılmalıydı. Çünkü o arazide kışın herhangi bir operasyon yada ihbar sonucu düşmanın üzerimize gelmesi durumunda kurtuluş olmazdı. Metrelerce kar yağıyordu oralarda. O kardan çıkmak mümkün değildi. Ayrıca üslenme için erzak bulmak o kadar kolay değildi. Üslenme için erzak ancak bir yere taşınabilir. Bir daha yer değiştirme durumunda erzak bulmak imkansız olurdu. Öyle bir şey yaşanması durumunda elimizde bir tek direnerek imha olmak kalıyordu. O yüzden çok gizli bir şekilde yer yapılmalı, iz bırakılmamalı, erzakı önceden çekilmeli vb gerilla kurallarının yerine getirilmesi gerekiyordu.

Arkadaşlar bir mağara bulmuşlardı. Ama buldukları mağara çok ilginç bir şeydi. Belki de oranın kadim halkının kendini bazı saldırılardan korumak için yaptıkları bir yerdi. Öyle düşünmedik değil. Genelde mağaralar girildiğinde ya aşağıya doğru inilir yada düz

ileri doğru uzayıp gider. Ama arkadaşların bulduğu mağara on beş yirmi metre kadar yukarı çıkıldıktan sonra girilebiliyordu. Yani önce on beş yirmi metre kadar bir tünelden yukarıya çıkılıyordu. Ondan sonra beş metre kadar da sağ tarafa dönüp yürünüyordu. Ondan sonra mağaraya giriliyordu.

İçine girdik. Ancak içinde kalabilmek için biraz çalışılmamız gerekiyordu. Altının düzeltilmesi, içinin bir düzene sokulması gibi bazı işler yapmamız gerekiyordu. Altını düzelttik. İçini temizledik. Bir manga kadar yer açıldı. Açılan yer erkek arkadaşların yeri oldu. Öyle karar aldık. Çünkü orasını aynı zamanda televizyon mangası olarak da kullanacaktık. Öyle olunca biz kadın arkadaşların kalacağı bir yer yapmak zorundaydık. Onu da dışarıda yapmak zorundaydık. Çünkü onun dışında yer yoktu. Dışarıda da mağaranın önünde yapacaktık. Yeri uygundu. Çünkü hiçbir yerden görünmüyordu. Bir de kazıp yer altına yapsaydık görüntü verme gibi bir risk kalmazdı. Orada mangamızı yapmaya karar verdikten sonra manga yapımına başladık. Toplam altı kadın arkadaştık. Orada kalan güç olarak da sayımız 16 kişiydi. Mangayı bitirdik ama biraz küçük oldu. Çünkü bizim her şeyimiz o manga olacaktı. Mangayı yaptık bitirdik ama ortasında iki arkadaşın yerini alacak kadar bir taş çıktı. O yüzden de küçük oldu. Çok kısa zaman içinde yapıp üstünü kapatmamız gerektiği için de taşı kırmadan kapattık. Yerimiz küçüktü. Öyle küçük bir mangada öyle bir taşla yaşamak zor olurdu. Onu aramızda bir türlü kabul edemiyorduk. Ama çok fazla yapacağımız bir şey de yoktu. Zaten kazma işini bitirmemizin sonuna doğru çıktı. Elimizde onu kıracak bir şey de yoktu. Kıramıyorduk da. Nasıl olsa üç dört ay kalacağız dedik önce. Mangayı düzenledik. Kadın arkadaşlar da biraz estetiğe önem veriyor. Bir de okul da olacağı için daha güzel olmasını istiyorduk. O taşı içimize sindirmesek de, neyse artık çıkmış ve kıramıyoruz dedik. Kışın, onu da aramızda idare ederiz diyorduk hepimiz. O da bizim bir parçamız olsun dedik. Hepimiz öyle düşündüysek de Berçem arkadaş öyle düşünmedi. İlk önceleri çok fazla söylemedi. Ama kafasına taktığı her halinden belli oluyordu. Günlerce gidip

geldi, o taşa baktı. Etrafında döndü. Durup baktı. “Bu taş benim sinirlerimiz bozuyor,” deyip durdu. “Heval bir şey olmaz, bak gece yatarken yastık yapıyoruz,” dedim. “O da bizim bir süsümüz olsun. Bu kışı o da bizimle geçirsin...” Ama dinletemedik. Bir kere kafasına koymuştu. O taşın başına bir şey getirecekti. Bir gün yönetimi de ikna etti. Erkek arkadaşların da hepsi geldi. Biz kadın arkadaşlar da girdik. Ortalığı toparladık, o taşla uğraşmaya başladık. Manganın içinde çalışıyoruz. O yüzden kısa boylu olanlar daha rahat çalışabiliyordu. Boyu kısa olan balyozu daha iyi kaldırıp kullanabilirdi. Hakurkê’ye yönelik gerçekleşen hava saldırısında şehit düşen Nudem arkadaş da bizimleydi. En kısa boylumuz o olduğu için en rahat o çalışabiliyordu. “Balyozu en iyi heval Nudem kullandığına göre bu taşı o kırsın,” dedik. Ama gücü yetmedi. Bırakıp dışarıya çıktı. Bir erkek arkadaş vardı, “Ben şimdi beş dakikada o taşın işini bitiririm,” diye, kendinden çok emin bir şekilde içeri girdi. Ama beş dakika geçmeden o da kendini dışarıya attı. Tabii kıramadan. Çünkü taş kırılacak gibi değildi. Her içeri giren, birkaç dakika sonra kendini dışarıya atıyordu. Bu arada her kendini deneyen arkadaş, taşa önemli darbeler vuruyordu. İnadımızdan vazgeçmedik. Tabii en çok inat eden de Berçem arkadaştı. Gün boyunca kendimizi denedik. Sonunda taşı kırdık. Kırmadan bırakmazdık. En son düzeltmesi için Berçem arkadaşla birlikte bir arkadaş mangaya girdiler. Küçük bir parçası gelip gözüne çarptı. Heval Berçem’e, “O taş illaki sizinle yaşacağım dedi. Ama biz hayır dedik. Onu kırmaya çalıştık. Sonunda da kırdık. Ama o bizden vazgeçmedi. Çünkü bir parçası gelip gözüne girdi,” dedim. Tabii taşı çıkardıktan sonra mangamızın şekli çok güzel oldu.

Bizim mangayı güzelleştiren heval Berçem’in inadıydı. Zamanla gözüne giren parça da çıktı. Böylelikle o taşın bizimle hiçbir şeyi kalmadı. Çok geçmeden oranın sert kışı başladı. Kışı daha geniş bir mangada, daha geniş bir okulda geçirmeye başladık. Çok kar yağdı. O kadar çok kar yağdı ki şubat ayında her gece mangamızın üzerinden kar atmaya başladık. Atmasaydık mangayı başımıza çöktirtirdi. Gazlarımız karın altında kaldı. Bir gün uğraştık, zor çıkarabildik. Çıkarıp yeni bir yere koyduk.

Kış ı bitirip bahara ıktık. Kayıp vermeden, operasyon yeme-
den, eğitimle geıirdiğimiz bir kıştan sonra bahara atılım yapmak
üzere ıktık. Güzel bir kış geıirmiştik. Arkadaşlar iyi yoğunlaş-
mıştı. Bahara iyi hazırlanmıştik. O yüzden yönetimin de, kış ı o
kampta geıiren arkadaşlardan beklentisi vardı. Bizden bahara iyi
bir giriş yapmamız bekleniyordu. Tabii ki iyi giriş, güzel, sonuç
alıcı ve kayıpsız eylemlerle olurdu. Her arkadaş kendini bahara ık
iyi hazırlamıştı. 2009 yılını da, eylemlerle geıen 2008 yılı gibi ge-
ıirmek istiyorduk. Arkadaşlar ona göre hazırlanıyordu, yoğunla-
şıyordu. Hedefler üzerinde tartışmalar yürütüyorduk. Hata,
eksiklik ve yetmezliklerimiz üzerinde tartışma yürütüyor, onlar-
dan ders ıkarmaya ılışıyorduk. Yani, yeni bir pratik için hem
genel hem bireysel hazırlıklar için hummalı bir ılışma yürütmüş-
tük. Fizik ve psikolojik olarak kendimizi hazırlıyorduk. En ık da
bu konu üzerinde duruyorduk. İyi bir hazırlık süreciydi.

Bu iyi hazırlık sürecinin sonunda bahara ıkarken, arkadaşlar
önümüze bir keşif koydular. Revanser karakolunun keşfiydi. Ber-
çem arkadaşla ikimiz, üç erkek arkadaşla birlikte beş arkadaş o
keşfe gittik. Keşfe gitmeden önce düzenlemeler yapıldı. Heval Ber-
çem ile Serxwebun Urfa arkadaş Dalaho'ya takım komutanları ola-
rak gideceklerdi. Arkadaşlar, gitmek için henüz erken olduğunu, o
yüzden eylem yaptıktan sonra gitseler daha iyi olur dediler.

Keşfe gittiğimizde artık nisan ayıydı. Nisan yağmurları altında
yürüyüp keşif yerine ulaşmamız gerekiyordu. Metrelerce karın yağ-
dığı oralarda nisanın yağmursuz olması düşünülemezdi. En az kar-
ları kadar yağmurları da olurdu. Bu düşünceler ve buna göre bir
hazırlıkla yola ıkıttığımız gibi feci bir yağmura tutulduk. Bizim üs-
lendiğimiz alanda daha kar kalkmamıştı. Revanser taraf ı biraz daha
sıcak olduğu için kar kalkmıştı. Orada kar kalmamıştı. Bunu tahmin
ettiğimiz için keşfe gitmeye karar vermiştik. Bir gün boyunca yağ-
murun altında yürüdük. Keşif yerine vardığımızda yağmur dur-
madı. Yanımıza bir parıa naylon alarak gitmiştik. Tulumun üzerine
naylon atarak yatmışım. Berçem arkadaş, üzerine yağmurluk at-
madan yatmıştı. Her arkadaş bir ağacın altına yatmıştı. Yağmur bas-

tınca yağmurluğumu da açtım. Erkek arkadaşlar da, yağmur geçer diye yanlarındaki naylonu açmamışlardı. Berçem arkadaş yağmurla inatlaşmaya başlıyor. “O istediği kadar yağsın ben ondan kaçmayacağım,” diyor kendi kendine. Ama gece yarısına kadar dayanmıştı. Gece yarısına doğru gelip beni kaldırdı. “Ne oldu?” diye sorduğumda, “Ben yağmura kafa tutmaya çalıştım. O da bana kafa tuttu. O yüzden sonunda gördüğün gibi, işte böyle sırlıslık oldum,” dedi. Yani yağmurla inatlaşacak kadar inatçı bir özelliği vardı. Bir sürede benim yağmurluğum altında kaldık. Ama yağmurun durması bir yana, giderek daha şiddetleniyordu. Sonunda gidip erkek arkadaşların yanındaki naylonu açtık. Artık sabaha doğruydı. Naylon küçük bir parça olduğu için yatacak yerimiz yoktu. Sadece altında oturabilecek kadar yerimiz vardı. Oturduk. Üstümüze de yanımızda götürdüğümüz battaniyeyi attık. Yağmurun dinmesini beklemeye başladık. Erzak olarak da yanımızda hurma, helva vardı. Hurma ve helvayı iki arkadaş yük olarak almışlardı. Yüklerinin hafiflemesini istiyorlarmış meğer. O yüzden o küçük parça naylonun altında yağmurun dinmesini beklerken saatte bir arkadaşlardan biri hurmayı çıkarıp, “Alın heval şimdi acıkmışsınız yiyin,” diyor. Bir başka arkadaş ekmeği çıkarıyor, “Alın heval acıkmışsınız,” diyor. Tabii arkadaşlar bunu, o halde bile gülecek bir şeyler bulmak için yapıyorlardı. Akşama kadar hurmalarımızı da, helvamızı da, ekmeğimizi de bitirdik. Ama yağmur durmadı. Ertesi gün yağmur durur durmaz keşfimizi yaptık. Karakolun dibine kadar sokulup keşif yapmıştık. Kimseye görünmeden keşif yapıp bitirmiştik. Üs alanımıza döndük. Keşif sonuçlarını arkadaşlara bildirdik. Arkadaşlar, keşif sonucunu da hedefi de eyleme uygun gördüler. Keşiften dönüp sonuçlarını arkadaşlara bildirdikten sonra artık sıra eyleme gitmeye gelmişti.

İki gün sonra eylem grupları belirlendi. Savunma, saldırı, karakola şehirden gelen yolları tutma gurupları şeklinde belirlendi gruplar. Arkadaşlar, o eyleme Berçem arkadaş saldırı grubu dışında bir grupla göndermeyi düşünüyorlardı. Çünkü yeni görev almıştı. Sıcak kanlıydı. O şekilde gitmesi durumunda şehit düşme ihtimalinin ola-

cağını düşünüyordu arkadaşlar. O yüzden saldırı grubunda yer vermek istemiyorlardı. Ama o, ısrarıyla kendisini saldırı grubunun içine aldirttı. Arkadaşlar birkaç eylemde savunma vb yerlerde yer alarak tecrübe kazanmasını istiyordu. Berçem arkadaş çok ısrar edince, arkadaşlar bu eylem için kol komutanı belirlendiğini, o yüzden onun savunmada yer almasını söyleyince, “Savaş yetki ile mi olur, ben bu eyleme savaşçı olarak gideceğim,” diyerek gruba girdi. Normalde komutan olduğu için sorumlu gitmesi gerekiyordu. Bizde buna pratiğin dili denir. Ama Berçem arkadaş yetki ile değil, bir savaşçı olarak o eylemin saldırı kolunda yer almak istedi ve yer aldı da. Ama Serxwebun arkadaş eylemde kol komutanlarından biri olarak yer aldı. Çünkü o biraz daha tecrübeliydi.

Bizim grup caddeyi tutacaktı. Tuttuğumuz cadde Revanser şehirden gelen yoldu. Şehirden karakola gelecek güçleri vurmak için o yolu tutma görevi bizim gruba verildi. Eylem yerine gittik. Kısa süre içinde gruplar yerlerini aldılar. Eylem tam planladığı şekilde ve zamanında, çok güzel bir şekilde başladı. Hiçbir aksaklık çıkmadı. Arkadaşların orada geliştirdiği ve adına Şaho bombası dediğimiz bir bomba vardı. El yapımıdır. Patladığında havan kadar etki yaratan bir bombadır. Arkadaşlar eylemi o bombayla başlattıklarında atıldığı yer, birden alev aldı. Arkadaşlar karakola girdiklerinde pastarların kimisi yemekhanede, kimisi televizyon izliyor, kimisi yatakhanedeymiş. Beklenmedikleri bir anda eylem yapıldığı için dağınık ve hazırlıksız bir şekilde arkadaşlara yakalanıyorlar. Keşif yaptığımızda o kadar dolu değildi. Sonradan öğrendiğimize göre, kısa bir süre önce bize yönelik kapsamlı bir operasyon amacıyla o günlerde o karakola çok sayıda güç gelmiş. Yani operasyon gücü gelip karakola yerleşmiş ama bizim bundan haberimiz yok. O yüzden arkadaşlar karakolun içine girdiğinde çok sayıda pastarla karşılaşılıyorlar. Biz keşfi önceden yapmıştık. Keşfi yaptığımızda sayı çok azdı. Ve o sayı üzerinden eyleme gidildi.

Arkadaşlar ilk bombayı büyük bir asker, yani pastar topluluğunun içine atıyorlar. Baran arkadaş direk karakolun içine dalıyor. Orada gördüğü iki istihbarat elemanını vuruyor. Onları vurduktan

sonra o da şehit düşüyor. Baran arkadaşın bir özelliği vardı ve bunu espri konusu da yapmıştı. “Saldırıda çok iyiyim ama geri çekilmeyi yapamıyorum,” diyordu. Karakolun içinde de öyle oldu. Karakolun içine kadar çok rahat gitmiş, orada iki istihbarat elemanını vurmuştu ama geri çekilmeyi yapamamıştı. Eylem başarıyla sonuçlanmıştı. Arkadaşlar yaklaşık kırk beş pastar vurmuştu. 27 kişinin silahlarını alıyorlar. Karakolun içindeki diğer malzemeleri imha ediyorlar. Ama arkadaşların ısrarlı çağrılarına rağmen heval Serxwebun’un telsizinden bir türlü cevap gelmiyor. Biz de çağrı yaptık. Ama bir türlü onun telsizinden cevap gelmiyordu. İsrarlı çağrılarımıza sonunda, “Bende hal kalmadı,” diyen sesini duyduk. Yaralı olduğu sesinden belli oluyordu. Bacağından yaralanmış. Çok kan kaybetmiş. O yüzden konuşacak takati bile kendinde bulamıyor. Sonunda arkadaşlara yerini tarif ediyor. Arkadaşların da tam geri çekilmeye hazırlık yaptıkları bir anda bu olay gerçekleşti. Zaten PKK’nin arkadaşlığı, fedakarlığı, arkadaşını kurtarma, onu koruma, arkadaşı yerine ölüme gitme gerçeği da burada ortaya çıkıyor. Bu bir ruhtur. Öncü arkadaşların, yiğit yoldaşların ruhudur. Zaten bizi yürüten, büyüten ve her türlü saldırıya karşı ayakta tutan da bu ruhtur. Çünkü arkamızda bizim yerimize ölüme gidecek, cenazemizi almak için kendi canını feda edecek arkadaşlarımızın olduğunu biliyoruz. Bu yüzden arkadaşlarımız gözünü kırpmadan ölümün üstüne üstüne gidiyorlar. Arkadaşlar heval Serxwebun’un o şekilde içerde kaldığını öğrenince geri çekilme yapacakları yerde, sırayla Serxwebun’u kurtarmak için içeri giriyorlar. Heval Serxwebun’u kapıya kadar da getiriyorlar. Ortalıkta ilk etapta kimse gözüküyor. Ama meğer yaralı bir cahş, yani korucu dış kapının arkasında BKC ile arkadaşlara pusu kurmuş. O yüzden kapıdan kim çıkıyorsa vuruyor. Heval Serxwebun’u kapıya kadar getiriyorlar, kafasına sıkıldığı bir mermi ile şehit düşürüyor. Kudurmuş bir şekilde arkadaşlara mermi yağdırıyor. Heval Serxwebun’un arkasından ona yardım ederek gelen Berçem arkadaş, arkasındaki arkadaşlara dikkat çekmek için, “Heval, Heval!” diye seslendiği sırada onu da vuruyor. Arkasından bir arkadaş daha geliyor o da

şehit düşüyor. Peş peşe beş arkadaş şehit düşüyor. Çawşın adında genç bir arkadaş vardı. Sonunda Çawşın dediğimiz o genç arkadaş üzerine giderek onu tarayarak vuruyor. Elindeki BKC'yi de kaldırarak getiriyor. O silah hâlâ arkadaşların yanındadır. O silaha her baktığımda, o silahla şehit düşmüş her beş arkadaşın görüntüleri gözlerimin önüne geliyordu. Sekiz kişilik saldırı grubundan beş arkadaş şehit düşüyor, bir arkadaş da yaralanıyor. Sadece iki arkadaş sağ kalmıştı. Müdahale için harekete geçtik. Ama o zamana kadar diğer yollardan karakola güç geldi. Etrafını sardılar. O yüzden o arkadaşların cenazelerini alamadık. Ama diğer arkadaşlar beş arkadaşı şehit düşüren o korucun üzerinden kaldırdıkları BKC ile gelip bize ulaştılar.

Bir şehir eylemiydi ve çok başarılıydı. Biz eylemi başlattığımızda oranın yerel radyosu canlı yayına geçmişti. "PJAK şehri kuşatmış, her yeri kuşatmaya almış, Revanser kuşatma altındadır," diye haber veriyordu canlı bir şekilde. Eylem çok başarılıydı. Ama beş kayıp verdik. O eylemden sonra İran, kara kuvvetler komutanını görevden aldı. Çünkü eylem gerçekten çok başarılıydı. Serxwebun ve Berçem arkadaş Dalaho açılımını yapmak için görevlendirilmişlerdi. İkisi de orada şehit düştü. O yüzden o yıl Dalaho da açılamadı. Çok ses getiren bir eylem oldu. Oradaki halkımız açısından da çok iyi oldu. Çünkü o karakol halka kan kusturmuştu. Zaten onu hedeflememizin nedenlerinden biri de oydu. Halkın kendisine güveni geldi, cesaret kazandı. Bizde de PKK'liliğin eski ve gerçek ruhu bir kez daha ortaya çıkıyordu. Arkadaşını bırakmamak için beş arkadaş canını feda etmişti. Doğunun güzel ve yiğit gülleri olarak ekildiler o topraklara. Bize de onları yarınlara taşımak, güzelliklerine, yiğitliklerine, kahramanlıklarına layık kalmak için kararlı bir yürüyüş emanet kaldı onlardan.

Meral Kızılrnak

34 Arabayı Munzur Suyuna Dökmek

‘94 yılı yaz ortalarında Erzurum Eyaleti’nden Dersime geçtim. ‘94 yılı kapsamlı operasyonların yılıydı. Bu operasyonlara karşı çok büyük eylemler oldu. Büyük çatışmalar yaşandı. ‘94 yılının Dersim için bir özelliği vardı. Eyalete çok sayıda yeni güç gitmişti. Şemdin, yanında güç getirmişti. Zeynel arkadaş giderken yanında güç götürmüştü. Ben giderken yanımda güç götürdüm. Serhat’tan güç geldi. Yine Amed’ten daha başka birkaç taburluk güç gelmişti. Denilebilir ki Dersim’de gücün hem nitelik bakımından hem de nicelik bakımından en fazla arttığı bir yıldır. İyi bir savaşçı yapı birikmişti. Komuta düzeyi tecrübeli, savaşkan bir yapı orada birleşmişti. Savaşta pişmiş, savaşın doğasını iyi bilen güçlü bir yapı ve komuta bileşimi orada toplanmıştı. Ciddi bir güç yoğunluğu oluşmuştu. Komuta yapısı da girişken ve güçlüydü. Zeynel arkadaş da gelmişti. Görevi eyalet komutanlığıydı. ‘94 yılının bahar girişiyle birlikte Türk devletinin büyük operasyonları başladı. Operasyonlar sonbahara kadar aralıksız bir şekilde sürdü.

Dersim’e giden güçler iddialı ve savaşçı güçlerdi. Güçlerin hepsi Dersim’e büyük eylemler için gitmişlerdi. Arazinin güzel ve güçlü olduğunu gören arkadaşlar coğrafyanın tamamına dağıldı. Bu durumu fark eden düşman buna karşı bir karşı hamle yaptı. ‘94 operasyonları biraz bu temelde başladı. İki taraf da büyük operasyon gücündü. Biz gerilla cephesinden de durum böyleydi. Devlet cephesinden de durum böyleydi. Yani hem gerilla cephesi büyük operasyonlara hazırlandı, yürütüyordu, hem diğer taraf, yani devlet zaten bir konsept oluşturmuştu, o temelde operasyonları yürütüyordu. Dolayısıyla ‘94 yılı büyük bir savaş yılı oldu. Yani hem sayısal açıdan gerilla büyük bir birikime ulaştı, hem de eylem ve çatışmalarda büyük bir

yoğunluk yaşandı. '94 yılı biraz bu temel üzerinde yaşandı. '94 yılında da büyük eylemlerimiz oldu. Mesela Dersim'de birkaç karakol birden kaldırıldı. İlk defa Dersim'de karakollar toparlanarak belli merkezlere taşındı. Köyler yakılıp yıkılarak boşaltıldı. Bütün bunlar Dersim'de '94 yılında oldu. Yılı tamamlayıp üslenme alanına geçince, şehit Cihat arkadaşın Demenan tarafında Kutudere'de üslenen ve bir de Pülümür'de kalan az gücümüz dışında kalan diğer gücümüzün tamamı Aliboğaz'ında üslenme yaptı. Dersim'in bütün güçleri orada üslendi bir anlamda. Güçler Aliboğazı'na toplandı ve orada üslendi. Kış Aliboğaz'ında geçirdik.

Kış bitti, bahara çıktık. Aslında daha tam bahara çıkmasak da, yani daha şubat ayı olsa da bizim için bahar gelmiş sayılırdı. Bununla birlikte bizim için yeni bir bahar, yeni bir yıl ve yeni bir pratik süreç başlamış oluyordu.

Güçlü bir kış eğitimi geçirmiştik. Daha tam bahara çıkmadan, yani karlar erimeden kamplardan çıkmamızın gerektiği belirtildi. Olası operasyonlara karşı tedbir amacıyla çıkmamız gerekiyordu.

Kış eğitimleri şubat ayının sonlarına doğru bitti. Zaten öyle ayarlamıştık. O yüzden güçlerin büyük bir çoğunluğu Aliboğazı'ndan erken ayrıldı. Güçler kendi alanlarına gitmek için ayrıldılar. O zaman zaten Dersim, Doğu ve Batı olarak iki bölgeye ayrılmıştı. Yaptığımız planlamaya göre Doğu bölgesine gidecektim. Şemdin de Batı'da kalacaktı. Aliboğazı'ndan 26 Şubat'ta iki taburla çıktım. Hazrolu Mazlum arkadaşın bölüğü de o yıl Kahpeli'de üslenmişti. Haber vererek onları da yanımıza çağırdık. Onlar da gelip bize katıldılar. Onlarla birlikte Kutudere'nin Kırmızı Dağ taraflarına geçtik. Demenan muntıkasına gittik. Erken hareket etmememizin nedeni şuydu; güçler çok yoğundu. Aliboğazı'ndaki güçleri biraz hafifletmek istiyorduk. Operasyon tehlikesi vardı. Zaten düşman operasyon hazırlıklarına başlamıştı. Onun için güç yığınağı yapılıyordu. Operasyon için ciddi hazırlıklar yapılıyordu. Bir de bahar aylarında ordu daha harekete geçmeden, operasyonlar başlamadan baharın ilk hamlesini biz yapmak istedik. Büyük bir eylemle hamle yapacaktık. Büyük bir eylem tasarlıyorduk. Ama nasıl bir hedef olacak, o çok net değildi. Bir ka-

rakol mu kaldıracağız yoksa bir pusu mu atacağız, yoksa başka bir merkeze baskın mı yapacağız? Daha belli değildi. Mesela kafamızda Nazmiye'ye baskın yapalım diye bir düşünce de geçiyordu. Yada Ovacık'a mı baskın yapalım diye düşünüyorduk. Öyle eylem tarzları üzerine düşünüyorduk. Farklı hedefler üzerine düşünüyorduk. Güç olarak da büyük, kapsamlı bir eylem için yola çıktık. Amaç daha düşman harekete geçmeden biz geçmek istiyorduk. Gelip Demenan çevresine yerleştik. Demenan karakolu vardı ama sonbahar boşaltılmıştı. Karakolda yiyeceklerin hepsi kalmıştı. Onlara da el koyduk. Köylerin hepsi boşaltıldığı için erzak yoktu. Yani erzak sıkıntısı da çekiyorduk. Karakolda el koyduğumuz erzaklar bizim için epey yararlı oldu. Çevrede keşifler yaptık. Nereyi vuralım diye hâlâ hedef netleştirmeye çalışarak hedefler üzerine düşünüyorduk. Yani bir anlamda hedef peşinde olduğumuz da söylenebilir. Daha sonra arkadaşlarla yaptığımız bir tartışmada, Ovacık-Dersim arasındaki karayoluna pusu atsak nasıl olur dedik kendi kendimize. Arkadaşların kafasına yattı, o yüzden onu kararlaştırdık.

Daha martın ilk haftasındaydık. Bahar aylarıdır, devlet operasyon için hazırlık yapıyor, o yüzden büyük ihtimalle güç kaydıracak sağa sola diyerek Munzur vadisinden geçen Ovacık-Dersim yoluna pusu atmayı kararlaştırdık. Zaten Aliboğazı'na yönelik hazırlıkları vardı. Kutudere'ye yönelik hazırlıkları da vardı. Bunu, oralara yakın olan merkezlere güç kaydırmalarından anlıyorduk. Devletin bizim harekete geçeceğimizi ve büyük bir pusu atacağımızı daha tahmin etmeden, o yola büyük bir pusu atalım dedik.

Gücümüzde yaklaşık 300 arkadaş vardı. 300 arkadaşın hepsini o pusu için örgütledik. İlk önce pusu yerini keşfettik. Keşfettiğimiz pusu yeri takriben Dersim şehir merkezinden on beş yirmi dakika kadar uzaktı. Yani daha doğrusu pusu oradan başlayacaktı. Zaten Dersim-Ovacık yolu Munzur vadisi boyunca gidiyor. Yol su boyunca Ovacık'a kadar gidiyordu. Yolun bir kenarı suyun aktığı vadidir. Diğer tarafı da dağlık alandır. Yani üzerine pusu atılırsa diğer tarafı da sudur. Dolayısıyla kurtulmak isteyenler suya atlamak zorunda kalırlar ki o yükseklikten suya atlamak mermilerle vurulmak-

tan daha beter yapardı. Kaçmak isteyen güçler ya suya atlayarak ölürlendi yada caddede kalarak bizim mermilere hedef olarak öleceklerdi. Kurtuluşu olmayan bir yere pusu atmayı düşündük. Pusuya en uygun yer olarak keşfettiğimiz, Dersim'e on beş yirmi dakika kadar uzaklıktan başlayarak, takriben dört km kadar olan alanda, yol kenarında kazdığımız mevzilerde güçlerimiz pusuya yattı. Pusuyu asfalt yolun tam kenarında attık. Yani, pusu yerinden silah uzatılınca arabanın içine neredeyse girebilecek kadar bir mesafede atmıştık pusuyu. Yolun kenarına derin mevziler kazdık, kamuflajlarını iyice yaptık. Mevzilere ikişer arkadaş olacak şekilde arkadaşları yerleştirdik. Yukarıda sadece küçük bir savunma birimi ile eylemi koordine etmek için ben kaldım. Biz de yoldan çok uzak değildik. Yolun hemen üst tarafındaki bir tepeliğin üzerinde duruyorduk.

Mevzileri kazmaya başladığımız günden itibaren durmadan aralıksız bir şekilde yağmur yağmaya başladı. Bazen yağmur bazen de karla karışık yağmur yağıyordu. Dur durak bilmeden, ara vermeden yağıyordu. Biz de hiç durmadan, ara vermeden mevzilerimizi kazıp bitirdik. Arkadaşlar, içine yerleşip düşmanın gelmesini beklemeye başladılar. Arkadaşların günü pusularda geçiyordu. Gece, dinlenmek için yukarıya uygun bir yere çekiliyorlardı. Daha şafak sökmeden yeniden mevzilerine dönüyorlardı. Zaten pusuyu gündüz vurmak için yola o kadar yakın atmıştık. Yağmur, karla karışık yağmur ve kar altında, o pusularda düşmanın gelişini bekliyorduk. Mevziler neredeyse bazen ağzına kadar su doluyordu. Mevzilere dolan o su ve çamurun içinde tam bir hafta pusuda bekledik. Bazen panzerler geçti. Tek tük araçlar da geçti. Ama amacımız sadece onları hedeflemek değildi. Yani üç yüz arkadaşı bir panzer yada askeri aracı vurmak için oraya pusuya yatırmadık. Amacımız büyük bir konvoyu vurmaktı. Günde iki kere devriye şeklinde onlar önümüzden gelip gittiler. Yaptığımız tek şey sadece onlara görünmemek, yani pusunun deşifre olmaması için dikkat etmek oldu.

O günleri geçirmek çok zordu. Kar, yağmur altında, çamurun içinde bir hafta boyunca uykusuz, erzaksız bir şekilde beklemek öyle kolay değildi. Ama inanç, kararlılık, azim, düşmana darbe vurmak

için bir inat vardı. Sabahtan akşama kadar hiç hareket etmeden, suyla dolmuş mevziinin içinde beklemek öyle kolay değildi. Bir de insanın içine işleyen bir soğuk vardı. Ayrıca durmadan sürekli kar ve yağmur yağıyordu. Bazen öyle oluyordu ki akşam arkadaşlar mevziiden çıktıklarında uyuşuyorlardı. Ondan dolayı bazen arkadaşlar mevziden çıktıktan sonra on, on beş dakika kadar hareket ettikten sonra ancak yürüyebiliyor, kendine gelebiliyordu. Çünkü o durumda bazen bazı arkadaşların vücudu taş kesiliyordu.

Özellikle mevzilerde, pusuda yatan arkadaşlar çok zorlandılar. Ama büyük bir sabır gösterdiler. Arkadaşlar bunu büyük bir inanca yapıyordu. O yüzden o sabrı gösterebiliyorlardı. Çünkü bu eylem mutlaka olacak diyorduk. Ama bir haftadan sonra artık sabrımızın son noktasına geldik. Pusuda beklemenin yedinci gününe girdiğimizde arkadaşlar, "Artık bizim tahammül gücümüz kalmadı, sabrımız kalmadı, bu pusudan, bu işten vazgeçelim, gidip başka bir yerde başka hedefler bulup eylem yapalım. Beklediğimiz konvoy gelmiyor. Belki de hiç gelmeyecek. Bu yağışlı ve zor günlerde bu kadar gün kar, yağmur, soğuk altında mevzilerde kalmaktan arkadaşların çoğu zatureye yakalandı," dediler. Bazı arkadaşların sesleri dahi kısılmıştı. Şiddetli öksürüklere yakalanan arkadaşlar olmuştu. Bundan dolayı bazı arkadaşları, biraz daha dinlenmeleri için bir iki günlüğüne pusu yerine göndermeyip yanımızda noktada tuttuğumuz da oldu. Koşullar çok zordu. Kar, yağmur, çamur, soğuk, açlık demeden; üç yüz arkadaşla pusuda beklememizin bir haftası dolmuştu. Tabii bu zor koşullar altında geçen bir haftalık süre doğa koşullarından kaynaklı etkilerini göstermeye başlamıştı. O yüzden sabrımızın son noktasına gelmiştik. Çünkü arkadaşlar daha fazla o koşullara dayanamıyordu. Arkadaşların o koşullarda bekleyemiyoruz gibi bir yaklaşımları olmadı. Son nefeslerine kadar düşmana bir darbe vurmak amacıyla orada bekleyebilirlerdi. Ve zaten bu kararlıktaydık. Ama biz durumu gözden geçirmek istedik. Bir iki gün daha geçtikten sonra arkadaşların artık sabırları tamamen tükendi. "Artık bu işten vazgeçelim," diye ısrar etmeye başlayan arkadaşlar da oldu. Bu duruma karşı bende de bir tered-

düt gelişmeye başladı. Arkadaşlar çok zorlandıklarından mı böyle yapmaya başladılar diye düşünmeye başladım ben de. O sıra Mazlum arkadaş, "Heval bir gün daha, yani yarın da bekleyelim, konvoy gelmezse o zaman vazgeçebiliriz," dedi. Yani Mazlum arkadaş, "Eğer yarın da bir şey gelmezse vazgeçelim," dedi. Bu durumda bir gün daha pusuda beklememiz gerekiyordu. "Bir gün daha uzatalım," dedi. Biz de ne olur ne olmaz diyerek bir gün daha pusuda beklemeye, gözümüz arkada kalmasın diye bir gün daha uzatmaya karar verdik. Arkadaşlar Mazlum arkadaşın bu isteğine uydular. Yani bir gün daha kalmamıza katıldılar. Arkadaşların uygun gördüğünü biz de uygun gördük ve tamam dedik. Madem Mazlum arkadaş demiş, ona uyalım dedik.

Mazlum arkadaşta çok iyi bir arkadaştı. Ben daha önceden tanıımıyordum. Kısa süre önce onunla tanıştık. Gençti. Çok canlı ve coşkuluydu. Temizdi. Dürüst ve arkadaş canlısıydı. Harekete, halka, arkadaşlığa çok bağlı bir arkadaştı. Moral ve enerji yüklü bir arkadaştı. Tipik bir insandı. Gerilla coşkusuyla dolu bir insandı. Ele avuca gelmeyen, hareketliydi. Büyük bir eylem yapmaya çok istekliydik. Bazı işler başarmak istiyordu. Başarıya adeta susamış bir arkadaştı. Fırsat bulursa, aslında büyük zaferler elde edebilen bir insan olduğunu göstermek istiyordu. Biraz onun koşullarını arıyordu sanki. Öyle bir isteği de vardı. "Tamam, o zaman yarında gidip mevzilerimize girelim, pusuda o gün de bekleyelim, eğer gelmezse artık bu işi bitiriyoruz," diyerek sabah erkenden arkadaşlar yeniden dinlendikleri yerden kalkıp mevzilere gittiler.

O pusuda kaldığımız süre boyunca ilk defa o gün hava açtı. Güneş doğdu. Pırıl pırıl berrak bir hava vardı. Güzel bir havaydı. İlk defa o gün, güneşi gördük. O pusuyu attığımız günden beri ilk defa o gün sırtımız biraz güneşte ısındı.

Takriben saat 9 civarıydı. Dersim'in hemen üst tarafına konumlandığımız gözetleme kulemiz şifre verdi. Kendi aramızda ayarladığımız özel kanallardan şifre verdiler. Eyleme giderken sürekli eylem güçleri arasında özel kanallar ayarlanıyordu. Zaten o durumda telsizlerde konuşma yoktu. Sadece o kanallardan şifreler

veriliyordu; gerekli görüldüğü zamanlarda. O da bir iki kelime ile şifreler veriliyordu.

O zaman da şifre olarak tespahinizi çekin sözlerini belirlemiş-tik. İşte saat 9 civarında, gözetleme kulesindeki arkadaşlar, “Tespahinizi çekin!” diye bize şifre verdiler. Pür dikkat kesildik. Zaten o saatler düşmanın normal geliş saatleriydi. O yüzden, normalde de biz o saatlerde dikkat kesiliriz. Ama şifre de gelince daha da dikkatli olamaya başladık.

Gözetlemeciler tespahinizi çekin diye şifreyi verince hepimizi büyük bir heyecan sardı. Çünkü o kadar gündü orada, pusuda, gelecek büyük bir hedef için bekliyorduk. Ha geldi ha gelecek diye günlerce beklemenin ardından yaşanan bir heyecandı. Bir de pusuda beklemek çok zordur ve sabır istiyor. Tren beklemeye hiç benzemiyor. Şifre olarak verilen sadece bir sözdü. Ama hepimizin büyük bir heyecan duymasına yetmişti. Yerimizde duramaz olduk. Heyecan aldı götürdü bizi. Pusunun ne olacağı da belli olmuyor. Heyecanın bir nedeni de oydu. Acaba amacına ulaşabilecek mi, darbe vurabilir miyiz, yada karşı taraf bir darbe vurabilir mi, bir başarı elde edebilir miyiz, bir aksilik çıkar mı, eylem başlamadan önce kaçan olur mu gibi bir sürü olasılığı düşünmeye başlıyor insan. Heyecanın nedenleri arasında bunlar da var. Bir pusu anında bir sürü olasılığı hesaplıyor insan. Gün boyu, pusuda kaldığınız günler boyu bu olasılıkları hesaplamak zorunda kalıyor insan. Pusu anı, yani pusuya düşecek hedef gelmeye başlayınca insanda bu sefer daha farklı ve yeni duygular yaşanmaya başlıyor. Şifreyi alır almaz pusuda bekleyen arkadaşlara hazırlanın biçiminde, belirlediğimiz şifreyi anında verdim. Mevziler bu haberi birbirlerine fısıltılar biçiminde aktardılar. Bir anda haber bütün mevzilere ulaştı.

Pusuda kuralımız şuydu: Pusu alanı dolmadan vurulmayacaktı. Yani dört km boyunca attığımız pusu alanının tamamına düşman girmeden vurulmayacaktı. İlk ateşi en son mevzi yapacaktı. Öyle olunca alanın tamamına düşmanın girdiği anlaşılacaktı. İlk vuran, en sondaki mevzi olacaktı. Çok geçmeden araçlar görünmeye başladı. İlk mevziden başlayarak yavaş yavaş ilerlediler. En öndeki

panzerdi. Panzer en son mevziiyi geçtikten sonra, arkadaşlar en son mevziye ulaşan arabaya vurmaya başladılar. Geçen araçları saydık. Pusu alanımıza giren 34 araçtı. Cemseler, revolar, içi dolu sivil araçlar da vardı pusu alanına giren araçlar arasında. Pusu alanımıza 34 araç girdi ama bu konvoyun arkası değildi. Konvoy daha büyüktü. Konvoy'un sonu daha Dersim'den çıkmamıştı. O kadar büyük bir konvoydu. O konvoy Ovacık ile Dersim karayolunun tamamını kaplayacak büyüklükteydi.

İlk ateşten sonra artık her mevzi önüne düşen aracı vurmaya başladı. Bir de suyun diğer tarafına yerleştirdiğimiz birim vardı. O birimin görevi de vurduğumuz askerler eğer kendilerini korumak amacıyla araçların arkasına yada yolun altına atarsa vurmalarıydı. Yani askerlere teslim olma, suya atlama yada ölme yolunu açık bırakmıştık sadece. Başka bir seçenek yoktu. Vadinin her yerinde silah sesleri yankılanmaya başladı. Düşman neye uğradığını anlamadı. O panikten bazı askerler suya atladı. Atlama sırasında da karşı tarafa yerleştirdiğimiz birim onları taradı. Askerler atladık-tan sonra kayboldular. Olup bitenleri izliyoruz. Pusuda baskına uğrayan güç şok geçiriyor. Şok atlatılana kadar büyük kayıplar veriliyor. Çünkü hazır olmadığı bir durumla karşı karşıya kalıyor. O yüzden dengesini yitiriyor, bir daha toparlanması çok zor oluyor. Bir de sürekli onu ateş baskısı altında tutarsan toparlanması çok zor olur. Hatta mümkün olmaz. Dolayısıyla ilk vuruşta büyük bir şok yaşadılar. Askerlerin bir kısmı araçların içinde vuruldu. Daha sonra gidip cemseleri kontrol ederken, içinde bazı askerlerin kendilerini atmaya fırsat bulmadan, oldukları yerde vurulduklarını gördük. Bazılarından oluk oluk kan akıyordu. Arkadaşlar bir süre durmadan vurdular. Yoğun bir şekilde ateş altına aldılar ve epey bir süre de ateş altında tuttular. O yüzden bize karşılık veren de olmadı. Sadece ilk şoktan sonra suyun üst tarafında kendilerini yolun altına bırakan bir kaç asker tek tük atışlar yapmaya başladı. Ki onlar da birkaç dakika kadar sürebildi. Çünkü onlar da anında karşı taraftaki arkadaşlar tarafından vuruldu. Bir de pusuya girmeyen, arkada kalan araçlardan ateş ediliyordu. Ayrıca bazı güçler araç-

lardan inip bizi sarmak için harekete geçtiler. Ama ilk vuruşta büyük bir darbe aldılar. Bir kısmı suya atladı, bir kısmı araçların içinde vuruldu, bir kısmı yolun üzerine düştüler. İlk darbeye büyük bir panik yaşanmaya başladılar ve o, beraberinde büyük bir dağılma yaşamalarını getirdi.

Bir kararımız da; eğer iyi vurursak bazı araçları yakıp bazılarını da Munzur suyuna yuvarlayalım şeklindeydi. Aslında tam bir karar değildi. Bir sohbet esnasında söylediğimiz şeylerdi. Arkadaşları motive etmek için, moral vermek için söylenmiş şeylerdi. “Onları Munzur’a dökeriz,” demiştik. Meğer birçok arkadaş onu gerçek bir karar olarak algılamış. Arkadaşlar eylemin esas amaçlarından biri olarak algılayıp bir plan olarak uygulamaya başlıyorlar. Bazı arkadaşlar, “Böyle bir kararımız olduğuna göre o zaman cemseleri yakıp Munzur suyuna yuvarlayalım,” diyorlar. Bu yüzden arkadaşlar kendilerini caddeye bırakıp malzeme çekmeye başladılar. Mevzilerden birer arkadaş caddeye iniyor, her biri bir şey alıp yukarıya çıkıyordu. Önden kaçıp kurtulan panzer ve konvoyun pusu alanına girmeyen kısmından atışlar da yapılıyordu. Bu atışlar altında arkadaşlar caddeye inip bir şeyler alacak yukarıya çıkıyordu. Ama çok şiddetli atışlar değildi. Delil adında bir takım komutanı arkadaş vardı. Orada şehit düştü. Dersimli, güçlü, bağlı ve gelişmeye açık, dürüst bir arkadaştı. O sırada Delil arkadaş da inip bir şeyler getiriyor. Delil takım komutanıydı. O inince neredeyse takımın hepsi iniyor. Yani öyle oldu ki arkadaşlar inip bir şeyler alıyor, dönüp cemselere bakıyor, sağ kalan varsa vuruyorlar. Biraz yolda turlayıp dönüyorlar gibi bir ortam oluştu. Durum öyle olunca o asfalt yolda sanki hiçbir şey yokmuş gibi bir hava doğdu. Sanki o caddede vurulan askerler değil, vurulan o askerleri yola inen arkadaşlar vurmamış, önden arkadan ateş etmeye çalışan düşman hiç yokmuş gibi bir hava doğdu. Adeta bir zafer sarhoşluğu durumu ortaya çıktı. Bu durumun oluşmasına, bir anda o kadar çok sayıda askerin hiçbir karşılık vermeden vurulmuş olması da önemli bir nedendi. Pusu alanı içine giren ve vurulan cemselerin hepsi de ele geçmişti. Yani deyim yerindeyse ana baba günü gibi

bir şey oldu. Yani, artık işmanın işi bitmiştir, biz artık istediğimiz gibi caddeye inip çıkalım, malzeme olarak ne varsa alalım, sağ kalan varsa vuralım, cemseleri ateşe verelim havası hakim olmaya başladı. Zaten birkaç cemse ateşe verildi, birkaç tanesi de Munzur suyuna yuvarlandı arkadaşlar tarafından. O sırada bölük komutanı ve eylemin pratik yürütücüsü Mazlum arkadaş da yanındaki iki arkadaşla birlikte silahını eline alarak caddeye iniyor. Cemselerde ne varsa taşımaya başlıyor. Birkaç kere yola inip malzeme olarak yukarıya çıkıyor. Normalde onun caddeye hiç inmemesi gerekiyordu. Eylemi ikimiz koordine ediyorduk. Yani eylemin bir bölümünü ben, bir bölümünü de o koordine ediyordu. Çünkü ben arazinin tamamına hakim değildim. Dört km'lik engebeli arazinin tümünü görmem ve hakim olmam mümkün değildi. Bulduğum yer pusu alanının tamamını görmüyordu. O yüzden görünmeyen bölümü o koordine ediyordu. Zaten bu şekilde görev bölümünü yapmıştık. Doğan havadan etkilenecek o da koordineyi bırakıp caddeye iniyor. Onun öyle hareket etmesi arkadaşları da cesaretlendiriyor. Onlar da öyle hareket etmeye başlıyorlar. Savunmadaki arkadaşlar bile yerlerini bırakıp caddeye inmeye başlıyor.

Tabii ben arada sırada, "Ne oldu, ne yaptınız, artık geri çekilelim," diye talimat veriyorum. Mazlum arkadaş, "Heval daha malzeme çekiyoruz, bitirince çekiliriz," diyordu. Mermi çekiyorlar, erzak çekiyorlar, belki o cemselerde bir aylık operasyonun malzemesi vardı. O araçlarda her türlü silah, malzeme vardı. Bir devlet gücüdür çekmekle bitmez ki. Arkadaşlar da ne buluyorsa almak istiyorlar. Yol üzerinde böylelikle dört saate yakın kaldık. Ana bir yol. Üzerinde düşmanın 34 dört tane cemsesinin vurulduğu, önde ve arkada düşmanın olduğu bir yolda bu kadar kalmak iyi değildi. Bir de Dersim'e sadece birkaç km uzakta bir yerdeyiz, hiçbir zaman bir pusuda bu kadar kalınmamış. Bu süre içinde her türlü müdahale yapılabilir. Ama yolda biriken sivil arabalardan ötürü devlet müdahale edemiyordu. O araç yoğunluğu oluşmasaydı çok daha erken müdahale edebilirlerdi. Ben yine de arada sırada uyarıyordum. "Heval oyalanmayın, geri çekilin," diyordum. Bu uyarılardan sonra

artık arkadaşlar da çekilmek üzereyken, tabii aradan yaklaşık dört saat gibi bir zaman geçmiş, birden bire pusu alanına yirmi tane panzer girdi. Önlerinde yol açan büyük araçlarla gelmişlerdi. O araçlar önlerinde ne varsa temizleyerek panzerleri pusu yerine ulaştırmıştı. Cemselerin bir kısmını da o araçlar Munzur suyuna yuvarladı. Gelen panzerler de namlularını pusu alanımıza doğrultup yoğun bir şekilde tarayarak gelmişlerdi. Mazlum arkadaş panzerleri geç fark ediyor. Yukarıda kalan bir arkadaş, "Heval Mazlum çabuk çıkın panzerler geldi," diyor. Ama artık iş işten geçmiş. Çünkü panzerler yanlarına kadar gelmiş. Mazlum arkadaş yukarıya çıkmak için hamle yapınca kendilerine ulaşan bir panzerle karşı karşıya kalıyor. Yamaca vurup yukarıya tırmanmaya çalışırken panzerden açılan ateşle bir darbe alıyor. Panzer onu arkadan vuruyor. Yaralanır yaralanmaz hemen telsiz bağlantısı kurdum. "Yaralandım," dedi. "Yoldan uzaklaşmaya çalış, yoldan uzaklaşırsan arkadaşlar seni alır," dedim. Telsizi yanındaki arkadaş'a verdi. "Delil arkadaş nerede?" diye sordum. Delil arkadaşın da yolda olduğunu söyledi. "Delil arkadaşın hemen yukarıya çıkmasını ve yukarıya çıktıktan sonra heval Mazlum'un yoldan uzaklaşması için bombalarla panzerlere vurmaya çalışsınlar," dedim. Yanımdaki arkadaşlardan ikisini de onlara doğru gönderdim. "Ne yaparsanız yapın heval Mazlum'u çekin," dedim. Yanımdaki arkadaşlardan birinin adı Newroz'du. Çok iyi ve savaşçı bir arkadaştı. Mazlum arkadaşın yaralandığını duyar duymaz silahını alıp koştu. Bizim olduğumuz yer de panzerler tarafından yoğun ateş altına alınmaya başladı. Mermiler yağmur gibi üstümüze geliyor. O durumda aşağıya inmek daha fazla kayıp vermektir. Ama ona rağmen arkadaşlar Mazlum arkadaşını almak için inmeye çalıştılar. Kısa bir süre sonra Mazlum arkadaşın sesi kesildi. Sesi kesilince kurtulamayacağını anladım. O sırada onun telsizini alan bir kadın arkadaş, "Heval Mazlum vuruldu ve şehit düşmek üzere," dedi. "Yanınızda kim var?" dedim. "Arkadaşlar var, yanımıza gelmeye çalışıyorlar ama durum kötüdür, bize ulaşamayabilir," dedi. "Heval eğer Mazlum arkadaş şehit düşüyse o zaman diğer arkadaşlar hemen hızla yoldan uzaklaşın, bize doğru yuka-

rıya çıkın,” dedim. “Şehit düşmüş ve cenazesinin kurtaramıyorsa-
nız o zaman siz durmadan çekilin,” diye ekledim. O arkadaşın eli
daha telsiz mandalındayken vurulduğu anlaşılan bir ses çıktı. Bir-
kaç kere, “Heval ne oldu?” dediysem de cevap vermedi. O muha-
bere anında benimle konuştuğu bir anda, onun da şehit düştüğünü
anladım. O arkadaş da derin bir sessizliğe gömüldü. Yanımdan
giden arkadaşlardan biri de yaralanıyor. Diğeri geri döndü ve yola
inmenin mümkün olmadığını söyledi. “Fakat Mazlum arkadaşı ge-
tirmek isteyen çok sayıda arkadaş vardı ve onların çoğu da şehit
düştü,” dedi. Yanımdaki arkadaşları bırakıp bu sefer ben inmeye
çalıştım. Yolu çok iyi görebileceğim bir yere kadar indim. Mazlum
arkadaşı çekmeye çalışırken yolda olan ve şehit düşen çok sayıda ar-
kadaşın cenazesini gördüm. Üç arkadaş onun hemen yanında şehit
düşmüştü. Diğer arkadaşlar onları savunmaya giderken şehit düş-
müşlerdi. Tam yetişmeden şehit düşmüşlerdi. Panzerler arkadaş-
ları adeta biçmişlerdi. Onlar da Mazlum’u kurtarmak için gözü kara
bir şekilde kendilerini yola bırakmak istemişlerdi. Başka yerlerden
de Mazlum’u kurtarmak için kendini bırakmak isteyen arkadaşlar-
dan da şehit düşenler vardı. Ama ben sadece beş arkadaşın cena-
zesini gördüm. O görüntüyü görünce arkadaşlara, “Hemen geri
çekilin!” diye bir talimat verdim. Bu durumda yapabilecek hiçbir
şeyin kalmadığını söyledim.

Arkadaşları savunmalı bir şekilde yukarıya doğru çektim. Maz-
lum arkadaş kurtarmak için artık hiç kimsenin yola inmesine
gerek kalmadığını, çünkü şehit düştüğünü, yola inme durumunda
kayıplarımızın daha fazla olacağını söyleyerek arkadaşların yola in-
melerinin önünü talimatla aldım. Arkadaşların hepsini bir şekilde
çektim. Dilan adında yeni katılım bir arkadaş vardı. Değerli bir ar-
kadaştı. Yeniydi. O da ağır şekilde yaralanmıştı. Onu sırtlayarak
getirdik. Sırtından yaralanmıştı. Ağır yaralandığı için bulunduğu
mevziiden dahi dışarıya çıkamamıştı. Yanımdan, müdahale için
giden Newroz arkadaşla birlikte onu mevziden alıp getirdik. Böyle
olunca arkadaşların cemselerden aldığı malzemeler de kaldı.
Çünkü artık yaralı arkadaşları taşımaya başladık.

Bir de Mazlum ve diğer arkadaşlar şehit düşünce, artık gözü-müzde malzemenin beş kuruşluk değeri kalmadı. Moral kalmadı kimsede. Moralimiz bozuldu. Mazlum'un şehit düşmesinden bütün arkadaşlar çok etkilendiler. Hak edilmeyen bir kayıptı. Verilmemesi gereken bir kayıptı. Bir de Mazlum gibi bir arkadaşın kaybıydı. Ve onunla birlikte şehit düşen diğer arkadaşlar da vardı. Hiçbir arkadaşın burnu bile kanamadan, büyük bir zaferle oradan çıkabilirdik. Büyük bir eylem yapmıştık. İmha ettiğimiz düşman güçlerinin üzerinden çok miktarda malzemede kaldırmıştık. Neredeyse her arkadaş üç dört silah almıştı askerlerin üzerinden. Lav silahı alan arkadaşlar da vardı. Ama bir anlık zafer sarhoşluğu bize o kayıpları verdirmişti. Moral bozukluğunun nedenlerinden biri buydu. Ama asıl neden Mazlum ve diğer arkadaşların şahadeti idi. Yani o durumda neredeyse kontrol elimizden çıktı. Ve öyle bir sonuçla karşı karşıya kaldık. En son artık tamamen inisiyatifi ele alıp sert talimatlarla arkadaşları çektim. Keşke başta yapsaydım. Ama Mazlum arkadaşın inisiyatifini kırmak istemiyordum. İlk defa bir eylemde koordine görevini almıştı. Kırılmaması, kendine güvenini yitirmemesi için yapmamıştım. Ama daha sonra, "Keşke başta yapsaydım," dedim. Ama artık iş işten geçmişti.

Güçlerimizin tamamını çektik. Çok zaman kaybetmiştik. Tamamen caddeden çekilince bu kez kobralar geldi. Bu sefer onlar geri çekilme hatlarımızı vurmaya başladı. Geçen süre içinde devlet güçleri araziye yerleşmişti. Pusuya girmeyen bazı güçleri arazide bazı noktaları tutmuş ve bizi izleyerek geri çekilme hatlarımızı anında kobralara veriyorlardı. Bir de arka tarafımızdaki sırtlara tırmanarak yolumuzu kesmek istiyorlardı. Amaçları bizi orada kuşatmaktı. Kobraların vuruşuyla bir iki arkadaş daha yaralandı. Attığımız her adımdan sonra ayağımızı kaldırdığımız yere kobra roketleri düşüyordu. O yüzden, aslında biz de tesadüfen yara almadan yada vurulmadan ilerliyorduk. Kobra roketleri beş, on yada birkaç metre uzağımıza düşüyordu. Tam vuruş anında, yer yer yere atlayarak, yer yer önümüze çıkan taşların arkasına kendimizi atarak yada ağaçlıkların arasına kendimizi atarak korumaya çalışıyor-

duk. Onlar birkaç metre uzaklaşır uzaklaşmaz yolumuza devam ediyorduk. Zar zor bir şekilde geri çekilme için belirlediğimiz toplanma noktasına ulaştık. Benim yanımdaki arkadaşlarda olan, yedi tane de kaldırdığımız silahı getirmişlerdi arkadaşlar.

Sayıyı aldık. Toplam on arkadaş kopuktu. Ama kopuk arkadaşların hepsinin şehit olduğunu hepimiz biliyorduk. Çünkü gözlerimizin önünde, yol üzerinde arkadaşların panzerlerle girdiği çatışmaları görüyorduk. Zaten bazı arkadaşları da zor bela o çatışmanın içinden çıkarabilmiştik. Ama biz yine de o arkadaşlar kopuk dedik. Bir anlamda kendi kendimize bile onların şehit düştüğünü itiraf etmek istemiyorduk.

Mazlum arkadaşın dışındaki arkadaşların hepsi de onu kurtarmak için, adeta panzerlerle çatışarak yola inen arkadaşlardı. Yaralı ve şehit düşme riski olan Mazlum arkadaş olmasaydı, yine o kadar kayıp vermezdik. Ama söz konusu Mazlum arkadaş olunca, arkadaşların hiçbirinin gözü artık ölümü görmüyordu. Onların gözünde bir tek şey vardı: Mazlum arkadaşı kurtarmak. Onu kurtaramasalar bile cenazesini getirmek vardı. O yüzden arkadaşlar peş peşe, kleşlerle panzerlerin taramalarına karşılık vererek, kendilerini asfalta bırakmaya çalışmışlardı. Ve arkadaşlarını, komutanlarını kurtarmak için kahramanca şehit düşmüşlerdi.

O durum hepimiz için çok ağır gelmeye başladı. Ağır duygusal bir atmosfer oluştu. Neredeyse hepimiz oturup hüngür hüngür ağlayacaktık. Kayıplarımız çok değerli kayıplardı. Arkadaşlarımızın hepsi çok değerlidir. Ama nitelikli arkadaşlardı şehit düşen. Arkadaşların hepsinin sevdiği arkadaşlardı şehit düşenler. Örneğin yeni katılım, Jiyan adında bir arkadaş vardı. Mazlum arkadaşın elinden tutmuş çekerken mermi gelip onu bulmuştu ve Mazlum'un eli onun elindeyken şehit düşmüştü. Atmosferi ağırlaştıran, duygusallaştıran böyle görüntüler olmuştu. Jiyan arkadaş yeni olmasına rağmen, arkadaşların hepsinin adeta göz bebeği gibi sevdiği biri olmuştu. Cesur, yiğit ve arkadaşları çok seven bir arkadaştı. Arkadaşlara çok bağlı olduğu için arkadaşlar onu sevmişti. O on arkadaş dışındaki gücümüzün tamamı geri çekildi. Ağır yaralanan Dilan arkadaş vardı.

Bir de kobraların vuruşu sırasında hafif yaralanan bir iki arkadaş vardı. Onun dışındaki arkadaşlarda bir şey yoktu. Hepsi sağlam bir şekilde geri çekilmiştik. O noktada toparlanmayı sağladıktan sonra, artık yürüyemeyecek duruma gelen Dilan arkadaşına yaptığımız bir sedye ile onu taşımaya başlayarak Kırmızı Dağ'a çekildik. Eylemin sonuçlarını ertesi gün büyük telsizle aktardık. Biz çok tahmini bir rakam verdik. On dokuz ile yirmi asker arasında kayıplarını verdik. Kayıpların ağır etkisi vardı, bir de abartılı bir rakam vermemek için öyle verdik. Oysa imha edilen 34 aracın her birinde bir asker dahi vurulsaydı kayıpları 34 olurdu. Meğer BBC radyosu eylemi aynı gün, Dersim'de şiddetli çatışmalar ve yaşanan çatışmalarda Türk ordusunun ağır kayıp verdiği şekilde vermiş. Düşman kendi kayıplarını yüz on sekiz kişi şeklinde verdi. Yani aslında verdiğimiz rakam sadece suda gidenlerin rakamıydı. Çünkü verdiğimiz rakam kadar asker suya atladı ve atlayanların hepsini su götürdü.

Trajik kayıplar verdik. Yersiz kayıplar verdik. Ama büyük bir eylem de yapıldığını sonradan düşününce anladık. Kayıpların üzüntüsünden gözümüzde eylemin büyüklüğü de, düşmana vurduğumuz darbe de görünmüyordu. Sonra köylüler, düşman kayıplarına ilişkin bilgi getirdiler. Onların getirdiği bilgi de yetmiş askerin vurulduğu ve üç katı kadar askerin de yaralandığı biçimindeydi. Oysa o araçlardan sağ kurtulan olmamıştı.

Yarattığı siyasi ve askeri etkiyle daha sonra büyük bir eylem olduğunu daha iyi anladık. O eylemin askeri etkisi, o eylemle düşmanın '95 bahar taarruzunu kırdı. O eylem devleti ürküttü. O yüzden daha ihtiyatlı ve daha ağır hareket etmesine neden oldu. Daha önce bazen hiç korkmadan, bir günde araziye çıkıp operasyon yapmak istediği yeri bir günde kuşatıyordu. Ama o eylemden sonra artık öyle yapamadı. Pusu korkusundan dolayı artık yolları kontrol etmeden tek adım atmadı. Önce panzerlerle yolun stratejik yerleri tutulduktan sonra konvoylar geçmeye başladı. O eylemden sonra düşmanın korkarak hareket etmeye başlamasından dolayı artık operasyonların olacağını daha önceden anlamaya başladık. Siyasal etkisi ise o zaman İstanbul'da Gazi Mahallesi olayları yaşanmıştı. O

eylem Gazi olaylarına, bir nevi faşist katliamlara da bir cevap oldu. Bu, Türkiye hakları, Türkiye devrimci hareketleri için bir moral oldu. Birde o eylem '94 operasyonlarının güçlerimiz üzerinde yarattığı yorgunluk, yorgunluk psikolojisini kırmış oldu. Düşmanın '94 operasyonlarıyla ele geçirdiği psikolojik üstünlüğü bu eylemle geri aldık. Yine eğer gerilla kendini iyi örgütlerse, düşmana darbe vuramayacağı yer olmadığını ve düşmana büyük darbelerin vurulabileceği gibi bir sonuç ortaya çıkardı. Gerilla tarzıyla hareket edildiği sürece büyük kahramanlıklarla, büyük direnişlerin gösterilebileceği, önemli sonuçların elde edilebileceği gibi bir durumu ortaya çıkardı.

Büyük bir eylemdi. Düşmana ağır bir darbe vuruldu. Siyasi ve askeri sonuçları çok olan bir eylemdi. Ama kaybımız da büyük oldu. Çünkü Mazlum ve dokuz arkadaşı hak etmediğimiz bir şekilde kayıp vermiştik. O yüzden, öyle büyük bir eylemi gerçekleştirmenin sevincinden çok, yitirdiğimiz arkadaşlarımızın üzüntüsünü ve acısını yaşadık.

Haydar (Engin Karaarslan)

Serhat Anısı

Yıl 1990 sonbaharı. Ekim yada Kasım ayıydı. O zaman Erzurum Eyaleti daha eyalet olmamıştı. Orta Bölge olarak biliniyordu. Daha doğrusu o adla tanınıyordu. Zaten eyaletin de ilk adı Orta Eyalet'tir. O bölgeye ilk defa beş kişilik bir birim olarak gitmiştik. '89'dan '90 yılına kadar o beş kişilik birimle orada bir çalışma yürüttük. Aslında bir keşif çalışmasıydı. '89 yılında yaptığımız keşfi daha da derinleştirmek için '90 yılında bir daha oraya gittik. Amaç örgütsel zemin ve çalışma alanını açmaktı. O zaman bu bölgemiz hem Dersim'e hem de Serhat'a bağlıydı. Bazen kışın Dersim'de üsleniyorduk. Ama Serhat'la da örgütsel ilişkilerimiz vardı. Bölgemiz öyle düzenlenmişti. O yüzden her iki taraftan da güç alıyorduk.

Mevsim kışa doğru giderken Serhat'a gidip toplantımızı yaptıktan sonra alanımıza geri dönmek için Serhat'a gittik. Yola çıktık. Bir haftalık bir yürüyüşün ardından Tendüreklerle gittik. Tendüreklerde Mahir arkadaş vardı. Gittiğimiz gibi onu bulduk. Serhat'ın bir bölgesi olarak raporlarımızı verdik. Durum değerlendirmesini yaptık. Çalışmalarımız iyiydi. Kayıplarımız yoktu. Çok sayıda korucuya silah bıraktırmıştık. Epey silah ele geçirmiştik. Küçük bir birimdik ama epey faaliyet yürütmüştük. Toplantımızı bitirdik. Planlamamızı yaptık. Tam bölgemize döneceğimiz sırada Önderlikten bir not geldi. Notta, yapılacak olan 4. Kongre'ye katılmam isteniyordu. Durum böyle olunca yeni bir planlamaya gitmemiz gerekiyordu. Ondan dolayı yeni bir planlamaya gittik. Tüm eyaletlerden olduğu gibi Serhat'tan ve bizden de kongre için delege istenmişti. Bizde de benimle gelen arkadaşlar delege olarak geleceklerdi. Zaten sayımızın tamamı da oydu. Serhat'tan gelecek delegeleri ise Mahir arkadaş onların tespit etmeleri gerekiyordu. Mahir arkadaş, "Biz delegelerimizi tespit

edeceğiz ama şimdilik erken olduğu için gitmeyeceğiz. Bir süre sonra gideceğiz. Ama bu süreyi de öyle boş geçirmemiz doğru olmaz. Bu süreyi biraz değerlendiresek iyi olur” dedi. Yaptığımız planlama buna göre oluştu. Planlamaya göre Mahir arkadaş delegelerini tespit ettikten sonra, gidip geçeceğimiz yol ve geçişleri ayarlayacaktı.

Ben de bir takımla Sineklere, Diyadin taraflarına gidip oradaki koruculara silah bıraktırma, güzel hedefler çıkarsa eylem yapma gibi bir planla hareket edecektim. Bizim önümüze konulan görev hedef çıkarsa eylem yapmak, yeni alan açmak, propaganda yapmak, koruculara silah bıraktırmak vb gibi şeylerdi. Bu planları yirmi günlük bir sürede yerine getirecektik. Bu yirmi günlük süre içinde Mahir arkadaş kongreye gitmemiz için gideceğimiz yolu ve geçiş hattını ayarlayıp dönecekti, bizde önümüze konulan görevi yerine getirip dönecektik. Buluşma yeri olarak da Ağrı dağını belirlemiştik. Dönüşte orada buluşup kongreye gidecektik. Planlamaları yaptıktan iki gün sonra Mahir arkadaşla birlikte kamptan ayrıldık. Planlamalarımızı uygulamak için her birimiz kendi yolundan gitti.

Ayrıldıktan sonra bir gün kadar yürüyüşün ardından bir noktaya geldik. Nokta diyorum ama nokta falan gibi bir şey yoktu. Çünkü arazi bilen yoktu. Bir yere gelene kadar yorulduk ve burada kalıyoruz diyerek orayı nokta yaptık. Bir takım güçle yola çıkmışız. O gün noktada neler yapabiliriz diye resmi olmayan bir tartışma yürüttük. İlk tartışmamızdan çıkan sonuç Diyadin'deki askeri tabura yönelik bir eylem yapma gibi bir düşünceydi. Bazı arkadaşlar taburu basalım, bazı arkadaşlar ilçeyi basalım gibi düşünceler de ileri sürdü. Ama gücümüz sadece bir takımdı. Bu güçle bu kadar kapsamlı bir eylem yapmamız mümkün değildi. Ama genel görüş Diyadin'e yönelik bir eylem yapalım şeklinde ortaya çıktı. Ve bu, hepimizin kafasına da yatı. Ertesi gün, kendimizi Diyadin yakınlarında bir yere attık. Diyadin'in keşfini yapması için iki arkadaş gönderdik. Keşiften sonra, Diyadin'in hemen üst tarafında gözümüze kestirdiğimiz kayalığa gelmelerini söyledik. Randevu yeri olarak orayı verdik. Ama orayı ne bizim ne de keşfe gönderdiğimiz arkadaşların çok bildiği bir yer değildi. Sadece uzak-

tan görmüştük o kadar. Onlar, keşfe gittikten sonra ikinci gün biz de oraya gidecektik. Hedefe yakın olduğu için, buluştuğumuz günü de orada geçirdikten sonra akşama doğru eylemimizi gerçekleştirmek üzere oradan harekete geçecektik.

Onları gönderdikten sonra o kayalığa gitmek için yola çıktık. Çok uzak bir yerdi. Tendüreklerden Diyadin'ın arkasına kadar gitmemiz gerekiyordu. Bir gecelik bir yoldu. Bir gecede ancak oraya varabilirdik. Gece oraya varınca mecbur günü oralarda bir yerde geçirecektik. Bilmediğimiz ve ilçenin hemen üstündeki bir yerdi. Riski buradan geliyordu. Eyleme gideceğimiz için orada kalmayı göze aldık. Yoksa normalde kalınabilecek bir yer değildi. Gece boyunca yürüdük. Sabaha doğru oraya ulaştığımızda keşfe gönderdiğimiz arkadaşların orada olmadığını gördük. Gelmemişlerdi. Yer de çok kötüydü. O saatten sonra oradan geri dönme imkanımız da yoktu. O arkadaşların olmaması bizde büyük bir tereddüt yarattı. Çünkü her şey olabilirdi. Yakalanmalarından tutalım da kaçışlarına kadar ihtimaller vardı. O durumda, oraya giden bizlerin de çok büyük tehlikede olduğu anlamına geliyordu. Ama yapacak başka bir şey de yoktu. O saatten sonra oradan yola çıkamazdık. Yola çıkıp gündüz o ovanın içinde kalacağımıza, en azından olası bir düşman yöneliminde o kayalığı iyi tutar, bir günlük çatışmayı sürdürebiliriz diye düşünerek orada kaldık.

Sabah oldu. Ortalık tam aydınlandı. Ama arkadaşlar gelmedi. O günü akşam edinceye kadar yüreğimiz ağzımıza geldi. Çünkü o kayalığı uzaktan görmüştük. Sabah olduğunda leyleklerin kayalığa tündüğü gibi tutunursak, ancak kalabileceğimiz bir yer olduğunu gördük. Her taraftan görünen bir yerdi. Kendimizi gizleyecek, kamufle edecek bir şeyi de yoktu. Diyadin ve çevresindeki yerleşim yerlerinden biraz uzaktı ama tam şehir merkezinin üstünde bir yerdi. Oranın en yüksek yeri olarak da orası vardı. O yüzden de ilk bakışta dikkat çekebilecek bir yerdi. Açık bir yerdi. Nereden bakılsaydı orası görünürdü. Tek çare uzanmaktı. Hepimiz o kayanın dibinde uzandık. Hiç hareket etmeden akşam olmasını bekledik. Akşama kadar öyle kaldık. Bir de çobanların görme riski vardı.

Onun da verdiği bir tedirginlik vardı. Arkadaşların sık sık kullandıkları bir yer olmadığı için her an bir tehlike çıkabilirdi. Büyük bir tedirginlik ve stres altında akşam ettik. Akşam olunca biraz rahatladık. Bir oh çekerek oradan çıkıp geldiğimiz yere, yani Tendüreklerle geri döndük. Gerillada bir kural var. Her olasılık hesaplanarak sürekli iki yada daha fazla buluşma yeri belirlenir. Birinci, ikinci, üçüncü vs gibi buluşma yerleri belirlenir. Birinci olmayınca ikinciye, daha sonra sırayla diğerleri buluşma yeri olarak verilir. Biz de bu kuraldan hareketle keşfe gönderdiğimiz arkadaşlara ikinci bir buluşma yeri vermiştik. Yani eğer olur da bir aksilik çıkarsa belirlediğimiz ikinci yerde buluşacağımızı söylemiştik.

Kayalıktan gece yola çıkmıştık. Sabaha doğru Tendüreklerde keşfe gönderdiğimiz arkadaşlara verdiğimiz ikinci buluşma yerinin yakınına ulaştık. O gün, günboyu radyo da dinlemiştik. Radyoda bir çatışma haberi de geçmemişti, yine teslim olan, ne bileyim yakalanan arkadaşlara ilişkin bir haber de geçmemişti. O yüzden arkadaşlara verdiğimiz ikinci yerde olabilirler diye ikinci buluşma yerini kontrol etmeye gittik. Deniz (Hayati Kaytan) arkadaşla ikimiz önde yürüyorduk. Arkadaşlara buluşma yerinin yakında bir yerde durmasını söyleyerek, Deniz arkadaşla ikimiz yeri kontrol etmeye gittik. İkisini orada horul horul uyurken bulduk. Silahlarını da yan tarafa koymuş uyuyorlardı. İlk önce yavaşça silahlarını aldık. Deniz arkadaşla ikimiz, madem bu arkadaşlar randevu yerine gelmediler biz de onlara bir oyun oynayalım biçiminde anlaştık. Silahları alıp yanlarından uzaklaşmamıza rağmen uyanmadılar. Yanlarından biraz uzaklaştıktan sonra bir plan yaptık. Planımız; heval Deniz biraz onlara yaklaşacaktı. O sırada ben arkadan bağırarak, “İyi ara bir şey var mı?” diye soracaktım. Deniz arkadaş bana; “Komutan horlama sesi geliyor,” diye cevap verecekti. “Komutan sanki bazıları burada uyuyor,” diyecekti. Benim soracağım her soruya düzgün bir Türkçe ile cevap verecekti. Tabii bu cevapları ses tonunu biraz değiştirerek, sesini biraz asker sesine benzeterek konuşacaktı. Tabii bizim bu konuşmalarımızı duyunca kalkıp paniğe girecekler ve ödleri kopacaktı. Böylece onların bizi

o kayalıkta bekletmelerinin intikamını almış olacaktık. Plandan sonra Deniz arkadaş biraz yaklaştı. Uzaktan, “Oğlum dikkatli ol. Bir şey var mı?” diye bağırdım. Deniz arkadaş, “Komutanım buradan sanki bir hışırtı sesi geliyor.” Devamla, “Aslında hışırtıdan çok uyuyan birilerinin horlama sesine benziyor.” Ben de buna karşılık, “Dikkatli ol, iyice bak,” diye yeniden bağırdım. Deniz arkadaş, “Komutanım sesin geldiği yere yavaş yavaş yaklaşıyorum.” Deniz, “Komutanım bir iz buldum, sanki burada insan var,” diye yeniden seslendi. “Oğlum dikkatli ol, mevzilen hemen yanına yetişiyoruz,” diye biraz daha yüksek bir sesle bağırdım. Deniz, “Komutanım buldum adamları. Burada yatıyorlar ne yapalım?” dedi. “Sakin karışma hemen yanına geliyorum,” dedim. “Sen oradan ayrılma geliyoruz. Onları sağ yakalamaya çalışalım,” dedim. Birkaç adımda Deniz arkadaşın yanına vardım. Zaten yan yana sayılırdık. Onun bulunduğu yerden sürünme taklidi yaparak onlara yanaştık. O sırada bir telaş yaşanmaya başladığını fark ettim. Nefesleri kesilmiş gibi sesler çıkarıyorlardı. O sırada bombanın piminin çekiliş sesini duydum. O an silahlarını aldığımızı ama bombalarını almadığımızı ve bize bomba atmaya hazırlandıklarını anladım. Bu sefer ben paniklemeye başladım. O panikle, “Heval heval biziz, size bir oyun oynadık sakın bomba atmayın,” diye seslenmeye başladım. Meğer bombalarının pimini çekmişler. Sesimi tanıyınca sesimizin geldiği yere değil de, öbür tarafa pimini çektiği bombayı atmak zorunda kaldılar. Bomba patladı ama bizden uzak ve diğer tarafa attıkları için bir şey olmadı. Yanlarına gittik. Nefesleri kesilmiş bir haldeydiler. Betleri benizleri atmıştı. Büyük bir korku ve şaşkınlık yaşayan insanların ruh halini hâlâ yaşadıklarını gördük. Onlara oyun oynadığımızı böylelikle anlamış oldular. Bize küstüler. Çok kızdılar. Ellerinde silah olsaydı bizi vurabilirlerdi belki de. O denli kızmışlardı. Onlara küçük bir oyun yapmak istediğimizi söyledik. Ama dinlemediler. Neden böyle yaptınız deyip durdular. Bizi bir gece, leylek yuvası gibi ve çok riskli bir yerde neden beklettiklerini, oraya neden gelmediklerini sorduk. O kayalıkta yaşadığımız o korkunç günün stresini onlara böyle bir oyun oynayarak

atlatmak istediğimizi söyledik. Oyunun kurallarına göre konuşmaya başladığımız andan itibaren sesimizi duymuşlar meğer. Ondan sonra soğuk ölüm terlerini dökmeye başlıyorlar. Yanlarına bakıp silahlarını da görmeyince durumlarının çok kritik olduğunu düşünmeye başlıyorlar. Nefesleri kesiliyor adeta. Son çare olarak bomba atarak kendilerini kurtarmayı düşünüyorlarmış. Bize atmak üzere oldukları bomba ve yaşadıkları psikolojiyi bu şekilde anlatılar. Onlara birkaç eleştiri daha yaptık. Randevu yerine gelmemelerinin ciddi bir hata olduğunu, bir daha böyle yanlışlık yapmamaları gerektiği yönündeydi eleştirilerimiz. Onlar da, onlara oynadığımız oyuna ilişkin bize bir sürü eleştiri yaptılar. Ondan sonra arkadaşları bıraktığımız yere gittik. Ama arkadaşlar zaten bomba seslerini duymuşlardı ve heyecanla bizi bekliyorlardı. Tabii kısaca onlara da, o iki arkadaşına oynadığımız oyunu ve gelen bomba seslerinden dolayı arkadaşları da bıraktığımız yerden biraz daha uzaklaştıktan sonra, bulduğumuz uygun bir noktada kalmaya karar verdik. O geceyi geçirdikten sonra ertesi gün oturup yeniden, ne yapabiliriz diye tartıştık ve tartışma sonucunda bir plana ulaştık. Ulaştığımız plan; Tendüreklerle Sinekler arasına uzanan ova var, oavadan vurup Sineklere çıkacağız. Oradan da gidebilirsek Aladağ'a kadar gidip Doğubayazıt-Iğdır asfaltını keseceğiz. Yolumuzda korucular varsa silahlara el koyacağız, önümüze çıkan ve gücümüzü aşmayan hedefler çıkarsa eylem yapacağız. Oradan dönerek Tendüreklerle, başka bir yoldan giderek Ağrı dağında Mahir arkadaşla buluşacağız. Böyle bir planı önümüze koyduk. Ama belirlediğimiz ve gitmeyi düşündüğümüz yol hattını bilen yok. Genel olarak gideceğimiz alanı tanıyan da yok. Sadece, öyle araziye genel hatlarıyla biliyoruz. Yine o gün kaldığımız yerden araziye bakarak keşif yapmaya çalıştık o kadar.

Sineklere geçmek için o ovayı geçmemiz gerekiyordu. Ovanın ortasında büyük bir köy görünüyor. Aslında birkaç köy var ama geçmek için belirlediğimiz hat üzerinde sadece o köy görünüyor. O köyü geçtikten sonra, köyün arkasına doğru uzanan ve sinek-

lerden inen bir vadi var. Vadi uzaktan yeşil görünüyor. Bütün bunları, uzaktan yaptığımız keşfe göre söylüyoruz. Takriben bir gecede o yolu kesebiliriz diye hesapladık. Gece yola çıkıp o köye uğrarız. Köyde biraz dinlendikten sonra erzakımızı alıp vadiye gitmek için, yola çıkarız dedik. Sabaha kadar vadiye ulaşip orada üsleniriz diye hesapladık. Akşam olunca yola çıktık. Yürüyoruz, yürüyoruz ama yol bitmiyor. Ova yolları kadar yorucu yol olmadığı, birçoğumuz o gece anladık. Yılların gerillaları olmamıza rağmen, ova yollarının o kadar yorucu olduğunu bilmiyorduk. Yürüdükçe ovanın uzaktan görüldüğü gibi olmadığını da anlamaya başladık. Uzaktan çok yakın gibi görünüyor. Ama insan içine girince bir türlü bitmeyen bir ova olduğunu anlıyor.

Gecenin geç bir vaktinde girip erzak almayı düşündüğümüz ova köyüne vardık. Köyün dışında büyükçe bir ev vardı. Kapıyı çaldık. Açtılar, içeri girdik. Selamlaştık. Ev sakinleri telaşa kapıldılar. Tuhaf hareketler etmeye başladılar. Bunlar daha önce herhalde arkadaş görmemişler, o yüzden böyle telaşlanıp panikliyorlar diye düşündük. Bir süre sonra geçer diyoruz kendi kendimize. Biraz oturduk. Tavırları yine değişmedi, biraz daha zaman geçti yine değişmedi. Birbirlerine kaş göz işaretleri yaparak bir şeyler anlatmaya çalışıyorlar. Garip garip yüzümüze bakıyorlar. Ne yapacağız diye bekleyen bir ruh halleri vardı. Bu durum değişmeyince şüphelendim. Yanımda oturan Deniz arkadaşın kulağına eğilerek, “Burada galiba tehlikeli şeyler var,” dedim fısıltıyla. “Bunlar bize komplo falan kurmasınlar mı?” dedim. “O yüzden dışarıdaki güvenliğimizi daha da artıralım,” dedim. Bunun üzerine Deniz arkadaş, bir iki arkadaşı daha nöbet için dışarıya çıkardı. Onlarla birlikte o da dışarıya çıktı. Onları yerleştirdikten sonra içeri girdi. O nöbetçileri götürüp yerleştirirken, bunların yaşadığı panik daha da arttı. Sanki bir hazırlık yapıyoruz diye algılamaya başladılar. O sırada evin sahibi olan yaşlıca adam yanıma gelerek, “Müsaade var mı heval size bir şeyler anlatmak istiyorum, bir şeyler arz etmek istiyorum,” dedi. “Buyurun,” dedim. Adam, “Köyümüze korucular için geldiğinizi biliyoruz. Sayımızın kaç kişi olduğunu da bildiğinizi biliyoruz. İsimlerimizin de

sizde olduğunu biliyoruz. Bize ilişkin her şeyi çok iyi bildiğinizi biliyoruz,” dedi. “Bizim silahlarımızı almaya geldiğinizi de biliyoruz. Ama eğer müsaade ederseniz, ben köyün içine gidip korucular adına bir heyet çıkarıp getireyim, sizinle oturup ne yapacağımıza dair konuşalım,” dedi. Bu arada, daha köy korucu heyetini oluşturmak için gitmeden onlara bir hafta süre vermernizi, bir hafta sonra silahlarını getirip bize teslim edeceklerini, silahlarla birlikte korucubaşına bir miktar para da vereceklerini söyledi. Bir de, bize ne kadar eşya, malzeme, erzak lazımsa hepsini bu gece karşılayacaklarını söyledi. O konuşurken ben de sadece sanki gerçekten her şey söylediği gibiymiş, “Evet, evet tamam,” diyorum. O sözlerini bitirince, “Tamam,” dedim. Ve, “Eğer sizi düşman olarak görseydik biz de bu şekilde gelmezdik. Daha farklı bir biçimde gelirdik. Çatışarak gelirdik. Nasıl geleceğinizi bilirdik. Böyle direk gelip evlerinize girmezdik,” dedim. “Dost olduğunuzu, iyi insanlar olduğunuzu, kötü niyetli olmadığınızı, silahlarınızı teslim edeceğinizi, bize yardım ettiğinizi biliyoruz,” dedim. “Dikkat ederseniz çok rahat bir şekilde köye girdik. Buyurun, gidip bir heyet oluşturup gelin,” dedim. Adam kalkıp gitti. Köyden biraz yaşlı, sözü dinlenen dört yada beş tane yaşlı insanı bir heyet biçiminde alıp geldi. Yemek getirdiler yedik. Çay içtik. Onlarla konuşmaya, sohbet etmeye başladık. Heyet olarak gelenler de ev sahibinin söylediklerini tekrarladılar. “Hoş geldiniz. Safalar getirdiniz. Arkadaşlar gelmiyordu bizim köye. Gelmedikleri için arkadaşları da tanımıyorduk. Nasıl insanlar olduğunuzu da bilmiyorduk. İyi ki geldiniz. Gelişinizle böyle iyi insanlar olduğunuzu da anladık. Ülkemiz için, biz Kürtler için savaştığınızı da sizden öğrenmiş olduk.” Daha önce ev sahibi ve ardından gelen heyetin de söyledikleri biçimde bir anlaşılmaya vardık. Aslında çok fazla anlaşma da sayılmaz. Çünkü biz içine düştüğümüz durumdan kurtulmak istiyorduk. Anlaşmaya da vardığınıza göre kalkıp gidelim gibisinden bir şeyler söyledim.

Bize iki üç torba doldurup hazırladılar. Torbalarda elbise, kazak vb gibi giyim eşyaları olduğunu söyleyince, “Şu an lazım değil, burada kalsın, arkadaşlar daha sonra geldiklerinde alsınlar,” dedik.

İhtiyacımız olabileceğini düşündüğümüz bir iki şey alıp, gerisini daha sonra alacağımızı söyleyerek kaldırmalarını söyledik. Korusubaşına bir miktar para toplayıp verdiler. Bizim için onların hiçbirisi önemli değildi. Önemli olan bilmeden girdiğimiz durumdan kurtulmaktı. O anlaşımdan sonra, artık bizim de köyde fazla kalmamızın bir gereği yoktu.

“Tamam, size güveniyor ve inanıyoruz, size bir hafta müsaade, biz artık gidiyoruz,” diyerek köyden çıktık. Daha sonra o köyün gerçekten de bir hafta içinde silahını teslim ettiğini dostlar gelip bize söylediler. Evden çıktık, tespit ettiğimiz ve gitmeyi düşündüğümüz vadiye doğru gidecek şekilde yolumuza devam ettik. Yol bitmek bilmiyor. O kadar çok yorulduk ki, arkadaşların bazıları kendilerini yere attı ve biz artık gelmiyoruz dediler. Sabaha da vadiye de az kalmış. Ama arkadaşlar artık adım atacak gücü kendilerinde bulamadıklarını söylüyorlardı. Ovanın ortasında, öyle küçük taş öbeklerinde kalalım diyen arkadaşlar da oldu. Diğer bazıları da olabilir dediler. O taşlara ve arkadaşlara baktım önce, sonra silahımı aldım. “Heval ben buralarda kalmıyorum. Ve gidiyorum. Kalmak isteyen kalsın, istemeyen de arkamdan gelsin,” diyerek yola çıktım. Önce Deniz kalkıp peşime takıldı. Ardından üç dört arkadaş daha, üç dört daha derken arkadaşların hepsinin peşimde dizildiğini gördüm. Yolumuza devam ettik. Sabah saat yedi civarına kadar yürüdük. Artık güneş atmak üzereydi. Aslında güneş çoktan doğmuştu ama henüz vadiye vurmamıştı. Vadinin ağzına ulaştık. Ama vadiden çok vadinin ağzındaki bir köyün içinde kendimizi bulduk. Meğer yeşil vadi olarak uzaktan gördüğümüz yer köymüş. Uzaktan çok güzel bir konumlanma noktası olarak görülüyor. Köyün köpekleri bize saldırmaya başladı. Hayvanlarını bırakan, tarlasına, bahçesine gitmek için dışarıda olan insanlar bizi gördü. Köyün ortasında yürüyerek köyü biraz geçtik. Köyün yan tarafında, biraz üste bir ev olduğunu gördük. O eve girdik. O saatten sonra yürüyemezdik. Ve hiçbir yere gidemezdik. İçeri girmeden önce köy nedir, ne değildir, nasıl denetimimize alacağımızı eve girdikten sonra anlarız dedik. Öylece içeri girdik. Ev sahibi şaşırdı. Oda

sabah kahvaltı yapmak için indiğimizi sandı. O gece o köyün arkasındaki dağlarda kaldığımızı, sabah olunca kahvaltı yapmak için aşığıya indiğimizi sandı. “Buyurun heval hoş geldiniz,” dedi. Kaşla göz arasında bize bir kahvaltı hazırladılar. Önümüze kahvaltıyı koyduktan sonra, “Bir zahmet muhtar da çağırın, köy imamı varsa onu da çağırın onlarla bir görüşelim,” dedim. Adam, köy imamının köyde olmadığını ama muhtarın köyde olduğunu söyledi ve çağır-mak için evden çıktı. Beş dakika gibi bir zaman geçmeden ev sahibi muhtarla birlikte çıkıp geldi. Muhtar, “Sabah geçerken sizi gördüm ama acaba bunlar arkadaş mı yoksa devlet güçleri mi diye merak ettim. Gündüz ortasında köyün içinde arkadaşların geçeceğini hiç ummuyordum,” dedi. Ev sahibimizi yalancı çıkarmamak için kahvaltı yapmaya geldiğimizi söyledik.

Muhtara, kahvaltıdan sonra köyün üst tarafına çıkarız. Bugün buralardayız. Yukarıya gidince çıkaracağımız nöbetçilerin gözlerinin köyün üzerinde olacağını, köyün bütün giriş çıkışlarını denetime alacağımızı söyledik. Ardından bugün köyden çıkışı yasakladığımızı ve bugün köyden hiç kimsenin şehre gitmeyeceğini söyledik. Dışarıdan gelen olursa, bizlerin buralarda olduğunun kesinlikle söylenmemesi gerektiğini belirttik.

Muhtar, “Köyümüzde telefon yok. Sizin hatırlarınız için bugün şehre de gitmeyeceğiz,” dedi. Muhtarla anlaşmamızı yapıp yemeğimizi yedikten sonra, köyün üst tarafındaki kayalık sirta çıktık. Sirtın ucu köyün üstüne kadar uzuyordu. Kayalıklar güzel bir yerdi. Çatışmaya uygun bir yerdi. Tam çatışma için hazırlanmış birer mevzi gibiydi. Oraya yerleştik. Nöbetçilerimizi köyün üstüne gelecek şekilde çıkardık. Uyumaya başladık. Akşama doğru daha güneş batmadan köye indik. Girdiğimiz evin sahibi, “Heval köyde birkaç ay önce başlayan kan davası var. Heval buna siz müdahale edin. Bu sorunu ancak siz çözersiniz,” dedi. “Eğer müdahale etmeseniz bunlar birbirlerini çok kötü şekilde öldürecekler,” dedi. “Tamam,” dedik. Her iki tarafı da çağırdık. Olayı dinledik. Bir kız kaçırma davasıydı. Bu yüzden birbirlerini öldürmüşlerdi. Bir de birbirlerini öldürenler akrabaydı. Olayı cemaat usulü bir yöntemle çöz-

meye karar verdik. Her iki tarafı da ikna edecek şekilde çözmek için bu yöntemi seçtik. Birine biraz ceza kestik. Ondan alıp diğerlerine verdik. Birbirlerini öperek anlaşmaları gerektiğini söyledik. Birbirlerini öptüler. Bir daha bir şey olmayacak diye söz verdiler. Zaten biz birkaç gün sonra gelip kontrol edeceğiz dedik. Sözünde durmayan, sözünü çiğneyen, bizim koyduğumuz kuralları aşanı kesinlikle sürgün ederiz dedik. O kan davası sorununu da çözmek için toplantımızı yaptıktan sonra Sineklere çıktık. Daha sonra, o kan davasını çözmek için koyduğumuz kurallara her iki tarafın da uyduğunu öğrendik. Ve bir daha da o köyde kavganın çıkmadığı da aldığımız bilgiler arasındaydı.

Sineklerde birkaç gün eylem yapmak için hedef tespit etmeye çalıştık. Tabii bu arada yaptığımız planlama için belirlediğimiz zamanın da sonuna doğru gelmiştik. Eylem yapmak için zaman kalmamıştı. Ama bilmeden girdiğimiz bir korucu köyünü silahsızlandırmıştık. Ayrıca bir kan davası sorununu çözmüştük. Mahir arkadaşla buluşmak için yolumuza devam ettik. Gidip belirlediğimiz zaman ve mekanda Mahir arkadaşı bulduk. O da geçiş yolumuzu ayarlamıştı. Bir gün daha orada kaldıktan sonra 4. Kongre'ye katılmak için yola çıktık...

Haydar (Engin Karaarslan)

'92 Yılında Bir Karakol Baskını

Savaşın sıcak olduğu yıllardı. Yine dünya emperyalist güçlerinin Türkiye'ye verdikleri destek ve yerel işbirlikçi güçlerin de öncülük ettiği '92 Güney Savaşı'nın yaşandığı günlerdi. Güney'de savaş çok şiddetli bir şekilde sürerken, asıl büyük görev Kuzey Kürdistan sahasındaki gerillanın omuzlarına yüklendi. Çünkü eskiden bir eyalet yada bölgeye yönelik herhangi bir operasyon başlatıldığında yada bir saldırı yapıldığında diğer eyalet yada bölgeler oralara destek amacıyla eylemler gerçekleştiriyordu. Bu görev de en çok savaş sahâlarımızın başında gelen Botan'a düşüyordu.

Savaşa rağmen katılımı arttırmak, serhıldanları başlatıp geliştirmek gibi görevler yine Botan'ın omuzlarına yükleniyordu. Tabii bu ilk günlerde arkadaşların orada atıkları ve yıllarca üzerinde savaşın sürdürülüp geliştirildiği temelin var olmasından dolayı Botan'a böyle bir rol düşüyordu. Botan'da kalmadığım, yani gerillacılık yapmadığım yer yok. Her bölgesinde, her alanında, her dağında gerillacılık yaptım.

Bir yandan kitle örgütlenmesi, yeni savaşçı katılımı, yine serhıldanları örgütleme, onları geliştirip destekleme görevlerinin yanı sıra, düşmana karşı büyük eylemlerin de yapılması gerekiyordu. O yıl, yani '92 yılında çok büyük eylemler de yapıldı.

Hareketin en büyük ve kapsamlı eylemleri '92 yılında başladı. Karakol ve taburların hedeflenip sökülmesi, yine tepe baskınlarının yapıp sökülmesi eylemleri o yıl başladı ve büyük bir bölümü de başarıyla gerçekleştirildi. Bu eylemler Botan'ın her yerinde yapıldı.

'92 yılında uluslararası güçler ile yerel işbirlikçi güçlerin desteğini alan Türkiye, Güney Kürdistan'ı işgal biçiminde geliştirip gerillayı hedefleyince, Botan'da düşmana darbe vurmak için bir eylem yapmak istedik. Eylemi, o yılın karakol baskını tarzında yap-

mayı planladık. TRT Bülcüne dedikleri bir yer var. Oradaki TRT, adını köyden alıyor. Çünkü hemen alt tarafında Bülcüne köyü var. Normalde bölgeye yayın yapmak için yapılmış bir TRT'dir ama savaşımızdan sonra içinde güvenlik adı altında bir tane de karakol yaptılar. Halen de o karakol var. TRT, alandaki en yüksek yere kurulmuştu. Karakol da onu korumak için oraya kurulmuştu. Botan'ın neresinden bakılırsa orası görülür. Cudi'den, Piro'dan, Herekol'dan çok rahatlıkla görülebilen bir yerdir. Garzan'ın bazı alanlarından bile çok rahatlıkla görülebiliyor. Çok yüksek bir tepe ve her tarafı ışıklandırılmış bir yerdir. O yüzden de her yerden görülebiliyor. Bilmeyenler, "O tepenin başındaki ilçenin adı nedir?" diye sorabilirler. Gece ışıklandırmaları yapılırken, mitolojilerde anlatılan kentler var, onlar gelir insanın aklına...

Arkadaşlar hedef olarak o tepeyi seçmişlerdi. Ona yönelik bir eylem gerçekleştirmeyi planlamışlardı.

Bir yol Eruh'tan, yani Mişarê tarafından gelip karakola çıkıyor. Oradan da köye iniyor. Çok dik ve pis bir yoldur. Sivri bir tepedir. Onun dışında çok fazla yol yok. Yaya yolu var, yani bazı patikalar var onlar da çok asi yerlerden geçiyor. Yol gitmez, kervan geçmez misali olduğu için Türk devleti ve ordusu bu mevziilerine çok güveniyordu. Gerillanın hayatta gidip oraya yönelik bir eylem gerçekleştireceğini hiç düşünemiyorlardı herhalde. Tepenin sivriliği, asiliği, yine yolun tek olmasından ötürü öyle bir ihtimal vermiyorlardı. Devlet yada ordu, Apocuların önüne koydukları hedefi ne pahasına olursa olsun gerçekleştirmek yönündeki kararlılığını çok fazla düşünmemişti. Kendini kandırmıştı. Ve çok kez kendini kandırdığı, gerçekleştirilen eylemlerle ortaya çıkmıştı.

Sonbahardı. İçerde üslenecek güçler de Güney'e çekilecek güçler de belli olmuştu. Güney'e geçecek güçlerin yola çıkma zamanı geliyordu. Ama geceler hâlâ çok sıcaktı. Onuncu yada on birinci aydı. Çünkü artık yağmurlar başlamıştı. Biz Çırav gücüyüydük. O yıl Çırav gücü olarak eylem yapmak amacıyla Gabar'ın hareketli birliğiyle hareket etmiştik. Bir araya gelip eylemimizi gerçekleştiriyor, ardından eylem toplantısını yapıp alanımıza çekiliyorduk. Biz keşif

yapıp eylem için Gabar gücünü çağırıyorduk, onlar keşif yapıp bizi çağırıyorlardı. O şekilde eylem yapıyorduk.

Geliyê Gordila'da bir gün Rojhat arkadaş, "Arkadaşlar hazırlansın Gabar'a gideceğiz," dedi. O, Gabar'a gideceğiz dediği an meselenin ne olduğunu anlıyorduk. Yani planda bir eylem olduğunu anlıyorduk. Onun için gideceğimizi biliyorduk. Onun dışında onunla gitmemizi gerektiren bir şey yoktu. Gideceğimiz yeri, yani Gabar'ı daha önceden tanıyordum. Oralarda kalmıştım. Gittiğimizde yönümüzü Gabar'a değil de direk Bülcüna verince olayı anladım. Ama ilk etapta Bülcüna TRT'sini hedefleyeceğimizi hiç düşünmedim. O kadar dik ve çok ışıklı bir yere yöneleceğimizi hiç aklımın ucundan bile geçirmiyordum. En son yönelebileceğimiz bir hedef olurdu orası. O yıl Gabar ve Çırav'da vurulmadık hedef kalmamıştı. Vurulmayan tek o kalmıştı.

Bir günde kendimizi oraya attık. Gabar'da Zivinga Hacı Ali denilen yere akşama doğru ulaştık. Artık akşam olmuştu. Bülcüna'ya yakın ve ormanlıklı bir yerd. Basê suyu kenarında bir yerd. Kendimizi orada bir yamaca verdik. Bu arada Gabar gücünün gelip orada beklediğini gördük. Çok kalabalık bir güç gelmişti. Gelen gücün sayısını görünce büyük bir hedefe yöneleceğimizi anladım. Bu konuda bir tecrübemiz de oluşmuştu. Askeri bir sır var. Kimse kimseye sormaz ve kimse de kimseye eylem anına kadar bir şey söylemez. Ama her arkadaş bir şeyler düşünüyor. Ancak düşündüğünü de kendine saklıyor. Zaman biraz daha ilerleyip hava tam kararınca Pale arkadaş (Pale Mardinli bir arkadaştı. '89 katılımlıydı. Mava'da Çiyayê Siskê'de bölük komutanı iken şehit düştü. Botan'da kalan arkadaşların çoğu onu tanıyor) vardı. Rojhat arkadaş gelip, Cihat arkadaşla Pale arkadaş, "Bir göreve gideceksiniz. Onun için kendinizi hazırlayın," dedi. Rojhat arkadaş göreve gideceklerini söyleyince eylem için keşfe gideceklerini anladım. (Cihat arkadaş da '89 katılımlıydı. Çıvar'ın Nitê köyündendi. '94 yılında Çiyayê Reşkê olayında şehit düştü. Şehit düşüğünde takım komutanıydı. O da araziyi iyi tanıyordu).

Rojhat arkadaş o iki arkadaşla, göreve gitmek için saat onda hazır olmalarını söyledi. O kadar ileri bir saati verince hedef çok uzak

diye düşündüm. Hepimizi büyük bir heyecan sardı. O andan itibaren bitene kadar eylem başlamış demektir. O heyecan eylemin sonuna kadar sürüyor. Hazırlığımızı yaptık. Ağır silah götürüp götürmeyeceğimizi Rojhat arkadaşına sorunca, götürmeyeceğimizi söyledi. "Arkadaşlar bireysel eşyalarını bıraksın ama cephanelerini getirsin," dedi. Keşfe giden grubun içinde ben de vardım. Çantamı bir arkadaşına teslim ettim. Rojhat, Pale, Cihat, Şoreş Şırnak, Halil Derik'in de içinde olduğu kalabalık bir grup olarak gidecektik. Saat on gibi yola çıktık. Yağmur da yavaş yavaş çiseliyor. Bülcüna köyünü geçtik. Bülcüna'yı geçince küçük bir tepecik var. Orada doğal mağaralar da var. O mağaralara girip beklemeye başladık. Sabaha karşı uyanıp keşif için tepeceğin üstüne gittik. Oradan Bülcüna TRT'sinin karakolunun tepesi ve üzerindeki mevziilerin hepsi çok iyi görünüyordu. Hava tam açıldı. Ama her yeri bu sis sardı. Sis her yeri kapatmıştı. Tepenin üstünde her birimiz bir ağacın altına geçtik. O sırada Halil arkadaş, "Heval artık bu olayın sırrı kalmadı. Biz TRT'nin son keşfi için buraya geldik. Akşama kadar buradayız. Son keşfimizi de yaptıktan sonra eylemi başlatacağız." Akşama kadar keşfimizi yaptık. Oradaki düşman çok normal bir şekilde mevzilenmişti. Çevrelerini saran mevzileri tutmuşlardı. Onun dışındaki pozisyonları normaldi. Oradaki askerler çok rahattı. Havanın yağışlı olmasını düşünmüş olmalılar. Oysa biz en çok yağmurlu havaları değerlendiriyorduk. Akşama kadar oradaki gücü takip ettik. Akşama doğru bir konvoy oraya geldi. Gelen konvoyun güç mü, cephane mi, yoksa erzak mı getirdiğini çok fazla netleştiremedik. Ancak konvoy geri dönüp gidince de güçte bir artışın olmadığını gördük. Gücün artmadığına göre konvoyun başka şeyler getirdiği şeklinde yorumladık. Eylemin sabote olmaması için de çok dikkat ediyoruz. Hava soğuk olmasına rağmen ateş falan yakmadık. Sis giderek arttı. Akşama doğru artık her yeri kapattı. Tabii bu bizim için çok iyi bir şeydi. Akşama doğru eyleme katılacak arkadaşlar da sisten yararlanarak gelmeye başladılar.

Eyleme katılacak arkadaşlar da gelince, biraz daha bekledikten sonra harekete geçecektik. Harekete geçmeden önce arkadaşlar

eylem düzenlemesini yaptılar. Ve yaptıkları düzenlemeyi okudular. Yapılan eylem düzenlemesini göre iki saldırı kolu vardı. Bir kolun başında Rojhat arkadaş vardı. O kol patikadan gidip hedefe saldırıyordu. Diğer kol da Çiyayê Reş sırtından gelecekti. O kolun genel sorumlusu, yani kol komutanı Halil arkadaşı. Ama o kol kendi içinde üç gruba ayrılıyordu. Saldırı, yakın savunma ve uzak savunma şeklinde harekete geçecektik. Uzak savunma grubunun sorumlusu Şoreş Şırnak'tı. Ben, yakın savunma grubunda yer alıyordum. Bizim grubun sorumlusu da Pale arkadaşı. Eylem düzenlemeleri de okunduktan sonra sisten dolayı artık hiçbir yer görünmüyordu. Bu yüzden artık keşif de yapamıyorduk. O yüzden de biraz erken hareket etmeye başladık. Her grup, yerine gitmek için harekete geçti. Artık tek tük telsizimiz de vardı. Ama kullanılmıyordu. Çünkü kullanılması durumunda eylem sabote olabilirdi. Sadece onlarla düşmanı dinliyorduk. Eylem saat dokuzda başlayacaktı. O saate kadar her grubun yerine ulaşması gerekiyordu. Köye giden yoldan geçerek tutmamız gereken yola girdik.

Yağmur çiseliyor. Hava hâlâ sisli. Ama soğuk değil. Çok güzel bir hava var. Yani sis ve karanlığa rağmen insan önünü görebiliyor. Uzak savunma grubunu yerine bıraktıktan sonra, yerimize gitmek için devam edecektik. Yerimize ulaşır ulaşmaz, "Şoreş'in grubu gelsin," diye bir haber geldi. Haber daha yerine ulaşmadan, Sinanê Goveşinê, Çekdarê Hezexê bizim öncülerimizdi. Onlar önde, biz arkalarında yürüyoruz. Bir anda bir tarama sesi duyduk. Meğer karakoldan bir grup asker gelip Şoreş onların tutması gereken yere pusu atmışlar. Yani günlük tedbirlerini almışlar. Ancak biz o gücü görmemiştik. Havanın çok sisli olmasından dolayı akşam keşfini bitirdikten sonra meğer gelip yerleşmişler. Gelip orada çadırlarını kurup içine girmişler. Arkadaşlar gidip mevzilerinin içine giriyorlar. İlk mevzi de MG-3 mevzisiymiş. Arkadaşlar çadırı görüyorlar ama tam anlayamıyorlar. Biraz daha yaklaşıncı çadırı tanıyor ve içinden de bir namlunun dışarıya çıktığını görüyorlar. Arkadaşlar askerlerin yattığını düşünüyorlar. Nöbetçi çıkarmadan çadırın altına girmişler. Sinan arkadaş, Çekdar arkadaşı geriye itip namluya elini atıp çekmeye çalışıyor.

Namluyu çekmeye çalışırken askerin elinin tetikte olmasından dolayı tarama oluyor. Bir mermi Çekdar arkadaşın koluna isabet ediyor. Bir mermi de Sinan arkadaşın göğsüne isabet ediyor. Her iki arkadaş da yaralanıyor. O sırada Halil arkadaş, "Saldırın!" diye bir talimat verdi. Daha eylemin başlama saatine de biraz var. Ama beklenmeyen ve istenmeyen bir durumla karşı karşıya kalmıştık. Tabii bu söylediklerimin hepsi birkaç saniyelik bir zaman diliminde yaşandı. Halil arkadaş saldırın diye talimat verdikten sonra bir dakikalık süre içinde ikişerli bir şekilde tepeye saldırmak için harekete geçtik. Tepeyi olduğu gibi önümüze kattık. Tepedeki asker, silah patlatmaya fırsat bulamadı. Çünkü bir anda bomba, RPG-7, BKC ve ferdi silahlarla o çadır ve etrafındaki mevzilere saldırdık. Pusuya gelen gücün tuttuğu tepe birkaç dakika içinde düştü. Bazı askerler karakol değil de diğer tarafa doğru kendilerini bırakıp kaçmaya başladılar.

Silahlarımızın seslerini duyan Rojhat arkadaş onlar da karakola saldırmaya başlıyorlar. Onlar da bir anda kendilerini karakolun içinde buluyorlar. Karakolun binalarından birini alevler sardı. Zaten eylem başlar başlamaz elektrikler kesilmişti. Ama ateş alan karakolun binasının alevleri bu kez çevreyi aydınlatmaya başladı. Ortalık gündüz gibi aydınlandı. Çünkü alevler o kadar yüksek ve fazlaydı.

Eylem genel koordinesi saatinden önce eylemin başladığını görünce eylemin sabote olduğunu düşünerek, eylem kol komutanlarından eyleme ilişkin bilgi alıyor. O sırada Halil arkadaş, "Tepeyi çabucak temizleyin." Karakola gelen diğer koldaki arkadaşların zorlanmaması için, "Karakola doğru gidelim," dedi. Karakol güvenliği için çıkarılan güçlerin hepsi imha oldu. İçindeki askerlerin çoğu da canlarını kurtarmak için sağa sola doğru kaçmaya başladı. Askerler can havliyle kendilerini rastgele oraya buraya vuruyordu. O sırada bütün gruplar birbirine karıştı. Çünkü artık ne uzak savunma, ne yakın savunma ne de saldırı grubu diye bir şey kaldı. Çünkü bir anda kendimizi askerlerin içinde bulduk. Onların da hiç beklemedikleri bir anda onları hazırlıksız yakaladık. O yüzden büyük darbeler vurduk. Dolayısıyla grupların hepsi yönlerini karakola verdiler. İşte o sırada uzak savunma grubu komutanı geldi. Yan tarafımızdaki mevzide üç asker cenazesi-

nin olduğu, silahlarını almaya çalıştığını, ancak tek başına başaramadığını, bizden bir arkadaşın ona yardım etmesi gerektiğini söyledi. O arkadaşla birlikte o mevziye doğru gittik. Grup komutanı dışarıda güvenliğini aldı, ben mevziye girdim. Cenazeleri çevirdim. Altlarında kalan silahlarını alıp çıktım. Silahlardan biri melezdi. Zincir de takılıp çok seri ağır silah gibi çalışabiliyordu. Silahları alıp getirerek Halil arkadaşın önüne koydum. Ardından, bir silah getirdiğimizi ama M-16 mermileri ile çalıştığını söyledim. O sırada Halil arkadaşın birileriyle konuştuğunu gördüm. “Konuştukların kimdir?” diye sorduğumda Güneybatı Kürdistan’dan birileriyle konuştuğunu, halkın damlara çıkıp karakoldan yükselen alevleri izlediğini söylediklerini belirtti. Meğer, kurye Haşim diye bir arkadaşımız vardı, onunla konuşmuş. Çünkü kuryelerin de telsizleri vardı. Normalde eylem kanalında konuşuyorduk, aynı kanal Haşim arkadaşın da kanalıymış. Bir ara kanalda bir hareketlilik olduğunu fark ediyor. Ardından Gabar’ın bir yerinden alevlerin de yükseldiğini görüyor. Kanala girip kim olduğunu soruyor. Halil arkadaş cevap vererek durumu anlatıyor. O da bulunduğu köyde o haberi anında her tarafa yayıyor. Halk da bu yüzden bayram ve kutlama havasında damlara çıkıp eylemde ateşe verilen karakoldan yükselen alevleri izlemeye başlıyor. Telsizi, arada bir halktan birilerinin ağzına tutuyordu. Kadınlar zılgıt çekiyordu. Tabii bu durum heyecanımıza heyecan katıyordu. Bir de halkın eylemimizin alevlerini izlediğini duyunca insan daha farklı duygular yaşıyor. Daha doğrusu insan bir tuhaf oluyor. Sanki özgürlük sağlanmış, halk evlerinin damlarına çıkmış, devrimi gerçekleştiren gerillaları karşılıyormuş gibi bir hayal yaşamaya başlıyor insan. Bana biraz öyle geldi. Birkaç dakikalık bu sevinçten sonra dönüp bana, “Heval neydi o getirdiğin?” diye sordu. “Heval bir silah getirdim ama ne olduğunu, daha doğrusu adının ne olduğunu bilmiyorum,” dedim.

Karakola doğru giden yoldan devam ettik. Birkaç adım atınca Pale arkadaşın bir mevziinin yanında durmuş birini beklediğini gördüm. Tabii, “Heval dikkatli olun,” dedi. “Ne var?” diye sorduğumuzda; “Bu mevziden ses geliyor, kendinizi eğerek gelin,” dedi. Yanına vardığımızda, “Savunmaya geçin, mevziye bomba ile saldıracağım,” dedi.

Heval Pale daha bombasıyla uğraşırken, bir anda ikimizin ortasında büyük bir patlama oldu. İkimiz yere atlamıştık. Pale arkadaşla ikimize de bir şey olmadı. Mayın mı, ışıldak mı olduğunu anlayamadık. Halil arkadaş arkadan, “Ne oldu?” diye bağırdı. Pale arkadaş, “Heval bir şey patladı ama ne olduğunu bizde anlayamadık,” diye cevap verdi. İkimizin ortasında olmasına rağmen, bize bir şey olmayınca o mevzii-den olmadığını anladık. Durmadan mevzinin üzerine yürüdük. Pale arkadaş bir tarama yaptı. Ama onlardan bir karşılık gelmedi. Sadece inilti vardı. Meğer yaralanmışlar. Tabii Pale arkadaşın taramasından sonra o sesler de kesildi. Sesler kesilince silahlarını toplayıp oradan çıkıktık. Karakola doğru yolumuza devam ettik. Geçtiğimiz yerlerden arkadaşlar cephane, silah vb gibi diğer malzemeleri topluyorlar. Kısa bir süre sonra karakolun bahçesinin dış duvarının dibine ulaştık.

Karakoldan aşağıya doğru kaçan askerler korkudan rastgele çevreyi tarayarak kaçıyorlardı. Önümüzde daha birkaç mevzii vardı. Ama boş yada dolu olduğunu bilmiyorduk. Rojhat arkadaşın kolu-nun gelmesi için orada bekledik. Heval Pale ön tarafımızdaki mev-zileri vurup öyle beklememiz için yanına BKC kullanan bir arkadaşın silahıyla birlikte gitmesini istedi. Amaç o kontrol etmediğimiz mev-ziiyi vurmak, bir de karakolun çeşitli yerlerinden gelen tek tük mer-milerin geldiği yerleri vurup etkisizleştirmekti. BKC kullanan arkadaşlardan biri Sabri Tori adındaki arkadaştı. Pale arkadaşın yanına gitmesi için onu çağırdık. Her zaman yaptığımız ve kayıplarımıza neden hatanın aynısını orada da yaptık. Düşman tepesinde olduğumuzu adeta unuttuk. Sanki orada hiç düşman yokmuş gibi hareket etmeye başladık. Sağ kalan, yaralanıp saklanan askerlerin olabileceğini hiç düşünmedik. Pale ve Bargiran arkadaşla duvarın dibinde mevzii-nin altına oturmuş, BKC kullanan arkadaşın gelmesini bekliyorduk. O sırada Sabri arkadaş hiç eğilmeden bize doğru gelmeye başladı. Ama eğilmeden geliyordu. Pale arkadaş, “Heval Sabri kendini eğerek gel,” diye uyarı yaptığı sırada, bizim birkaç metre yakını-mıza kadar gelen Sabri arkadaş bir mermi gelip buldu. Yanımıza kadar ulaşma-dan yere yığılıp kaldı. Tek bir kelime edemeden şehit düştü. Onu bulan mermi karakolun ana binası tarafından geldi. Pale arkadaş hiç

durmadan Sabri arkadaşın cenazesini götürmek için onların savunmasını yapmamı istedi. Hiç durmadan, Sabri arkadaşın cenazesini alıp Halil arkadaşın olduğu yere götürdü. Arkadaşların yanında kalan bombaları alıp geldi.

O sırada arkadaşlar Rojhat arkadaş onlarla bağlantı kurdular. Rojhat arkadaş tüm mevzileri temizlediklerini ve karakola girdiklerini söyledi. Rojhat arkadaş karakola girdiklerini söyleyince koordine, “Bizim kol için karakol düştü, artık fazla ileri gitmeyin,” dedi. Bir sürü silah ve cephaneyi düşmanın üzerinden kaldırmıştık. Bir de Rojhat arkadaş onlar karakolu alırken tıpkı bizim yaşadığımız gibi bir olay yaşıyorlar. Onlardan da Cuma Cizre olarak bilinen arkadaş şehit düşüyor. Bu arkadaş da tıpkı bizim gruptaki Sabri arkadaş gibi BKC kullanıyordu. Deşta Mişarê tarafında karakolun nizamiyesinin mevziilerinden birinde sağ kalan bir asker tarafından şehit düşürülüyor. Bu arada arkadaşlar o gün karakola gelen konvoyun cephane getirdiğini görüyorlar. Çünkü karakol gelen cephaneyi dışarıda üs üste yığıp naylon çekmiş. Fazla miktardaki bu cephaneyi, arkadaşlar ne yapabilirsiniz diye düşünüyorlar. Geri çekilme talimatı geldi. O sırada bizim gruptaki arkadaşlar sekiz tane G-3 ile yirmiye yakın çanta almışlardı. 12 raxt, iki tane MG-3 bir tane M-27 silahı almıştık, o silahlarla birlikte geri çekilmeye başladık. Rojhat arkadaş onların grubu bir tane 82’lik havan, çok sayıda lav silahı, üç tane 60’lık havan, bir tane 65’lik havan, yaklaşık 20 tane de G-3 silahı alıyorlar. Geri çekilmeden önce gelen cephaneye de bir çözüm düşünüyorlar. Karakol, uçurumlu bir tepenin başında olduğu için cephaneyi o uçurumdan atmaya başlıyorlar. Kaldırılması mümkün olmadığı için böyle bir çözümü düşünüyorlar. Gelen cephanenin içersinde doçka mermilerinden havan mermilerine, ferdi silah mermilerinden MG-3 mermilerine kadar her şey var. Arkadaşlar cephanenin hepsini uçurumdan attıktan sonra geri çekilmeye başlıyorlar. Bizim grupta şehit düşen Sabri arkadaş getirip köye giden şose yolun yanında, ona güzel bir mezar yapıp gömdük. Ama düşmanın görmeyeceği şekilde gömdük. Tepeye ilk gidişte grubumuzdan hafif yaralan Sinan ve Çekdar arkadaş da yanımızda. O yüzden geri çekilmede gecikme

oluyordu. Bir de her arkadaşın yükü, kendi silah, raxtı dışında en az iki silah vardı. Bundan dolayı önden giden bir gruba yaralı arkadaşları taşımak için köyden iki katır almasını söylemiştik. Biz köye ulaşana kadar onlar katırları alıp yolumuza çıktılar. Yaralı arkadaşları bindirerek yolumuza devam ettik. İki tane katır da Rojhat arkadaş onların önüne götürüyorlar. Onlar da şehit düşen Cuma arkadaş katıra bindirip karakoldan bir hayli uzaklaştırdıktan sonra, gömüp güzelce kamufle ederek yollarına devam ediyorlar. Arkadaşlar için yaptığımız mezarlara daha sonra kolayca bulmak için işaretler bırakmıştık. Daha sonra arkadaşlar gidip her iki arkadaşın da cenazelerini alıp getirerek denetimimizdeki bir yere gömmüşlerdi. Arkadaşlara ait hiçbir şey karakolda kalmadı. Zaten arkadaşların şahadeti de büyük bir talihsizlik ve tesadüfle olmuştu.

Arkadaşlar karakolu perişan etmişlerdi. Her yeri yakıp yıkmışlardı. Karakolda asker diye bir şey kalmamıştı. Vurulan vurulmuştu, vurulmayan kendilerini rastgele arazinin herhangi bir yerinden bırakıp kaçmaya çalışmıştı. Bazıları kendilerini karakolun üzerinde kurulu olduğu uçurumlardan bırakarak ölmüştü. Bazıları ölmemişti ancak bedenlerinde sağlam kemik kalmamıştı. Tabii bu bilgilerin çoğunu daha sonra köylülerden almıştık. O karakolun şahsında perişan olan devletin kendisiydi. Yenilen devletti. Oraya karakol kurup askerleri yerleştirmişlerdi ama onları koruyamıyordu. Karakolun ana binası ve yan binalarının hepsi sabaha kadar yanmıştı. Biz de sağlam bir şekilde geri çekilme yaparak Gabar'a geldik. Halil arkadaşla telsizle görüşen Haşim arkadaş, biz daha eylemin teknilini örgüte vermeden o halka dağıtmıştı. Halk onun sevincini günlerce yaşamıştı. Tabi o kadar saat süren bir eylemde kullanılan bomba, silah sesi, barut kokusu, yine karakolun alevlerinden çıkan dumanlarla kafam davul gibi şişmişti. O yüzden zar zor yürüyordum. Bu durumu gören milislerden biri yaralı olduğumu sanıp beni taşımak için kaldırdı. "Ne yapıyorsun heval?" diye sorduğumda, "Yaralısın, seni taşıyorum," dedi. Hayır yaralı olmadığımı, silah sesi, barut kokusu, karakolun alevlerinden etkilendiğimi söyledim. Ona rağmen milis beni taşımaya devam etti. Geri çekilme sürecinde böyle komik ve

gölünç sayılacak şeyler de yaşandı. Geri çekilmemizi sabaha karşı tamamladık. Geri çekilme sağlam bir şekilde yapıp ulaşmamız gereken yere ulaşınca o zaman havanın soğuk olduğunun farkına vardık. Çünkü bireysel hiçbir şeyimizi yanımızda götürmemiştik. Arkadaşlar birkaç yerde ateş yaktı, ısınmaya başladık.

Öğle saatlerine kadar dinlendik. Öğleden sonra eylem toplantısını yaptık. Eyleme katılan arkadaşlara çeşitli ödüller verildi. Bu eylemlerden sonra karakollar bırakılmaya başlandı. Birçok karakol boşaltıldı. Bazı köylerde korucular silahlarını bırakmaya başladı. Düşmanda bu panik ve korku yaşanmaya başlayınca, biz de daha önce çok gizli bir şekilde girdiğimiz ve içinde karakol olan köylere bu kez büyük gruplarla, bayraklarla girmeye başladık.

Köylerde gelişmeleri halka aktarmak için toplantılar yaptık. Bu toplantıları kadınlara ayrı, erkeklere ayrı yaptık. Toplantılarımızın hepsini köy camilerinde yapıyorduk. Camiler toplantıların merkezi olmuştu. Zaten ilk süreçlerde Hz. Muhammed de camileri toplumun sorunlarını çözmek için kullanmamış mıydı? Biz de farkında olmadan camileri o amaçla kullanıyorduk. Eylem toplantısından sonra girdiğimiz köylerden biri de Dêrşev köyüydü. Bu köy Gabar'daki en büyük köylerdendir. Yaklaşık beş yüz hanelik köydür. Okulu, sağlık ocağı, camisi olan bir köydü. Köye yaklaşık yüz arkadaş kaçır gittik. Arkadaşlar köy ağasıyla görüşerek toplantı yapmak için geldiğimizi söylediler. Adam hiç itiraz etmeden, ne yapmak istiyorsak yapabileceğimizi söyledi. Kısa bir süre içinde halk camide toplandı. Halk camide toplanınca gövde gösterisi amacıyla arkadaşlar caminin önündeki küçük alanda önce içtima aldı. Ardından bazı arkadaşlar güvenlik için çıktı, bazıları köyün çeşitli yerlerine konumlandırıldı, bazıları da toplantı yapmak için camiye girdi. Kadınlar için toplantı yapan kadın arkadaşlar da kadınların toplandığı eve doğru gitti. Bunlara dağlılar denir. Çok fazla yaylaya çıkıp inmiyorlar. Yine kentle ilişkileri hemen hemen yok denecek kadardır. İhtiyaçları için köyden birkaç kişi kasabaya inip çıkıyordu o kadar. Onun dışında kente, kasabaya onlardan kimse inmiyordu. Bir coğrafik harikadır. Köyde yüzlerce çeşme var. Ekilecek tarlaları kendi elleriyle yapmışlar. Zaten

düz, ovalık yer yok tarla için. Köyün çevresindeki kayaların üzerine kırmızı toprak getirip dağıtarak bostan yerlerini yapmışlar. Yine her yeri meyve ağaçlarıyla doluydu. Yani alandaki üç ağaçtan biri meyve ağacıydı. Köyü kuranlar, o denli büyük bir emek harcamıştı o köy için. Yani her şeyleri emek kokan bir yerdi. Gece yarısına kadar köyde kaldık. Çünkü o karakol baskınından sonra artık alanda neredeyse düşman kalmadı gibi. Alanda denetim tamamen bizim elimize geçti. Çünkü bahar başından beri onlarca karakol, tepeye yönelik eylemler olmuştu. Eylemlerim çoğu da başarılı olmuştu. Bu yüzden düşman birçok karakolu boşaltmak zorunda kalmıştı. Bu da alanın tamamen açılması ve denetimimize geçmesi demekti.

O gece, geç saatte köyden çıktıktan sonra köyün hemen arkasındaki uzun ve güzel sırta kendimizi verdik. O sırt Dêrşev köyü ile Karnê köyü arasındaki bir sırttır. Bu sırt oradan uzayıp Basret suyuna kadar geliyor. O gün orada kaldık. Ama hava çok soğuktu. Her manga kendine büyük bir ateş yaktı. Yakılan ateşler orayı bir kent görünümüne çevirdi. Bulunduğumuz yer Gabar TRT'sinden de görünüyordu. Ama düşman yediği darbelerden ötürü artık çok fazla üstümüze gelemiyordu. Akşam daha hava tam kararmadan Karnê köyüne girdik. Karnê köyünde de daha önce karakol vardı. 90'lı yıllarda bir kere bıraktılar. '92 yılında yeniden düşman gelip girdi. Ama bu kez çok miktarda güçle gelmişti. Arkadaşlar Bülçüna eyleminden önce o karakola yönelik büyük bir eylem gerçekleştirmişti. O yüzden karakol yeniden boşaltılmıştı. Köylüler arkadaşların yöneliminden ötürü o karakolda yedi askerin delirdiğini söylüyorlardı. Burada köylüler de arkadaşlara yabancı değildi. Ama ilk defa arkadaşlar gidip evlerine oturuyor, onlarla toplantı yapıyordu. Her eve arkadaş gidecek şekilde köyün içine dağıldık. Orada da toplantımızı yaptık. Gücümüz oranında propaganda yaptık. Kadın arkadaşlardan ben vardım, daha sonra Dersim'de şehit düşen Rojin arkadaş vardı, bir de adını hatırlayamadığım bir kadın arkadaş daha vardı. Biz Çıray gücü köyün üst tarafındaki evlere yerleşmiştik. O köyden artık ayrılıp alanımıza gitmeyi düşünüyorduk.

O gece oradan ayrılıp alanımıza gitmeyi düşünüyorduk. Planlamamız bu yönlüydü. O sırada arkadaşlardan, "Cizre tarafından pan-

zerler geliyor,” diye bir haber geldi. Bir yol Cizre’den gelip Basret’e kadar gidiyordu. Bu yol bulunduğumuz köyün içinden geçiyordu. Yol, bulunduğumuz evlerin yakınından geçiyordu. Köye girerken güvenliğimizi alıyorduk. Orada Deriyê Spi diye çok yüksek bir yer var, güvenlik için arkadaşlar oraya çıkarılmıştı. Güvenlik için oraya çıkarılan grup RPG-7’den BKC’ye kadar ağır silahları alarak pusu atmışlardı. Zaten düşman geliyor diye haber veren de bu arkadaşlardı. Ama panzerler geliyor diye değil de araba farlarının ışıkları var, köye doğru geliyor, düşman olabilir diye haber vermişler. Bu bilgi bize ulaşana kadar panzer olmuştu. Rojhat arkadaş, bir arkadaşı bizi alıp onun yanına götürmek için göndermişti. Arkadaşa yolun üzerinde beklediğini söylemişlerdi.

Durmadan yağmur yağıyor. Göz gözü görmüyor. Kapkaranlık bir gece vaktiydi. Hızla evden çıkıp Deriyê Spi’ye ulaşmak için yürüdük. Oradaki pusu grubuna yardım etmek için ve bir de gelecek düşmanın yolunu kesmek için o tarafa gittik. Yerimize ulaştık. Pusu atıp beklemeye başladık. Bir süre geçti ama gelen olmadı. Bir süre daha bekleyip bir şey olmadığını anlayınca, kendimizi bırakıp alanımıza gitmek için yolumuza devam ettik. Orası, alanımıza gitmek için çok uzak değildi. Yolumuz daha da yakınlaşıyordu. Oradan birkaç saat yürüdükten sonra Geliyê Gordila’ya ulaşırdık. Geliyê Gordila bir alanın genel ismiydi. Orada, kendi içinde ayrı isimlerle tanınan noktalarımız vardı. İlk ulaşacağımız yer Memiroka adında bir köydü. Normalde bulunduğumuz yerden oraya ulaşmak için en fazla bir saat kadar yürümemiz gerekiyordu. Ama üç saatte zar zor ulaşabildik. Yolun çamur oluşu, gecenin zifiri karanlık olması yol almamızı engelliyordu. Köye ulaştık. Yağmur yağmaya devam ediyor. Her yer hâlâ zifiri karanlık bir gecenin hükmü altındadır. Birim birim evlere dağıldık.

Köyün çoğu milislik yapıyordu. Bizim gittiğimiz evde bir milisin eviydi. Gecenin o saatinde oraya gidişimize şaşırıp kaldılar. “Bu vakitte nereden geliyorsunuz heval Rojhat,” dediler. Tabi alelacele soba yakmaya başladılar. Rojhat arkadaş durumu anlattı. Milis bir şey olmadığını söyleyince kendimizi kurutmak istedik. Ama giysilerimizde kurutulacak bir şey kalmamıştı. Çünkü her ye-

rimizden su akıyordu. Birim olarak dağıldığımız evlerde kendimizi kuruttuk. Çünkü oradan sonra noktamıza az kalmıştı. Bir iki saat kadar kendimizi orada kuruttuktan sonra kalkıp noktamıza gittik. Başarılı geçen bir eylemden sonra noktada kalan arkadaşlar bizi büyük bir sevinç ve mutlulukla karşıladılar. Ertesi gün ve günlerde bölgemizdeki normal çalışmalarımıza başladık...

Çiçek Gabar (Kiçi)

(Bu eylemde yer alıp daha sonra şehit düşen arkadaşların isimleri şöyle; Halil, '96 yılında Garzan eyalet yürütmesindeyken şehit düştü; Pale, Mava Çiyayê Suskê'de bölük komutanıyken şehit düştü; Çekdar, '97 yılında Gabar'da şehit düştü; Sinan, '94 yılında Çêlika Ber Avê karakolu eyleminde şehit düştü; Bargiran Kiçi, hâlâmın oğluydu. Sinan arkadaşla birlikte şehit düştü; Rêzan, Apê Musa'nın yakın akrabasıydı. '93 yılında Bülçüna tepesine yönelik gerçekleştirilen bir başka eylemde şehit düştü; Besê Cizre, '89 katılımlı, '97 yılında şehit düştü.)

Gerillanın Mantığa Sığmayan Çözümleri

Günlerin anlam deryasına aktığı yerdı gerilla alanları. Her darlığın sonunda, her çıkmazın ardında yol açan, umut veren gerilla yürüyüşleri vardır. Tarihin imbiğinden damla damla akan gerçeğin kendisiydi hareketimizde ve gerilla yürüyüşünde can bulan. Hakikat bizim yol aldığımız kendi özümüzdü ve hakikattin güzelliğini zaman eskitememişti. Kapılar sürekli o özümüze giden yollara gidiyordu durmadan. İşte gerilla da bizim kendi hakikatimize yol aldığımız kapıların en büyüğüdü. O nedenle kadın-erkek, çocuk-yaşlı yol alıyorduk dağlarda. Bu yürüyüşümüzle kapanmış hayallerin kapısını aralıyor, olmazlarda olurları yaratıyorduk

Gerilla resimleri tehdite dönüşünce

Yıl 1998. Mevsim bahar. Aylardan ise Mart. Newroz'a yakın günlerdi. GAP'taydık. GAP eskiden kendi başına bir eyaletti. Daha sonra bölge oldu.

O kıştan önce hatıra olsun diye sonbaharda resimler çekti-miştik. Daha sonra o negatifleri şehre gönderip resimlerini çıkarttık. Daha bahar gelmeden noktadan ayrıldık ve iki ay gibi bir süre sonra aynı noktaya geri döndük. Meğer çektiğimiz resimlerin kopyaları düşmanın eline geçmiş, ayrıca nokta da iki senedir kullanılıyordu. Noktamızın olduğu vadi çok dardı. Vadinin kaldığımız yerinden ovaya kırk dakikada ancak ulaşılabilirdi. GAP coğrafyası genelde uzun silsileler biçimindedir. Bizim bulunduğumuz yerin silsilesi Mardin'den başlayıp Karacadağ'a kadar varan bir silsiledir, bazen düz de oluyor, yani her yeri dağlık değildi.

Noktaya varmamızdan bir gün sonra düşmanın bir takımılık gücü geldi, bir süre kaldıktan sonra geri gitti. Düşman gücü alana girdiği

an onu fark ettik. Ne yapmak istediğini anlamaya çalıştık. Ancak ne yapmak istediklerini anlamadık, yani niçin geldiklerini ve neden çok kalmadan geri döndüklerini kestiremedik. Biz noktada çekilmiş hatıra resimlerinin ele geçtiğini bilmiyoruz, görüntü de vermediğimiz için noktamıza yönelik bir keşif olduğunu hiç düşünmedik.

Ben de oradaki arkadaşların yanına o akşam varmıştım ve alana da çok fazla hakim değildim.

O akşam da orada kalacaktık ve oranın suyu da noktadan iki saat kadar uzaktaydı. Ben o gece suya giden grubun içindeydim, bir arkadaşla birlikte suya gidecektik. O alanın her yerinde su yok, bazı yerlerinde çeşme bile yok ama kuyular var, bazı yerlerde o da yok ve çok uzaklardan su getirmek zorundaydık. Bir önceki gün askerlerin geliş ve gidişleri beni rahatsız etmişti ve ben suya gidecektim. İçimden, heval yerimizi değiştirelim demek geçti ama yapamadım. Çünkü göreve gidecektim. Olur da bazı arkadaşların kafasında, göreve gitmek istemediğinden nokta değiştirmemizi istiyor, gibi bir düşünce oluşabilir dedim kendi kendime. Yani öyle söyleyen falan da yoktu ama ben göreve gideceğim için gurur meselesi yaptım ve arkadaşlara söylemedim. O akşam karanlığın basmasıyla birlikte ben ve bir arkadaş su getirmek için yola çıktık. Orada bizimle bulunan heval Sedat ve Zeki bölge yönetiminde yer alıyorlardı. Biz görevden saat on ikiye doğru geri döndük, çok yorgun olduğumuz için o arkadaşlarla sohbet edemedik. Sohbet-siz, yorgun argın bir şekilde uyuduk. Biraz sohbet etseydik yorgunluğumuz kalmazdı. Ama yapamadık.

Kaldığımız yerin kendisi çok sarp bir yer olduğu için düşman öyle kolay kolay giremezdi. Yani izler olmasa düşmanın orasını bulması mümkün değildi. Biz noktaya girerken bir eyleme gidercesine zorlanarak giriyorduk. Yani o denli sarp bir yerdir. Aşağısı uçurum, üstü çok sarp bir yerd. O yüzden yolu bilmeden oraya girmek imkansızdı. Sabah da erkenden kalktım, cihazı takip etmeye başladım. Etraf çok sisli olduğundan bir şey görünmüyordu. Ancak cihazı iyice dinleyince ilginç seslerin geldiğini fark ettim. Daha sonra oranın gücünden bir arkadaş, sesin yakın geldiğini

söyledim. Cihaz frekanslarının gösterdiğine göre ses çok yakındı ama sisten bir şey görünmüyordu. Ben arkadaşla biraz da çekine- rek böyle söyledim, arkadaş, “Yok,” dedi; “Sesler şehirden geli- yor.” Ben alanı güvenlik açısından fazla tanımıyordum, kendi içimden diyorum; vallahi ses çok yakın geliyor ve içimden bir şey- ler hissediyorum ama ifade edemiyorum. Yani gururluyum, arka- daşlara, düşmanın geldiğini hissediyorum diyemiyorum ama rahat da değildim. Ben öyle söyledikten yarım saat sonra bizim yirmi dakika uzağımızda olan noktamızda düşmanın hareketliliğini fark ettik. Sonra olayın gerçek yüzü netleşti, bunlar her yerde avcı kolu; operasyona çıkmışlardı. Biz böyle, orada sayılı arkadaşlardık, zaten bizim yerimize gelip belli olan yola bakıyorduk. Heval Sedat, düş- manın bizi gördüğünü söyledi.

Kaldığımız yer çok sarp olduğundan manga gibi bir yeri önce taşlarla kapatmışız, sonra da naylonla üstünü kapatıp kamufle et- miştik. Eğer tam karşıdan bakılırsa bir mağara görünümü veriyordu. Artık düşmanın bizim için geldiğini hepimiz anladık. Ne yapabiliriz gibisinden birbirimize birkaç saniyeliğine bakarken bir vadiden kur- şun sesi yükseldi. Bu kurşunu, askerlerle birlikte gelen kurucular- dan biri sıkıyordu.

Normalde korucu olmasa asker bizi görmezdi, bu mümkün de değildi. İşte o arada heval Zeki, “Biz dışarıya çıkacağız,” dedi. Ben o zaman kendimi tutamadım, “Nereye çıkacağız?” dedim. “Eğer çı- karsak, ki bizi görürler, değil silahlarla, sadece taşlarla bile olsa bizi param parça ederler,” dedim. “Bu noktaya inerken silahlarımızı bir- birimize vererek indik, şimdi nasıl buradan çıkacağız?” dedim. Ar- kadaşlar bir bana, bir de bulunduğumuz yere baktılar, yani sanırım dakikalar değil saniyeler geçmişti ki kalmaya karar verdiler. O nok- tada kaldık ama o noktadan eğer operasyon güçlüyse sağ çıkma şan- sımız sıfırın altındadır.

Durumun ciddiyetinden dolayı yanımızda bulunan bütün ör- gütsel dokümanları düşmanın eline geçmesin diye yaktık. Yanı- mızda sadece kurtulma ihtimali sıfırın altında olan para, bir telefon ve bir de cihaz bıraktık.

Artık oradan çıkışın olmadığını ve etrafımızın sarıldığını aleni bir şekilde biliyorduk. Bir ara arkadaşlar, diğer arkadaşlarla cihazla vedalaşalım dediler. Sonra iyice düşündükten sonra düşmanın bizi dinlediğini, eğer arkadaşlarımızla vedalaşırsak bunun düşmana moral vereceğini düşünerek bundan vazgeçtik. Operasyonun yoğunluğu bizim bulunduğumuz alana yönelikti. Durmadan oraya güç toplanıyordu.

Yavaş yavaş bizim bulunduğumuz yere doğru çıkmaya başlarken mevzilendik. Çünkü artık çatışma kaçınılmazdı. O ana kadar belki bizi görmemişler diyorlardı. Aslında biz gördüklerini baştan beri biliyorduk. Ama o durumlarda insan hep iyimser olur. Oysa savaşta en iyi şey, sonradan alınması gereken tedbirleri başta almaktır. Mevzilenme diyoruz ama öyle ciddi mevzilenilecek bir yer de yoktu. Sadece kaldığımız yerin önündeki birkaç metrelik yerdi mevzilendiğimiz alan. Manganın önündeki taşların hepsini de mevzi şeklinde önümüze dizdik. Daha sonra benimle birlikte bir arkadaş, bizim eskiden çay yaptığımız yere mevzilenilecek biçimde hemen kapının eşiğinde oturduk. Çok geçmeden düşman, teslim ol çağrısı yapmaya başladı. Birkaç dakikada bir durmadan çağrılarını tekrarlıyorlardı. Her zaman için yaşanan bir durum olmuştu ki, gerilla sayısı ne kadar olursa olsun düşman kolay kolay üstüne gidememişti. Çünkü o kadar cesaretleri yoktu. Bir de daha hangi ve ne kadar güç olduğumuzu tam anlamadıklarından dolayı biraz ağır davranıyorlar diye düşünüyorduk. “Kimsiniz, dışarı çıkın, ne istiyorsunuz?” diye bağırlıyorlardı.

Öyle çıplak gözle durduğun yerden bakınca tabi ki bizim hiçbir şeyimiz görünmüyor, bir çöp tenekesi vardı, onun da bazen içini dolduruyor sonra uzaklara götürüp döküyorduk. Onların bizi tanıma ve ne olduğunu anlama çabaları, bir korucunun kafasını bizden yana çıkarıp bakmasına kadar geçen bir süre devam etti. Korucu kafasını çıkardı çıkarmasına ama bizim de kurşunumuz sanki yılların imbiğinden geçmiş de zamanı gelmişçesine gidip onu

buldu. Bizim bulunduğumuz yer çok tehlikeli bir yerdi. Korucunun akıbeti böyle olunca onlar bir daha kafasını çıkarıp bize bakmaya cesaret edemediler. Ama belki onlarca silah bize doğru birden ateşlenmeye başladı. Ama mermiler bizi almıyordu.

Bulunduğumuz yere gelen yolun en fazla otuz metre kadarı görünüyor ötesi uçurum ve görünmüyordu. Üstümüze gelmeleri için o otuz metreyi bize görünmeden geçmeleri gerekiyordu ki, o uçurumda bu da imkansızdı. Yani yukardan kimse bizi görmüyor, aşağıdan da bir şey görünmüyordu. Teslim olun çağırısını bizi dışarı çıkarabilmek için yarım saat sonra tekrarladılar ve ardından, “Kim-siniz?” diye soruyorlardı. Asıl amaçları bizi konuşturmaktı, bunu biliyorduk. Bizden ses çıkmayınca yirmi otuza yakın roketi birden yeniden bizim tarafa attılar. Biz konuşmuyoruz. Gündüz olmasına rağmen gecenin sessizliğine bürünmüşüz, bu durum da onları daha çok korkutuyor. Onlar yoğun bombardımandan vazgeçmiyorlardı, bizim de yanımızda üstünde yemek pişirdiğimiz tüp vardı ve tehlike arz ediyordu artık. Ne olur ne olmaz, basınçta tüp patlayabilir onu dışarı atalım dedik. Tabi tüpü yakıp attık aşağıya doğru, meğer orada da asker varmış, bizim bundan haberimiz yoktu. Aşağıda askerler var ve biz tüpü atıktan sonra bize sadece sesleri geldi, yani onları aslında görmüyorduk. Biz onlara tüpü attık onlar da bağırmaya başladı, işte, “Mayın geliyor, kaçın,” diye çığlık atıyorlardı. Mayın sandıkları tüpü roketlerle vurdular.

Coğrafyanın dar olduğu yerler gerilla için çok elverişli değildir ve ilk hata son hatadır. Bu gibi coğrafyalarda çatışmaya giren her güç, ne olursa olsun ya teslim olmak zorunda kalmış yada direnerek sonuna kadar, yani imha olana kadar direnmişlerdir. Bizim için ihtimali sıfırın altında olan kurtuluş için de sonuna kadar direnmek kalmıştı. Biz tüpü aşağıya attık yanımızda patlamasın diye. Attığımız tüp bize en az bir saat kadar zaman kazandırdı.

Tüpü aşağıya doğru attıktan sonra bize yönelimler daha da çoğalmıştı. Ondandır kısa bir süre sonra teslim olun çağıruları yenilendi; bu sefer ellerinde kesin bilgi vardı. Bize çağırısı yaptıklarında artık teslim olma şartlarını da bize bildiriyorlar, hatta bize olanak sağ-

lamaya çalışıyorlardı. İşte diyorlar, size bir şey yapmayacağız, gelin, hatta kimi istiyorsanız koşullarınızı konuşmak için onu getiririz, valiyle bile konuşmak istiyorsanız getiririz diyorlardı. Yani size yaşam garantisi veriyoruz diyorlardı.

O arada yarım saat falan daha geçti, tabi ki bizden yine ses çıkmadı. Bize yaptıkları yoğun bir bombardımandan sonra yaşayıp yaşamadığımızı öğrenmek için bir ara verdiler. Ama kontrol ederek bunu anlayabilirlerdi. O yüzden bu sefer üstten, o uçurumlu yerden bir asker bırakmak istediler. Bulunduğumuz yer çok dar, her taraf uçurumdur, noktaya bir iki giriş vardır o da çok tehlikelidir. Bizden de ses çıkmayınca, bu sefer onlar bir askeri zorlayarak bizim noktamıza bırakmaya çalıştılar. Asker bizim bulunduğumuz yere inmek istemiyordu ve inmemek için de direniyor, sesleri bize de geliyordu. Ama onlar talimat zoruyla bir askeri zorla aşağıya gönderdiler. Benle o arkadaşın bulunduğu yerde küçük bir delik var ve biz gelenleri görüyoruz ama onlar sanıyorlar ki biz onları görmüyoruz. Bir de bizim bulunduğumuz yeri onlar mağara sanıyor, bilmiyorlar ki küçük bir manganın önündeki bir duvardır durduğumuz yer. Duvarın önünde de bir metre toprak ve üzerine çekilen naylon var. Yani böyle eski bir nokta olduğu için onlar mağara olarak düşünmüş olmalılar. Onun için de bizim onları görmediğimizi sanıyorlar ve asker kendini aşağıya bırakır bırakmaz ben de bombamı onun yanına fırlattım. Gelen asker bomba parçalarıyla beraber tüpün yuvarlandığı yere yuvarlandı. Bu görüntü, yani sonuç düşmanı daha da azgınlattırdı, çünkü onlar artık bizim yaşamadığımızı düşünmüşlerdi.

Ama o askeri vurmamız hâlâ yaşadığımızı anlamalarına neden oldu. Bu sefer tekrar yanlarında ne kadar roket varsa bize atmaya başladılar, o zaman benle bir arkadaş kapıda bekliyorduk. Ben yanımdaki arkadaşla birlikte yemek yaptığımız yerde mevzilenmiştik. Arka tarafta da heval Zeki, Sedat arkadaş onlar kalıyordu. Heval Zeki Önderlik sahasından gelmişti, yani daha önce sahada kalmıştı. Eğer yanılmıyorsam ikisi de Kızıltepeliydiler. Biz önde duran iki kişi o askeri vurunca yeni bir bombardımanla bize karşılık verdiler. Bu arada ben birkaç parça aldım, bir de vuruşların basınçları artık bizi

rahatsız ediyordu. Roketlerin parçaları bize isabet edemiyor fakat onlar direk kapıya vurmaya çalışıyorlardı. Parçalar daha çok dışarıya doğru gidiyor, içeriye doğru çok az parça geliyordu. Bu yoğun bombardıman içinde biraz dengemizi kaybettik ama hiçbir arkadaşta biz kapıdakiler dahil ciddi bir yaralanma durumu olmadı. Düşman ise hızından bir şey kaybetmeden vurmaya devam ediyordu. Öğle arasında beş dakika gibi bir zaman içinde bize yeniden çağrı yaptılar. Tabii bu seferki çağrıda sicillerimizi de okumaya başladılar. Zaten bize daha önce yoğun roketler vurulmuş, bir asker de uçurumdan gitmişti. Ondan sonra kimse bizim yanımıza inmeye cesaret edemiyor, korkudan yanımıza gelemiyorlardı.

O arada gittikçe biz zaman kazanmaya başladık. Bir de biz onlara hiç kendi sesimizle cevap vermeyince bu onları çok ama çok kızdırıyordu. Biz ise ancak gelenlerle çatışabiliyoruz, karşımızda öyle ciddi bir hedef yok, her yer uçurumdur. Derenin aşağısındaki düşmanı göremiyorduk, zaten karşımızdaki de görünmüyordu, bir de üstten sadece gelenleri görebiliyorsun. Yani sen içerdesin ve tek bir yeri görebiliyorsun, oradan da artık kimse gelmiyor, gelmeye cesaret edemiyordu.

Ama onlar bizden net bir görüntü almak için değişik yöntemleri kullanmaya devam ediyorlardı. Öğle arası çağırırlarla geçti, ondan sonra yine bizden bir görüntü yada bize ne olduğunu öğrenmek için bir şeyler yapmaya çalışıyorlardı. Bazen bizi kandırmak için bir taşı ipe bağlayıp sarkıtıyorlardı ama biz bu oyunlara gelmiyorduk. Kurtuluş yoksa bile sonuna kadar ilkeli bir şekilde direnecektik. Bazen de işte birbirlerine komut veriyorlar, "Aşağıya in; tamam komutanım; tak tak," sanki geliyormuş gibi yapıyorlardı ama gerçekte de biz onların yerlerinde saydıklarını, bizden görüntü almak için böyle ses çıkardıklarını anlıyorduk. Bazı askerler, "Komutanım bomba atalım," diyor, aslında bize ne olduğunu çok merak ediyorlar, aşağıya inemiyorlar ama öylece de duramıyorlardı. Sabahtan beri de yaptıkları her bombardıman sonrası büyük bir sessizlik çöküyordu oraya. Biz gecenin sessizliği olmuştuk, onlar içine dalmaktan korkuyorlardı ama çekip de

gidemiyorlardı. Her bombardıman sonrası yaptıkları gibi bizden bir tepki bekliyorlardı yine. Ama bizden ses çıkmıyordu. Askerler bizi kandırmak için, "İndim komutanım, iniyorum komutanım," seslerini yayıyorlardı ortalığa. Onlar bu sessizliğin karşısında çıldırıyorlardı ama başka bir şeyde yapamıyorlardı.

Derken bir asker daha zorla aşağıya gönderildi, biz ikinci bombayı da attık. O da aşağıya gitti. Bizi yine yoğun bir bombardımana tabi tuttular ama artık kimse inmeye cesaret edemiyor. Sessizlik almış başını gidiyor ve bu sessizlik sanki onları boğuyordu. Ben atıkları roketleri yüze kadar sayabildim, ne kadar cephane harcadıklarını hatırlamıyorum, yani yüzden sonrasını sayamadım. Sonra saatini tam hatırlamıyorum ama helikopter de geldi.

Bütün yollar kapatılsa bile...

Onların yönelimleri çoğaldıkça bizim de direnişimiz büyüyordu. Bizim yanımıza inmek bir mesele oldu onlar için. Bir de her inme denemelerinde darbe alınca onların cesaretleri daha çok kırılıyordu ve kullandıkları onca cephaneye rağmen aldıkları kesin bir sonuç yoktu. Yani bizden birilerini vurup vurmadıklarını bilmiyorlardı, bu bilinmezlik onlara ağır geliyordu. Ellerindeki bütün tekniği sınırsız bir şekilde kullanmış ama sonuç almamışlardı; sonuç ne bilmiyorlardı. Bir deliğe sıkışıp kalmış bir grupla baş edemediklerini kabul edemiyorlardı kendilerine. Biz kobra sesini duyunca artık tamam dedik, gerçekten de kobra karşıdan vurursa yani vurabilse iki dakikalık iştir bizim yerimizi havaya uçurmak. Karşımızdan bize iki roket vursa hiçbir tedbirimiz yok, biz biliyoruz ki mangadayız, onlar her ne kadar mağara sansalar da biz mangada olduduğumuzu çok iyi biliyoruz ve bu iyi değildi. Yerimiz kobra saldırısına dayanamaz, dayanmaz onu biliyoruz. Ama bunu onlar bilmiyor. Çünkü bizi mangada değil de mağarada sanıyorlar. O arada helikopter indirme yaptı, sonra hâlâ tam anlamadığımız, yukarıdan üstümüze yakıcı bir madde döktüler. Üstümüze atıkları madde yakıcıydı, onu üstümüze döktüler yukar-

dan. Onlar üstten yakıcı madde döktüklerinde, üstümüze bayıltıcı ilaç yada zehirli gaz döküyorlar diyordum kendi kendime. Yakıcı olduğunu da görünce artık kurtuluş kalmadı, bunlar kimyasal at-tılar dedik. Önümüzdeki bir metre topraktan duvar vardı, üstün-deki naylon eridi, duvarımız da açığa çıktı. Ama o ateş sönmedi, sürekli yanan bir alev halini aldı. Onlar bilmiyorlardı ama bu bizim için bir avantaja dönüştü. Bir de ateşin sönmediğini görünce ateşi içeriye de attılar. Bizim yanımızda, akşamdan getirip kullanmaya fırsat bulamadığımız suyumuz vardı. Kullanmaya zaman bulama-dığımız suyla içerdeki ateşi söndürdük. Zaman bize o kadar zor-layıcı saniyeleri yaşattıktan, boğazımıza dayanan anlar geçirdikten sonra nefes alıyorduk yavaş yavaş.

Öğleden sonra, yani bir süre sonra vadinin bizim bulundu-ğumuz tarafına gölge düşmeye başladı. Noktamız öğleden sonra gölge oluyordu. Bir de noktamızda öyle uçurumlarda büyük ama çok büyük ağaçlar vardı, onların hepsi yandı ve kül oldu. Ateşin uzun süreli yanışı bizim için iyi oldu. Yani biz dumanın ve alevle-rin içinde nefes alıyorduk. Beynimi yokluyordum, daha önce hiç-bir yerde ateşten ve dumandan kalkanlar duymamıştım. Kendi kendime, biraz gülümseyerek arkadaşlara baktım ve içimden dedim ki bunu da yazmak bize düşmüş herhalde. Avantaj o ateşi ve o ateş akşama kadar sürdü. Arada roketler geliyor ama bize tam isabetli bir şekilde vuramıyorlar. Artık etrafımızda da duman ol-duğu için bilmiyorlar önümüzde küçücük bir duvar kalmış. Ateşle birlikte sanki gece bize yetişmek istercesine zaman hızla akıp git-meye başladı. Akşamın serinliğiyle birlikte gecenin yaklaştığını du-yumsayan düşlerimiz, çıkış yollarının da arayışına durdu.

Gece ve gerillanın birleşmesine artık ramak kalmıştı. Saat üç dörtten sonra artık nasıl çıkacağız sözcükleri can bulmaya başladı. Önce oradan nasıl çıkacağız, çıkmamız gerekiyor tartışmalarını yürüttük. Yaşanan bu dakikaları, bu dakikaların içindeki dönü-şümleri yaşamakla anlatmak çok zor, yani bir insanın seni öldür-mek üzere elini boğazına dayadığı ve gözlerinin kaymaya başladığı bir anda elinin gevşemesi gibi bir şey. O zaman sen aslında gözle-

rini, bedenini sonsuz karanlığa teslim etmek üzereyken, aydınlık yeniden dayanıyor gözkapaklarına. Yaşamın aydınlığı bize karanlıkla gelmişti. Şimdi bile düşünüyorum da bir insanın oradan silahsız bile çıkması çok zor. Yandan, yanımıza gelen bir yol var, o da çok sarptı ve düşman o yolun da üstüne dikenli çalılıklar bırakmıştı. O çalılıkların üzerine de taş koyuyorlar. Yani askerler de kendilerince akşam biz yerimizden başka bir yere gitmeyelim diye tedbirlerini alıyorlar. Ama karanlığın her damlası yani gecenin her anı üstümüze bir damla gün ışığı gibi düşüyor ve diriltiyordu kurtuluş umutlarımızı. Onlar ise artık o gün noktamıza giremeyeceklerini anladıkları için, yarına bıraktılar bizi ele geçirmeyi.

Düşman akşamla birlikte geniş tedbirlerini aldıktan sonra dinlenmeye çekildi. Bu arada biz de onları cihazla takip ediyoruz. Kırk dakikalık aşağımıza panzer getirdiler, yani oralara traktör yolları geliyordu, onlar da o yollardan panzeri getirmişlerdi. Biz cihazı da kulaklıkla dinliyoruz, sigara ise hiç içmiyoruz, hani bizim yaşadığımızı anlamasınlar diye öyle tedbir alıyoruz. Panzer de aşağımıza geldi ve projektörünü noktamıza doğru verdi, zaten her yer uçurum. Biz de etrafımızı iyi göremiyoruz. Sadece her yerin tutulduğunu biliyoruz ama onların mevzilerini, yani mevzilendikleri yerleri tam bilmiyor ve göremiyoruz. Biz sadece geceyle gelen umutlarla birlikte tahminler yürütüyoruz ve anlıyoruz ki çemberdeyiz. Ama kaç çember yada ne kadar asker olduğunu bilmiyoruz. Akşamı düşünmeye başladığımızdan beri mutlaka bir arkadaşı buradan çıkarmalı ve durumumuzdan arkadaşları haberdar edebilmeliyiz diyorduk. Tek derdimiz, yaşadığımız olayın nasıl yaşandığının, nasıl direndiğimizin arkadaşlar tarafından bilinmesidir. O yüzden bir arkadaş buradan mutlaka sağ kurtulmalıdır diyoruz.

Akşam olunca, hangimizin önce dışarıya çıkacağı tartışmaları başladı. Alanı tanımıyordum. Oraya planlama için gitmişim. Şimdi orada araziye hakim olamadığımdan, fazla öncelik sahibi değildim. Sedat arkadaş vardı zaten onunla beraber oraya gitmiştik, o da oranın yönetiminde yer alıyordu. Hatta ben ona, “Heval Sedat biz o kadar Botan’da kalmışız biraz imkanlarımızı kullanalım,” diye bir espri de yaptım.

“Arkadaşlar, biraz daha bekleyelim. Bizden ses çıkmayınca hepimizin vurulduğunu düşünüp yatabilirler, bizden bu durumdan faydalanın çıkabiliriz,” denildi. O yüzden bir süre daha bekleyelim dedik. Saat dokuza kadar bekledik. Arkadaşlar beni çıkarmayı düşündüler. Oranın bölge sorumlusu Zeki arkadaş, bana baktı ve “Sen alanı tanımıyorsun, fazla zaman kaybetmeden buradan çık-sak daha iyi olur. Önümüzde uzun bir gece var ve daha nelerle karşılaşacağımızı bilmiyoruz,” dedi. Daha deliğin içindeyiz, ama biz cihazdan onları takip ediyoruz. Aslında onları takip ederken yoldaşlarımızın sesini duyma umudunu da büyütüyoruz içimizde.

Saat dokuzu biraz geçince bir ara yaptıkları muhaberede, “Askerler uyuyor, artık çok yorulmuşlar onları değiştirseniz iyi olur,” dediler. Biz bunu duyunca, zamanı geldi artık bir girişim yapalım dedik. Girişim yapalım ama o uçurumun dibinde kimse duramıyor, yani yüz metre uzakta falan bomba mesafesinden kendilerine mevziler yapmışlar. İlk girişimi ben yaptım. Çok dikkatli ve yavaş yavaş çıkıyorum. Üst tarafa baktım, ya gece dürbünüydü yada termaldi tam hatırlamıyorum ama görüntü alan bir cihaz olduğunu fark ettim. Yarı çıkmış bir haldeyken dönüp arkadaşlara, “Üst tarafımızda bir şey var,” dedim. Askeri de görüyoruz, aramızda yirmi yada on beş metre ya var ya yok. Geri indim. İçimden, acaba arkadaşlar paniklediğimi falan mı sanıyorlar diye geçirdim. Ama arkadaşlarda öyle bir yaklaşım yoktu. Bir süre daha bekledik. Öyle bir vakte geldik ki o saatten sonra ne olursa olsun orada daha fazla kalamazdık. Çıkmanız gerekiyordu. Başka bir çaremiz de yoktu.

Yine dışarı çıkmak için ikinci ve yeni girişimde bulunmamı istedi arkadaşlar. Ben daha tam dışarı çıkmadan yoğun bir şekilde tarama yapmaya başladılar. Üst tarafımızdaki mevziden tarama yapıldığını fark ettim. O mevziinin sürekli tarama yapılabilmesi için sürekli bizi görmesi gerekiyordu. Onun için de sürekli aşağıya kafalarını eğmeleri gerekiyordu. Taramadan sonra bombalar peş peşe gelmeye başladı. Ben kendimi içeri attım ama bu kez mermilerin yerine yağmur gibi bombalar gelmeye başlamıştı. Ama herhangi bir yara almadım. Gündüz bir iki tane ufak parça almıştım o kadar.

Tabii bu durumda, hâlâ yaşadığımızı anladılar. Ondan sonra ci-hazlarının hepsi devreye girdi. “Hâlâ yaşayanlar var,” diye birbirle-rini anons yaptılar. Ayrıca çıkmaya çalıştığımızı, bunu göre tedbirlerini almalarını birbirlerine duyuruyorlardı. Ancak bu ikinci girişimde onların bir açığını yakaladım. Onların bizi tam görmesi için kafalarını iyice sarkıtmaları gerekiyordu. Bizden bir arkadaş ta-rama yapsa onlar arkaya doğru kaçmak zorundaydılar. Bu durum da dışarıya çıkmak kolay olurdu. O yüzden heval Sedat’a, “Sen on-ları tara ben kendimi dışarıya atayım,” dedim. O, silahın namlusunu çıkardı oraları taradı, o arada on saniye falan bir ara giriyor. Belki on saniye de değil, onlar kendilerini arka tarafa atar atmaz ben de kendimi dışarıya attım. Normalde oraya insan kendisini atamaz da, mecburiyetten, başka çaremiz olmadığı için kendimi dışarı attım. Yani uçurumdur, böyle derece derece iniyorsun ama yer çok kötü. O sırada yine yağmur gibi bombalar gelmeye başladı.

Normalde kendi hayatımı kurtarmak için kendimi orada tu-tamam. Ama arkadaşlarımın hayatını kurtarabilmek için orada bombaların duramadığı, sadece pimlerin durabildiği o uçurumda arkadaşlarımı savunmak için kaldım. O bombalar yoğunca aşağıya gidiyor, bizim için bu da önemli. Anladık ki askerler aşağıda yok, yani böyle aşağıya çok bomba attıklarına göre mevziler görünüyor. İkincisi, her mevzide herkes kendisine ateş yakmış ısınıyordu. Sa-yımızı da netleştirdikleri için çok fazla korkmuyorlardı.

Dışarı çıktım, silahımın üstünde otuz mermi vardı, yani şarjö-rüm doluydu. Bize hakimiyet kurmaya çalışan mevziiyi taradım. Yani en etkili mevziiye şarjörümün yarısını boşalttım. Adamlar bilmiyorlar ben dışarıdan atıyorum, onlar hâlâ bizi içerden atış ya-pıyor sanıyorlar. Orada yarım saat kadar tek başıma kaldım, o süre içinde kimse gelmedi. Ben tarama yaptıktan sonra yapılan bom-bardımanda hiç kimseden ses çıkmadı, bu sessizlik yarım saat kadar sürdü. Yani o anlar öyle zor ki seslenmeye cesaret edemi-yorum, onlara bir şey olmuş olabilir diye. O durumda sen de ça-resiz kalıyorsun; beklemekten başka çaren yok. İçimden diyorum mutlaka yaşayan birileri kalmıştır, birileri kapıda da olsa, mutlaka

yaralı da olsa kalmıştır diyorum, daha doğrusu öyle olsun istiyorum. Arkadaşlardan birinin yaralı da olsa sesini duymak istiyorum. Ben böyle düşünürken baktım bir arkadaş geldi, büyük bir şaşkınlık ve heyecanla hemen diğer arkadaşların durumlarını sordum. Dedi ki, “Hiç sorun yok,” yani arkadaşların hepsi iyidir. İşte insanın yarasına merhem gibi gelen sözler; “Arkadaşların hepsi iyi, bir şey olmamış.” Bir saat içinde hepimiz o mangadan çıktık ama daha çemberden çıkmış değiliz.

Ama hepimiz o mangadan çıkmış ve dışarıdaydık. Düşman ısıldak da atıyordu, bazen gündüz kadar aydınlık oluyordu her yer. İşte o zaman mart ayıydı, daha yeni yeni yapraklar açılıyor, öyle sık ormanlıklar da yok. Ortaya bir de kamuflej sorunu çıkıyor. Yine de yoğun silahlar çalıştığı için artık onlar da karıştırdılar. Anladığım kadarıyla onlar dışarı çıktığımızı anlamadılar. Arkadaşlar da dışarıya çıktıktan sonra düşmana hiç ateş etmedim. Sanırım bir saat yada kırk beş dakika geçti. Böyle uçurumlarda dağcıların hâlâtlara tutunduğu gibi biz de tutunmuşuz kayalıklara. Ama bizim hâlâtlarımızı arkadaşlarımıza olan özlemimiz ve onları görme isteğimiz oluşturuyor. Öylece o yoldaş umutlarına kırk dakika gibi bir zaman tutunduk. Biz, onlar belki biraz sakinleşirler dedik. Ondan sonra oldukça yavaş ve mesafeli bir şekilde inmeye başladık. Aşağıya indik iniyoruz ama yol diktir ve taşlar yuvarlanıyor. Dedim ya, çatışma ortamında kalan bilir, yani sen o çatışma ortamından çıktıktan sonra bile iki güne kadar kulaklarında o sesler çınlar, bir türlü son bulmak bilmez. Şimdi düşmanın kulaklarında sürekli bizim ayak seslerimiz çınılıyordu. En azından o zaman çıkardığım sonuç oydu. Öyle nefes nefese ayağımızın altından kayan taşları ellerimize alarak o uçurumun dibine indik. Etrafta herkes kendi mevzisinde ateş yakmıştı, görüntüden anladığımız kadar bunlar bizim dışarı çıkabileceğimize hiç ihtimal vermemişlerdi.

Nasıl olsa biz orada onları bekleyen birer avdık. Onlar da kendi açılardan haklı sayılıyorlardı, orada yaşamak, oralardan geçmek gerçekten bambaşka bir şeydi. Onlar da kendilerine göre tedbir almışlardı. Ama gerilla taktiklerini ve yoldaşlığın umutlu çıkış yol-

larını tahmin edememişlerdi. Gerilla durur mu öyle? Mutlaka bir yolunu bulur kendini yoldaşlarına ulaştırır bir şekilde. Biz kayalığı aşınca düşman mevzilerini daha net bir şekilde gördük. Kendi aramızda, kalan o çemberleri nasıl aşacağımızı tartıştık. Çaresi yok bu gece kendimizi çemberden çıkarmamız gerekiyor. İki yüz metre kadar bir mesafeyi sürünerek gittik. Bir arada boşluk vardı, dedik oradan çıkalım, baktık orda da mevziler var, bir tek tankların altında ateş yoktu. Biz böyle tartışırken oraları tanıyan bir arkadaş, “Ben daha önce buralara depo için bakmıştım. Buradan yol veriyor, yol biraz kötüdür ama biz çıkabiliriz,” dedi. O arkadaşın öncülüğü eşliğinde kalan çemberleri de aştık. Giderken tartıştık, kendimizi yukarı vereceğiz, orada düşman her yeri tutmuş da olabilir ama biz çemberleri yaracağız; ne olursa olsun.

Yani bir kişi bile sağ kurtulsa yeterdir diyoruz artık. Herkes kendini önümüze çıkabilecek bir engelde fedai olmak için hazırlamıştı. Hatta bir bombamı daha öğlenden hazırlamıştım, pimini çekmişim ama üstünde hortum kalmıştı. Düşman gelmeyince o zaman yanımda öyle hazırda kaldı. O bombam öyle kalmıştı ve ben onu atamamıştım; nam-luya sürülmüş bir kurşun gibi yanımda taşıyordum.

Gece ve gerilla zamanları

Biz yine elimize bombalarımızı almış tepeye çıkıyoruz ve kesin onlarla iç içe gireceğiz diyoruz kendi kendimize. Tepeye çıktık, tabi mesafeli ve dikkatli bir şekilde gidiyoruz çünkü daha iki arkadaş aşağıdadır. Ateş kokusunu alıyoruz, etrafı da kontrol ettik bir şey bulamadık. Böyle yüz metre sonra kesin mevzi vardır diyoruz. Diğer arkadaşlar da yavaş yavaş geldiler, orda da böyle mesafeli gitmeye devam ettik. Kelimelerle bazen insan bir şeyleri ifade edemiyor. Her halde ölüm bir şeyi ifade etmiyor, orada öne çıkan biraz daha duygu oluyor, tabi ki ikisi de yarışıyor. Çıkmadan önce yaralanan olursa, kim olursa olsun kendini imha edecek diye konuşup karara bağladık. İçimden Çin seddi bile olsan, yani o kadar büyük bir engel bile olsan seni aşacağız diyorum.

Adım adım ilerlemiştik. Bazen yürüyerek, bazen de emekleyerek ilerlemiştik. Ama sonunda atılan bütün çemberleri yarıp çıkmıştık. Biz çemberden çıktıktan sonra o yaşadıklarımın sıcaklığını taşıyordum ve o, insan boğazını sıkın eli hâlâ boğazımda hissediyordum. Onun için heval Zeki, “Bunlar bize bu kadar çektiydiler, biz çemberden çıkmışken onlara arkadan vuralım.” Yani bu kadar tedbirden sonra bunu hayal bile edemezler. Ben de, “Onların hepsini uçurumdan atalım artık ne oluyorsa olsun,” dedim. Sonra arkadaşlar tedbirleri alma ve tüm arkadaşları düşünme açısından kabul etmediler. Daha aşıllacak çok yolumuz var dediler.

Ellerimiz tetikte yürüdük gecenin içine. O gecenin içinden tarihe akıyorduk. Biz, bireyden de öte bir halkın umutlarını yüklemiştik omuzlarınıza ve onlara sahip çıkmalıydık. Attığımız her adım karanlıktan aydınlığa yol alan bir tomurcuk, bir çocuk tebessümü demekti ülkemde, bunu biliyor ve bunun gururuyla yürüyorduk. Gerillanın önünde her zaman yeni başlangıçlar vardır. Attığı her adım yeni bir serüvene gebedir. Arkadaşlar düşmana karşı hırsını almadığını ve savaşmak istediğini görünce bana biraz da takılarak, “Bu attığımız ilk çemberdir, daha çatışmalara çok gireriz,” dediler. Sonra oturup bundan sonra ne yapalım diye tartıştık. Düşman dağlık yerlerin hepsini tutmuş, o yüzden biz de kendimizi ova taraflarına verelim dedik. Yani Kızıltepe taraflarına gitmeye karar verdik.

Biz o tepeye çıkarken saat bire geliyordu. Yaklaşık bir kilometrelik bir mesafedir. Ama dört saatte ancak çıkabilmiştik.

Arkadaşların gideceğiz dedikleri yer, yani Kızıltepe ovası bizim oralardı. Tabi ben alanı tanımıyorum, sivilken bir gitmişliğim vardı o kadar. Aradan çok zaman geçmiş, ben çocukluk yıllarımdan gerilla yıllarına adımlamışım artık. Bir zamanlar hoplara zıplaya girdiğim bu alanlara şimdi bir gerilla olarak giriyordum. Benim de anam oralı olduğu için oralara gitmişim. Yanımdaki bir başka arkadaş oraları biliyor, o bizi götürecekti. Ancak biz bulunduğumuz yerden ovaya inene kadar saat iki buçuk oldu.

Heval Zeki'ye, “Gideceğimiz yer buradan kaç saat çeker?” diye sordum. “Altı ile yedi saat kadar çekiyor,” diye cevap verdi. Saat

üç geliyordu. “Heval saat üç geliyor, bu saatte yola çıkarsak nasıl ulaşırsız oraya?” diye bir soru daha sordum. Heval Zeki, “Başka bir seçeneğimiz yok, saat kaç gelirse gelsin oraya gideceğiz. Olur da oraya ulaşmasak artık nereye kadar gidebilirsek gideriz,” dedi.

Bizim yanımızda öyle kayda değer erzak yada başka bir şey de yoktu. Yani yükümüz de yok. Biraz hızlı gidersek belki bir yere ulaşırız diyerek yola çıktık. Cihazda düşmanı takip ederek gidiyoruz. Hâlâ çemberden çıktığımızın farkına varmamışlardı. O yüzden bütün konuşmaları yarın bizi nasıl vuracaklarını, bizi oradan nasıl söküp çıkaracaklarını konuşuyorlardı. Aslında sözün doğrusu palavra atıyorlardı. Çünkü bir gün boyunca o delikte avuçlarının içinde gibiydik. İki korucu, iki asker dışında bizim bulunduğumuz yere gelmeye cesaret eden bile olmadı. Tabii o gelenler de vuruldular.

Düşmanı dinleyerek ve kendi kendimize onlarla alay ederek yürümeye devam ediyoruz. Biraz daha yürüdükten sonra yolu, yani ovayı bilen arkadaş, daha yolumuzun çok olduğunu söyledi. Arkadaş öyle söyleyince ovanın ortasında açık bir yerde kalacağımızı anladım. O sırada ovadaki ekinleri düşündüm. Çünkü içinde saklanabileceğimiz bir yerler bulmamız gerekiyordu. Ancak buğdaylar da daha tam boy atmamıştı. Yani insanın kendisini içinde saklayabileceği kadar boy atmamışlardı.

Oradan geçen İpekyolu var, o yol güney Kürdistan’a kadar geliyor. İpek yoluna bile daha varmış değildik. Daha yaklaşık bir saat kadar vardı. Normalde bulunduğumuz yerden o yola bir saat yok. Ancak yol çamur ve biraz da zorlanarak yürüdüğümüz için bir saatte varsaydık iyi idi. Bu arada hava da yavaş yavaş açılmaya başladı. Hava açıldıkça İpekyolu da görünmeye başladı. Heval Zeki, “Hava açıldı ama biz daha İpekyolu’na varmış değiliz,” dedim. “Doğru ama başka ne yapalım?” dedi. Ardından da, “Galiba yolu geçemeyeceğiz,” diye ekledi. Yolu geçseydik kendimizi biraz daha sağlama almış olurduk. Aslında yolu geçtikten sonra gitmeyi düşündüğümüz köye daha iki saat kadar bir yol kalıyordu. Ama yine de yolun öte tarafı daha iyi olurdu. Birkaç adım daha attıksan sonra Heval Zeki, “Artık nereye kadar gidebilirsek,” dedi sadece.

Biraz daha yürüdük. Kızarak, ufukların yerini aydınlık almaya başladı. Hava giderek açıldı. Ovanın tam ortasında kaldık. Newroz günüdür ve biz ovanın tam ortasında bir yerdeyiz.

Hem yorgunluktan dolayı hem de gece boyu yürüdüğümüz için tam nereye geldiğimizi bilmiyorduk. O ovada da çok azgın korucu köyleri var. Zaten bir gün önceki çatışmada iki tane de korucu vurulmuş. O yüzden çok duyarlı olmalıydık. Öyle olmasa bile gerillacılık tedbirlerini almamız gerekiyor. Çünkü bizde kural yaşamak, kuralsızlık imhaya gitmekti. Etrafı tanımak için biraz bakınca bir gün önce iki korucunun vurulduğu ve azgın olan korucu köyünün yanı başımızda olduğunu anladık. O bölgenin en kötü korucuları onlardır, aynı zamanda bizi görüp yerimizi düşmana ilk gösteren çeteler de onlardı. Yani o çetelerden olmasaydı o noktaya asker gelmezdi. İçinde sabahladığımız ovada yazın pamuk ekiyorlar, onun için her yerden sondajla su çekmişler. Onun için, yağmur yağsa da yağmasa da tarlalarda sulama yapılıyor. Ayrıca suların kanallarda durması için de on metreden daha derin kanallar açmışlar. Tek çaremiz bu kanalların içine mevzilenecek şekilde yerleşmekti. Biz de bu kanalların için ikişer ikişer mevzilenecek şekilde yerleştik. Bir de yanımızda hiçbir şey yoktu, bir tek, çatışmadan önce kefiyemi sırtıma bağladığım için kefiyem var ama hiçbir arkadaşın yanında bir şey yoktu. Öylece nöbetçimizi çıkardıktan sonra iki saat kadar dinlendik. Yani açtık, yorgunduk ama en çok da uykusuzluk ve yorgunluk bizi etkiliyordu. Yer ıslaktı ama bizim umurumuzda değildi çünkü biz arkadaşlarımızı yeniden görmeyi kesinleştirmiştik. Anaların payına düşen gözyaşının akmasına izin vermemiştik. Gerillayla gecenin buluştuğu yerde anaların payına gözyaşı değil umut düşmeliydi. Bu, gerillanın günlüğünde böyle yazar. Gerillalar karanlıktan alacakaranlığa, oradan da aydınlığa yol alır durmadan. O yüzden bu coğrafyanın yüzünde isyanlar hiç eksik olmamıştır.

Apocu gençler

Durduğumuz yer yaştı ve ilerleyen saatlere araba sesleri eklenince uyku tutmadı. Bir de sadece bir kefiyemiz var, uykuya dalan

arkadaşın üstüne atıyoruz. Uykuya dalıp uyanmak böyle dakikalar arasında gelip gidiyor. Hava soğuk yani artık iliklerimize kadar üşüyoruz, uyku da tutmuyor zaten. Uyandık. Bir de ne görelim, köyün ortasında bir bayrak sallanıyor. Anladık ki çatışmaya yakın bir köydür orası. Ama biz vurduğumuz korucuların o köyden olduğunu bilmiyoruz. Meğer bunlar işbirlikçi azgın korucularmış. Saat yediye doğru iki genç bizden yana tarlalara geldiler. Onlar tarla sulamaya mı geldi yoksa başka bir iş için mi geldiler tam hatırlamıyorum. Ama onlar tam bulduğumuz tarlanın içine, yani bulduğumuz yere geldiler. Biz de o kadar barut, ateş ve çamura bulaşmışız ki bizi ilk gördüklerinde çok ürkütdüler. Öyle bir süre donup bize baktıktan sonra normal insanlar olmadığımızı anladılar da bir türlü nasıl insanlar olduğumuzu çıkaramıyorlardı. Yağmur yağıyordu ama çok şiddetli değildi, yine de her yerimiz çamur içinde kalmıştı. Bir de alanlara elbise ulaştırma zorlukları olduğu için bizim de elbiselerimizin hepsi gerilla elbisesi değildi. Mesela heval Zeki'nin sadece yeleği gerilla yeleği idi. Pantolonu kadifeydi tabancası da vardı yani hazırda en sivilimiz oydu. Şimdi görevin hepsi ona düşüyordu. Heval Zeki tabancasını kaptığı gibi gençlerle sohbet etmeye gitti. Onlara arkadaş olduğunu söyledikten sonra gençlerden birinden küreği eline aldı, bunları güvenlik amaçlı yapıyordu. Yani gençler kaçmasın, bizi deşifre etmesin diye yapıyordu. O gençlerden biri on beş, diğeri on yedi yaşlarındaydı. Ama onlar bizim arkadaş olduğumuza inanmıyorlardı yani biz onları inandırana kadar çok zorlandılar. En son biri, "Heval askerler kendilerini bu kadar çamura batırmazlar," dedi. Yani arkadaş olduğumuza inandılar. Saat dokuzdu herhalde, tam emin değilim sekiz de olabilir; iki askeri arabanın geldiğini gördük.

Biz ilk önce paniğe girdik kendi kendimize, kurdun ağzından çıkıp aslanın ağzına girmişiz dedik. Bombalarımızı yeniden hazırlarken, "Kesin bunlar bizi takip ettiler," diyoruz birbirimize. Öyle hazırlık yapmaya çalışıyoruz ama bomba ve silahlarımız da bizim gibi çamur içindeler, çalışıp çalışmayacakları bile belli değildi. Ama biz yine de hazırlanıyorduk her olasılığa karşın. Bizim bulundu-

ğumuz kanalda su vardı ve arabadan inen asker o gençleri çağırırdı. Heval Zeki ve bir arkadaş daha o gençlerin yanındadır, biz de elimiz tetikte neler olacak diye bekliyoruz. Zeki arkadaş o gençlerden birini gönderdi arabanın yanına, askerler de bir şeyler sorduktan sonra yollarına devam ettiler. Askerler o alandaki boş bir köye, yani dağa doğru gidiyorlardı. Bu bizim için de iyiydi. Saat başı o gençler geliyor, “Heval hareket etmeyin siz görüntü veriyorsunuz,” diyorlardı. Bir taraftan da duygusal yaklaşıyorlar, bizi o halde görmek istemedikleri için yüzlerini çeviriyorlardı. Biz kendi aramızda tartışıp gençleri çağırdık ve onlara dedik ki, “Bizim üstümüzü örtün, öyle ikide bir gidip geliyorsunuz dikkat çekersiniz. Bir de biz izliyoruz düşman durmadan takviye istiyor.” Öyle üstümüzü kapattılar ama yanımızdan gitmediler. Öğleden sonra çok şiddetli bir yağmur başladı, artık kuru bir yerimiz kalmadı. Yapaçağımız bir şey de yok, en ufak bir görüntü çatışmaya neden olabiliyordu, yani beklemekten başka şansın yok. Gerillada bilinir, savaşta ilk hata son hattadır, en ufak bir dikkatsizliği kabul etmiyor savaş. Öyle yağmurun altında, çamurun içinde saatlerce yüz üstü bekledik hiç hareket etmeden. Öğleden sonra şiddetlenen yağmur, suyun yükselmesine neden oldu, biz böyle artık boğulmamak için kafamızı hareket ettiriyoruz. Biz orada sadece kendimizi değil bir de o iki genci düşünüyorduk. Gerilla nedensiz kayıplara asla izin vermiyordu, biz de veremezdik. Rahat hareket etmek için kendimizle birlikte o gençlerin hayatını tehlikeye atamazdık. Onun için gerekirse nefesimizi bile tutardık. Gerilla gerektiği zaman hareket eden değil miydi?

Kendimizi öyle akşama kadar tuttuk. Akşama doğru her yeri yoğun bir sis de kapladı. Biz artık hareket etmeye, daha doğrusu kendimize gelebilmek için uyuşan yanlarımızı açmaya çalıştık. Hem çok yorgun ve açız, bir o kadar da suyun içinde üşümüşüz. Düşman bizi o ovada aramıyordu, gidip bizi dağlarda arıyordu. Biz gençlerle vedalaşıp nereye gideceğimizi söylemeden gecenin gizemine karışmak için yola koyulduk. O bizi dağlarda ararken biz asfaltta gideceğimiz yere doğru yürümeye yeniden başladık. Hatta bir yerde

bir askeri araba geldi, üç kişi içindeydi ama onlar etraflarına dikkat etmiyorlardı çünkü onların hiç beklemediğı, ummadığı bir yerdedik. Böyle avcı kollu tek tük arabalar da geziyordu. Biz yine alanı tanıyan bir arkadaşın öne geçmesiyle yolumuza geceyle birlikte devam ettik. Bir yarım saat kadar daha yürüdükten sonra arkadaşlar İpekyolu'nu geçtiğimizi söylediler. Biz yürüdükçe karanlık koyulaşıyor, sis yoğunlaşıyordu. Aralık öyle bir hale geldi ki sen beş metre öteni bile göremiyorsun. Biz öyle üç dört saate yakın bir zaman yürüdükten sonra arkadaşlar kendi aralarında tartışmaya başladılar. Yolu şaşırmıştık, köye tek bir asfalt yol gidiyormuş, yani kaybolmuştuk gecenin ve o ovanın içinde. Asfaltın kenarından geçmişiz ve bunu fark edememişiz. Yolu şaşıncı da bir suyla karşılaştık, meğır şehrin kirli suyuymuş ve biz o suya vurmak zorunda kaldık. Biz sudan çıkıp da yürümeye devam ettikçe bizden yükselen kokuların da farkına vardık. Bir de heval Sedat'ın bir ayakkabısı düşmüştü ama o kesmeye söylemeden, öyle sorun çıkarmadan yola devam ediyordu. Bizden yükselen kokular yüzünden artık mesafeli de yürümek zorunda kalmıştık. Mecburiyetten mesafeli gidiyoruz, o kadar ki kötü kokuyoruz dördümüz.

Ama yürümeye devam ettik; geceyi ve sisleri aşarak. Bir de baktık ki apartmanların, arabaların olduğı yerden böyle on dakika kadar uzak bir yerdeyiz. Aceleyle etrafa bakındık, bir kulübe vardı hemen oraya girdik. Kulübeye baktık içi dolu tahta. O tahtaları yaktık ve ateşin alevleri tavana vuruyordu artık. Ateş ve gerilla, arkadaşlarımızın hasreti sarıyor bizi. Saat bir iki civarı olduğı için arabalar da fazla çalışmıyordu artık. Sessizlik ve ateşin ısısı geceyle birlikte yol alan özlemi büyütüyordu koynunda. İşte heval Sedat'ın ayakkabısı yok, aç, yorgunduk ama oralarda kalmak istemiyorduk. Yani arkadaşlarımızın hasreti çekiyordu bizi. Bir saat kadar ya dinlendik ya dinlenmedik yeniden düştük yollara. Öncümüz de artık kaygılanıyor. Yolu kaybetmişiz, tam nereye gidiyoruz bilmiyoruz ama arkadaşlara ulaşabilme umudu ayakkabısız, yorgun da olsak yürütüyordu bizi. Bir saat daha yürüdükten sonra karşımıza büyük bir köy çıktı, bu arada öncümüz bizimle kaygılarını da pay-

laşmayı unutmuyor tabi. Bütün bunların içinde bir de önümüze yeniden bir su çıktı ama bu sefer bir de köprüsü var suyun. Su köprünün altından gidiyor ama köprünün hemen üstünde projektörler var. Bizim de köye girmemiz için mecburen o köprüyü geçmemiz gerekiyor. Bir de gitmemiz gereken köy orası mıdır değil midir tam emin değiliz.

Kendimizi deşifre etmemek için yine suya vurduk. Sabah yaklaşıyor, hareket zamanımız azalıyordu. Yani bir şey olursa kendimizi yetiştirebileceğimiz hiçbir yer yok. Köye yakın bir yerde mola verdik ve sigaralarımızı içtik, ondan sonra ne yapabiliriz diye tartışmaya başladık. Hava yavaş yavaş aydınlandığı için etrafımıza bakıyor ve farklı şeyler söylüyorduk; çünkü herkesin aklına farklı bir şey geliyordu. Ben boş su tankerlerine girelim dedim. Heval Zeki hemen araya girerek, “Yarın çocuklar gelip tanklara baksalar ne yapacağız?” dedi. Sonra ortaklaşa tekrar ateş yaktığımız o kulübeye dönmeye karar verdik.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte oraya vardık. Kendi aramızda yaptığımız bir tartışmadan sonra bir arkadaşın gidip etrafta ne var ne yok, neredeyiz gibi soruları netleştirmesi için köye gitmesine karar verdik. Aslında yaptığımız çok tehlikeli bir şeydi ama bir şeyler de yapmamız gerekiyordu. Biz böyle tartışırken ben dışarı çıkıp etrafa bir daha baktım. Sonra bize çok da uzak olmayan bir ev gördüm. Hemen içeri girip arkadaşlara dedim ki, “Uzakta bir ev var, sanki burası asfalta yakın bence o eve girelim.” Ama evin dolu mu boş mu olduğunu tam bilmiyoruz. Heval Zeki yanına bir arkadaş alarak önden gitti. Ben ve Sedat arkadaş arkadaş kalmışız bunu hem herhangi bir durumda savunma yapabilmek için hem de heval Sedat’ın ayakkabısı olmadığı için yaptık. Ben ve heval Sedat durumumuzdan yakınıyorduk. İşte diyorduk ki Botan’da en zorlu yılları geçirdik, özellikle doksan dörtlü yılları oralarda geçirdik, çok zorlu süreçlerdi ama böyle halden düşmemiştik. İşte ağır silahlar falan, birbirimize takılıyoruz. Ben iyi hatırlıyorum böyle artık yürüyecek takat kalmadığı için iki adamlık yolda mola vermiştim. O sırada arkadaşlar bizi çağırdılar ve ev doludur dediler.

Yani giden arkadaşlardan biri geri dönüp bize ev doludur dedi. Yine ne yapalım diye oturup tartışmaya başladık. Ben, o zaman Çeçenistan taktiklerini deneyeceğiz dedim. Yani gidip kapıda bekleyeceğiz, bunlar sabah kapıyı açar açmaz biz içeriye gireceğiz, artık aile yurtsever ise değilse onları rehin alacağız, akşama kadar yani en azından kendimize gelene kadar orada kalınız. Biz kapının önüne gittik, hani yağmur için salon gibi bir şey yapıyorlar ya, kapının önünde ayakkabı ve yağmur için yaptıkları yere gittik. Oraya oturduk ama bana ilginç gelen bir şey vardı, oranın çok saldırgan bir köpeği vardı. Biz bunu sonradan fark ettik, çok azgındı ama orada bağlıydı ve hiç ses çıkarmıyordu. Evin sahibi bile sonradan hayretler içinde kalmıştı. Biz dört arkadaş öyle ayakkabıların içinde birbirimize yanaşarak oturduk. Düşündük eğer kapıyı çalsak, ki sabaha az kalmış birilerine telefon edebilirler, bu da güvenlik açısından beklenmedik olaylara neden olabilirdi. Eğer öyle bir şey olursa işimiz gerçekten kötü olurdu, o yüzden içeri girmek için onların kapıyı açmasını bekledik. Biz birbirimize yaslandığımız ve çok yorulduğumuz için neredeyse yatıyoruz. Hatta ben bir ara dalmıştım, sabah yoldan giden kamyonun yüksek sesiyle uyandım tekrardan. Etrafa baktım, benimle birlikte öylece arkadaşlar da artık sızmışlar yani. Arkadaşları uyandırdım, daha beş dakika geçmemişti ki biri kapıya geldi. Tedirgindik. O bize, “Kimsiniz?” diye sordu. Heval Zeki, “Dayê derî veke te me nas bikî.” (Ana kapıyı açarsan bizi tanırsın.) Biz böyle cevap verince o da, “Evin beyini çağırayım,” dedi. O ben evin beyini çağırayım deyince biz korktuk.

Yani şehir bize keleş mesafesi kadar uzaktır, çok değil. Bu, şehre telefon da edebilir diyorduk ki, ananın adam yani bey dediği oğlu kapıya geldi. Bey dediği de oğluydu, zaten iki çocuğu varmış, biri altı yaşlarında falan biri de on dört yaşlarındaydı. Ananın iki kızı ve iki oğlu vardı. Oğlu evin korumasıdır, silahı da var, normal av tüfeği. Ana samimiydi gerçekten öyle kötü bir şey de yoktu, kapıyı açtı. Kapıyı açar açmaz bizi gördü de, biz artık insan gö-

rüntüsünden çıkmıştık. Kaç gündür çamur, açlık, çatışma, yürüyüş bizi halden düşürmüştü ve şeklimiz de değişmişti. O ana, oğlu da orada, kızı ile birlikte herkes dönüp bize baktı. Ana çok soğukkanlıydı durumu hemen anladı ve bizi içeri aldı. Bu karışık geçen dakikalar içinde bize duygusal yaklaşılmaya başladılar. Bir yandan ağlıyor bir yandan da sitem ediyordu, bizi neden daha erken uyardırmadınız diyorlardı. Biz, onlara aslında çok yorgun olduğumuzu ama sizin nasıl bir aile olduğunuzu bilmediğimizden tedbirli davranmamız gerektiğini anlattık. Biz onlarla böyle kendi aramızda sohbet ediyoruz. Ama onlar durmuyorlardı tabi bir yandan bizimle sohbet ediyorlar, bir yandan bizim için kaldırdıkları sobalarını yeniden kurup yakıyorlardı. Dışarıdan bir insan gelirse hiçbir şeyi fark etmeyecek şekilde kendimizi değiştirdik. Biz silahlarımızı kendimize yakın tuttuk ama normal bir insan gelirse bir şey fark etmeyecek şekilde yaptık. Ananın çocukları hâlâ şaşkıncılar bazen ne yapacaklarını bile bilmiyorlardı. Biz onların umutlarıydık ve onlara çok yaklaşmıştık. Bizi nereye koyacaklarını, nasıl dokunacaklarını, nasıl sesleneceklerini bilemiyorlardı. Ana için gerçekten insan ne dese azdır. Ondan sonra da ben o alanda olduğum süre boyunca hep sordum. Yani o anaya sürekli selamlarımı gönderdim. Yine imkan buldukça, hâlâ da bir yol bulursam o ananın durumunu soruyorum. O ana bize çok emek verdi. Bizi kendi dört çocuğu gibi bağrına bastı. Kürdistan dağları bizi bir ana gibi kucaklamış, isyanımızı yükseltemize yardımcı olmuştu. O toprağın kadınları da kendi topraklarına çekmişlerdi ve bizi öyle kucaklıyor, bağrılarına basıyorlardı. Yorgunluk, yine bu duyguların yarattığı derinlikten olsa gerek soba yakıldıktan sonra arkadaşlar yattılar ama beni uyku tutmuyordu. Düşünüyordum, Kürdistan ve o toprağın bağrında büyüyen insanlar arasındaki doğal benzerliği. Cömertliği, sevgisi ne kadar da benziyordu birbirine. Beni uyku tutmayınca doğasında nöbetçi de oldum. Ertesi gün öğlen gibiydi biz hâlâ cihazı dinliyoruz.

Biz evde hem dinleniyor hem de arkadaşlarımıza yeniden ulaşmanın yollarını arıyoruz. Öğle gibi bizim çatışmaya girdiğimiz

noktadan büyük bir patlama sesi yükseldi ve yankısı bize kadar da geldi. Ovadan sesi duyduk. O çatışma yerinden uzak bir yerde ovada dinledik bu patlamayı. Bir de noktada ilk çatışmaya girdiğimiz zaman bizim diğer arkadaşlar da yani göreve gidenler de, eğer yanılmıyorsa şehirten geliyorlar, o zaman o gurubun sorumlusu heval Latif'ti, o da Suruçluydu. Daha sonra Gap'ta bir arkadaşla birlikte çatışmada şehit düştü. Biz noktadan çıkarken onlar da noktadan ışıldakların yükseldiğini görüyorlar. Onlar da bu sefer bizim imha olduğumuzu düşünerek noktaya gelmiyorlar. Kendi kendilerine diyorlar ki kesin kurtulan olmamıştır, eğer olmuşsa bile onu da sağ ele geçirmişlerdir. Bu arada biz kurmaya çalıştığımız cihaz bağlantısını kurduk. Biz arkadaşlarla bağlantı kurup hâlâ yaşadığımızı bildirdik ama heval Latif oradan sağ çıktığımızı inanmıyordu. Biz genele haber vermişiz ama bizim alan yönetimi hâlâ inanmıyor bizim sağ olduğumuza. Diyorlar ki her arkadaşın sesini cihazdan duyalım, ancak ondan sonra sizin sağ olduğunuza inanırız. Gerçekten bulunduğumuz yeri gören bizim oradan sağ kurtulacağımıza inanmaz. Biz kendimiz de, oradan kurtulmuşuz ama hâlâ oradan sağ çıktığımızı inanmıyoruz. Aslında bizi imkansızlıklar kurtardı diyebilirim. Mantıklı düşündüğün zaman tıkanma geliyor, çok mantıklı düşünsek aslında oradan çıkmamamız gerekiyordu, yani mantık öyle diyordu. Biz hepimiz cihazda tek tek konuştuk, o zaman bizim düşmanın eline geçmediğimize inandı alandaki arkadaşlarımız. Onlara da takılmadan geçemedik, ya dedik partiye tekmil verdik, onlar yaşadığımızı inanıyor ama siz inanmıyorsunuz. Öyle kendi aramızda birbirimize de takıldık.

İki üç gece o evde kaldık. Beş saat yürüdükten sonra ancak varmamız gereken köye vardık. Oraya gittik, arkadaşımızın akrabalarının evine gittik. Onlar da bize kaygılı bir şekilde bakıyorlardı, çatışmayı duymuş olmalılar. Akşam olunca kendimizi direk Derik tarafına verdik. Oraya gidiş de bir gecelik yol çekiyordu. Yani kendimizi sonunda ovadan kurtardık. Arkadaşlarımıza, dağlarımıza yeniden kavuştuk. Bunu kendi çabamız ve halkımızın emeğiyle başardık. GAP eskiden de kendi başına bir eyaletti. 1993 yılında beş

yüze yakın arkadaş orada kalıyordu, biliyorum. Daha sonra heval Sedat bir grup arkadaşın hayatını kurtarmak için bir arkadaşla birlikte kendilerini feda ederek şehit düştüler. Heval Sedat düşmanın bütün dikkatini kendi üstüne çekiyor, sığınaktaki arkadaşlar da anlıyorlar ve tekrar sığınağa girip üstlerini kapatıyorlar, onun için de onlara hiçbir şey olmuyor.

Mardin'de gücümüzün anlatmaya yetemeyeceği kadar çok olay yaşandı. Şimdi aklımda canlandırmaya çalışıyorum, her adımında başka kahramanlık destanları yatıyor. Heval Sedat, Ferhat gibi, arkadaşlarını kurtarmak için kendilerini feda etmekten çekinmeyen yürekler yatıyor oralarda. Çok iyi hatırlıyorum bir Mervan arkadaş vardı bölge sorumlusu, heval Bahoz vardı o da Kamışloluydu, o da eyalet yönetiminde yer alıyordu. Yine o grupta Şehit Felat vardı. Heval Mazlum vardı o da 20002'de Kerboran'da şehit düştü. Gerçekten anlatılması gereken çok olay var ama sanırım benim gücüm bu kadarını anlatmaya yetiyor. Ama o topraklarda anlatmaya gücümüzün yetmediği kadar çok kahramanlıklar yaşandı. Tüm zorluklarına rağmen yıkılmaz bir kale gibi yükseldi yoldaşlık sevgimiz ve halkımıza bağlılığımız. Olmazdan olurları yaratmak kolay olmadı, hele bir de her anını yaşayarak bunu gerçekleştirmek hiç kolay olmadı. Bir sözün, her anın her saniyesini böyle soluğuna yapışırçasına yaşamak ve yaşatmak için koşturmak gerillanın gerçeğinde gizlidir. Zaten gerillanın bu olmazlardan olurları yaratması değil midir bizi peşinden koşturan.

Mehmet Mardin

Berxê Min!*

Otuz yıldır sürdürülen gerilla mücadelesinde ve yaşamında ruhumuzu, benliğimizi etkileyen şey çok.. Devrimcilik dünyanın en ciddi işi, çünkü ateşten bir yaşam var. Yaşamı yeniden yaratma, insan sanatı çok önemli. İnsanı en derinden etkileyen ve zamanda ve ruhumuzda iz bırakan nokta arkadaşlık. Arkadaşlık, yoldaşlık özgürlükten bir derya gibi. Yüzmesini bilersen eğer. Çünkü yaşadığın her an'ın büyük bir efsanesi var ve bunu her an paylaşıyorsun. Kendi gerçeğin, toplum gerçeğin ve karşında seni yok etmeye çalışan düşman gerçeğin... Anlamlandıran insan büyük efsaneler çıkarabilir.

Bana göre dağlardaki her insan birer yıldız... Ve gökyüzündeki en parlak yıldızlar da bize ait...

Zaman bana, akışının bu dakikasında anlatıcı olma rolü biçti. Şimdi size Aziz'i anlatacağım.

Aziz onsekiz-ondokuz yaşlarında, insana yaşamın baharını anımsatan melek yüzlü bir genç. (Adı bu yüzden mi Aziz'di acaba?)

Bir aşk var; biri kadın biri erkek iki kişi arasında yaşanır. Kirli dünyamız onu kirletmiştir. Bu yüzden ömrü azdır. En güçlü duygu zannedilir. Uğruna ölümlere gidilir, hayatlar savrulur o gerçek sandığımız ama yalanlaştırılmış duygu için. Bu yolun gideni çok, mutlu olanı azdır.

Bir de aşk vardır; yaşamın tümüne, diğer aşkı da kapsayacak biçimde duyulan tutkudur. Yaşama ve ona dair olan her şeyi sevmektir. Üretmek, insanlık için, ismini bile bilmediğin insanlar için efsaneler yaratmaktır. Benim bu kadar yıllık dağlı geçmişimde anladığım şu: Toprak, su, dağların, gerilla yaşamının güzelliğine âşık olunabiliyor. Arkadaşlık ve yoldaşlık, gerillanın yaşam kültürü var

* Kuzum

ve bu iki insanı aşırp genelleşen aşkın içerisinde işte Aziz'deki yaşam aşkı ve yaşam sevgisi korkunçtu.

Bir gerillaydı, aynı zamanda bir komutandı. Düşünün, hayatı daha yeni tanımayı öğrenmiş bir insan dünyanın yükünü omuzluyordu. Ondaki bu yaşam aşkı ve sevgisi her anına ve bizim yaşamımızın her alanına yansırđı. Mesela biz közün başında otururken oradan geçiyorsa, ya bir espri yapıp kendini hissettirir, yada nasıl olduğumuzu sorup ilgisini yansıtırđı.

Yada şu ya bu nedenle, yada yaşadığımız zorlukların etkisiyle bir yoldaşın moralinde ufak bir düşme olsa; yanında göreceğı ilk insan olurdu Aziz... Sanırım, içinde bulunduğumuz yaşamı, aynı zamanda her yönüyle kendisine ait görüyordu. Normalde sadece kendi yaşam alanımıza giren olgulara dikkat kesiliriz ya, bu yaşam da sanki tümüyle ona aitti, bozulmasına, gerilemesine izin veremeyecek derecede hassas ve yapıcıydı. Bir de katıldığı her eylemden ödüllendirilerek dönerdi, başarırdı yani... Aşkıyla bağlantılıydı bu... Hiçbir şey, ne zorlu koşullarımız ne de ölüm kokan barutun gücü moralini bozabilirdi onun. Bilemiyorum, belki de Amedlilerin söylediğı gibi çaxtırmaz'dı.

Rojin, yani ben de, büyüme yıllarımı dağlarda geçirerek çocukluğumu; karanlık ve gri yaşamın bana reva görülen payına, isyanıma adanmıştım. Aziz'le ve diğer yüze yakın bir taburluk arkadaşla birlikteliğimiz bu temeldeydi. Kürdistan topraklarında savaşın ve vahşetin en doruk noktası olan '94 yılındaydık. Haa, unutmadan, bir de Rüstern vardı. İriyarı, zorlu koşullarda, hem beden hem ruh olarak kelimenin tam anlamıyla pişirdiğı cüsseli bir yoldaştı. Bu iriliğinden dolayı herhangi bir çatışmada yaralanma ihtimali olursa arkadaşların onu nasıl savaş alanından uzaklaştıracığı, en büyük kaygısıydı. Bunu kara kara düşünür ve bazen bu kaygısını bizimle paylaşırdı. Taburdaki tüm arkadaşlar gibi, heval Rüstern de Aziz'imiz konusunda hassastı. "Ondan önce gitmeliyim, onun gidişini görmeye dayanmam," derdi. Her eylem öncesi tüm arkadaşlarda olduğu gibi, heval Rüstern'le de onu birbirimize emanet eder, kendisini (Aziz'imizi) de dikkatli olması yönünde uyarırdık. İşte böyle, kendisini bizim yaşam sevincimiz haline getirmişti Aziz...

Doksanlı yılların başında, daha sonra içimizden kaçan Hogir denen adamın yanlış yaklaşımları ve uygulamaları sonucu Botan'daki Ala denilen vadide yaşayan bir aşiret; gerillaya, yani kendi kurtarıcısına düşman hale getirilmişti. Bu, en büyük yaramızdı. Aldığımız, sonradan iyileştirdiğimiz kurşun, hain şarapnel parçaları bile bu kadar acıtmazdı bizi.

Bu seferki hedefimiz Deştöke denen işgalci güç tarafından denetimde tutulup yönlendirilen ve bizim de eksikliklerimizden beslenen bir aşiretin de bağlı olduğu karakolu topraklarımızdan sürmek, ihaneti temizlemektir. Eylem iki koldan gerçekleştirilecekti. Ve bir kolun koordinesinde Aziz'imiz, diğerindeyse başka bir arkadaş yer alacaktı. Ben, yani Rojin tabur yönetimi tarafından ilk kolun yardımcılarında biri olarak düzenlenmiştim. Aziz eylemde bana yakın olacaktı, tabii bunun sorumluluğu da ağırdı. Her ne kadar o benim bir üstüm olsa bile.

Hava kendini yavaş yavaş koyu bir renge buladığında, son hazırlıklarımızı tamamlamış; mevzilere yaklaşmıştık. İri-ufak patlama sesleri heyecanımızı çoğaltıyordu, Aziz'e dikkat ediyordum. Nerede ne yapıyor diye... Karanlık bir düşman gibi aramıza girmiş onu görmemi engelliyor, bir taraftan eyleme katılırken diğer yanımla onu arıyordum. Hep dostumuz olan karanlığa farkında olmadan küfrediyordum. Belimdeki şarjörü kılıfından çıkarıp arkamda ayakta duran arkadaşlara vereyim derken, aniden bir şeyin yuvarlanıp bana çarparak aşağı doğru gittiğini görmüştüm. Bu durum muhtemelen bir arkadaşın yaralandığını ve kendisini tutamadığını gösteriyordu. Elimdekileri oraya bırakıp koşar adım peşinden gittim. Ne kadar hızlı gittiğimin farkında değilim, bir de baktım yaralı, gelip ayaklanmanın önünde durdu. Eğildim. Durduğumuz yer ormanın biraz açıldığı birkaç metrelik bir alandı, her zaman dostumuz olduğuna inandığım yıldızların hafif aydınlığında yüzüne baktım. İnanamıyordum!

Aziz'di bu... Yaşıyordu... Nereden geldiğini anlayamadığım, aynı vücudumda yayılan sızıya benzer; hafif bir kan sızıntısı görüyor-

dum vücudunda. Bedeninden mi geliyordu sızıntı, yoksa, yoksa kafasından mı? Bu kötü ihtimali hemencecik rahatlıkla kafamdan sildim. Hayır, ağır yaralanmış olamazdı.

“Rojin, heval Rojin,” diye zorlukla bana seslendi.

“Bu cihazı ve silahımı al...”

Bir taraftan onun söylediklerini yapmaya çalışırken, diğer taraftan bir şey olmayacağını, onu kurtaracağımızı, yarasının önemli olmadığını anlatmaya çalışıyordum. En büyük inancımız bu olmasını isterdim o anda...

Zorlukla ve inlemeyi anımsatan bir şekilde;

“Hayır, yine de.. Sanırım yaram ağır...”

Diretiyordum; “Bir şey olmayacak, kendini bırakma.”

Bu arada etrafa birçok arkadaş toplanmıştı. Cihazını, koşarken veya ani bir harekette düşmesin diye -çünkü böyle durumlar çok yaşıyordu- yeleşinin cebine dikmişti Aziz... Şimdi çoğalıp tüm elbiselerince emilen kanın içinde dikişleri nasıl açacağını, bir taraftan ona nasıl yardım edeceğimi düşünüyordum. Her şeyden önce o benim komutanımdı, onun söylediklerine öncelik vermek zorundaydım. Yeniden;

“Cihazı sökmen lazım... Dişlerinle kopar hadi...”

İçinde bulunduğu duruma rağmen kendisine hâkimiyetini koruyordu. İkircikli halimi görünce;

“Hadi, bir şey olmaz. Senin dişlerin keskindir. Belki kan da bulaşır. Bir şey olmaz.”

Biraz durduktan sonra; “Hem biz yoldaşız, birbirimizin kanı ağzımıza bulaşsa da normaldir,” dedi.

Ne yapabiliirdim ki?

Bu arada herkesi bir koşturmacadır başlamıştı. Çatışma alanından çıkaracaktık onu...

Dediği olmuştu, cihazın bulunduğu cebin dikişini dişlerimle sök-müş, ağzıma Aziz’in kanı dolmuştu. Gözlerimin karardığını hatırlıyorum. Birkaç dakika sonra kendime geldim. Aziz halen yaşıyordu. Bazen hiç konuşmuyor, bazen de gözlerini açıp etrafına toplanmış olan arkadaşlara vasiyet niteliğinde veya moral verici şeyler söylüyordu.

O anda nasıl olduğunu anlayamadan, birinin kendini bana çarpmasıyla iri cüssesini Aziz'in üzerine atması bir oldu;

"Berxe müin!"

Gelen Rüstem arkadaşı. O anda sadece o ve Aziz'imiz vardı. Rüstem arkadaş artık bir şey görmüyor, duymuyordu. Yüzünü Aziz'imizin kanlı boynuna görmüş durmadan aynı şeyleri tekrarlıyordu; "Berxe min! Berxe müin!"

Onun bilinç kaybına uğradığını düşündüm bir a... Zaten hiçbirimize bakmıyor, söylediklerimizi duymuyordu. Aziz, gülümüz artık bilincini yitirmişti. Yoğun kan kaybının kafasından geldiğini anlamamız çok sürmeyecekti.

Rüstem, Aziz'i kaldırıp kucaklayarak yürümeye başladı. Ne yaptığımızın çok da farkında olmayarak, sorgulamayarak, biraz da Rüstem arkadaşın kişiliğine saygımızdan biz de onun peşine takıldık. Onu şehit olarak noktaya götürmek gerçek olmamalıydı, değildi de zaten. Bu sadece bir hayalden, belli de bir düştten ibaretti. Sadece yorulmuştu, yada ne bileyim uyuyordu. Noktaya gitmeden uyanacak, başarıımıza hep beraber sevinecektik...

Size bu hikayede anlatamayacağım bir şey varsa o da bu yolculukta neler olduğu... Aklımda tek kalan takım komutanımız Rojhat arkadaşın, Aziz'imiz katır üstündeyken otlara, dikenlere takılmasın diye onun günahsız ellerini avuçlarına alıp yol boyu taşımasıydı. Rojhat da daha sonra şehit düşecekti.

Bizde bir gelenektir, yaralı veya şehit arkadaşlarımızı mümkün olduğunca düşmandan uzak tutmaya, korumaya çalışırız ve bu yüzden de onları çatışma alanından uzaklaştırırız. İşte Rüstem de Aziz'i böyle uzaklaştırdı...

Eylem başarılı geçti. Türk ordusunun yoğun bir yığınakla koruduğu tepe tamamen boşaltıldı. Elimize silah ve malzeme geçti.

Daha sonra ne mi yaptık? Gün boyunca ağladık. Gömersek, onun gidişine ikna olacaktık sanki... Bunu yapamazdık. Bu yüzden kimse harekete geçmedi. Taa ki akşam olana kadar...

Sonraki birkaç ay içinde, 'Aziz'den sonra nasıl yaşarız' andına bağlı kalırcasına bir çok arkadaş tek tek gitti...

Hep söylerim, onlar gökyüzünün en güzel yerinde en parlak yıldızlar. Bizi her an gören, bize göz kırpan.

Ve Aziz'in öyküsü böyle son buldu! Heval Rüstem daha sonra Zap suyunda şehit düştü. Ben, Rojin, yani anlatıcı, onların izini sürüyorum. Belki bir gün bulurum diye değil. Mutlaka bir gün bulacağım diye...

Şimdi ben bu öyküyü size niye anlattım?

Gerçekti de ondan, yaşanmıştı... Ve siz okuyanlar da 'bunlar da yaşıyormuş, bunlar da varmış' diyebilesiniz ve hangi yaşam aşkının bize bunca acıyı çektirdiğini, neden bu kadar acıya katlandığımızı belki merak edersiniz diye... Uğruna ölünen aşklar halen yaşıyormuş, bilesiniz diye...

Eğer yolunuz bir gün düşer de dağlara gelerseniz; mutlaka şehitlikleri ziyaret edin! Gökyüzündeki bir yıldız size göz kırıyor olacaktır; belki de o anda! Ve yıldız ve yıldızlar bulunduğumuz şehitlikte ve birçoğunun da bir mezar taşı olmayan yurdumuzun herhangi bir yerinde, toprağına emanet olan arkadaşlarımızın kendisidir.

Rojin Gevda

Kahverengi Islak Toprak!

Vakit geç sonbahardı, Kasım ayındaydık... Bir taburluk güç olarak Kuzey'den yorucu ama güzel bir yolculuk yapıp Güney'in Haftanin alanına ulaşmıştık. Yeni ve kapsamlı bir düzenlemenin sonucuydu bu. Haftanin'de taburumuz ikiye ayrılacak, bir bölük İran Kürdistanındaki Şehidan alanına geçecek, diğeri de Zagros-lar üzerinden Xakurke alanına kayacaktı. İkinci grubun içindeydim. Bölükteki arkadaşların çoğunun yeni olmasına rağmen, Haftanin'den sonra yol güzergâhındaki Kaşura'ya kadar sorunsuz, rahat bir yolculuk yapmıştık. Yıl 1997'ydi...

I.

Haftanin'e ulaşmak için sabaha kadar yaptığımız yürüyüş sonrası mola vermiş, öğleden sonra harekete geçmek için hazırlıklar yapmaya başlamıştık. İkindiye doğru molayı bitirip yola devam etmemiz gerekiyordu. Yüze yakın arkadaş, uzun yürüyüşün ve soğğun verdiği yorgunluğu atmak; kasım güneşinin cimri ısısından faydalanmak amacıyla gruplara ayrılıp dinlenmeye çekilmişti. Arada mola verdiğimiz bir sırada, tanımadığımız iki sivil elbiseli aramızdan geçip gitti. Alanı tanıyan arkadaşların bu kişileri tanıdıklarını, bunların köylü olduğunu ve kendilerine de yardım ettiklerini söylemeleri bizi de rahatlatmıştı.

İkindiden sonra hareket edeceğimiz yol güzergâhımızdaki tepe fazla da yüksek sayılmayacak, fakat düz arazi gibi uzun, yaklaşık bir kilometre boyunca devam eden bir tepeydi. Düşman denetimi altında olması, normalde geçilmesi kolay araziye tehlikeli hale getiriyordu. Ve burayı karanlıkla aydınlık arası bir vakitte geçmemiz gerekiyordu. Bu vakit de ikindiye denk geliyordu. Tepe birçok te-

penin orta yerinde olduğu için aynı zamanda Orta Tepe adını almıştı. Düşmanın lazerli kontrolü, bu tepeyle hemen hemen aynı yükseklikte başka bir tepeden yapılıyordu.

Tek sıra halinde ve mesafeli, boğaza kadar yürüdük. Hemen kuryenin arkasındaydım. Boğaza ulaşır ulaşmaz ilk tank mermisi bizimle arkamızda yürüyen arkadaş grubunun ortasına düştü. İhbar edilmişdik. Normal güvenlik için tutulan tepe ve sayısının onbir olduğunu duyduğumuz tanklar yirmibire çıkarılmış, çevredeki güçler o alana çekilmişti. Sayımız seksendi, sadece beş arkadaş boğazı geçebilmişdik. Diğer arkadaşların hepsi boğazın arka tarafında kalmıştı ve tankların pusu attığı araziye geçmeleri imha olmaları anlamına geliyordu. Aynı şey bizim için, boğazı atlatmış arkadaşlar için de geçerliydi. Onların yanına dönmek istesek, yukarıda boğazda termal kameraya takılacaktık. Bize yakın iki arkadaş, ilk atışta darbe alıp yaralanmıştı. Mola esnasında aramızdan geçip giden iki kişi, sıradan köylüler değildi. İçinde bulunduğumuz durum bunu gösteriyordu. Dikkatsiz davranmıştik.

Havan, katyuşa, ellerinde ne silah varsa çalıştırıyorlar, barut üzerimize kar soğukluğunda yağıyordu. Termal kamera, vücut ısısından yayılan enerji yansımaları ve en ufak bir hareketi kaçırıyor, dolayısıyla bizim en ufak bir hareketimize karşı saldırı dur durak bilmiyordu. Bu arada Kaşura'ya en yakın alanlardan biri olan Metina'daki arkadaşlarla bağlantı kurmaya çalıştık. Fakat bulunduğumuz yer oraya da hem uzak ve ters taraftaydı. Biz boğazı geçenler arasında kurye de vardı. En önde yürüdüğü için ilk boğazı o geçmişti. Bir araya gelip bir karar almalıydık. Beş kişiydik ve saat gece yarısına doğru ilerliyordu. Bir olasılık, grubun düşmanın tam karşısına düşen tepayı sürünerek de olsa geçmesiydi. Bu durum, şahadeti ve imhayı da beraberinde getirecekti büyük olasılıkla... Olduğumuz yerde kalmak da zaten bu kadar bombardıman altında imha demektir. Bir çıkış yolu olmalıydı!

Ayrıca boğazı geçip arkadaşlara ulaştıktan sonra da geldiğimiz yolu geri dönmek, yapılabilecek diğer şeylerden biriydi. Şunu biliyorduk, fakat bunu yapmak daha büyük bir hata olabilirdi. Çünkü

orada da pusu atılmıştı. Tam bir imkânsızlıklar yumağıydı içinde bulunduğumuz durum. Ama bir çaresi olmalıydı, bir çözüm mutlaka vardı. İnsanoğlu-kızı, hele bir gerillaysa çözümsüz kalamazdı. Saatlerce arkadaşlarla bunun üzerine kafa yorduktan sonra, boğazın diğer tarafında kalan arkadaşların ne olursa olsun bu tarafa geçmeleri yönünde karar aldık. Üçer üçer geçilecekti, dikkat çekmemek ve hem de olası bir imha durumunda kayıp sayısını önlemek için geçerken sayı az tutulmalıydı.. Bizler bu tarafta kalmıştık, arkadaki arkadaşlara haberi ulaştırır ulaştırmaz onlar da üç kişilik gruplar halinde sürünerek tepeyi geçmeye başladılar. Nefesimizi tutmuştuk, o ana kadar üç grup geçmişti. Dördüncü grup geçerken yeniden termal kameraya takılmıştı ve tank, havan ve katyuşa atışları hep birden başladı. Artık ne olursa olsun geçmeliydik, bekleyemezdik. Ölüm yağmuru altında durmak, teslim olmakla eşdeğerti. Hareket; hareket, tek çıkar yol buydu. Bu arada on bir arkadaş yaralanmıştı. Bazıları ağır yaralıydı. Bir kadın arkadaş ayağından yaralanmış, havan, ayağını koparmıştı. Beş arkadaş onu çatışmanın içinden çıkarabilmek için kalmış, taşıyarak çatışma alanından uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Yolda bu arkadaşları gördük. İki arkadaş onların iki siyle yer değiştirdi. Ben de kalacaktım. Bu arada Sosin ve Mazlum adında iki arkadaş, aldığı parçalarla yaralanmış ve şehit düşmüşlerdi. Ferhat ve yeni bir arkadaş olan Binevş henüz yaşıyorlardı. Binevş'i kurtarmamız gerekiyordu. Bizi görür görmez duygulanı ani bir sağanak gibi bastırdı ve ağlamaya başladı. Ağlıyor ve onu bırakmamamızı söylüyordu. Çok zor şartlarda da olsak onu bırakmayacağımızı, ölürsek beraber öleceğimizi, onu kurtarmaya çalışacağımızı söyledim. Bizden bir bomba istedi, "Gidiyorsanız beni vurup gideceksiniz, yoksa bana bir bomba verin ve gidin. Kendimi imha ederim." Binevş'le konuşup, onu kendisine getirmeye çalışırken birden bir tank sesi işittim. Arazi ormanlıktı ve ağaç yaprakları yer yer sararmış olmasına rağmen; yapraklar henüz anaya, toprak anaya dönmemişlerdi. Sık ağaçlıklardan etrafımızı göremiyorduk.

Bu arada ölüm makinelerinin bu kadar kısa süre içinde yaklaşmış olabileceklerini, nedendir bilmem tahmin edememiştım. Kendi

çiminden tankların uzak olduğunu, yanıldığını düşünüyordum. Arkadaşların cihazda bizi uyarmasıyla dört tarafımızda pusu olduğunu anlayabildik ancak. Dört tarafımız sanılmıştı, yaralı arkadaşları kurtarmaya gelmiştik. Etrafımızdakilerin ateş etmeye başlamasıyla biz de ateş ettik. Ne onlar yerimizi tam tespit edebiliyorlar, ne de biz onlarınkini tesbit edip nişan alabiliyorduk. Sadece biraz hislerle hareket ediyorduk, ama şunu söyleyeyim; onların ferdi silahla yaptığı hiçbir atış başarılı olmuyordu. Birbirimize bu kadar yakın olmamız, yaralı arkadaşlarımıza ulaşma ve onları kurtarma imkânı bırakmamıştı. Arkadaşlar cihazdan ha bire çağrı yapıp kendimizi güvenliğe almamız gerektiğini söylüyorlardı. Askerlerle aramızda en fazla yüz metrelik bir mesafe vardı... Boğazın sağına düşen küçük bir vadi-den bizim de nasıl olduğunu anlayamadığımız bir tarzda manevra yaptık. Bu, beklemediğimiz bir şeydi. Araziyi tanımadığımız için, çatışmanın ortasına düştüğümüz yerin solundaki küçük vadiyi görememiştik. Kendimizi bu vadide bulmamız tam bir tesadüf olmuştu ve bize manevra yapma imkânı sunmuştu. Kurtulmuştuk. Fakat toprak ana kaç arkadaşımızı almıştı.

Bu arada düşman güçleri yaralı arkadaşlara ulaşır ulaşmaz, hiç sorgusuz hepsini şehit düşürmüştü. O anki yaşadığım duygular anlatmakta hep zorlanırım. Patlamaya hazır bir yanardağ ve patlamak için beklemek, sabretmek zorunda olmak... İşte bu ikisini bir arada yaşayabilmek ve ruhunuzun da bu gerginliğe dayanması oldukça zor.

Zap'a ulaşmıştık artık. Onbir arkadaşımızı kayıp vermiştik. Yönetimdeki arkadaşlarımız için soruşturma ve inceleme istedik. Yaşadığımız olay tüm arkadaşların moralini düşürmüştü, özellikle yeni arkadaşlar birer duygu yıkımı yaşamışlardı.

Ulaştığımız alan Zap'ta da lojistik sıkıntısı vardı. Erzak az değil, hiç yoktu. Oradaki tüm arkadaşlar yarı tok yaşıyorlardı. Sayımız da fazlaydı. Niceliğin fazla olduğu bir ortamda erzak sorunu baş sorunlardan biri olur. Bu kadar insanın en azından hayatta kalabilmesi için minimum düzeyde beslenmesi gerekir. Buna bağlı zorlanmalar yaşanabilir yoksa... Bazen Zap suyuna inip suya birkaç bomba atı-

yorduk, yakaladığımız balıklar bir öğünlük bile yetmiyordu. Kasımdaydık, gerilla kış çalışmalarına başlamak üzereydi. Ve yeni bir üslenme için artık çok geçti. Burada daha fazla kalamazdık. Farklı bir alan. Tek çözüm yol buydu. Kar vardı ama yine de alan yönetimine bir an önce Zagroslara geçmek için kurye ayarlamasını ve alandan ayrılacağımızı söyledik. Ortadoğu'nun en yüksek sıra dağlarından olan Zagroslar kışın başlamasıyla birlikte, hatta sonbahar aylarından itibaren karın ilk düştüğü alandı. Yaz aylarında bile bazı bölgelerde kar kalıntılarıyla karşılaştığımız durumlar az değildi. Kar çoğalmamıştı henüz, Zagroslar bize geçit verecekti!..

O arada bizi götürecek olan kurye sanırım görevinde biraz isteksiz olduğundan, arkadaşların moralini bozacak konuşmalar yapıyordu sağda solda. Çok da tecrübeli olmayan arkadaşlara, karın geçit vermeyeceğini, yol üzerinde KDP köylerinin olduğunu ve bunun bizim için iyi olmayacağını, yolda kalacağımızı söyleyerek birçok arkadaşın moralini bozmuştu. Yol güzergâhında, geçmemiz gereken yüksekçe ve zorlayacak tek bir boğaz vardı. Burayı geçemeyeceğimizi iddia ediyordu. Karar verilmişti, ertesi gün saat dokuzda tüm bölük Xakurke'ye doğru yol almak için çıkacaktık. Yola çıkacağımız günün seherinde saat sekizde korkunç, içimizi yaralayan bir patlama sesi geldi. Yine bir kaybımız vardı.

Fiziksel olarak zorlanan bir arkadaşımız vardı; Leyla. Çoğunlukla grubun arkasında yürüyor ve bazen de arkadaşlar onunla kalıyordu, onu getirmek için. Türk bir arkadaştı. Geçirdiğimiz ilk çatışmadan sonra, son yapılan konuşmalar da onun moralini etkilemişti anlaşılan. Leyla, kendi yaşamının noktasını koymuştu. Son dakikalarında şunları yazmıştı avuç büyüklüğünde bir kâğıda;

“Benim için kayıp verilsin istemiyorum. Daha önce bir arkadaşımı kurtarabilmek için dört arkadaş şehit düştü. Ben böyle bir duruma sebebiyet vermek istemiyorum. Yolumuz zorlu, ben de arkada kalıyorum. KDP olmasa da kar beni engelleyecektir. İhtimali bir zorlanmada arkadaşlara yük olmak istemiyorum. Ve kendimi bu yüzden arkadaşlara feda ediyorum.

Arkadaşları çok seviyorum.”

Bozulması için giderek sebepler çoğalan moralimiz, sanırım gerilla olmanın bir gereği yine de ayakta kalmamızı sağlıyordu. Artık daha fazla beklemek, daha fazla kayıp demek olacaktı. Yola çıkmak zorundaydık. Leyla'yı orada yüreğimize gömüp onunla vedalaştık.

II.

Bir gün boyunca, yani yirmidört saate yakın yürümüştük, yolumuz az kalmıştı. Onun öncesi son, tehlikeli dediğimiz boğazı geçmemiz gerekiyordu. Ve buraya yaklaştıkça da karın daha da arttığını görüyorduk. İlerledikçe, saatlerdir enerji kaybeden vücutlarımızın dayanıklılığı sadece iradeye dönüşüyordu. Koca bir günün ardından bizi yürüten bedensel güç değildi artık, idareydi. Özellikle en önde yürüyen için on dakikadan fazla yolu açmak imkânsızdı. Bu yüzden en önde yürüyen arkadaşı her on dakikada bir değiştiriyorduk. Tabii ki daha fazla dayanan arkadaşlar da oluyordu, fakat onlar da yarım saate varmadan arkaya geçiyorlardı. Yürüdükçe kar gibi, fırtına da artıyor, rüzgâr savurduğu karı kefiyelerimizin arasından yüzümüze, gözümüze çarpıyordu. Nefes almamız zorlaşıyordu. Acaba yerimize sağ ulaşabilecek miydik?

Devam eden fırtına ve bastıran sis, kuryeyi de şaşırtmış, kurye de yolu kaybetmişti. Artık ne gitmemiz gereken yönü, ne de geldiğimiz yönü çıkarabiliyorduk.

Ölümün bir pususundan savaşıarak kurtulurken, bir diğerine yakalanıyorduk. Bir beyazlığın ortasına düşmüş, onunla kuşatılmıştık. Beyaz sevilen bir renktir normalde ve karın da insanların çoğu tarafından sevildiğini duymuşuzdur. Şimdi karın insan düşmanı olduğunu düşünmek istemiyorduk. Görüş mesafemiz yer yer bir metreye kadar düşüyordu. Kuryenin yoldan emin olmadığını söylemesi arkadaşların moralini daha da bozmuştu...

Arkadaşların çoğunun artık ayakkabıları ayaklarında donmuş, bazı arkadaşlar hareket edemiyordu. Vücudumuzda harcadığımız enerji karı eritmiş, elbiselerimiz ıslanmış, ağırlaşmış ve donmuştu. Beyaz fırtına içinde ne kadar olduğunu bilmediğimiz bir süre için

durmalı, daha fazla yürümemeliydik. Yönümüzü kestiremiyorduk çünkü, bu hareket daha kötü sonuçlar getirebilirdi. Az da olsa havanın açılmasını, sisin azalmasını beklemeliydik. Bunun için çantalara bağlı naylonları karı engelleyecek biçimde başımızın üzerinde açıp, çantalarımızın üzerine oturmuştuk. Nefeslerimiz birbirimizi az da olsa ısıtmış ve az da olsa dinlenmiştik. Çantalarımızdaki ekmeklerimizden birkaç lokma yedik. Bazı arkadaşlar artık yürüyemiyordu. Onlar çantalarını ve ağırlık yapacak malzemelerini bırakmak durumundaydılar. Ve silahlarını taşıyamayanların da silahlarını birkaç arkadaş taşımak üzere aldı.

Çok uzun süre de hareketsiz kalamazdık.

Yürümek üzere tekrardan ayağa kalktığımızda, kadın arkadaşlar çoğunlukta, bazı arkadaşların ayaklarının donmasından dolayı yürüyemediklerini gördük. Kısa tuttuğumuz mola esnasında, daha önceden hissedilmeyen yanıklar, tekrar harekete geçilmesiyle aniden belirmeye başlamıştı. Bazı arkadaşlar ise ellerini, kollarını hissetmediklerini söylüyorlardı. Yürüyemeyen arkadaşların donan uzuvlarına, ellerimizle, yumruklarımızla vuruyorduk. Arkadaşlarımızı gönüllü olarak dövdüğümüz tek anlardı bu anlar... Bunu onların yaşaması için yapmak zorundaydık ve karda çok kullanılan bir yöntemdi. Böylece kanın hareketlenmesi sağlanıp donma engelleniyordu. Bu işlem işe yaramıştı. Fırtına halen eskisi gibi devam ediyor, görüş mesafemizi kısaltıyor ve bize sadece hareket eden beyaz zerrecikleri gösteriyordu. O an, o koşullarda yürüdüğünde sanki bir belirsizliğe doğru yürüyor gibi oluyorsun. İleride ne olduğunu, nereye gittiğini, hatta gidişinin bir anlamı olup olmadığını bile bilmiyorsun. Bu çok iyi bir duygu değil, hatta kötü, çok kötü de denilebilir. Artık kimse hissettiği duyguyu saklamıyordu; düşüncelerimiz buz tutmuş bıyıklarımızdan, kirpiklerimizden aşır dışarı akıyordu.

Bölük komutanımızın adı Deniz'di. Arkadaş, en önde yürüyordu, aniden karın içine çöküp ağlamaya başladı. Diğer arkadaşların hepsi arkadaydı. Tek sıra yürüdüğümüzden dolayı da herkes durdu. Biraz öndekiler ne olduğunu görmüşlerdi, çoğunluğu ise

zaten merak etmiyordu niye durduğumuzu... Grubun komutanının bu şekilde bir çöküntü yaşamasının tüm bölük tarafından görülmesi hiçbirimiz açısından iyi olmazdı.

Bu durulan birkaç dakika içinde yine etrafa, beyazlıklara beyazdan daha koyu bir renk bulmak için bakıyorduk. Beyaz olmayan, beyazdan daha koyu bir renk gerekiyordu bize... Bu koyuluk kardan kurtulma anlamına gelebilirdi.

Ne oldu heval Deniz? Neden oturdun?

“Hepimiz şehit düşeceğiz, kimse bulamayacak bizi? Ölümüne doğru gidiyoruz, anlıyor musun? Hep birlikte...”

Ben de komutan yardımcısıydım, biri bu duruma sinirlenmişse bunu en iyi ben dillendirebilirdim. Neden en önce komutanımız pes ediyordu? Sinirlenmiştim.

“Tamam,” dedim. “Tamam, birimiz nereye gidiyorsa, hepimiz oraya gidiyoruz. Yolumuz aynı! Neden sen! Neden sen ilk düşenimizsin?”

Sustu... Zaten kendisini düşündüğünden değil, hepimizi düşündüğünden bu davranışa girmişti. Ve bu duygusallık ani refleks olarak kendisini bu şekilde göstermişti.

Komutanımız oydu. Dağ şartlarında, yeni ve tecrübesiz, hatta birçok eski gerilla için de komutanın davranışları etkileyicidir. Böyle bir kural yada gelenek yoktur. Ama savaşçı bunu içten içe yazılmamış bir kuralmışçasına bilir ve yaşar. Sonuçta tecrübesiz olan; zor bir durumda yada ilk defa karşılaştığı bir durumda ona göre eski olan, komuta edenlerin davranışlarına bakar. Ve ona göre tavır belirler, ondan etkilenir. Dolayısıyla Deniz arkadaşın, grubun komutanı olarak böyle bir davranışta olması bizi kaygılandırmış, kızdırmıştı. Zaten yol boyunca yaşadığımız olumsuzluklar, yeterince etkilemişti grubu... Bu uyarının sorumluluğunu kendimde gördüm.

III.

Kurye artık yolu tanımadığını, araziye hâkimiyeti kaybettiğini açıkça söylemiş ve onun da kaderi bizimkine bağlanmıştı. Yürüyorduk, nereye olduğunu bilmeden bir kurtuluşa yürüyorduk.

Durmak, hareketsizlik daha kötüydü. Nereye, ne zamana kadar yürüyeceğimizi bilmeden. Bir müddet sonra, adımlarımızın bizi gittikçe yokuş aşağı götürdüğünü hissetmeye başladık. Hani yürürken olur ya, gözlerinizi bağlayın ve bilmediğiniz bir toprak parçasında yürüyün. Ayaklarınızın sizi bir yokuşa mı sürdüğünü, düz yolda mı olduğunuzu, yada yokuş aşağı mı indiğinizi size söyleyecektir. İşte öyle bir duyguydu. Hissediorduk diyorum, çünkü etrafımızı bir metrelik bir alana kadar görebiliyorduk. Evet, aşağı iniyorduk, artık buna şüphe yoktu. Kar kalınlığı aynı olmasına rağmen biz sanki daha da çukura iniyormuşuz gibi hissediyorduk. Vücudumuz ile yer arasındaki açış daha da azalıyor, yere daha paralel bir duruma geliyorduk. Bundan emin olmak için birbirimize aynı şeyleri hissedip hissetmediğimizi sorduk. Bu soru şuna benziyordu: 'Fark göremiyorum, ya sen?..'

"Heval, ben sanki aşağı iniyormuşum gibi hissediyorum, ya sen?.."

Herkes artık birbirine bu soruyu sormaya başlamıştı. Birçok arkadaş giderek daha da battıklarını, ama karın kalınlığından bir şey kaybetmediğini söylüyordu. Muhtemelen burası bir vadiydi, ama nerenin, hangi vadisi? Buradan inmeliydik, başka çaremiz yoktu... Artık nereye çıkarsak... İkinci gün öğleden sonra olmuştu. Kendimizi ve arkadaşlarımızı bu beyaz Azrail'den kurtarmalıydık. Bir, birbuçuk saat yaklaşık olarak, diğer tüm ihtimallere beynimizi kilitleyip buradan indik. Sanırım doğru yoldaydık. Kar kalınlığı azalıyor, fırtına etkisini yitiriyordu. Görüş mesafemiz yükseliyordu. Tüm bunlar iyiye işaretti, demek ki bir ovaya yaklaşıyorduk? Ama hangi ve kimin denetimindeki ova? Öyle ya, Kürdistan'dı burası... Her an karşımıza o zaman bize düşman olan KDP veya topraklarımızın içlerine kadar giren Türk ordusuyla bile karşılaşma ihtimalimiz vardı.

IV.

Birkaç dakika sonra karşımıza bir düş gibi, kahverengi ıslak toprak çıktı. İlk etapta gözlerimize inanamıyorduk. Toprağı gören arkadaşların yaptığı ilk şey elindeki mermilerden birkaç tane sık-

mak oluyordu. O dönemki sevgi gösterimiz buydu, başka bir şey yoktu. Kahverengi, ıslak toprak bize yeniden doğmuşuz gibi bir duygu vermişti. Mesafeli yürüyen arkadaşlar indikçe sevinç seslerimiz kalabalıklaşıyordu. Sanki yeni bir yaşam kurmuştuk. Ölümün eşiğinde yeni bir yaşam... Ölümün eşiğinde yeni bir yaşam... Nereye ulaştığımızı bilmiyorduk, ama artık tehlike, en azından donma tehlikesi kalkmıştı. Tüm arkadaşlar birbirine sarılıyor, bu omuz omuza ölümü ve omuz omuza kurtuluşu kutluyorlardı. Biraz daha aşağılara indikten ve cihazımızı taramaya verip tanıdık bir adres bulduktan sonra arkadaşlar Xakurke'de, arkadaşlarımızın denetiminde olan alana ulaştığımızı söyleyeceklerdi...

Bahoz Erdal

Sadakat

2003 yılında Piranşehir köylerine açılıyorduk. Hareket olarak oraları girip açmak gerekiyordu. Tanımak ve bazı dostlar oluşturmak için köyler girip çıkıyorduk. Piranşehir'in ovalık köylerine kadar inmiştik. Bir gece yine rastgele bir iki köye girip çıktık. Kalamak bir yer ayarlamak için yürüyorduk. Yürüdüğümüz yol bostanların içinden geçiyordu. Domates, salatalık gibi taze sebzelerin içinden geçiyorduk. Arkadaşlar, "Biraz salatalık ve biraz domates alalım mı yanımıza?" diye sordular. "Halkın bahçesidir, içine girmeyin heval," dedim. "Bir de alana yeni giriyoruz. Giriş halkın bostanından izinsiz sebze almakla yaparsak iyi olmaz" dedim. "Belki bizim aldığımızı da bilmezler ama yine de iyi değil, yapmamamız gerekir," dedim. Arkadaşlardan biri, "Heval köyden erzak almamışız. Eğer buradan da bir şey almasak yarın günü aç geçiririz, onun için biraz salatalık ve domates alalım," dedi. "Tamam," dedim. Bu arada sağa sola baktım, gündüz çalıştıktan sonra dinlenmek için yaptıkları bir gölgeliği gördüm. "Önce bir kulübeye bakalım. Belki koparıp oraya bırakmışlardır. Oradan alınız," dedim. İçeri girip baktım. Masa gibi bir şey yapmıştı. Onun üzerinde yeni koparılıp bırakılmış salatalık, domates vardı. Arkadaşlara, "Artık bostana girmeyin, burada hazır var bunları alalım," dedim. Yanımıza bize yetecek kadar salatalık ve domates aldık. Kendi kendime böyle olmaz dedim. "Bostan sahibine bir not yazıp bıraksak iyi olur," dedim. "Notta tahminen ne kadar sebze aldığımızı söyleriz. Ayrıca karşılığında da bir miktar para bırakırız," dedim. Bu düşünceme arkadaşlar güldüler. "Ya aldığımız iki salatalık için not mu yazacağız," dediler. Farsça bilen arkadaşına yaz dedim. Notta beş tane salatalık, beş altı tane domates aldığımızı yazdık. Masadaki

şekerliğin altına yazdığımız not ile birlikte bin tümen de para bıraktık ve yolumuza devam ettik. Para bıraktığımız arkadaşlar görmediler. Oradan biraz uzaklaştıktan sonra bir yanında biraz ormanlıklı bir yerde kaldık. Günü orada geçirdik. Akşam olunca kaldığımız yerden çıkıp bir köy yolunu tuttuk. Köye girdik. Rastgele bir kapıyı çaldık. Çok rahat ve güven duyan bir şekilde, “İçeri buyurun,” dediler. İçeri girince, “Bostandan salatalık ve domates alıp para bırakan siz miydiniz?” diye sordular. “Ne salatalığı, ne domatesi?” dedim. Milletin içinde, gece bostandan sebze aldığımız yere para bıraktığımız şeklinde bir sözün dolandığını ve bu lafın her yere yayıldığını söyledi. “Çevrede herkes bu olayı birbirine anlatıyor,” dedi ev sahibi. Nasıl ve ne anlattıklarını sordum. Çevreye bir PKK’li grubun geldiği, gece bir bostana girdikleri, beş tane salatalık, beş tane domates aldıklarını, bu sebzeleri aldıklarına dair bostan sahibine bir tane mektup yazdıklarını, mektupta izinsiz bostanına girdikleri için özür diledikleri, aldıkları sebzeye karşılık da para bıraktıklarını anlatıyorlar. Herkesin bu olayı anlattığı ve bu olaydan etkilendiğini söylediler. “Siz miydiniz?” diye yeniden sordu. “Evet, bizdik,” dedim. “Biz milletten izinsiz bir şey almıyoruz. O gece ihtiyacımız vardı. Almak zorundaydık. Onun için aldık,” dedim. “Halk için var olanlar halktan izinsiz hiçbir şeylerini alamazlar. Bu, Önderliğimizin halk yaklaşımıdır,” dedim. Ev sahibi, her yerde anlatılan grup olan bizi gördüğü için çok sevindiğini söyledi. Ardından peş peşe soru sormaya başladı. “Kimsiniz, ne istiyorsunuz, başkanınız kimdir, amacınız nedir?” gibi, onlarca soru sordular. Birkaç saat kadar durmadan sordukları sorulara cevap verdik. Eve bir de biz gittikten sonra misafir gelmişti. Ev sahibi ile birlikte ikisi de dost oldular. Halen de dostluklarını sürdürüyorlarmış.

Menal Artaş

İlk Hata Son Hatadır

Yıl 1998. Mardin Eyaleti'nin Bagok bölgesindeydik. Mardin Eyaleti'nde Bagok'un stratejik bir yeri vardır. Bagok'tan Midyat taraflarına bir görev için gidecektik. Midyat alanında bir birim olarak cephe faaliyetini yürütüyorduk. Bazı işler için Bagok'a gelmiştik. İşlerimizi bitirdikten sonra alanımıza geri dönecektik. Yaz aylarının sıcak günlerini yaşıyorduk. Aylardan hazırandı. O zaman Bagok ölgesinin bölge komutanı Güneybatı Kürdistan'ın Derbespi bölgesindendi. Eski bir arkadaştı. Devrimci mücadele tarihimizde emekleri olan bir arkadaştı. Büyük fedakarlıklarda bulunmuş arkadaşlardan biriydi. Partiye, örgüte, Önderliğe, arkadaşlığa, halka güçlü bağlarla bağlı bir arkadaştı. Arkadaşlığın manevi gücüyle donanmış bir arkadaştı. Herkesin moral, güç aldığı bir arkadaştı. Emekçi bir arkadaştı. Ve kendisiyle birlikte yanındaki arkadaşları başarılarla sürükleme gücüne sahip biriydi. Her şeyini arkadaşlarla paylaşan bir arkadaştı. En güzel özelliklerinden biri buydu. Her şeyi, güzelliği kendisinden önce arkadaşlarına layık görüyordu. Yemeyip arkadaşlara yediren, içmeyip arkadaşlara içiren güzel arkadaşlık özellikleri vardı. Bazen istemeyerek de olsa bir arkadaş kırmış olsaydı günlerce yemek yemeyebilen bir arkadaştı. O kadar etkilenip, üzülebilen ve incinen bir arkadaştı. Oysa yaptıkları savaş kuralları gereğiydi. Açık ve paylaşımcı bir arkadaştı. Her arkadaşla alıp verebilen bir arkadaştı. Bir çocukla çocuk, yaşlı ile yaşlı, genç ile genç gibi olabiliyordu. Alanda halk içinde de tanınmış ve kabul görmüş bir arkadaştı. Sadece arkadaşlar tarafından değil halk tarafından da çok sevilen bir arkadaştı. Devrimci özellikleri çok öndeydi. Ülkeye, halka bağlılığı çok güçlüydü. Arkadaşlarının gelişmesi için her şeyi yapardı. Yorgunluk, açlık nedir

bilmezdi. Yanındaki arkadaşı geliştirmek için günlerce onunla tartışabilir, ilgilenebilir, arazi hakkında bilgilendirme yapabiliirdi. Her şeyi tanımak isteyen bir yapısı vardı. Duyarlı ve hassastı. Savaş konusunda belli bir hakimiyeti oluşmuştu. Düşmanı takip edip denetime aldıktan sonra darbe vurmaya planlayabilen arkadaşlardan biriydi. Şahadeti arkadaşları üzdü. İlk etapta da arkadaşların çoğu inanmak istemedi. Bahoz arkadaş bölge komutanımızdı. Alanımıza gideceğimiz sırada bölge komutanı Bahoz arkadaş (1999 yılında Bagok'taki bir çatışmada şehit düştü) bizi çağırdı. Bizimle bir daha konuştu. Çalışmalarımıza giderken her şeyden önce güvenliğimize dikkat etmemiz gerektiğini bir kez daha söyledi. "Eğer çalışmalarınızı başarmak istiyorsanız, bu güvenliğinizi sağlamaktan geçer," diyordu.

Midyat alanı da normal bir alan değildi. Çok zor bir alandı. Düşman, koruculuğu ve ajanlaştırmayı geliştirerek kendini alana yerleştirmişti. Sistemini oturtmuştu. Yurtsever ve bizimle ilişkileri olan köylerin hepsi yakılıp göçertilmişti. Genelde korucu köyleri dolu kalmıştı. Bu yüzden bir ilişki oluşturan kadar büyük riskleri göze almak gerekiyordu. Bir de çok zordu. Bir ilişkiyi bulmak bazen günler, aylar alabiliyordu. Arazisi de öyle sarp ve kendini koruyabileceğin stratejik bir arazi değildi. Ovaydı. Kendini korumanın tek bir yolu vardı. Yer altı yani sığınak sistemini geliştirmek. O sistemi de her yerde geliştiremiyorduk. Kullandığımız ve kullanacağımız arazi korucuların arazisiydi ve onların denetimindeydi. Bahoz arkadaş, "Siz zaten görevinizin başına gideceksiniz. Ama biz de bir eylem yapmak istiyoruz. Yapmayı düşündüğümüz eylemin hedefini de tespit etmişiz. Sizinle bir grup arkadaş göndereceğiz. Siz alanınıza geçmeden önce o grupta sizinle gelerek, birlikte o hedefin keşfini yapmanızı istiyoruz. Araziye hakim olduğunuz için arkadaşlar da sizinle gelirse onlara, hedefe yanaşmak için neresi uygundur, nereden geri çekilebileceği, olası bir müdahalede nasıl tedbir alınması gerektiği konularında arkadaşlara bilgi verirsiniz," dedi. "Keşfi bitirdikten sonra arkadaşlar geri döner, siz de alanınıza, işinizin başına gidirsiniz" dedi. Keşfini yapacağı-

mız hedef; her akşam saat sekizden on bire kadar Midyat-Nusaybin asfaltında bir panzer devriyeye çıkıyordu. Genelde rahatlıkla vurulabilecek bir askeri araç da panzere eşlik ediyordu. Arkadaşların yapmayı planladıkları eylem bu devriyenin vurulmasıydı. Bunlar için pusu atılacaktı. Keşif yapacağımız yer Bagok'tan dört ile beş saat kadar uzaklıktaydı. Bir o kadar yürüdükten sonra faaliyet yürüteceğimiz alana varırdık. Keşif yapacağımız yere yakın bir sığınağımız vardı. Sığınağımızı boş bir Ezidi köyünde yapmıştık. Düşman, bu köyü yakıp yıkarak boşaltmıştı. Çok eski ve tarihi bir köydü. Köyün altında uzun yıllar önce yapılmış tünel ve mağaralar vardı. İnsan o tünel ve mağaralara girince içinde kaybolacak gibi oluyordu. Ezidiler kendi güvenlik ve savunmaları için bu tünel ve mağaraları yapmışlardı. İnsan diyebilir ki o köy, iki köy gibiydi. Bir yer üstünde, bir de yer altındaki köydü. O köyde bir evin altında sığınak yapmıştık.

Bagok'tan yola çıktıktan dört saat sonra keşif yapacağımız yere vardık. Pusu yerini tespit ettik. Tespit ettiğimiz yere mevzilenip keşif yapmak için devriyenin gelmesini bekledik. Çok geçmeden panzer arkasında bir arabayla çıkıp geldi; geçip gitti. Bir süre sonra geri dönüp Midyat'a doğru gitti. Böylelikle keşfimizi de yapmış olduk. Keşif bitene kadar saat on iki civarı oldu. Keşif yerinden sığınağımızın olduğu yere kadar yaklaşık iki saatlik yol vardı. Keşiften sonra gidip o gece sığınakta kaldıktan sonra, ertesi gün alanımıza geçmeyi düşünüyorduk. Zaten Bahoz arkadaş ile de öyle planlamıştık. Keşif bittikten sonra sığınağımızın olduğu yere gitmek için yola çıktık. Ama gittiğimiz gibi de sığınağa girmeyi düşünmüyorduk. Çünkü sığınağa erken girmek hem iyi değildi hem de o geceyi sığınakta geçirmiş olacaktık, bir de ertesi günü sığınakta geçirmek vardı. Yani neredeyse on beş on altı saat gibi bir zaman sığınakta kalmamız demekti. Bu da sıkıcı olurdu. O yüzden sığınağın olduğu yere varınca bir yerde biraz zaman geçirdikten sonra sabaha doğru sığınağa gireceğiz dedik. Sığınağımızın olduğu köye vardık. Bir su sarnıcının üzerine oturduk. Bu sarnıçlar, kış yağmurları ve karıyla doluyor. Köylülerde yaz aylarında ihtiyaçla-

rını bu sarnıçlardan karşılıyorlardı. Üzerine oturduğumuz sarnıç sığınağımızın olduğu yerden yirmi dakika kadar uzaktı. Orada biraz oturduk. İhtiyaçlarımızı karşıladık. Çoraplarımızı yıkadık. Galonlarımızı doldurduk. Arkadaşlar üzüm bağlarının içine girip biraz da üzüm toplayıp getirdiler. Üzümümüzü de yedik. Takriben sabaha bir saat kadar kalınca sığınağa gitmek için kalktık. Artık yavaş gitssek iyi olur. Çünkü birazdan gün aydınlanacaktı. Gün aydınlanmadan sığınağa girmek gerekiyordu. Sığınağımızı köylülerden kalma evin altındaki bir mağarada yapmıştık. Eşyalarımızı toplayarak oraya gitmek için hareket ettik. Mağaranın içi çok karanlıktı. Gündüz bile karanlıktır. Gece ise hiçbir şey görünmüyordu. Mağaranın içine girdik. Birlikte, Midyat taraflarında cephe faaliyeti yürüttüğümüz arkadaşın adı Mirzaydı. “Heval sen galonlarımızı götürüp su doldur. sarnıç da hemen mağaranın yan tarafındadır.” Yani mağaranın olduğu evin yan tarafındadır. Köydeki her evin bir sarnıcı vardı. Heval Mirza, “Sen su doldurup gelene kadar biz de sığınağın ağzını açar eşyalarımızı içine atarız,” dedim. Sığınağın kapısında duruyorduk. Sığınağın ağzını açmak için arkadaşlara biraz uzak durmasını söyledim. Sığınaktan çıkıp ağzını kapattıktan sonra sürekli bir işaret bırakıyorduk. Bıraktığımız işaret sığınağımızın birileri tarafından görülüp görülmediğini anlamamız içindi. Böyle tedbirlerimizi almak zorundaydık. Çünkü sığınak hazır bir mezardır. Ne olursan ol orada fark edildiğin an kurtuluş olmazdı. Onun için çok duyarlı, hassas, dikkatli yaklaşmak gerekiyordu. İzlerden tutalım içine girip çıkmaya kadar; hatta ağzını açıp kapamaya kadar; hatta ve hatta içinde yiyeceğin yemeğe kadar dikkat etmek gerekiyordu. Yiyecekler dışarıya koku vermeyecek cinsten yiyecekler olmalıydı. Soğan, sarımsak, elma, portakal, kaynamış yumurta gibi yiyecekleri içine sokmuyorduk. Yine kokulu sabun ve kolonya içine almıyorduk. Bu tür yiyecekler ve diğer malzemeleri çok fazla bulduğumuz da söylenemezdi. Ama bulmamız durumunda da sığınaklarımıza yanaştırmıyorduk. Akşam saatlerine kadar içinde sigara da içmiyorduk. Sığınağımızı ağzı L harfi şeklinde yer altına doğru gidiyordu. Ağzını önce taşla dolduruyorduk.

O taşların üzerine hayvan gübresiyle örtüyorduk. Çünkü mağaranın tabanı hayvan gübresiyle kaplıydı. Köy dolu iken herhalde köylüler o mağarada hayvan beslemişler. Çok ustalıkla bir şekilde kapatıyorduk. Öyle kapatıyorduk ki, orada öyle bir şey olduğunu hiç kimse fark edemezdi. O zamanlar el feneri falan da yakmıyorduk. Çakmak da yakmıyorduk. Sadece çakmağın çarkını çakarak çıkan kıvılcımlarla kontrol ediyorduk. Bir iki kere çakmağın çarkını çaktım. Daha ilk çakılıştta sığınağın ağzını kapattığımız gibi olmadığını anladım. Hemen şüphelendim. Ayrıca işaretimizin de bozulduğunu fark ettim. Arkadaşlardan birini göndererek Mirza arkadaşı çağırmasını istedim. Çünkü acaba benden önce sığınağın üzerine gelip gelmediğini, gelmişse ağzıyla ve işaretimizle kendisinin oynayıp oynamadığını öğrenecektim. Heval Mirza geldi. İlk önce sığınağın kapısına dokunup dokunmadığını sordum. “Hayır,” dedi. O zaman sığınağın ağzını birlikte kapattığımızı, ancak şimdi kapattığımız gibi olmadığını gördüm. “Sen de bir bak,” dedim. “Kapıdaki değişiklikler dikkatini çekmemişti. O yüzden de böyle kapatmıştık,” dedi. İkna olmadım. Ve olamazdım da. Çünkü ben kapattığımız gibi olmadığı düşüncesinde nettim. “Tamam öyle kapattık diyorsan öyle olsun,” dedim. Arkasından da arkadaşlara; “Hele siz silah ve çantalarınızı alıp biraz uzaklaşın. Ben biraz daha bu kapıya dikkatli baktıktan sonra kapıyı açarım. Olur da herhangi bir şey olursa da hepimize olmasın,” dedim. Yavaş yavaş taşları kaldırmaya başladım. Her taşı kaldırmadan önce çakmak çakarak altını kontrol ettikten sonra kaldırıyordum. Altında bir şey olmadığını gördükten sonra taşı kaldırıp çıkarıyordum. Taşların hepsini tek tek kontrol ettikten sonra çıkardım. Son bir taş kalmıştı. Son taş en büyük ama yassı olan taşı. Onu da kaldırdıktan sonra sığınağın kapısı açılacaktı. Elimi taşa attım. Ama daha oynatmadan çakmağı yeniden çaktım. Çakmağın kıvılcımlarıyla taşın altından bir şeylerin yansı yaptığını fark ettim. Yansımayı görünce elimi oynamasın diye taştan çektim. Arkadaşlardan bir tane kefiye istedim. Arkadaşlar kefiyeyi getirdiler. Kafamı sığınak deliğinin içine soktum. Kefiyeyi de kafamın üstüne örttüm. Çakmağı çaktım. Çak-

mağın ışığıyla taşın altına bakınca şaşırdım. Çünkü şans eseri olarak kurtulmuştuk. Meğer düşman gelip sığınağı görmüş. Karışmamış. Bozmamış. İçindekilere de hiç dokunmamış. Nasıl olsa bir gün gelip gireceğiz diye düşünerek iki el bombasıyla yaptıkları bubi tuzağını kurmuşlar. Yaptıkları bubi tuzağını son taşın altına yerleştirmişlerdi. Son taşı kaldırdığımız gibi biz de patlayacaktık. Dikkatli ve duyarlı davranmasaydık her beşimiz de yada bir kaçımız şehit düşebilirdik. Belki de sağ kalan, sadece dışarıdan bize su götürmeye gitmiş olan Mirza arkadaş olacaktı.

Şimdi böyle bir durumla karşılaşıncı, yeni, daha bir zor durumla karşı karşıya kaldık. O saatten sonra ne yapacaktık? Ovanın ortasında kalmıştık. Bir tarafımız karakol, bir tarafımız korucu köyü olan bir ovanın orta yerinde kalmıştık. Üst tarafımızdan Midyat-İdil asfaltı geçiyordu. En fazla iki saat sonra korucuların sürüleri bizim bulunduğumuz alana gelecekti. Sürülerini köyün sarnıçlarından su içmek için getirirlerdi. Kendileri de evlerin gölgesinde dinleneceklerdi. Bulunduğumuz yerde zaten hiçbir şey yoktu. Yakın yerlerde bile ormanlık bir alan yada bir çalılık bile yoktu. Tek çaremiz vardı. O da hiç zaman kaybetmeden oradan çıkıp çok seri ve süratli bir şekilde kendimizi Bagok'a atmamızdı. Bizi ancak o koruyabilirdi. Onun dışında hiçbir şey bizi koruyamazdı. Bagok'un eteklerine kendimizi atsaydık bile sağlam bir yere ulaşmış olurduk. Eteklerine bile ulaşmak için en az iki, iki buçuk saat gibi bir zaman yürümemiz gerekiyordu. Tabii normal yürüyüşle gidecek olursak bu kadar yürümemiz gerekiyordu. Bizi bekleyebilecek olan üç ihtimal kafamdan geçti. Birincisi köyde pusu da olabilir. İkincisi korucuların sığınağı görebilecek bir şekilde gözcü çıkarmış olabilirler, üçüncüsü de gündüz çobanları gelip sığınağı kontrol edebilirler diye düşündüm. Bütün bunları da düşününce oraların yakınlarında bile kalmamızın biçim için büyük bir tehlike olacağını hesapladım. Bu ihtimallerden yola çıkarak bizim kaybedecek tek bir saniyelik zamanımızın bile olmadığı kanısına vardım. O durumda bizim için bir dakikalık bir zaman bile altın değerindedir. Tabii daha bu durumu arkadaşlara söylemedim. Bütün bun-

lar birkaç saniyelik zaman dilimi içinde cereyan ediyor. Arkadaşlara dönerek, “Heval çantalarınızı, silahınızı alıp hemen çıkıp gidelim buradan. Heval hiç kimse neden, ne için diye soru da sormasınlar. Çünkü size neden olduğunu açıklayacak kadar zamanımız yok. Ben nereye gidersem arkadaşlar peşimden gelsinler o kadar. Uygun bir yere ulaştığımızda size neden böyle yaptığımıza dair açıklama yapacağım,” dedim. Arkadaşlar biraz tedirginleştiler. Ne oldu, ne var diyen arkadaşlar oldu. “Heval hiçbir şey yok. Bir de olmuş değil. Gidelim, ulaştığımız sağlam yerde ancak size ne olduğunu ve neden böyle yaptığımızı açıklayabilirim. Şimdi zamanla yarışmamız gerekiyor. Kaybedecek tek bir dakikamız bile yok. O yüzden hızla buradan çıkmamız gerekiyor,” dedim. Arkadaşlardan biri biraz da kızarak, “Ne olduğunu bizim de bilmemiz gerekiyor heval,” dedi. “O zaman hemen yanıma gelin,” diyerek onları sığınağın başında topladım. Çakmağı çakarak tuzakı gösterdim. “İşte bunun için burayı terk etmemiz gerekir,” dedim. Arkadaşlara, “Şimdi ne için burayı terk edeceğimizi anladığına göre, o zaman vakit kaybetmeden çikalım,” dedim.

O andan sonra hiçbir arkadaş tek bir kelime etmeden yola çıktık. Yönümüzü Bagok dağına çevirdik. O an ne karakolu, ne korucu köyünü, ne çobanları ne de gündüz olduğunu hiç düşünmeden yer yer koşarak, yer yer yürüyerek yolumuza devam ediyoruz. O sırada hiçbir şey düşünmüyoruz. Düşündüğümüz tek şey var ,o da kendimizi Bagok’a ulaştırmaktır. Tam güneş doğmak üzereyken dağa, yani Bagok’a ulaştık. Ulaştığımız ilk sağlam yerde bir nefes almak için mola verince, ne kadar zamanda geldiğimizi öğrenmek için saate baktım. Evet, yanlış görmüyordum, yaklaşık iki buçuk saatlik yolu bir saat bile olmadan almıştık. Dağın kucasına kendimizi atmıştık. Dağın kendisine daha tam ulaşmamıştık. Ama bizi koruyabileceği ve denetiminde olduğumuz eteklerine ulaşmıştık. Ormanın içindeydik. Ondan sonra artık gündüz de gidebilirdik. Biraz rahatladık. Derin bir nefes aldık. Artık dağlarımız arkamızdadır dedik. Bundan sonra bize bir şey olmaz dedik. Bir ananın çocuklarına kol kanat germesi gibi, Bagok, arazisi ve ormanıyı bizi

korumaya aldı. Yorulmuştuk. Terlemiştik. Susamıştık. Ağzımızda dilimiz kurumuştu. İyi ki yanımızda küçük petlerden vardı. Onları doldurup çantamıza koymuştuk. Çantalarımızı açıp petlerimizi çıkardık. Suyumuzu içtik. Birer sigara da sarıp yaktık. Yaklaşık yarım saat kadar dinlendikten sonra, arkadaşlardan birine çevremizi keşfetmek için dürbünü verdim. Arkadaş geldiğimiz yoldan başlayarak çevreyi keşfettikten sonra döndü. Bir şey olmadığını söyledi. Telsizden düşmanın muhaberesini takip ediyoruz, ondan da anormal bir şey yoktu. Olağanüstü bir hareketlilik yoktu. Tek tük çoban, araziye çıkmaya başlamıştı. Duruma bakılırsa görüntümüzü alan yoktu. Biraz daha dinlendikten sonra arkadaşların yerini öğrenmek için bağlantı kurmamız gerekiyordu. Çünkü yanlarına gidebilmek için yerlerini bilmemiz gerekiyordu. Telsizle birkaç çağrı yaptığım gibi arkadaşlar cevap verdiler. Şifreli bir şekilde onlardan yer istedim. Arkadaşlar, “Neredesiniz, keşfe gitmemiş miydiniz?” diye sordular. Yerimizi söyleyince arkadaşlar, “Orada ne arıyorsunuz, şimdiye kadar gitmiş olmanız gerekiyordu,” anlamına gelecek şeyler söylediler. “Yanınıza ulaştığımızda gelişmeleri aktarırım,” diyerek muhabereyi kısa kestim. Şifreli bir şekilde bizim onlardan ayrıldığımız yerde olduklarını söylediler. Artık dağdaydık. Ve dağın üstümüze gerdiği kolu, kanatları altındaydık. O bizi koruyordu. Zaten o sırada arazide kimseyi görmek mümkün değildi. Arazi boşaltılmıştı. Görülebilen insan ya korucu, ya asker yada arkadaşlar olurdu. Onun dışında kimseyi görmek olanaksızdı. Keşfimizi de yapmıştık ve arazide anormal bir şeyin olmadığını da görmüştük. Arkadaşların bize yerlerine söylemelerinden sonra yanlarına gitmek için yola çıktık. Aşırı bir yorgunluk ve uykusuzluk da vardı. Bir de güvenli yere ulaştığımızı düşünerek yavaş, kendini hiç incitmeyecek bir yol yürüyüşünü yürüyorduk. O yüzden, normalde bir saat kadar bir süre sonra arkadaşların yanına ulaşabileceğimiz bir yolu iki buçuk saat gibi bir sürede zor aldık.

Noktaya ulaştıkça arkadaşlar bizi noktanın dışında karşıladılar. Bir yere geçip oturduk. Oturduğumuz yer bizim için hazırlanmış

bir yerdi. Gerillada görevden dönen arkadaşların dinlenmesi için yer ve yemek hazırlamak bir gelenektir. Bizim için de hem yer hem de yemek hazırlanmıştı. Oturduk, yemeğimizi yedik. O süre içinde arkadaşların hepsi yavaş yavaş etrafımıza toplanmaya başlamıştı. Çünkü herkes yaşadıklarımızı merak ediyordu. Daha doğrusu neden alanımıza gitmediğimizi, yine keşfi yapıp yapmadığımızı merak ediyorlardı. Herkes merakla bizim konuşmamızı bekliyordu. Konuyu Bahoz arkadaş açtı. Ne oldu, neden gitmediniz gibi kısa, net sorularla konuya girdi. Başımızdan geçen olayı Bahoz arkadaş ve orada konuşmamızı bekleyen arkadaşlara özetledik. Onlar da duruma şaşırdılar. Oradan sağ kurtulmamıza sevindiler. Bu arada duyarlı yaklaşarak durumu fark etmemiz, güvenliğe ne kadar dikkat ettiğimiz onları sevindirdi. Arkadaşlar, “O zaman dinlenin. Bir iki gün daha yanımızda kaldıktan sonra farklı bir yoldan alanınıza geçersiniz,” dediler. Tabii bu arada orada kaldığımız iki günlük süre içinde arkadaşlara yaptığımız keşfin sonuçlarını da verdik. Arkadaşların yanında iki gün dinlendikten sonra ayrı bir yoldan alanımıza geçip çalışmalarımıza başladık... Biz alanımıza ulaştıktan yaklaşık bir hafta sonra arkadaşlar yaptığımız keşfe göre o eylemi gerçekleştirmek için gitmişlerdi. Akşam saat sekiz buçukta devriye için gelen panzeri etkili bir şekilde vurmuşlardı. Eylemi gerçekleştirmek için de Omerya alanından dönerek eylem alanına gitmişlerdi. Çünkü bizim daha önce gittiğimiz yerden gidemezlerdi. Orada hem izlerimiz görülmüştü hem de sığınağımız deşifre olmuştu. Arkadaşlar yaptığımız keşif üzerine gidiyorlar. İki yerde hedefi çapraz ateşe alacak şekilde pusu atıyorlar. O gece panzer tek başına geliyor. Arkadaşlar RPG-7 ile panzeri etkili bir şekilde vurup imha ediyorlar. Başarılı bir eylem gerçekleştirmişlerdi. Düşman orada kendisine çok güveniyordu. Midyat’ı ele geçirdiğini düşünüyordu. Artık burada hiçbir şey olmaz, bize karşı herhangi bir eylem gerçekleştirilmeyecek denli Midyat’ı etkisizleştirdiği düşüncesindeydi düşman. Eylemlerini gerçekleştirdikten sonra yine aynı yoldan sağlam bir şekilde geri çekilmişlerdi. Eylem kayıpsız, yaralı vermeden gerçekleşmişti.

Not:

Botan'da düşmanın bize karşı yürüttüğü savaşın Midyat'tan koordine edildiğini insan söyleyebilir. Çünkü sürekli operasyon halinde olan ve operasyonların temel gücü olan dağ komando tugayı Midyat'taydı. Yurtsever tek bir köy bırakılmamıştı. Sadece korucu köyleri bırakılmıştı. Diğer alanlarda yaygın bir ajanlaştırma faaliyetleri yürütülmüştü. Düşman kendince kendisini alana tamamen yerleştirmişti. O bakımdan kendine çok güveniyordu. İşte öyle kendisine çok güvendiği bir yerde ona darbe vurma açısından bakıldığında, arkadaşların gerçekleştirdiği eylem büyük öneme sahipti. Hem çevre üzerinde hem de düşman güçleri üzerinde büyük bir etki bıraktı. Yani düşmanın kuşatmaya aldığı bir alanda gidip panzerini imha etmek öyle basit bir şey değildi. Düşman öyle bir şeyi hiç ummuyordu.

Menal Artaş

Düşmanın En Güçlü Yerinde Zayıflık Vardır

1997 yılında Mardin Eyaleti'nin Omerya bölgesindeydik. Xırabê Alê adında bir karakol vardı bölgede. Karakolun olduğu yer Mardin merkeze bağlı bir köydü. Küçük bir karakoldu. Aldığımız istihbarata göre karakolda 200'e yakın asker vardı. Oradaki asker komandoydu. Karakoldaki güç, yaşam, nöbet, hareket tarzını tamamen değiştirmişti. Gerilla eylemliklerine karşı böyle tedbirler almışlardı. Gece karakolda kalmıyor, geceyi genelde karakolun dışındaki bir yerde, intişar halinde uyumadan geçiriyorlardı. Gündüzleri karakola çekilip dinleniyorlar çünkü oraya yönelik çok kolay eylem yapamayacağımızı düşünüyorlardı. Oraya yönelik gündüz eylem yapmak için bazı kayıpları göze almak gerekiyordu. Onun için yaşamlarında geceleri gündüz, gündüzleri gece yapmışlardı. Gündüz dinlenmeye geçerlerken sadece hazır kıtaları uyanık kalıyordu. Bir takım yada manga kadar gücü hazır kıta olarak belirleyip uyanık kalmalarını sağlayarak dinlenmeye geçiyorlardı. Yani uyuyorlardı. Tasfiyeci Serhat'ın eyalette olduğu dönemdi. Ve bir mantık oluşturmuştu. Oluşturduğu mantık da gerilla Mardin'de gündüz eylem yapamaz mantığıydı. Arkadaşlar da öyle bir psikoloji geliştirmişti. Güç üzerinde o mantıkta olumsuz bir etki yaratmıştı. Eylemi gerçekleştirmeyi düşündüğümüz dönemde o artık eyaletten çıkmıştı. Ama yarattığı etki hâlâ vardı. Kendisinde sonra Felat arkadaş eyalete gelmişti. Felat arkadaş, Serhat'ın yarattığı etkiyi yıkmak, oluşturduğu psikolojiyi aşmak için büyük bir çaba gösteriyordu. O yüzden de yeni eylem taktikleri, hedefleri, eylem yapabilme gücünün olduğunu göstermek için durmadan keşifler yapıyordu. Gerillanın Mardin'de Serhat tarafından gösterilmek istendiği gibi olmadığı, gerçek gücünün çok fazla olduğu zaten savaş tarihimiz boyunca bu gücün kanıtlandığını ama

Mardin’de bir kez daha bunun ortaya çıkarılması gerektiği için uğraşıyordu. Yaşadığı inançsızlığı geliştirmek istemişti. Arkadaşlar arasında böyle bir durum gelişmemiştir. Ama eylem tarzında bunu biraz hakim kılmaya çalışmıştı.

Bunu kırmak için gündüz bir eylem gerçekleştirme planı yaptık. Planımız yaşamlarının alt üst ettiğimiz yani gündüzlerini gece, gecelerini gündüze dönüştürdüğümüz Xırabê Alê karakolundaki güçlere yönelikti. Nasıl olsa onlar gündüz uyuyor, o zaman biz de gündüz gidip onları vuracağız dedik. Vuruş tarzı da sızma biçiminde olacaktı. Böyle eylemler az güçle yapılacak eylemlerdir. O yüzden çok az güçle sızma yapıp karakolun içinde uyuyan askerleri vurup geri çekilecektik. Bunun için de hafif, seri hareket eden bir birim olması gerekirdi. Etkili bir biçimde vurabilirsek kayıp da vermeyeceğimizi biliyoruz. Çünkü karakolun içinde onları etkili bir şekilde vuranca onlar kendilerine gelip toparlanana kadar eylem yapan arkadaşlar da çok rahat bir şekilde geri çekileceklerdi.

Bu eylem için beş kişi gittik. Üç kişi savunmada kalacaktı. Biz iki arkadaş da saldırıya geçecektik. Yani karakolun içine kadar gidip uyuyan askerleri vurup geri çekilecektik. Savunmada kalacak arkadaşlarda RPG-7 ile BKC olacaktı. Tabii daha önce eylemin keşfi yapılmış ve hazırlıkları yapılmıştı. Sızmaya gündüz saat ikide başlayacaktık. Sızmaya başlayacağımız yerden karakola kadar da en fazla yarım saatte ulaşacaktık. Çünkü o saat tam dinlenme ve herkesin kendini tam bırakacağı saattir. Ayrıca o saatten sonra olur da eylemden sonra düşman peşimize düşerse akşama da çok fazla bir zaman kalmayacağı için geçici olarak bir yerde saklanıp karanlık olunca çıkıp hareket edebilecektik. Yaz sıcağıdır. Ve Mardin’dir. Mardin geneli çok fazla dağlık değil. Ama eylem yapacağımız yer biraz daha ovaya yakındır. Sıcaklık derecesi belki 50’yi geçiyor. Toprak yanıyor sanki. Dereler kurumuş. Ağaçların uçları sıcaktan yanmış, sapsarı olmuştu. Deyim yerindeyse cehennem gibi bir hava vardı. Karakol çok stratejik bir yere kurulmuştu. Yüksek bir tepenin üzerine yapılmıştı. Yan tarafında da köy var. Bir köy karakoluydu. Ama köyün içine değil de yanındaki stratejik tepeye yapılmıştı. Köyde de sadece bir korucu vardı.

Yani açıktan koruculuğu kabul edip silah alan bir kişi vardı. Gizli korucu olanlar da vardı. Ama bizim için o an önemli olan açıktan silah alan korucuydu. O korucu da asker araziye çıktığı zaman onlara öncülük yapıyordu. Onun da çok fazla gönüllü olduğu söylenemezdi. En azından onun hakkında aldığımız bilgiler bu yönlüydü. Birçok karakol savaştan sonra yapılmıştı. Ve en stratejik yerlere kurulmuştu. Bu karakol da savaşın başlamasından sonra yapılmış bir karakoldu.

Saat bir buçuk iki civarında karakola yaklaşmaya başladık. Bulunduğumuz arazide karakola hakim olan herhangi bir tepe vb gibi bir yer yok. Karakol oradaki arazinin tamamına hakim bir yerdeydi. En yüksek tepe karakolun yapıldığı yerdı. Öyle bir yerde yapılmıştı. En büyük avantajımız etrafının ormanlık olmasıydı. Kurulu olduğu tepenin etrafı ormanlıktı. O ormanın içinden yaklaşmaya başladık. Geri ekilme yapabileceğimiz bir hat bıraktık. Karakolun güvenliği çeşitli yerlerine yapılan nöbetçi kulübelerine çıkarılan nbetilerle sağlanıyordu. Arazinin büyük bir kısmı ormanlıktı ancak bir yerden sonra ormanlık bitiyordu. O yüzden kendimizi meşe dallarıyla kamufle etmiştik. Kaplumbağa yürüyüşüyle yol alıyorduk. Sonunda nöbetçi kulübesinin altına kadar vardık. Nöbetçi kulübelerinin kapısı araziye bakıyordu. Oraya da A-4 silahını yerleştirmişlerdi. Nöbetçi kulübesinin alt tarafına kadar yaklaştık. Havanın sıcak olması ve bir de gece uyumamasından olsa gerek nöbetçinin dalgın bir şekilde oturduğunu gördük. Dikkati dağılmıştı. O haliyle onu hedeflemiş olsaydık elle bile yakalayabilirdik. Ama amacımız o değildi. Bizim amacımız karakolun içindeki askeri, etkili bir şekilde vurarak büyük kayıplar verdirmektir. Amacımız karakolun içine girmekti. Riski büyüktü. Kayıp da verebilirdik. Yani geri gelmeyebilirdik. Ama etkili bir eylem olacağını biliyorduk. Karakolun içine çok rahat bir şekilde girer eylemimizi yapardık. Ama nasıl geri ekileceğimizi hiç düşünmüyorduk. Çok fazla da önemli değildi. Çünkü düşmana büyük bir darbe vurmayı istiyorduk. Bununla birlikte eyalette Serhat tarafından oturtulmaya çalışılan bir anlayışı kırmaya çalışıyorduk. Onun için bir bedel gerekiyordu. Zaten gerilla olmak, halk için bedel ödemeye hazır olmak demektir. Bu bedelleri göze aldığımız için gerilla olmaya

karar vermiştik. Ülkemizde bedel ödenmeden hiçbir şeyin elde edilmeyeceğini bizden önceki öncü komutanlarımız kanlarını dökerek göstermişlerdi. Bizim yapmamız gereken de onların yolundan yürümekti. Yapmaya çalıştığımız da oydu. O yüzden bedeli ne olursa olsun ödemeye hazır olduğumuz için öyle bir eylemde yer almak üzere kendimizi önerdik.

Köye baktık. Hiçbir canlı ve hiçbir ses, daha doğrusu yaşama dair hiçbir belirti görünmüyordu. Sıcak, o denli yaşamlarını etkilemişti. Karakolla aramızda yaklaşık 50 metre kadar var. Karakolun içinden de arada bir, tek tük ses geliyor. O da hemen kesiliyor. Hareket ise hiç yok. Dönüp nöbetçiye bakıyoruz. Adamın dalıp gittiği dünyadan hâlâ dönmediğini ve dönmeye de niyeti olmadığını görüyoruz. Oraya kadar da birbirimizi savunarak gitmiştik. Öyle rastgele gitmedik. Bir yere kadar o beni savunuyordu. Biraz yol alıyordum. Gittiğim yerde durup onun savunmasına geçiyordum o da gelip bana ulaşıyordu. Öyle birbirimizi savunarak oraya kadar gitmiştik. Ama çok duyarlı ve dikkatli bir şekilde gitmiştik. Çünkü en küçük bir ses eylemi sabote ederdi. Ve bizim de orada cenazemiz kalırdı. Çünkü sabote olması durumunda orada vurulmamız demekti. Bir süre daha etrafı ve karakolu dinledik. Artık harekete geçmenin zamanı gelmişti. Ama daha seri ve süratli hareket etmemiz için üzerimizdeki meşe dallarını atmamız gerekiyordu. Meşe dallarını kesip attık. Zaten hafif olmak ve seri hareket etmek için yeleklerimizi de götürmemiştik. Bize yetecek kadar cephane almıştık. O durumda insan çok heyecanlanıyor. Heyecandan insan kendini zor zapt ediyor. İnsanın yüreği insandan önce harekete geçiyor, insanı alıp götürüyor. Kendimizden çok yüreğimizi sakinleştirmeye çalışıyorduk. Tabii o durumda bizi gören olmuş mu, olmamış mı, acaba karakolda ne var ne yok gibi bir sürü şey insanın kafasından geçiyor. Kafamızı kaldırıp duvarın üzerinden bakarsak bizi görürler mi acaba gibi bir sürü soru insanın kafasını meşgul etmeye başlıyor. Kafamızda dönüp dolaşan bu soruların hepsini bir kenara atıp ayağa kalkarak karakola gireceğiz, askeri gördüğümüz yerde vuracağız. Nereye kadar gidebilirsek gideriz, ya vuruluruz yada etkili bir eylem yaparız diyerek ayağa kalktık. Silahlarımızı koltuk alt-

lanımızda gizleyip köylüler gibi hareket ederek karakolun kapısına doğru yürümeye başladık. Elimizdeki bombalarımızın pimlerini çekmiş, silahlarımızın emniyetini açmış, elimiz tetikte öyle gidiyoruz. Kapıda nöbetçi yoktu. Arazinin olduğu tarafa nöbetçi çıkarmışlardı. O da elli altmış metre kadar uzakta kalmıştı. Köyden karakola gelen yolun üzerine meğer nizamiye var. Ama biz bunu fark etmemiştik. Ama bizi görmüyorlardı. Onlarla aramıza karakol binası giriyordu. Avluya girdik. Kimse yoktu. Hazır kıta olarak kalanlar da meğer kantinde oturuyor. Hızla kendimizi askerlerin yatakhaneleri olduğunu düşündüğümüz yerin pencerelerinin altına kendimizi attık. Kafamızı hafiften kaldırıp baktığımızda askerlerin ranzalarda yattığını gördük. Silahın dipçigiyle camı kırdık. El bombalarımızı fırlattıktan sonra bir de tarama yaptık. Şarjörlerimiz bitene kadar tarama da yaptıktan sonra oradan hızla çekilmeye başladık. İlk etapta kendimizi karakolun dış duvarının dibine kadar attık. Ortalık toz duman oldu. Nöbetçiler A-4 ve doçkalarla etrafı taramaya başladılar. Karakolun içi, patlayan bomba ve yaptığımız taramalardan sonra bağırtılar ve inlemelerle dolup taşı. Askerler her yerden ve rastgele taramaya başladılar. Ama ilk baskından büyük bir şok yaşadıkları anlaşılıyor. Çünkü kim nereyi tanıyor belli değildi. Neye uğradıklarına şaşırmışlardı. Hâlâ ne olduğunu tam bilmiyorlar. Sadece bağırtılar, iniltiler yükseliyordu yatakhanelerden o kadar. Karakolda deyim yerindeyse tam bir kaos yaşanıyor. Bizim bu durumdan yararlanmamız gerekiyordu. Orada bir saniye bile kaybetmemeliydik. Kaybedeceğimiz her saniye canımıza mal olabilirdi. Önemli olan canımızın yitirilmesi değildi. Bizim şahsımızda örgütün kayıp vermiş olmasıydı. O yüzden o durumdan yararlanarak anında orayı terk etmemiz gerekiyordu. Tabii düşmanın ne kadar kaybı var, içeride ne var ne yok biz de tam bilmiyoruz. Karakolun on metre kadar etrafındaki ormanlar kesilmişti. O on metrelik alanı geçtik mi ormanın içine girerdik. Görüntümüzü kaybedebilirdik ama hakimiyetinin altından çıkamazdık. Çünkü her yere hakimdi. Fakat kendini korumak için büyük imkan doğuyor. Tabii bizim vuruşumuzla birlikte savunma grubumuz da BKC'yi çalıştırmaya başladı. Fakat ağır silahlarının hakimiyeti altında olduğu

için çok fazla bir şey yapamıyordu. Yani etkili olamıyordu. Yapabileceğimiz en iyi savunma çok seri bir şekilde oradan çıkıp uzaklaşmaktı. O on metrelik çıplak alanı düşman bizi fark etmeden geçtik. Ormanın içine vardık. Fakat o kadar hızlı ve seri bir şekilde gidiyoruz ki önümüze çıkan ağaçları bile neredeyse göremiyoruz. Bir hayli uzaklaşmıştık. Bir anda ayağımın altından kaydığını fark ettim. Ama onunla birlikte yere yığıldım. Bir anda sanki ayağım altından çekildi. Ne olduğun çok fazla anlamadım. Yara daha sıcak olduğu için insan yaralandığının farkına varmıyor. Ama ayaklarım altından çekilmiş, sırt üstü yere düşmüşüm. Bana bir şeyler olduğunu anladım. Ama ne olduğunu çok fazla anlamasam da ayak kemiğimin içinden bir şeyler geçtiğini his ettim. Ama ağrı yok. Çünkü yara daha sıcaktır. Ayağa kalkmaya çalıştım. Kaçmaya çalıştım. Yaklaşık yirmi otuz metre kadar gidebildim. Ondan sonra gidemedim.

Düşman da toparlanmış, arkamızdan araziye çıkmaya başlamış. Ormanın içine dağılmış, peşimizden gelmeye çalışıyorlar. Ormanın içinde pamuk kozalaklarının açılması gibi bir görüntü oluşturuyorlardı. Çünkü üzerlerini giymeden, pijamalarıyla araziye çıkmışlardı. Giyinmeye bile fırsat bulmamışlardı adeta. Mermi ayağıma isabet edip düştüğüm sırada meğer beni görüyorlarmış. Bağırılan arasında, “Birini düşürdük, çabuk yakalayın,” seslerinden bunu anladım. Bu sesleri duyunca o zaman kendimi kurtarmam gerekir dedim kendi kendime. Benimle olan arkadaş, daha çok uzaklaşmamıştı. Ona, “Çabuk kendini bana ulaştır, yaralandım,” diye seslendim. Yanıma gelince telsizi verdim. “Sen git arkadaşlara ulaş, ben zor kurtulurum,” dedim. “Seni bırakmam, bırakamam,” dedi. “Ya seni de götürürüm yada bende gitmem,” dedi. Telsizi aldı. Sağ eliyle silahını tutup sol omzuyla koltuğumun altına girerek, beni adeta peşinden sürüklercesine oradan uzaklaştırmaya başladı. En iyi avantajımız ise ormanın içine dalmış olmamızdı. O sırada savunmayla da bağlantı kurarak yaralandığımı, BKC ile uzaklaşmamız için düşmanı vurmalarını söyledik. Üzerindeki yoğun doğka ateşine rağmen arkadaşlar bizi savunmaya başladılar. Üzerlerinde olan ateş daha da yoğunlaşınca yerlerini değiştirerek yeniden savunma yapmaya başladılar. Bir süre

sonra orayı da bırakmak zorunda kaldılar. Çünkü gerçekten dayanılacak gibi değildi. O durumda kendi başımıza kaldık. Orada Geliyê Kurdisê dediğimiz bir vadi vardı, kendimizi o vadiye doğru verince görüntümüzü kaybettiler. O vadinin ormanı daha sıkı. Arazisi biraz daha güzeldi. O vadi kısmen de karakolun hakimiyetinin altından çıkmaktı aynı zamanda. Vadiye girişimizle yol güzergahımızı da değiştirmiş olduk. Ama çok fazla gidemedik. Ayağım kötü olmuştu. Mermi tarak kemiğinden girip ayağımın altından atmıştı. Yere basacak durumda değildim. Kemik param parça olmuştu. Yanımdaki arkadaşın yardımıyla biraz daha uzaklaştık. Ama artık ne bende ne de arkadaşta yürüyecek hal kalmıştı. Bir de savunmanın hakimiyetinin altından da çıkmış olduk. O durumda hareket etmek büyük bir riskti. Çünkü görüntümüzü alması durumunda bizi imha etmesi olurdu. Mecburen kendimizi sık ormanın içinde sakladık. İyice kendimizi kamufle ettik. Ses seda çıkarmayacak bir şekilde beklemeye başladık. Kendimizi sakladığımız yer sık ormanlık olduğu gibi insanın kendisini saklamasına yarayacak çok büyük olmayan kayalıklar da var. O kayalıkların içine girmiş, her tarafımızı meşe ağaçlarıyla kapatmıştık. Ama oraya girdiğimiz anda bir yılan sesini duydum. Oradan, korkarak geçen bir yılanın çıkardığı sesi sadece alabildim. Herhalde yılan, gölgesinde dinlenmek için bizim altına girdiğimiz kayanın altına girmiş. Biz oraya girince ona yer kalmamıştı. O yüzden çıkardığı sestten, kızarak ayrılmış olduğunu anladım. Yani o bizden bizde ondan korkmuştuk. Ama gidecek başka bir yerimiz yoktu. O yüzden yerine el koymak zorundaydık. O durumda bile biraz rahatlatacak, heyecanımızı giderecek bir tek şeyin sigara olduğunu düşündüm. O yüzden tabakamı çıkarıp bir tütün sardım. Birkaç nefes çektim. Biraz kendime geldim. Yaz sıcağıdır. Üzerine heyecan eklenince; bir de yaralanmayı de eklersek ne kadar susadığımı tarif edemiyorum. Ağzım kurumuş. Damağım birbirine yapışmış adeta. Dilim ağzımda şişmiş. Ağzımda dilimden çok, bir sünger parçası olduğunu sanıyordum. Konuşmak istiyorum. Yanımdaki arkadaşla bir şeyler söylemek istiyorum. Ama dilim buna izin vermiyor. Dönmüyor bir türlü. Yeryüzünde ve gökyüzünde insan su arıyor. Ama o mevsimde ve orada su

bulmak altın bulmaktan daha zordur. Meşe yapraklarını kesip ağzımda çiğniyorum, belki biraz susuzluğumu giderir yada en azından dilim ıslanıp döner de söylemek istediğimi arkadaşşıma söylerim diye düşünüyorum. Ama nafile... Orada saklanmış, düşmanı telsizden takip ediyoruz. Arkamızdan gelip vadiye kendilerine bırakmışlar. Onlar, kendimizi vadinin içine bırakacağımızı düşünmüşler. Vadinin içi böğürtlen, sazlarla doludur. Vadide su korumuş ama hâlâ toprağın nemiyle içindeki böğürtlenler ve sazlar yaşama tutunuyorlar. Düşman, gizlenmek için kendimizi oraya bırakacağımızı sanıyor. Oysa biz o durumlarda en tehlikeli yerlerin o tür yerler olduğun iyi biliyoruz. Bundan dolayı da kendimizi yamaca vermiştik. Onun için o sazların, böğürtlenlerin içinde bizi arıyorlardı. Havanın kararmasına az bir süre kala karakoldan peşimize düşen askerlerle bağlantı kurdular. “Karanlık çökmeden kendinizi merkeze ulaştırın,” diyorlardı. “Gece kimse arazide kalmasın,” deniliyordu. Düşman güçleri arasında geçen bu diyalogu telsizden dinleyince daha rahat bir nefes aldık.

Menal Arteş

Qram

Bir insanın bedeni gibi ele alınmış bu olaylar, aynı zamanda gerçek olaylardır. Onların zincir halklarından ilerleyip ülkemizin dört tarafını göreceksiniz. Ülkenin son patikasında biten tüm yaşantılar gönül ve pratikte kazanılmış bir savaşın da bir belgesi durumundadır.

₺15.00